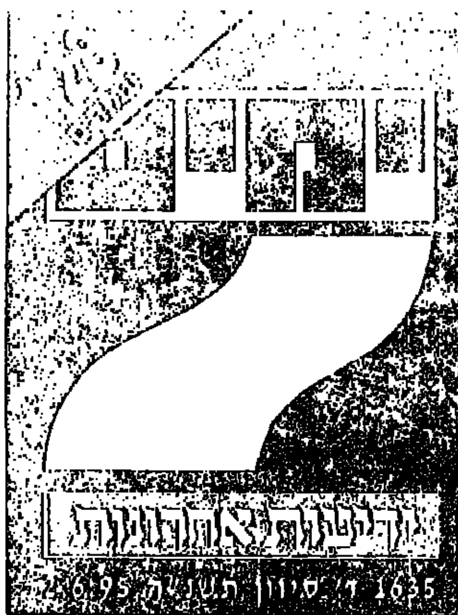
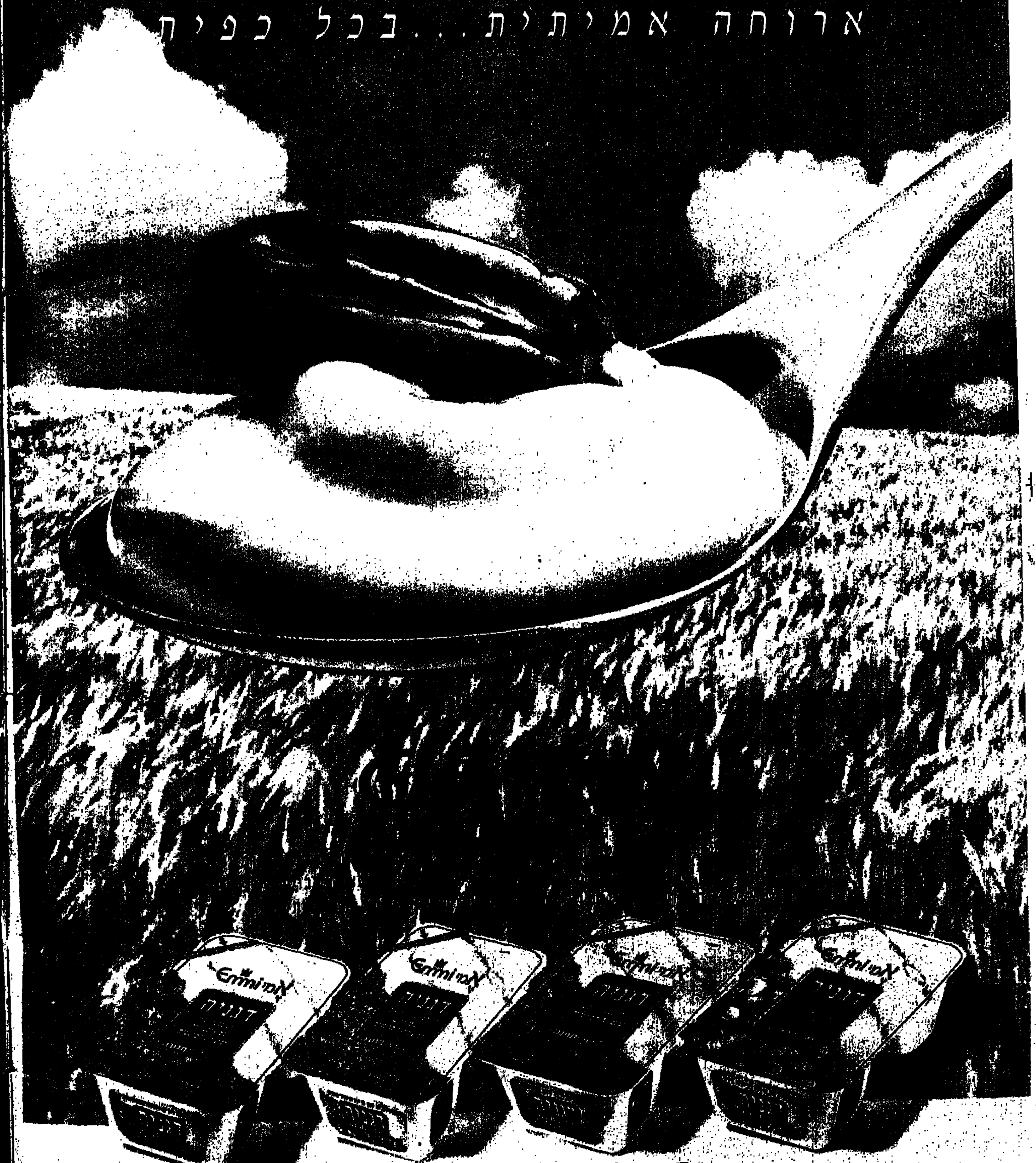

7
ידיעות אחרונות
1635 ד' סיון תשנ"ה 2.6.95

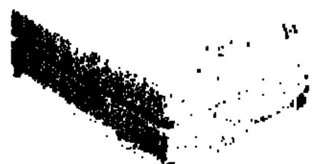

תחקיר
השוק הפרוע של
תינוקות הפרסומות
גפי אמיר
גבי גזית: הילד שלי
במקום הראשון
שרית רוזנבלום
חשיפה
כך תפרה המשטרה
תיק רצח לסמי בוקעי
יעל גבירץ
מיכל זוארץ
"מזריקה תרבות לווריד"
כנציגת ערוץ 2
בפסטיבל ישראל
את מלכי ישראל. פרויקט מיוחד

דגניה
ארוחה אמיתית... בכל כפית
תנובה

תביאו רק את הפיג'מה,
את כל היתר תמצאו בעמינח סנטר.

הרשת הגדולה לפיתרונות שינה

אם אתם חושבים לקנות מזרן, מיטה חדשה, ספת נוער, או מיטה מתכוונת חשמלית, לעמינח יש חדשות שיחסכו לכם הרבה סיבובים מיותרים - רשת עמינח סנטר, לשינה טובה יותר. 18 סניפים ברחבי הארץ בהם תמצאו את המגוון הגדול ביותר של פיתרונות השינה האיכותיים של עמינח. בעמינח סנטר מחכים לכם מומחי שינה שיסייעו לכם לבחור מיטה, מזרן, ספה או כל פיתרון שינה אחר המתאים לכם. רק תביאו את הפיג'מה לסניף עמינח סנטר הקרוב לביתכם, את כל היתר תמצאו אצלנו.

מזרנים - מבחר מזרני איכות המיוצרים ע"י עמינח. מזרני עמינח מבטיחים שינה בריאה בזכות המרכז הבריאותי ומערכות קפיצים משוכללות. בעמינח סנטר תמצאו את מזרני עמינח, king koil, serta פוליניב ועוד.

מיטות מתכוונות חשמליות - פרדי המיטות המתכווננות של עמינח סנטר ... Hollywood, Eurosleep והמיטה המתכווננת השוויצרית Swissflex ...

חדרי שינה - מבחר גדול של קווי עיצוב מאפשר לכם להרכיב חדר ... בדיוק לטעמכם. חדרי השינה של עמינח מצטיינים בגימור ... עד הפרט האחרון.

"ספפה" - מבחר עצום של ספות נוער אופנתיות ומעוצבות המבטיחות שינה בריאה בזכות מזרן קפיצים מעולה עם המרכז הבריאותי. לבחירתכם ספפה עם מצע אחד או שניים, עם או בלי ארגז מצעים וספפות הנפתחות למיטות כפולות

מיטות - לבחירתכם מגוון מיטות מעוצבות המאפשרות צירופים של פרטי ריהוט תואם.

מיטה וחצי - מיטה נמוכה ורחבה במיוחד במבחר גדלים ודגמים לצעירים שרוצים לישון באלכסון. מיטה וחצי מבטיחה תמיכה נכונה לגוף בכל נקודה בזכות מערכת קפיצי פויקל עם המרכז הבריאותי. לבחירתכם מיטה וחצי עם או בלי גלגלים, עם אפשרות לארגז מצעים ועוד דגמים חדשים נפלאים.

עמינח Center

לשינה טובה יותר

EUR-O-SLEEP | HOLLYWOOD | פוליניב | מיטה וחצי | ספפה | עמינח | King Koil. | SERTA | SWISSFLEX

גם את יכולה לרזות עד 15 ק"ג ב-20 יום בקלות ללא דיאטה וללא שינויים בהרגלי האכילה.

עובדה מוגמרת:
"הרזים אוכלים ונותרים רזים, והשמנים מתקשים לרזות גם כשמזונם דל... הדרך להרזיה אינה בשינוי הרגלי אכילה אלא בשיפור תיפקודי מערכת העיכול, חילוף החומרים ופירוק השומנים".

מתוצאות המחקר עולה שעל מנת שדיאטה תגרום לשיפור תיפקודים אצל המרזים, עליה להכיל רכיבים המסייעים:

✓ לפרוק שומנים ✓ לחילוף חומרים ✓ לשריפת קלוריות
✓ לעזרה בעיכול ✓ לפירוק חלבונים ✓ לשחרור נוזלים
✓ למניעת עצירות וגזים ✓ ליצירת שובע ✓ למרץ וחיוניות

החוקרים בדקו במעבדה 32 דיאטות מהמצליחות בארה"ב בעשור האחרון, מהן בודדו 16 מרכיבים טבעיים יעילים במיוחד ליצור הדיאטה הטובה בעולם.

דיאטה ללא דיאטה!

New Diet

מכילה את כל המרכיבים הטבעיים היעילים מהדיאטות המצליחות ביותר בעולם.

ב-2 טבליות בלבד!

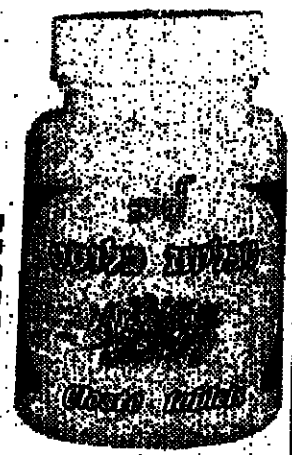
המחיר 188 ש"ח

ברשיון משרד הבריאות
כעזר פרווה

צוות המומחים של New Diet ישיב לך על כל שאלה בטלפון
03-9311635 • מ-9:00-17:00

להשיג בבתי מרקחת, בתי טבע, בסופרפארם ובסנטר פארם

כלוסט הפתרון הטבעי
להורדת הכולסטרול בדם

עודף כולסטרול בדם מאיים על חייו. הכולסטרול היוו שומן השוקע בדם, מצר את כלי הדם ומהווה גורם סיכון ראשוני במעלה להתקפי לב, אירוע מוחי ולטרשת עורקים. הכולסטרול מקורו בשומן מזוני ועל הכבד מוטל לפרקו, כאשר כמויות הכולסטרול גדולות מדי מתקשה הכבד לעמוד במשימה, הכולסטרול מצטבר בדם והנזק מתחיל. לצערנו, הגוף אינו מתריע מפני עודף כולסטרול והבעיה מתגלית באקראי בבדיקת דם שיגרתית ואז חייבים להוריד את רמת הכולסטרול בצורה דרסטית. השימוש הקונבנציונלי בתרופות כימיות היום יקר, יעילותו מוגבלת וגורמים נזקים למערכות אחרות בגוף. הקרדיולוגים ממליצים בחום על טבליות "כלוסט" - תכשיר טבעי, יעיל ביותר להורדה מהירה של רמת הכולסטרול.
"כלוסט" מכיל ויטמין B 3 המונע הווצרות כולסטרול וכן סיבים טבעיים המאיצים את זרימת הדם, מרחיבים את כלי הדם ומונעים טרשת עורקים. "כלוסט" בשילוב תזונה נכונה מומלץ לאלה שסובלים מעודף כולסטרול ולאלה החפצים לשמור על רמת כולסטרול אופטימלית.

להשיג בבתי מרקחת, סופרפארם ובתי טבע - ללא מרשם רופא

עיכולון
פתרון טבעי לשחרור מעצירות

הטבליות מכילות מרכיבים להמרצת פעילות המעיים מסייעות ליציאות קלות וסדירות.
לא ממכר, ללא תופעות לוואי

עסרה ברגר תלמידת תיכון נוערה, אנקור 21 רזתה 9 ק"ג ב-20 יום עם הקו הישיר להרזיה מיידית של מרזי מורית

עזיז שיאון קיבוצניק מקיבוץ מעין ברוך רזה 27 ק"ג ב-70 יום עם הקו הישיר להרזיה מיידית של מרזי מורית

קו ישיר להרזיה

עינת פז-מזור

רותי משיח, מהנדסת צעירה ונאה, סבלה במשך שנים מ-15 ק"ג מיותרים שהצטברו אצלה בעיקר בירכיים ובבטן. "הרגשתי נורא ונראיתי נורא" מתארת רותי: "ניסיתי את כל המיפגשים, האבקות ודיאטות הרעב-וכלום לא עזר...עד שחייגתי מרזי מורית - והצלחתי! חייגתי אל הקו הישיר להרזיה, מלאתי שאלון הרשמה מדעי ותוך 48 שעות הגיעה לביתי שיטת הרזיה מדהימה! ב-30 יום רזיתי 15 ק"ג וכל ריכוזי השומן שלי פשוט נעלמו! עם מרזי מורית גם נהניתי וגם הצלחתי. בריא וקל!"

"בחיוג אחד- החתלתי לרזות ב- 30 יום רזיתי 15 ק"ג!"

שיטת מרזי מורית הפכה לשם דבר בתחום ההרזיה המבוקרת במשך 15 שנות פעילותה. בכירי המומחים בארץ ובעולם קובעים פה אחד: מרזי מורית היא השיטה המושלמת להרזיה בריאה ולחיטוב מדוייק. מחקרים ארציים של פרופ' א. כץ קובעים: 71% מהציבור הישראלי מעדיף לרזות רק עם מרזי מורית. ואכן, מעל ל-300,000 נשים גברים ובני נוער- שניסו את הכל והתאכזבו-חייגו מרזי מורית והצליחו. עכשיו, גם אתם תצליחו. בחיוג אחד!

שיטת ההרזיה ופירוק השומנים מרזי מורית-בפיקוח רפואי כוללת:

1. כמוסות קילוויטין-להאצת קצב ההרזיה
2. כמוסות צלוליטון 1-לזירוז חיטוב הגוף
3. כמוסות צלוליטון 2-לזירוז חיטוב הגוף
4. שוקולד קילוויטין ביוגרם-להאצת ההרזיה
5. התופין הכפול קילוויטין-לשובע מלא
6. המשקה העשיר קילוויטין-לבריאות הגוף
7. 8Xתמציות מרוכזות-לריכוזי השומן
8. קלטת הוידאו סילואט+ לשריפת האנרגיה
9. קלטת פרטית-11 שיחות של רופאי החברה
10. טיפול מרוכז כפול-לפירוק השומנים
11. תכנית הרזיה אישית-בפיקוח רפואי
12. תכנית חיטוב אישית-להצרת ההיקפים
13. תכנית אישית-לסילוק ריכוזי השומנים
14. תכנית אישית-לשמירת הגיזרה לתמיד
15. ייעוץ מקצועי טלפוני-בכל יום
16. מערכת מעקב ובקרה-לרופאי החברה

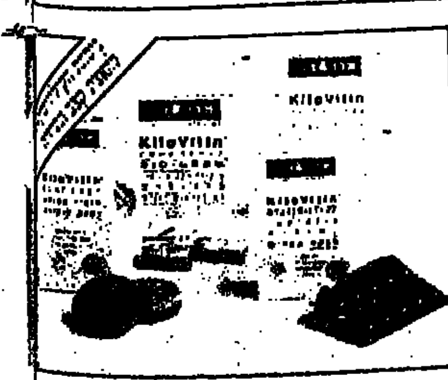
השירות החדשני להרזיה מיידית של מרזי מורית - מאפשר לך לרזות ולהיפטר מריכוזי השומן שלך - בחיוג אחד! ● כל שעליך לעשות הוא לחייג מ-8 בבוקר עד 8 בערב - ושיטת ההרזיה ופירוק השומנים שלך - בביתך! ● דיווחי הצלחה מדהימים זורמים בכל יום מכל רחבי הארץ: אלפי נשים גברים ובני נוער מצליחים לרזות בקלות עם הקו הישיר להרזיה מיידית של מרזי מורית ● בלעדי בארץ ובעולם - הנוסחה השוויצרית קילוויטין צלוליטון+ שעושה בשבילך את כל ההרזיה והגיזרה - בהתאמה אישית ובפיקוח רפואי!

המהנדסת רותי משיח מחולון, ביאליק 49 רזתה 15 ק"ג ב-30 יום עם הקו הישיר להרזיה מיידית של מרזי מורית

חידוש מהפכני בהרזיה בלעדי בארץ למרזי מורית!

למצטרפים/ות החודש לשיטת מרזי מורית מוענק חינם - הטיפול המרוכז החדשני (או: מנוי חיטוב הגוף) לפירוק השומנים בירכיים, האגן, האחוריים והכרס. לפרטים נוספים חייג/י עכשיו!

קו ישיר להרזיה מיידית

השירות המיוחד להרזיה מיידית עומד לרשותך טלפונית בכל יום מ-8 בבוקר עד 8 בערב. כל שעליך לעשות הוא לחייג כבר ברגע זה לצוות הייעוץ של מרזי מורית ולמלא שאלון הרשמה מדעי. תוך 48 שעות תגיע לביתך השיטה החדשנית קילוויטין צלוליטון+ (עם שירות שליחים מיוחד) ומיד תתחיל/י לרזות!

רב-קווי- 02-252676, 02-255512

שירות מיוחד ללילות ולשבתות

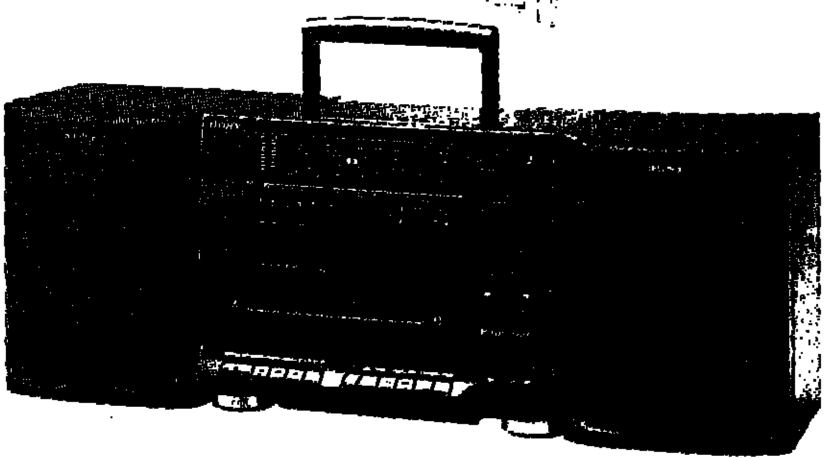
בלילות ובשבתות פועל למענך השירות האוטומטי לקבלת מידע חינם. מחייגים ומקבלים מיידית הסבר מפורט עם היכולות מצולמות להצלחה ושאלון הרשמה מדעי לרופאי החברה - וללא כל התחייבות!

רב-קווי- 02-252676, 02-255512

קנה מקרר ג'נרל אלקטריק וקבל סטריאו SONY במתנה

■ לא כולל מקור 16 קוב ■ המבצע בתוקף עד 30.6.95 או עד גמר המלאי
■ המבצע כפוף לתקנון הנמצא במשרדי החברה

General Electric

איכות חיים לכל החיים

התשובה הטבעית לפרוסטטה
שהיא בלוטת הערמונית

מבעית הפרוסטטה סובלים גברים רבים ברחבי העולם.
עד כה לא נמצא פתרון הולם שיחלץ אותם ממצוקתם.

בהולנד פיתחו עבורם את הפתרון היחודי והטבעי ביותר:
כמוסות פרוסטה פלוס שנוטלים בשילוב עם פרוסטה פורטה.

זו נוסחה חדשה שפותחה במשך שנים תוך חקירת רזי הרפואה העתיקה,
שימוש בזני צמחים טבעיים ונדירים וניצול ידע ומשאבים מתקדמים.

עכשיו הגברים סובלים פחות; לא עוד טיפטוף ותכיפות בהטלת שתן ולא מבוכה ואי-נעימות.

בתפקוד המיני חל שיפור ניכר, והעיקר - רבים מהגברים נמנעים עתה מניתוחים ומסיבוכים.
כל זאת, באמצעות השימוש המשולב בכמוסות פרוסטה פלוס עם פרוסטה פורטה.

אריזה מקורית

פרוסטה פלוס
"תהליך טבעי שביטל ניתוחים"

מהי בלוטת הערמונית - פרוסטטה?
הבלוטה השייכת לאברי המין הזכריים. צורתה וגודלה כערמון ומכאן גם שמה. בלוטת הערמונית ממוקמת מתחת לשלפוחית השתן, היא בנויה מאשכולות של תאי בלוטה המתנקזים באמצעות צינורות דקיקים לשופכה. הנוזל החלבי המופרש מהערמונית מכיל פרוקטוזה. לנוזל זה חשיבות לתנועתם ולתקינותם של תאי הזרע הזכריים.

פיתרון מדעי ורפואה עתיקה לבעית הפרוסטטה, שהיא בעיה כאובה ומטרידה,
וממנה סובלים גברים רבים עקב שינויים הורמונליים המתרחשים בגופם בסביבות גיל ה-50 ומעלה, וכתוצאה מהדלקת הערמונית אינה מתפקדת כראוי. היא גדלה ומתנפחת ולוחצת על השלפוחית ודרכי השתן עד כדי סתימתם החלקית. כתוצאה מהסתימה, מצטבר שתן, נוצרים זיהומים ודלקות בבלוטה ובדרכי השתן ובשלבים מתקדמים נדרשת התערבות כירורגית וניתוח!

הסימפטומים לגברים שלהם בעיות בפרוסטטה,
והסובלים מתופעות שונות וביניהן: טיפטוף והתרוקנות חלקית של השלפוחית, המביאה לצורך תכוף במתן שתן. צריבה וכאבי בטן התחתונה תוך כדי ולאחר הפעולה, ליקויים בתפקוד המיני, הפרעות בשינה, עייפות וכן פגיעה בדימוי העצמי ובחיי היום-יום בכלל.

מרכיבים יחודיים המצויים בצמחים נדירים
הבעיה הכאובה הביאה את החברה ההולנדית לתרופות טבעיות - אולטרויט (קרנאפרם), לפעול למען הגברים הסובלים באמצעות טיפול טבעי. ביערות ברזיל צומח זן נדיר של עץ דקל ננסי שאת ליבתו נהגו האינדיאנים המקומיים למצוץ בשילוב עם עלי סירפדים. אלה הוכחו כטיפול יעיל בהפרעות בדרכי השתן ובחיזוק כוח הגברא. את הנוסחה היחודית הזאת למדו, חקרו וניסו ההולנדים במשך שמונה שנים עד שהפיקו את המוצרים היחודיים שכולם מן הטבע.

מה אומרים המחקרים והמומחים?
נערך ניסוי כלל עולמי על פי כללי "ועדת הלסינקי" לניסויים רפואיים. בניסוי השתתפו מרכזי רפואה גדולים באמסטרדם, ברלין, פריז, ציריך וניו-יורק. במחקר השתתפו 75 חולים בשלבי מחלה מתקדמים. בטיפול יום-יומי של שלושה שבועות נרשמו התוצאות שמדברות בעד עצמן: 60% מהנבדקים חזרו לתכיפות נורמלית בהטלת שתן, תוך התרוקנות מלאה והפסקת הטפטוף עם סיום הפעולה. פסקו גם הצריבות, כאבי הבטן התחתונה, פסקו הזיהומים והדלקות בערמונית ומידותיה הצטמקו. 30% שמחו לבטל את ניתוח הערמונית שעמדו לעבור. 100% מהגברים דיווחו על שיפור משמעותי בכוח הגברא ובחיי המין, בהרגשה הכללית ובדימוי העצמי וכן כי לא הופיעו כל תופעות לוואי עם השימוש במוצרים. עם תוצאות ברמה זו, לא פלא כי במרכזי רפואה ידועי שם בעולם נוהגים בכירי הרופאים להמליץ בחום על השימוש בשילוב היעיל של הפרוסטה פלוס עם פרוסטה פורטה כתשובה הולמת לבעיה, כדרך להקלה על הסימפטומים להקטנת הערמונית, להפסקת זיהומים, למניעת תופעות לוואי ולהימנעות סבירה מניתוחים ומתגאים מהתוצאות **"פריצת דרך מדעית לאחד מסודות הטבע".**
מרכזי רפואה בארץ מתלהבים גם הם מהתוצאות.

מה בדיוק מכילים פרוסטה פלוס ופרוסטה פורטה?
כל הרכיבים הם טבעיים לחלוטין! בפרוסטה פלוס מרוכזת התמצית היחודית המופקת מליבת עץ הדקל הננסי והמיובא מיערות ברזיל בתוספת חומר פעיל טבעי המצוי בגרעיני דלעת. בפרוסטה פורטה מצוי חומר פעיל המצוי בערער הרים ורכיבים טבעיים המצויים בפולן פרחים העשיר בויטמינים ומינרלים החיוניים להחלמת הערמונית וכן אבץ - המצוי בכמוסה בכמות מוגברת והידוע כמינרל בעל חשיבות מכריעה לצורך תקינות פעילותה של בלוטת הערמונית.

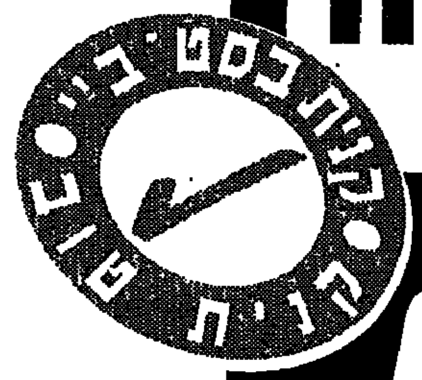
אריזה מקורית

פרוסטה פורטה
"פריצת דרך מדעית"

מה לגבי חולי סכרת ושומרי כשרות?
גם להם הזכות להנות מהבשורה! מאחר ובמוצר אין כלל סוכר והיצור מבוסס על מרכיבים טבעיים לחלוטין שמונעים תופעות לוואי מתאפשר השימוש ומומלץ גם לחולי סכרת. **מוצרי חברת קרנאפרם הם כשרים ואין בהם כל מרכיב מן החי.**
הוראות שימוש: בשבועיים הראשונים לשימוש יש ליטול בכל יום שתי כמוסות פרוסטה פלוס ושתי כמוסות פרוסטה פורטה. לאחר שבועיים יש להתמיד בנטילת כמוסה אחת של פרוסטה פלוס עם כמוסה אחת של פרוסטה פורטה מידי יום.
אופן השימוש מפורט על גבי האריזות.
כימאים ורופאים בעולם קוראים למוצרים נס רפואי.

א.ד. מטבעון: מזה חמש שנים אני סובל מבעיית הפרוסטטה. בשנתיים האחרונות חלה החמרה במצב הערמונית שלי שגדלה ונעשתה דלקתית. הסבל שעבר עלי היה עצום. נקבע לי תור לניתוח. לפני מספר חודשים שמעה אשתי מחברה שאצל בעלה פרוסטה פלוס ופרוסטה פורטה עשו פלאים. לא האמנתי שיש משהו שיכול לעזור, אבל ניסיתי. מאז יום יום אני לוקח כדור פרוסטה פלוס ביחד עם כמוסות פרוסטה פורטה ואני מרגיש ממש כמו חדש. קודם כל בלילה אני קם עכשיו לעיתים נדירות לשירותים וכשאני בשירותים אני מתרוקן לגמרי, לא מטפטף וגם לא כואב לי. גם אשתי מרוצה מזה שאני מרגיש טוב ומזה שחיי המין שלנו השתפרו את הניתוח שהייתי צריך לעבור בחודש הבא פשוט ביטלו לי הרופאים וזאת לאחר בדיקת אולטרה-סאונד שהראתה שהערמונית קטנה וחזרה לגודלה הטבעי וזאת לאחר 4 חודשי טיפול בלבד.
איפה משיגים? בבתי מרקחת, בסופרפארם, כללפארם ובבתי הטבע. כדי לקבל את התשובה הנכונה לפרוסטטה, יש להקפיד להזהר מחיקויים, לדרוש את המוצרים שעליהם צויין: "אריזה מקורית" בעל כיתוב בעברית והנושא את שם היבואן ואת הוראות השימוש.
המוצרים טבעיים וללא תופעות לוואי ובאישור משרד הבריאות.

מבצעי ענק
בכל רשת בסט ביי

לדוגמא:

549 ש"ח

989 ש"ח
טלויזיה 14"

• כולל מע"מ • אין כפל מבצעים • המבצע בתוקף החל מיום ו', 2.6, ועד גמר המלאי

רשת מכשירי החשמל מס' 1 בישראל.
best buy

תל-אביב:	רמת-גן:	חיפה:	ירושלים:	כפר סבא:	נתניה:	ראשל"צ:	עפולה:
דרך פ"ת 50	מול קניון איילון (במיתחם גרינברג)	חוצות המפרץ, צומת וולקן (לשעבר פיניציה)	בנין קרסו רח' פייר קניג-פינת רח' התנופה איזור התעשיה תלפיות	מרכז אהרוני, רח' ויצמן 83 (מעל מקדונלדס)	קניון השרון-באגף החדש, הרצל 60	א. תעשיה חדש, רח' אליהו איתן 20, מאחורי בית גירון	בתחנה המרכזית

הגדולה מכולן!

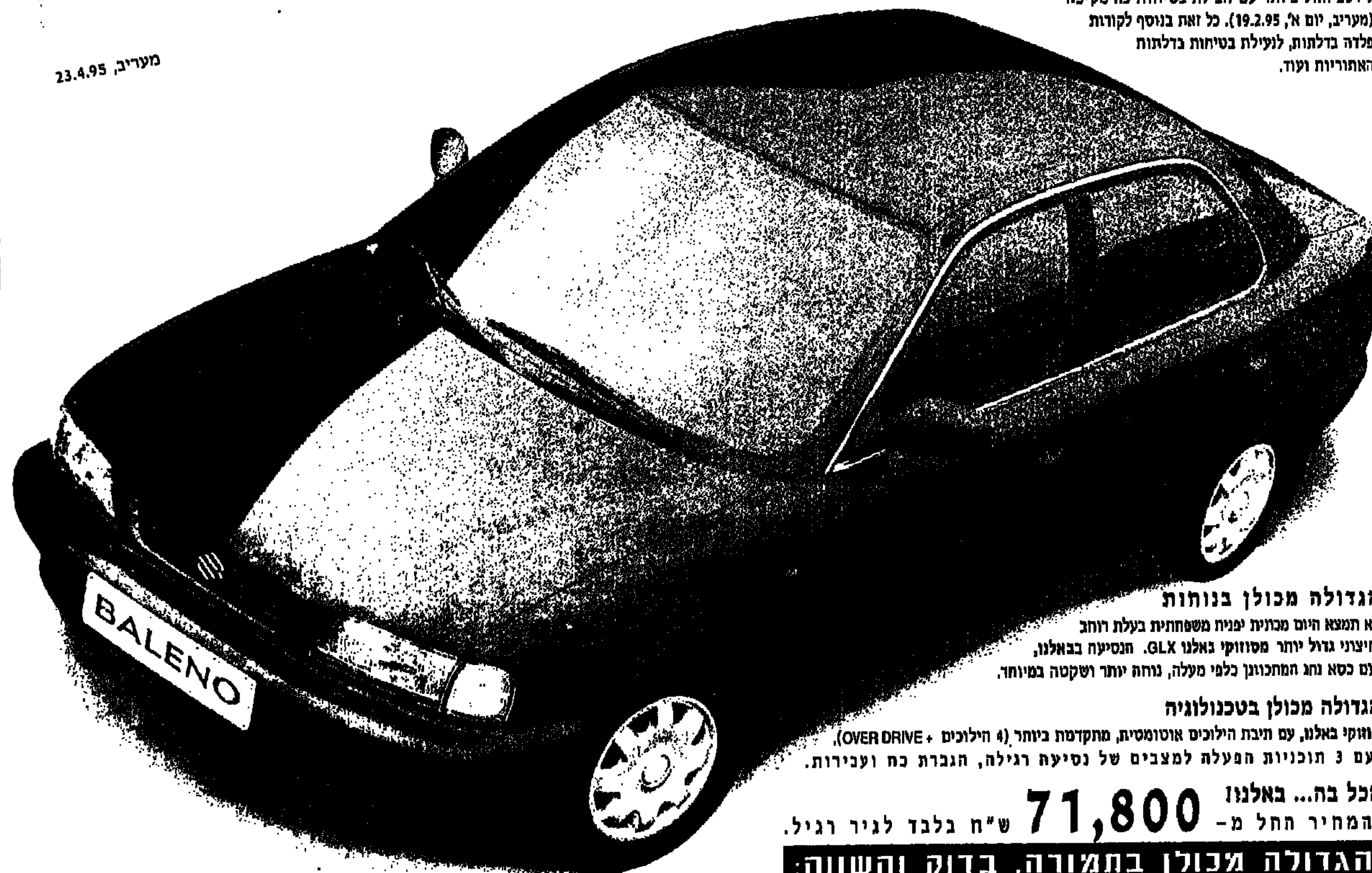
סוזוקי באלנו 1.6 המשפחתית

הגדולה מכולן באחריות
כשחברה נותנת אחריות ל-3 שנים ללא הגבלת ק"מ, סימן שגם אין גבולות לאמון שהיא נותנת במכונית שלה. כך אנו מרגישים לגבי סוזוקי באלנו GLX המשפחתית, ומסתבר שבין היפניות המשפחתיות אנחנו היחידים.

הגדולה מכולן בבטיחות
אם תמיד חלמת על מכונית יפנית אבל לא היית מוכן להתפשר על הבטיחות, יותר אתה לא צריך להתפשר. סוזוקי באלנו GLX מאפשרת לך חבילת בטיחות ייחודית הכוללת: מערכת A.B.S. לארבעת הגלגלים כולל 4 חיישנים, שתי כריות אוויר מוגדלות לנהג ולנוסע לידו ומערכת מיתלים מתכווננים אלקטרונית (SSCS), מה שהופך אותה ל"רכב הזול ביותר עם חבילת בטיחות כה מקיפה" (מעריב, יום א', 19.2.95). כל זאת בנוסף לקורות פלדה בדלתות, לנעילת בטיחות בדלתות האחוריות ועוד.

"תמורת 71,900 ש"ח ימצאו כמה אלפי משפחות ישראליות בשנה שהבאלנו מתאימה להן, ובצדק."

מעריב, 23.4.95

הגדולה מכולן בנוחות
לא תמצא היום מכונית יפנית משפחתית בעלת רוחב חיצוני גדול יותר מסוזוקי באלנו GLX. הנסיעה בבאלנו, עם כסא נהג המתכוונן כלפי מעלה, נוחה יותר ושקטה במיוחד.

הגדולה מכולן בטכנולוגיה
סוזוקי באלנו, עם תיבת הילוכים אוטומטית, מתקדמת ביותר (4 הילוכים + OVER DRIVE), ועם 3 תוכניות הפעלה למצבים של נסיעה רגילה, הגברת כח ועבירות.

הכל בה... באלנו!
והמחיר החל מ- 71,800 ש"ח בלבד לגיר רגיל.

הגדולה מכולן בתמורה. בדוק והשווה:

סוג המכונית	אחריות 3 שנים ללא הגבלת ק"מ	חבילת בטיחות* הכוללת מתלים מתכווננים	גיר אוטומטי הכולל 3 תוכניות הפעלה	כסא נהג גובה מתכוונן	רוחב חיצוני	מחיר בש"ח**
סוזוקי באלנו GLX 1600	יש	יש	יש	יש	1,690 מ"מ	73,800
טויוטה קורולה GLI	אין	אין	אין	יש	1,685 מ"מ	88,600
מיצובישי לנסר GLXI	אין	אין	אין	יש	1,690 מ"מ	80,989
דייהטסו אפלאוז GLI	אין	אין	אין	אין	1,660 מ"מ	79,900
סובארו גרנד ליאונה GL	אין	אין	יש	יש	1,690 מ"מ	82,416
ניסאן סאני SLXI	אין	אין	אין	יש	1,670 מ"מ	80,949
מאזדה 323 GLX	אין	אין	אין	יש	1,675 מ"מ	73,900

* בכל המכוניות חבילת הבטיחות כרוכה בתוספת מחיר
** המחירים נכונים ליום 28.5.95

תלוש ושמור מודעה זו ל"הגדולה הגדולה מכולן"

SUZUKI
מכשירי תנועה - מכונית טובה מבית טוב

BALENO

■ תל-אביב: דרך פתח-תקוה 74, טל. 03-5621281 ■ חיפה: דרך יפו 145, טל. 04-524474/5 ■ ירושלים: דרך בית לחם 144, טל. 02-717555 ■ נתניה: פנקס 20, טל. 09-623368/9 ■ חדרה: צומת כיכר הששדה, טל. 06-224414
■ רחובות: הטניף 3 דרך יבנה, טל. 08-465152 ■ כפר-סבא: טשרניחובסקי 24, טל. 09-421442 ■ אשקלון: א.ת. צפוני, טל. 07-753575 ■ חיפה צ'ק פוסט: שדרות ההסתדרות 31, טל. 04-417761 ■ אשדוד: הכנסת 4, טל. 08-564208

צילום: רז'י

זה היה השבוע של חידוש המגעים עם סוריה. יהודה הראל, תושב מרום־גולן, טען שפתר את חרמז בנאומו של רבין, והציב את קיבוץ אלרום בחוד ההתנגדות לנסיגה. מפלגתו החדשה 'הדרך השלישית' טרם הוקמה, קהלני ושומרון כבר מתקוטטים ביניהם - אבל הראל כבר הכריז כי יפרוש ממפלגת העבודה.

חידוש המאבק על הגולן אילץ את הראל ואת עמיתו, אלי מלכה, יו"ר ועד יישובי הגולן, לעלות השבוע לירושלים. בדיוק לפני חודש הקימו אנשי הוועד את הביתן האורקולי שלהם ליד קניון מלחה. 'אוהל המחאה' היקר והמורכב, הוא רעיון גרנדיוזי, שנועד להעלות את הגולן על ראש שמחתה של ירושלים.

לשביתת ההזדהות בגמלא, ששניהם היו בין מארגניה, הגיעו בשנה שעברה כ־250,000 אלף איש. לביתן במלחה הגיעו בחודש האחרון, לדברי המארגנים, כ־65,000 איש, שתרמו כמאה אלף שקלים. לדבריהם, מאז נודע על חידוש המגעים עם הסורים, גוברת הנהירה.

במוצ"ש יפורק הביתן וינדוד לבאר־שבע. באחד ביולי יוקם ב'יריד אדם ומעונו' בתל־אביב, ובספטמבר - בכיכר מלכי ישראל. על־פי התכנית, הגולן ילך עם העם לכל מקום שאליו ילך העם בהמוניו.

יעל גבירץ

תוכן

עורכת: אילנה שובל־שקד

„העסקת ילדים בפרסומות היא שוק פרוע, שבשנים האחרונות הפך לשערורייה"

עיבוד מחשב: [illegible]

מה הקשר בין:

ילדים קופים וכלבים?

תשובה: שלושתם נחשבים 'מקדמי מכירות' מעולים ■ שטף של סרטוני פרסומת בכיכובם של ילדים מציף את הטלוויזיה ■ גילם הולך ויורד ■ 'כוכבים' בני שנתיים ומטה עובדים 12 שעות ביממה, לפעמים באמצע הלילה, בלחץ, ברעש, והם אפילו לא מסוגלים להתלונן ■ גם הכסף לא משהו ■ איך גורמים לתינוק לבכות בטייק המתאים

◄ גפי אמיר

אוטוסטרדות של מילים כבר הוכברו על המהפכות שעולל הערוץ השני בחיינו. אבל נראה כי אחת השמות היותר גדולות שעשה בנו הערוץ השני טרם זכתה לתשומת־הלב הראויה – השימוש ההולך וגדל בילדים בסרטי פרסומת.

קשה להניח כי הילד הישראלי המתייפח בפרסומת 'תפנוקים' או הפעוטה הזוהרת הפוערת מעילה לשם קידום מכירות חטיף בוטנים חדש, יהפכו למקולי קאלקין של המזרח התיכון. עובדה זו אינה מונעת מאמהות עבריות לשווק את פעוטותיהן הבלונדים ותכולי־העיניים בעיקשות של אטילה ההוני ובנחישות של כריש מורעב.

השימוש ההולך וגדל בילדים בפרסומות הוא אולי משוש־לב אמהותיהם מצד אחד, אך גובל לעתים קרובות מריי בניצול, מצד שני. ילדים – ככל שיהיו בריות מקסימות ונוחות להורדות – אינם משאב כלכלי. עדויות אנונימיות על פרסומאים והורים העושים צחוק מחוק העסקת נוער הצטברו על שולחנו של ד"ר יצחק קרמן, מנכ"ל המועצה למען הילד.

„העסקת ילדים בפרסומות היא שוק פרוע, שבשנים האחרונות הפך לשערורייה", אומר קרמן, „כדאי להבין שהילדים הפכו לצעצוע החדש של משרדי הפרסום, מה שבעבר שימשה הבחורה המתערטלת. בגלל צעקות של ארגוני הנשים וחוקי הפוליטיקלי קורקט עלו על אטרקציה חדשה. היום הססמה היא ילד עם כל דבר".

קרמן, בעל דוקטורט בעבודה סוציאלית, סובל בשנים האחרונות מקרדיט מפוקפק של טרחן איום, בזכות העובדה שאינו מניח למפרסמים ולפרסומאים להעסיק פעוטות 16 שעות ביום או לצלמם בלבוש פרובוקטיבי ובכותרות מתלהמות.

עושה רושם כי דווקא ההורים, שהיו אמורים להיזעק ראשונים, הם האופוזיציונרים הגדולים ביותר של הדוקטור. ניסיונותיו לקדם חקיקה בעניין העסקת ילדים בפרסומות ובדוגמנות לא נשאו עד כה את הפרי המקווה – גם מפני שילדים בני שנתיים מתקשים לטלפן למועצה למען הילד ולמשרד העבודה והרווחה ולהתלונן על תנאי העסקתם. שאר בעלי העניין: הורים, פרסומאים ומפרסמים, נוטים לאמץ גישה צינית, שלפיה הילד הוא בעיקר מצרך האמור לא להתקלקל באמצע יום הצילומים.

חמודי, קח את האקדח

„הילדים היו מסכנים?", שאל אותי השבוע בתמיהה יגאל שילון, „אנחנו היינו אלה שסבלו. יש לך מושג מה זה לתת הוראות בימוי לילדים בני שנתיים? עשר פעמים ביקשנו אותם ללכת מימין לשמאל, והם הלכו להפך!"

בני השנתיים שהפגינו את הכשל הנקודתי האמור צולמו לפני חודשים אחרים באולפני נווה־אילן, במסגרת מה שהיווה גולת־כותרת למסע פרסום ענק לחיתולי 'תפנוקים' בתקציב בן 75 אלף דולר. לפני שבועיים זכו צופי 'פספוסים' לראות כיצד מייבבים הילדוגמנים בני השנתיים כשאינם מצליחים, שוב ושוב, לעקוב אחר הוראות הבימוי של שילון.

ילדים, קופים וכלבים?

(המשך מעמוד קודם)

כ', הקשורה לענף הפרסום, צפתה כמו עיניה בעשיית הסרט. הרושם שהותירה בה החוויה, אומרת כ', היה טראומטי עד כדי כך שהתלוננה באוזני חברת־הכנסת יעל דיין ואנשי המועצה למען הילד.

„למה שילד בן שנתיים ירצה בכלל להצטלם"? שואלת כ', „ברור שזו פנטזיה של האמהות. אני לא אומרת לא לצלם ילדים. אני אומרת שאם בתסריט יש ילדים, ההיערכות ההפקתית והתקציבים צריכים לגדול בהתאם. ימי הצילומים חייבים להיות קצרים יותר, עם הפסקות. ל'תפנוקים' צילמו ילדים 12 שעות. אמנם היו הפסקות, אבל חלק מהילדים לא הפסיקו לבכות. הילד שבוכה בסרט בכלל לא רצה להצטלם. אמא שלו רצתה. עוד פעם ועוד פעם הוא לא הצליח לעשות מה שרצו ממנו.

„הוראות הבימוי היו מאוד מרויקות. דרשו מתינוקות ללכת מנקורה לנקורה, להרים אקדח – זה היה כמעט בלתי אפשרי. לאורך כל הצילומים", מעידה כ', „האמא ניסתה לפתות את הילד בהבטחות. זה התחיל ב'לך, אתה רואה את אבא?', כדי שהילד יצעד לקצה השני. בפעם העשירית, כשהוא הפסיק להאמין שאבא שם, התחילו למכור לו את סבתא. כשגם זה לא עזר, האמא כעסה עליו. הוא לא הפסיק לבכות".

למרות הרושם קורע הלב העשוי להצטייר מתיאורה של כ', יגאל שילון אינו צורר, ולבטח אינו מתאכזר לילדים. ההורים עובדים איתו צמוד לגמרי, אחרת התינוקות לא יגיעו. מדויק יותר לראות בשילון עובר בתעשייה, שסנטימנטים אינם הצד החזק שלה.

„היה סופר טיפול בילדים", התגונן השבוע שילון, „אין מה לעשות, קורה שילד בוכה, כמו שילד צריך פיפי וצריך לאכול. גם למבוגרים קשה להצטלם".

– בדיוק פה השאלה העקרונית, האם להשתמש בילדים למשימה שקשה גם למבוגרים?

שילון: „אין ברירה. כשיש תסריט מסובך כמו מערבון, הדרישות גבוהות. נכון שהם בני שנתיים, ונכון שזה לא קל להם. אבל בסך־הכול עשינו כמיטב יכולתנו לדאוג להם, כולל מטפלת שהיתה במקום וחדרים למנוחה".

לא אכפת לי לתת לו פליק

שעות צילום בלתי מסתיימות, צילומים לתוך הלילה, הבטחות שקריות כדי שהילדוגמן ייאות לציית – כל אלה וגם שאינם צריכים להיעשות, נחשבים ניצול מתון יחסית. אבל כשם שיש צדיקים בסדום: בפרסומת שהפיק פרסום 'שלמור אבנון עמיחי' ל'רמדייה' לא בוימו הילדים, אלא צולמו משתוללים בסופרמרקט, עבדו שעתיים בלבד עם הפסקות וקיבלו ליווי מטפלות צמוד ושתי ארוחות – כך יש חריגים לקצה השני של הסקאלה, ואלה – כך נראה – רבים יותר.

בסרט פרסומת אחר היה הילדוגמן, תינוק בן שבעה חודשים, צריך לבכות. „אין גבול למה שהורים מסוגלים לעשות", אומרת אחת הנוכחות, „כשאמרתי לאמא שהילד יצטרך לבכות, הייתי בטוחה שהיא תסתובב ותלך – אבל היא ממש לא התרגשה. אמרה שהילד אוהב שוקו, אז אפשר לתת לו אותו ולקחת באמצע, ושאם זה לא יעזור, לא אכפת לה לתת לו פליק. בסוף, כשהגענו לקטע, שהתינוק היה צריך לבכות, הוא דווקא היה במצב־רוח טוב. כדי שיבכה, החזיקו לו את הרגליים בצורה שגרמה לו לבכי. אני מניחה שהכאיבו לו".

„הילדים מנוצלים בשני מובנים", אומר ד"ר קרמן מהמועצה למען הילד. „במובן הסמוי, בו משמש הילד ככלי לקירום מכירות ומילוי אינטרסים של מבוגרים. במישור השני הניצול הוא בדרך העבדתו של הילד שעות ארוכות, בתנאים קשים".

אמהות לא מעטות חסמו השבוע את דרכי אל יקירהן הפעוטים. אמו של זיו כסל, הילד מהפרסומת לביסלי, סירבה לדבר עימי. בילי גוטמן לעומתה, אמה של ירדן, כוכבתו בת ה־4 של סרט הפרסום ל'קלגרון', מוסרת שדווקא היה נורא נחמד. „ירדן התלהבה מכל רגע. אני הייתי משתגעת אם היו אומרים לי לעשות אותו דבר כל־כך הרבה פעמים".

– ומה גורם לך להאמין שבתך נהנתה?

„אה, בשבילה זו חוויה. היא נבחנה גם לסרט־פרסומת לנייר טואלט 'לילי'. מתוך 40 ילדים רק היא ועוד ילדה היו מועמדות סופיות, אבל בסוף לקחו את הילדה השנייה, כי פחדו שירדן לא תבין מה לעשות. לדעתי, היא דווקא היתה יכולה לעשות מצוין את 'לילי'".

ציון לשבח. בסרטון ל'רמדייה' נתנו לתינוקות להשתולל בספורמרקט בלי לחץ

– לא יכול להיות שעבור ילדה בת 4 זה קצת לוחץ לעבור אודישנים ולהיכשל?

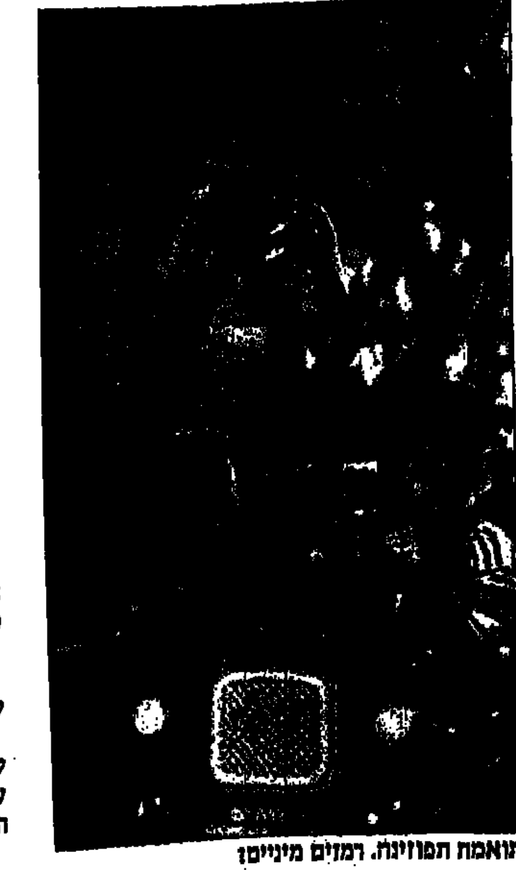
„לא, היא נהנית".

מי שזכתה לבסוף לאייש את משרת הילדה השרה על אסלת בית־שימוש ורוד „ללילי שלי שלוש פינות", היא ירדן אחרת, ירדן אורון, בתה בת החמש של הבשלנית פיליס גלזר, שהצטלמה, מעידה אמה, „משמונה בבוקר עד שש, כשהתחלתי לצעוק".

– ירדן נהנתה מזה?

„בסך־הכול, כן. פה ושם אמרה שנמאס לה, ושהיא רוצה הפסקה, אז נתנו לה הפסקה. אני חושבת שסך־הכול זו אווירה לא בריאה לילד: אולפן מלא עשן, משכנעים אותה לעשות מה שצריך עם ממתקים ומתנות. ילד לא צריך לקשור דבר שהוא עושה עם ממתקים".

מ', עובדת צוות ההפקה שנכחה בצילום הקמפיין, זוכרת כיצד „פיליס גלזר התחילה לצעוק לפנות ערב שיש גבול, אבל כשביקשנו לעשות עוד טייק אחד, היא הבהירה שאם היינו משלמים יותר, היה על מה לדבר". גלזר: „מה פתאום, בשום אופן לא. גם לו שילמו לי 2,000 דולר לא הייתי נשארת עוד, קודם כול הבריאות של הילדה".

תואמת תפוזינה. רמזים מיניים?

עד שלוש לפנות בוקר

ואכן, אפשר היה להאמין שההורים מנרבים בקלות כה רבה את ילדיהם תמורת סכומים נאים: אפס, כי רוב הילדים משתכרים 100 עד 200 דולר לסרטון פרסומת, המשתרע לפעמים על־פני שניים או שלושה ימי צילום.

ירדן גוטמן, שהצטלמה ל'קלגרון', השתכרה 200 דולר. י. רן ברכה (שמתם לב למגפת הירדן בשוק הילדים? מה קורה פהז) בת 8, הנחשבת ילדוגמנית בעלת ותק, שכן איישה כבר פרסומות ל'פז', ל'גמדים', ל'כלל פארם', ל'שלוק', ול'בוא ניסע', משתכרת אותם סכומים בדיוק.

„המחירים נעים ותלויים במשא־ומתן", אומר אריק בן־זינו, מנהל סוכנות הדוגמניות יולי, „בדרך־כלל ילד מקבל רבע ממה שדוגמנית מקבלת".

– תרשה לי שאלה מיתממת: האם הוא גם עובד סחות שעות?

בן־זינו: „מה פתאום"?

במדינות מתוקנות מעט יותר, הולנד למשל, ילדוגמן משתכר סכום הנכנס היישר לחשבון בנק על שמו בלבד. את הסכום הוא יכול לפרות רק כתגיעו גיל 21. התעניינתי השבוע אצל ירדן ברכה מה עשתה בכסף שהשתכרה. „אוה, הרבה דברים", אמרה בטון של שחקנית, שראתה כבר כמעט הכול, „קניתי צעצועים, למשל, וגם להורים שלי דברים שהם צריכים. בגדים, בושם, נעליים אני קונה להם".

איני מבקשת להציג את הורי הילדוגמנים כתאבי בצע. אם יש משהו הגורם להורה לתרום את ילדו לתעשיית הפרסומת הישראלית זו בעיקר האמביציה ילידת קרקוב להרשים את השכנים ואת בני־הדודים.

אמה של ירדן, דבורה ברכה, פקידה במקצועה, רשמה את בתה המצליחה לסוכנות שחקנים, ועתה היא ממתינה להצעות, אם כי מצהירה: „המון פעמים דחינו הצעות, כשהן היו על חשבון לימודים. סך־הכול, הילדה נורא רצתה בזה. במשפחה של בעלי יש דוגמניות, ואני בעצמי שיחקתי בתור ילדה כהצגה 'אורי במארים', אבל לא עשיתי עם הכשרון שלי כלום, והוא עבר לי".

– אם כך, את בוודאי יודעת שמשחק הוא עסק די ממרך.

ברכה: „מה זאת אומרת? בצילומים ל'פז' מראים את ירדן מביטה בירח, ואז הוא הופך לתחנת דלק. צילמו את זה בלילה. היה לה גם צילום־לילה של ה'כלל פארם'. משמונה בערב עד שלוש לפנות בוקר".

– את היית נהנית לעבוד בתנאים כאלה?

„לי היה קשה, אבל ירדן היא סיפור אחר. כרגע שהיא רואה מצלמה, היא מתמלאת אנרגיות".

אין זה רק קולה של אמא. גם ירדן מסבירה ש„להצטלם זה כיף. מוצאים בדברים האלה ביטחון עצמי. לי זה לא כל־כך קשה, כי אני אוהבת את הדברים האלה, אבל יש ילדים שבוכים ומויעים".

(המשך בעמוד 18)

כשהחשק

מחליט שהגיע הזמן להתפנק, הוא לא מסוגל להתאפק: הוא

פוגש

את הלשון בסיבוב, מחייך אליה את החיוך הכי מתוק שלו ומזמין אותה ללקק איתו

את

הגלידה הטעימה בעולם. גלידה טבעית, העשויה מחלב ושמנת טריים, עם מיטב המרכיבים מכל קצוות תבל. "הַאגֶן-דַאז"!

הטעם

הנפלא הזה מגיע גם לכםו אז קחו "הַאגֶן-דַאז" ותתענגו על מגוון הטעמים הייחודיים, החלומיים, השמיימיים שלנו!

הַאגֶן-דַאז. כשהחשק פוגש את הטעם.

"הַאגֶן-דַאז" מחכה לכם ברשתות השווק המובילות ובחנויות נבחרות ברחבי הארץ. טעמי "הַאגֶן-דַאז" ייחודיים תוכלו להזמין הביתה מכל סניפי דומינו'ס פיצה.

ילדים, קופים וכלבים?

(המשך מעמוד 14)

– ואז מה הצלם עושה?

"לא הצלם, המפיק. לפעמים נחמד ולפעמים צועק. היה ילד אחד שלא עשה משהו טוב בפרסומת, אז צעקו עליו, וזה הפחיד אותו. אבל לי לא אכפת. זה כמו משחק".

הילדה דרסה את השומר

סרט פרסומת חדש, שאו־טו־טו מתחיל להשתדר, נעשה ע"י פרסום גיתם עבור סנפרוסט. עולם קטנצ'יק: את תפקיד הילדה בסרט משחקת אביב טרנר, נכדתם של אריאלה ויעקב טרנר, היא מנהלת אגף השיווק בסנפרוסט, והוא מפכ"ל המשטרה לשעבר.

"לא נראה לי שדוגמנות זה עניין, שצריך להתעסק איתו יותר מדיי", אומר איתי טרנר, אביה, "אבל הילדה והאמא שלה רוצות, אז בסדר".

אביב עצמה מסכמת את חוויית יום הצילומים כ"היה כיף", אך דיווח פרטני מעט יותר מגלה כי "היה מעייף לעמוד הרבה זמן וכאבו לי הרגליים, אבל לא אמרתי כי התביישתי, וגם לעור ילדים כאבו הרגליים, וזה היה קשה כל הזמן לחייך ומגעיל כזה, והבנים היו צריכים לתת בעיטות באוויר, אבל הבנות לא".

– ואיפרו אותך, עשו לך תסרוקת?

"כן, אבל שמו לי הרבה סיכות בראש, אז זה הכאיב לי קצת".

– כמה כסף קיבלת?

"400 ומשהו שקלים, אבל אני לא יודעת מה לקנות".

ניצולם הכלכלי והנפשי של הילדוגמנים כה מרגיז, כיוון שרובם טרם חצו את הגיל בו אדם מסוגל לומר הרבה יותר מ"אמא, אבא, במבה", ועל כן קשה להניח כי היתה זו אמביציה פרטית שלהם לדגמן שעות ארוכות. באחת הפרסומות לחטיף 'שוש' הוכנסו הילדים לעגלול, "והם בכו נורא", אומרת הבימאית נירית ירון־גרוניך, "הבנו שזה לא לעניין, ושלחנו אותם הביתה. יש ילדים שההורים מכריחים אותם להצטלם. ב'שוש' היה לנו ילד מבועת, שאמו הכריחה אותו להיות שם. זה היה עצוב לראות".

יחסית לעמיתיה, נחשבת ירון, בעצמה אם לתינוק, בימאית מתונה ורגישה המיטיבה לעבוד עם ילדים. "שמעתי רכילויות וסיפורים שקורים על סטים אחרים", היא אומרת, "בסטים שלי אני מקפידה שלילדים יהיו הפסקות, שלא יקרה מצב, שבו ילד שומע שהוא לא מספיק טוב. יש הוראה לכל העובדים לא להעביר ביקורות בטווח שמיעה של הילדים. אם פוסלים מישהו, אני מקפידה לעשות 'צילום אמריקאי' – הילד לא יודע שהוא לא צולם".

למרות כל אלה לפני חודשים אחדים, בסרט פרסומת ל'גמדים' של שטראוס, הוסעו הילדים, משש בבוקר עד הלילה על קרטינגים, מכוניות מרוץ זעירות מז'אנר הטרקטורונים, האמורות לפעול על מסלולים מיוחדים בלבד. לכבוד הפרסומת התבקשו הילדים, בגיל בית־ספר יסודי, לנהוג בקרטינגים במחצבה בראש־העין. לא פלא, אם כן, כי אחת הילדות דרסה בטעות, ולמרבה האירוניה, את מי שהופקד להשגיח על ביטחונם של הילדים. ר׳ ׳ש נפגע בצווארו ובגבו, ואושפז למשך שלושה חוד׳ ש.

ביקשתי השבוע מניר .. ירון להסביר כיצד אירע שבסרט פרסומת למערי חלב מתרחשת תאונה כה קשה. רק במקרה לא נ ..ע אחד הילדים. "הילדים היו מיומנים בנהיגה", עונה ירון, "היה להם קורס של שלוש פגישות".

– לך זה לא נשמע מעט מגוחך?

"לא, אני לא חושבת שזה היה מסוכן לילדים. לא הייתי נותנת יד לשום דבר שיכול להיות מסוכן, ותאונות קורות. הילדה שלחצה על הגז במקום הברקס ודרסה את השומר יכלה לצאת עם טראומה, כי מיד כל הילדים האחרים התאספו סביבה ואמרו שזה בגללה, אבל דאגתי אישית שלמחרת יזמינו דווקא אותה להצטלם שוב, והסברנו לה שזה לא באשמתה".

– אשאל אותך אחרת: הבן שלך, בן שנתיים, ידגמן בפרסומות?

"הבן שלי לא הצטלם, לא מצטלם ולא יצטלם. אני בכלל לא רוצה לחשוף אותו לקטע הזה, בוודאי לא בגיל שאי־אפשר לברוק אם הוא רוצה או לא".

– אז מה המסקנה?

"יש הורים שחושבים אחרת ממני".

באש ובמים צילום: אריאל נשרי

אוהבים אותם בלונדינים

הסנדלר הולך יחף? במקרה הזה לסנדלר יש דוקטור מארטין ונושקה גם יחד. יש גם ילדים, דוגמת יפתח קרז'נר שהשתתף בסרטון השניצלים לסנפרוסט, שהפיקה גיתם. יפתח שהופיע עד כה בשלושה סרטים, נוהג לסכם בעצמו את תנאי העסקתו ושכרו לפני תחילת הצילומים. מול המצלמה הוא מקרין ביטחון, והוא האחרון שאפשר להתעלל בו, גם אם נורא רוצים. ולאיש הרי אין באמת כוונות זדוניות. מאידך, קרז'נר, בנו של איש־העסקים עופר קרז'נר, הוא בן תשע. העניין בעייתי יותר כשמדובר בפעוטות. ילד שדיגמן לפרסומת, שאמו סירבה מסיבות מובנות למסור פרטים מזהים אודותיה, סיפר כיצד הצטלם משש בבוקר עד עמוק לתוך הלילה, כיצד לא קיבל הפסקה ללכת לשירותים, ואיך לבסוף לא קיבל את התשלום שהובטח לו, אלא אחרי פניות חוזרות למשרד הפרסום.

רוב הילדים משתכרים 100 עד 200 דולר לסרטון פרסומת, המשתרע לפעמים על־פני שניים או שלושה ימי צילום. רבע ממחיר דוגמנית בוגרת, ולא פחות שעות עבודה

הפרסומאי דוד טמיר עשה לא מעט פרסומות בהשתתפות ילדים, כולל 'תפנוקים', 'שטראוס', 'ד"ר פישר' ו'עלית'. "בפרסום", אומר טמיר, "שלושה דברים עובדים יותר מכל דבר אחר: נשים, ילדים ובעלי־חיים, בסדר הזה".

– ילדים בלונדים, בוא נחדד.

"מה לעשות, גם בעולם, 20 שנה השחורים צועקים בלאק איז ביוטיפול, ובכל זאת אסוציציות של אנשים אני לא יכול לשנות. כולם נמרחים כשרואים ילד בלונדי עם עיניים כחולות, שמסמל תמימות ורכות. אנחנו משתמשים בילדים כשהם מתאימים, כמו שמשתמשים בכלבים, חתולים וקופים כשצריך".

– אתה מוכן להבהיר בבקשה את הקשר בין ילדים, קופים וכלבים?

"ילדים ובעלי־חיים תמיד עברו ועובדים על אנשים. אוהבים לראות ילדים קטנים ותינוקות, כמו שאוהבים גורים של כלבים וחתולים. כל אחד נמס מזה,

תגידי לא, גברת

לא צריך את אורות נמיר בשביל להפסיק את ניצול הילדים לצורכי פרסום, וגם לא את המועצה לשלום הילד כדי להבטיח שהשימוש בילדים ייעשה בהתאם לחוקים המחייבים. צריך להחליף להם את האמהות, ואם זה לא הולך, או לשלוח אותן למקומות שבהם תתמחנה בכל מה שקשור בחינוך מחדש.

בניגוד למצבים אחרים, שחיינו מלאים אותם, בהם קצרי־ידנו מתסכל עד דמעות, מה שמוציא מהכלים במקרה הזה, זה דווקא אי־שימוש ביד הארוכה השמורה לרשות כולנו. לא דיבור. מה המעלים. ערכים. מחשבות, קשורי בבין מרטניה או כתאילנדים, שהרעב בבתיהם מכריח אותם לשאול כל הצעה. לעבוד גם בתנאי [illegible] של המאה שעברה. את [illegible] לילדים [illegible] ליתר דיוק, אפשר היה להפסיק ממש בקלות. לומר 'לא'. [illegible]

[illegible]

לו ממש חוויה. ומשתמשת בידיים במקום הלא־נכון, שלא לדבר על הלשון. תגידי לא, גברת, זה הכול, תגידי לא, והילד שלי לא יעשה את זה, אלא בתנאים מצוינים, כמו שמגיעים לילד. לכל ילד. בפרט שמאחורי העסק הזה עומד הרבה כסף.

בפרסום, אומר אחד מאנשי־המקצוע לגבי אמיר, עובדים נשים, ילדים ובעלי־חיים, בסדר הזה. ומה לעשות, הוא אומר, שאנשים נמרחים על ילדים בלונדינים עם עיניים תכולות, וזה עניין נוסף. באמת מה לעשות? מה לעשות שילד שחור, אם להמשיך אותו קו מחשבה, רק בלשון קצת פחות נקייה, הוא ילד סוג ב', ומה לעשות אם ילד שחור, הוא ילד סוג ג' וילד שהוריו ילידי אתיופיה הוא בכלל לא סחורה.

הוא מוכר ילדים בלונדינים. הוא לא אשם, למשל, ששוקי האימוץ הנוקשים במדינת ישראל לא [illegible] על ילדים [illegible] [illegible]

[illegible]

אצלנו המחיר כלול בשירות

משה זייד, מנהל אזור רמלה

עובדה. ב-94' ירד מחירו הריאלי של החשמל ב-7.3%

את הירידה המתמדת במחירים הריאליים של החשמל בישראל ניתן להסביר גם במחויבות החברה לשיפור השירות ולהתייעלות. מחויבות זו של החברה איפשרה לך ליהנות, למרות עדכוני המחיר החלים מעת לעת, מירידה של כ-40% במחירי החשמל במהלך השנים שבין '85 ל-94' ומחשמל זול בהשוואה למחירו ברוב מדינות מערב אירופה. חברת החשמל מתייעלת בכל המישורים.

חברת החשמל

ילדים, קופים וכלבים?

(המשך מעמוד קודם)

והפרסומאי צריך להשתמש בכל אלמנט ויזואלי שעומד לרשותו".

אף אחד לא התלונן

חוק עבודת הנוער תשי"ג – 1953 – ממנו נוטים הפרסומאים והמפרסמים להתעלם בטאקט, קובע כי „לא יועבד ילד שעדיין לא מלאו לו 15 שנה... לא יעבוד נער יותר משמונה שעות עבודה ביום... לא יעבוד בלילה... הועבד נער שש שעות עבודה ליום או למעלה מזה, תופסק עבודתו למנוחה ולסעודה שלושת רבעי שעה לפחות". תלונות, שהופנו בעבר לסוכני דוגמנות ומלהקות, זכו לתשובה המתחמקת, שלא לומר מתחסדת, שבין בעל סוכנות הדוגמנות לילד הדוגמן אין יחסי עובד־מעביד, שכן בעל הסוכנות משמש כמתווך בין הילד למעסיקו.

תירוץ נוסף שפרסומאים נוהגים להיתלות בו: חוק עבודת הנוער, שנחקק לפני למעלה מ־20 שנה ולא חלם על פרסומות בערוץ השני, קובע כי ילד יכול להופיע בהופעות אמנותיות באישור ועדה מיוחדת. בימים אלו פועל ד"ר קדמן להוספת תקנות עדכניות לחוק. עד שזה יתרחש – אם בכלל – עולה השאלה מדוע איש לא טורח ליישם לפחות את מגבלות החוק הקיים.

טל אלכסנדרוביץ', עוזרת דובר משרד העבודה והרווחה, ענתה השבוע כי המשרד טיפל בשנה שעברה ב־202 תלונות על העסקת נוער, מהן נמצאו 175 מוצדקות, וכי מתחילת השנה הנוכחית הגיעו למשרד 51 תלונות, מהן 49 מוצדקות, אלא שבנתונים מצויה בעייתיות קלה: התלונות נגעו להופעות ילדים בבתי־מלון, לנערים המועסקים במלצרות, ואילו תלונות על עבודות בסרטי פרסום לא הוגשו כלל. משרד העבודה הבטיח השבוע לטפל בכובד־ראש בסיפורים שהוצגו כאן, והזמין את הציבור להפנות תלונות באמצעות טלמסר שמספרו 0224446־177".

– המידע מסתיע את המשרד? איפה הייתם עד עכשיו?

„לא הכרנו כזה דבר. אין מי שמתלונן על פרסומות, וזה קצת קשה להגיע לכל הלוקיישנים. אנחנו נבדוק בשמחה".

ילדה תלויה על חבל

לצד כל זאת, מתפתחת לאחרונה מגמה חדשה, בה מקשטים ילדים כמעט כל פרסומת, בין אם מדובר במוצר המיועד לילדים ובין אם מדובר בנייר טואלט בעל שלוש שכבות, שעם כל הכבוד לו, לא ממש ברור הקשר שלו לילדה התולשת את דפיו בעודה שרה.

משה תאומים, בעל משרד פרסום 'גיתם' האחראי לתשדיר, לא הגיב השבוע לפניות, ועל כן נותרנו ללא הסבר פרט לפיליס גלזר, אמה של הילדוגמנית בת החמש, שמסבירה כי „קודם כל זה מביך למבוגר לדבר על נייר טואלט, וחוץ מזה ילדה בהירה, בלונדינית כזו, היא נראית כמו שיא התמימות והרכות".

– ואין לך בעיה אם בתך מובכת ממה שמביך מבוגר: להיות מזוהה עם נייר טואלט?

גלזר: „היא לא מזוהה עם נייר טואלט, מזהים אותה עם הילדה היפה מהפרסומת".

מה שרק מתחיל להצטייר כמגמה בערוץ השני, פורח כבר בשוק הפרסומות המצולמות בעיתונות ובפוסטר מדיה. פה כבר אפשר לראות ילדה תלויה על חבל כביסה (בפרסומת של 'פוגל לוין' לאבקת כביסה), ילדה בת 6 עירומה (בפרסומת לתיקי בית־ספר), ילדה בלבוש מגרה ואיפור מלא (במודעה על מבצע הצלות בשופר־סל) ומודעה הממליצה על עשר סיבות לברוח מהבית למי שאין לו סורה קלאב בבית.

המודעות הללו הן בדרך־כלל עבירה על תקנות הגנת הצרכן, הקובעות כי „לא יעשה אדם פרסומת המכוונת לקטינים, שיש בה שימוש בעירום או ברמזים מיניים, משום עידוד קטינים לשכנע את הוריהם או להפציר בהם או בכל אדם אחר לרכוש עבודם את המצרך או השרות ...כדי לגרום לכך שקטינים ירגישו מקופחים, נחותים או בלתי מקובלים לעומת קטינים אחרים".

צבי לוין, מפרסום פוגל־לוין, שתלה את הילדה דנה נקר על חבל כביסה, סבור ש„הילדה הרגישה שם טוב מאוד, והיה בזה הומור". רמי שלמור, מפרסום שלמור־אבנון־עמיחי, שאולץ על־ידי המועצה למען הילד להסיר פרסומת בה נראית ילדה מבוהלת, שאביה לא קנה לה רב־בריח, מדגיש כי הסיר את המודעה יותר כג'סטה, ופחות מכיוון שהיתה זו חובתו. „בחרנו להשתמש בילד, כי הוא הכי פחות מוגן", מסביר שלמור. „מבחינת האסטרטגיה הפרסומאית, רב־בריח מיצתה את כל הפוטנציאל שלה, והגענו לגזע הקשה של אלה שלא מעניין אותם כלום, והדרך היחידה להניע אותם לרכוש את המוצר היא פנייה אמוציונלית דרך הילדים שלהם".

– אתה מרגיש נוח עם הגישה הפרסומית הזו?

שלמור: „בתחום המחקרי למדנו שהילד מדבר אל הצרכנים יותר מכל אחד אחר. יש בשימוש בילד כדי להשפיע על ההורים. ולא, אני לא מרגיש נוח, אבל הפרסומאים אינם מובילי דגל האתיקה בעולם".

גלגלתי את הכדור, אם כן, למפרסמים, אלה הנותנים את העבודה לפרסומאים ויכולים לקבוע את כללי המשחק. קשה לומר שהם הפגינו עניין או דאגה מהנעשה בשוק פרסומות הילדים. יאיר פלדמן, מנכ"ל איגוד המפרסמים, אמר כי „הכלל היחיד הוא הרלוונטיות של הילד למוצר המתפרסם".

– אז למה נייר טואלט פורסם על־ידי ילדה בת חמש?

פלדמן: „כשזה לא פוגע בטעם הטוב, אני לא מבין מה לא בסדר".

– ידוע לך על ילדים המועסקים בניגוד לכמעט כל סעיפי חוק העסקת נוער?

„זה לא הובא לידיעתי".

– האם אינך סבור שכמנכ"ל איגוד המפרסמים תפקידך לדעת על כך?

„את באה עם מסקנות, אז בשלב זה אני מרשה לעצמי להפסיק את השיחה".

מי ירים אם כן, את הכפפה? עושה רושם שהורים, האפוטרופסים החוקיים של הילדים, הם הדוחפים הגדולים ביותר של ילדים לפרסומות. את הפרסומאים זה לא מעניין, ואת המפרסמים גם לא ממש. הערוץ השני אמנם מצויד בתקנון אתיקה, הקובע בסעיף 42 כי „לא ישדר בעל זיכיון תשדיר פרסומת, שבו מופיעים קטינים בהופעה, שאיננה ראויה לקטינים, או שיש בו משום פגיעה בכבודם או ניצולם לרעה בכל דרך שהיא". אולם עם כל הכבוד לתקנון ולוועדה האחראית על יישומו, טלי בן־אבי, דוברת הערוץ מוסרת בתגובה, כי „האחריות שלנו היא על מה שמשודר, ולא על דרך הפקת התשדיר, זה קשור למשרד העבודה".

הוראות בימוי. הדרכת התינוקות מתבצעת באמצעות האמהות הצמודות

בסרט פרסומת הוסעו הילדים מ־06:00 בבוקר עד הלילה על קרטינגים. אחת הילדות דרסה בטעות את השומר, שנפצע ואושפז

„בפרסומת אחרת צילמו ילדים 12 שעות. אמנם היו הפסקות, אבל חלק מהילדים לא הפסיקו לבכות. הילד שבוכה בסרט בכלל לא רצה להצטלם"

התינוק מציץ לדוגמנית

התפשטותה של המגמה להציק לילדים, אפילו אינם קשורים כלל למוצר, שברה שיא חדש בפרסומת שהפיק באפריל השנה פרסום גלר נסיס למשקה האלכוהולי 'אאוטסיידר מקס'. במסגרת הסרטון, המראה 'מקסימום ילד', 'מקסימום גבר', 'מקסימום נקודת השקפה' ומקסימום מה לא, שלחו פעוט בן שנה וחצי לעמוד שעתיים תחת רגליה הפשוקות של דוגמנית ולהביט למעלה.

עוד תינוקת עבדה בסרט הזה. בסצנה אחרת, מתונה יחסית, מחזיק דוגמן פעוטה בת כמה חודשים. שישו אינציגר, התקציבאית שהפיקה את הסרט, שצילומיו התרחשו בבת־ים, אומרת השבוע כי הסצנה בה ניסו להכריח את התינוק להציץ לדוגמנית היתה קשה גם לה עצמה. „עם התינוקת לא היתה בעיה", אומרת אינציגר, „היא היתה שקטה ורגועה, הגיעה עם האמא שלה, ולא עשו כלום חוץ מלחבק אותה ברכות. הילד היה הרבה יותר אנרגטי. נתנו לו צעצועים וצ'ופרים, אבל בשום אופן אי־אפשר היה להוציא ממנו קטע, שהוא יעמוד בין הרגליים של הדוגמנית ויסתכל למעלה. הוא היה שוכב, וכל הזמן זז ובכה".

– ואת מרגישה עם זה נוח?

„בקטע האישי, לא המקצועי, לא הייתי מביאה ילדים בגיל כזה להצטלם. ילדים בני 10 נורא נהנים ממצלמה. ילדים כל־כך רכים, כמו התינוק, קצת ריחמתי עליו. כאשת־מקצוע, אני שמחה שיש אמהות, שרוצות שיראו את הילדים. אנחנו נבנים מהן".

את שני הפעוטות, כמו גם ילדים רבים אחרים המלוהקים לסרטי פרסומת, איתרה המלהקת אורית אולאי. ביקשתי לשאול אותה השבוע אם היא שלמה עם העבודה שבחרה לעצמה: להכריח בן שנה וחצי לעמוד בין רגליה של דוגמנית. מה בדיוק אמרה לאמו על טיב העבודה, שיש תנאים ושכר גבוה למתאימים? „אין לי מה להגיד על זה", השיבה אולאי, „זה חלק מהעבודה שלי, וזה לא משהו שיש לי מה להרחיב עליו". בשמי, פנתה להורים וביקשה אותם להתראיין או לחשוף לפחות את זהות הילדים. ההורים אוהבי הפרסום בחרו הפעם לסרב. ■

הפלא השמיני

לשבעת פלאי תבל המוכרים, הצטרף – כך טוענים בתוקף אנשים רבים – הפלא השמיני: הקמבוצ'יון, פטריית הנעורים היפנית ■ לפני מספר שנים זה נראה כמו עוד גימיק, אולם הדיווחים הזורמים למערכת מדברים על עשרות אלפי אנשים, בכל הגילאים ומכל שכבות הציבור, המשתמשים באופן קבוע בכמוסות הקמבוצ'יון ומספרים על תופעות מדהימות כמו ירידה בלחץ הדם, עצירת מחלות, פתרון לכאבים ראומטיים, שיפור עצום בראייה, שיפור באון המיני, השחרת שיער ותוספת אדירה של מרץ ואנרגיות ■ דומה שמרכיביה המופלאים של כמוסת הקמבוצ'יון נותנים מזור לשורה ארוכה של רעות וחוליים ■ כשהתברר כי גם רופאים רבים דיווחו על שימוש בכמוסות בעצמם, החלטנו לבדוק את התופעה המדהימה הזו לעומק

ליסה חורב

כל מי שיכנס לבית מרקחת או בית טבע כלשהו ויפתח בשיחה עם הרוקח, מיד יעלה נושא "כמוסות הקמבוצ'יון". אין זה סוד שחרשות לבקרים יוצאים יזמים וריזים עם סוגים שונים של כמוסות המבוססות על צמח מרפא זה או אחר. אין זה סוד גם שתקופה קצרה לאחר מכן נעלמות "תרופות" אלה מן המדף ואת מקומם מנסים לתפוס גימיקים אחרים.

כמוסות הקמבוצ'יון, לפי הדיווחים מן השטח, הן בחלט חריג. ככר מספר שנים שהן קיימות בשוק הישראלי ומכירותיהן מזנקות באופן עקבי – למעלה. ישראל בתיל, בעל בית טבע ברחוב קינג ג'ורג' בתל־אביב, מנסה להסביר את התופעה: „תשילוב בין מרכיביה של כמוסת הקמבוצ'יון –שהם מצד אחד שורה של ויטמינים יחודיים החיוניים לגוף ומצד שני תרכובת הפטרייה המופלאה הזו – הוא כנראה ההסבר להצלחה המדהימה של הכמוסות. אם לאמר את האמת, קשה לי לזכור, בכל השנים שאני מנהל בית טבע, תופעה כזאת. מוצרים עולים ויורדים, אולם הביקוש לכמוסות הקמבוצ'יון נמצא בעלייה מתמדת ככר שנים. ההסבר היחידי שלי הוא שזהו פשוט מוצר טוב שאנשים שמתחילים להשתמש בו ממשיכים בשימוש לאורך זמן. מה שמחזק את רעתי ולמעשה שכנע אותי סופית לגבי נפלאותיו של המוצר היא העובדה שרופאים רבים הודו בפני שהם משתמשים בכמוסות באופן קבוע".

כדי לבדוק את התופעה לעומק, החלטנו לערוך ראיונות מקיפים אם אנשים המשתמשים בכמוסות. כדי שהתוצאות תהיינה אמינות ככל האפשר בחרנו אנשים משכבות גיל ואוכלוסיות שונות. במסגרת התחקיר ראיינו עשרות אנשים אשר השתמשו בכמוסות באופן קבוע ורצוף במשך חודשים לפחות.

„כמוסות הקמבוצ'יון הצילו את חיי, בזכותן אני יכול לחיות ולהנות מהחיים"

יעקב פוקס, בן 74, חיפה:

במשך שנים נהג יעקב פוקס בן ה־74 משכונת הדר בחיפה, לבקר בקופת חולים באופן קבוע בגלל לחץ הדם הגבוה ממנו סבל. אין כמעט תרופה שהוא לא קיבל וניסה, המינונים הלכו וגדלו, אולם פתרון לבעיית לחץ הדם שלו לא נמצא. בנוסף החלו להופיע תופעות לוואי קשות לתרופות אלה כגון טשטוש, סחרחורת, כאבים ברגליים, מגלה בחניכיים ועוד. פוקס היה על סף יאוש, עד שהחליט, כמוצא אחרון, לנסות את כמוסות פטריית הקמבוצ'יון.

„לפני כ־8 חודשים התחלתי לקחת את כמוסות הקמבוצ'יון. תחילה לא הפסקתי עם המינון של התרופות הרגילות, אולם כשהתחלתי להרגיש בשיפור עצום בכל התחומים הורדתי בהדרגה את מינון התרופות מקופת חולים עד ל־90%. כל יום שעבר הרגשתי טוב יותר וזה היה כמו נס. הקשיים בדיבור נעלמו, המכשור הגופני שלי עלה בצורה מדהימה, הטשטוש בראיה נעלם וכך גם הסחרחורות. עם תרופת ההרגעה והחושה שהייתי לוקח ... ובעת אני ישן נהדר, מתוס ... ישלי שיפור במשק ובזיקפה ואפילו השיער שלי התחיל להשחיר. אבל העיקר, לחץ הדם שלי השתפר, הורדתי 90% ממינון התרופות של קופת־חולים וכעת אין לי בעיות של לחץ דם.

„אפשר להגיד", מסכם פוקס, „שאני אדם מאושר היום. כמוסות הקמבוצ'יון פשוט הצילו אותי. אני מודה לאלה שהביאו את הנס הזה לארץ. בעזרת הכמוסות אני יכול סוף סוף לא רק לחיות אלא גם להנות מהחיים שלי".

„בזכות הכמוסות, פחתו כאבי הרגליים בצורה ניכרת, צליעתי מורגשת פחות וכמעט שאיני נזקק למקל ההליכה".

ד"ר סוסנר ירון, אשדוד*

„לפני כחודשיים התחלתי להשתמש בכמוסות הקמבוצ'יון, עקב פרסומת שראיתי בעיתון „ידיעות אחרונות" על־כך, שכמוסות אלה עוזרות לרפא דלקת פרקים. אני סובל ממחלה הנקראת: "Ri Hip Coxartrosis of". אמנם אני משתמש בכמוסות רק פרק זמן קצר, אך אני מרגיש שחל שיפור במצבי הבריאותי מאז שהחילותי להשתמש בהן. הכאבים, מהם סבלתי תכופות, פחתו הן בעוצמתם והן בתדירותם, צליעתי גם היא מורגשת פחות. אוסיף ואומר שלפני שגיליתי את הכמוסות התהלכתי עם מקל הליכה. כיום אני נזקק לו פחות ופחות".

„לסיום", מוסיף ד"ר סוסנר, „אני רוצה רק לומר, כי יש בכוונתי להמשיך ולהשתמש בכמוסות הפלא, ואני אף ממליץ עליהם בחום לכל. כולי תקווה שאמשיך לראות את השפעותיהן ניכרות בי גם בעתיד".

* לפי בקשתו, מופיע הד"ר בשם בדוי, עקב עבודתו כרופא בבית חולים.

„הקמבוצ'יון עזר לי להיכנס לספר השיאים של גינס"

אלי בכר, בן 39, ירושלים,
אלוף ישראל בכפיפות בטן

אלי בכר, תושב פילדלפיה ובמקור יליד ירושלים, זכה לכיסוי תקשורתי נרחב כשנכנס לספר השיאים של גינס לשנת 94. לאחר שקבע את השיאים המדהימים בכפיפות בטן (2001 כפיפות רצופות במשך שעה ושלושים ושמונה דקות מבלי שאיש יאחז ברגליו) שבר שיא ישראלי נוסף בכפיפות קרנצ'ס. 11,320 קרנצ'ים רצופים במשך שעתיים ושש עשרה דקות. בכר, המתויק בהיסטוריה מפוארת של הישגים ספורטיביים מספר, כי את הצלחתו הוא חייב לא מעט גם לכמוסות הקמבוצ'יון בהן הוא משתמש מזה כשנתיים:

„תזונה נכונה, הקפדה על טבעונות מלאה, היגמנעות מחומרים מלאכותיים ומשמרים לשימוש ושימוש קבוע בכמוסות הקמבוצ'יון – הם המירשם שלי להצלחה. הכמוסות גורמות לי לתוספת מרץ ואנרגיות שבלעדיהן קשה לי להאמין שהגוף שלי היה עומד באימונים הארוכים והמפרכים. ספורטאים רבים בעולם מתפתים להשתמש בחומרים ממריצים האסורים על־פי החוק. אני אימצתי את כמוסות הקמבוצ'יון והשילוב של תמצית פטריית הנעורים יחד עם הויטמינים המיוחדים – עוזר לי לשבור שיאים כמו ששברתי".

בימים אלה מתכונן בכר לקראת שבירת שיא חדש אשר יכניס אותו לספר השיאים של גינס לשנת 95/96: „המשימה קשה, הדרך ארוכה אבל התוצאות שוות את המאמץ".

„כמוסות הקמבוצ'יון פתרו לי כאבי פרקים ודלקת ורידים. אני מרגישה הרבה יותר צעירה מגילי"

חיה בר־לב, 80 פלוס, "גני יעלים"

חיה בר־לב, רואת חשבון במקצועה, תל־אביבית עד לפני זמן לא רב, אשה אינטליגנטית מאוד ומעורה היטב בחיי היום יום במקום משכנה בפרוייקט "גני יעלים" – בית ההורים היוקרתי בבאר־שבע – היא תמיד במרכז העניינים. במשך שנים סבלה חיה בר־לב מכאבים ראומטיים בידיים, ברגליים ובגב ומדלקת ורידים ברגליים. היא עברה טיפולים בבתי החולים איכילוב וסורוקה אולם הכאבים המשיכו להטריד. עד ששמעה על כמוסות הקמבוצ'יון: „הכמוסות האלה גורמות לי להרגיש מצויין. הכאבים הראומטיים נעלמו, אני ישנה הרבה יותר טוב, השמירה על תזונה נכונה הפכה להיות קלה יותר ובכלל אני מרגישה הרבה יותר צעירה מגילי. גם הרופאת של בית ההורים, שגילתה בהתחלה סקפטיות לגבי הכמוסות, ממליצה לבר־לב להמשיך את השימוש בהן".

את כמוסות הקמבוצ'יון (צבע אריזה צהוב) יש לקחת 3 פעמים ביום עם הארוחות. הכמוסות כשרות וניתן להשיגן בבתי מרקחו, בתי טבע ורשתות הסופרפארם והכללפארם או ישירות דרך הטלפון (לבעלי כרטיסי אשראי): 03-6388888.
155 ש"ח לבקבוק

הם חוזרים מהטיולים האלו מוקסמים ומלאי חוויות. הם לא מפסיקים לספר על האתרים המופלאים ועל אווירת הביחד. הם מגלים את פריז, רומא ופראג ונופשים באוסטריה, שוויצריה וגרמניה, ולאורך כל הדרך הם פשוט עושים חיים. חלקם מגיעים גם לארה"ב וסקנדינביה, והנועזים שבהם למזרח הרחוק ואפילו לאפריקה. והכל בשיא הנוחות, ברמה גבוהה, בקצב נינוח ובראש שקט. הם מטיילים עם 'טיולי הזהב' של P.T.C, החברה המתמחה בטיולים לאנשים מבוגרים ודואגת לכל הפרטים הקטנים. טיולים לאנשים שזמנם בידם, שיודעים לבלות וליהנות מכל רגע, נוסעים עם המדריכים מהטובים ביותר בענף, 17 שנות התמחות ומוניטין מסבירים את הטיולים המוצלחים. אפילו סיפורי אהבה נרקמים כאן... זה לא רק טיול – זו חוויה נפלאה ובלתי נשכחת.

כדאי | ג. יפית

הם חוזרים מחו"ל מלאי חוויות ורשמים - וכבר נרשמים לטיול הבא. הם נלהבים, ממליצים לחברים, וסופרים את הימים עד לנסיעה הבאה. הם מגיעים למקומות היפים ביותר בעולם, אפילו מזוודה הם לא מרימים בדרך. הם מגיעים לאתרים הקסומים והמרתקים בעולם, הם מבלים חופשות נופש באוסטריה, שווייץ וגרמניה – ונהנים מכל רגע. האנשים האלו הם הלקוחות המרוצים מאוד של טיולי 'P.T.C'.

אמרנו מרוצים מאוד? זוהי לשון המעטה. מסתבר שמרבית הנוסעים מרוצים עד כדי כך, שהם חוזרים שוב ושוב, שנה אחרי שנה. מה מושך אותם ב'טיולי P.T.C'? היתרונות! שם המשחק כאן הוא איכות ונוחות. אחרי הכל אלו הם אנשים שכבר ראו עולם, שאירופה איננה מקום חדש עבורם. לכן אינם צריכים להשכים עם שחר ולדהור ממקום למקום כנהוג בטיולים מאורגנים. הם קמים בנחת, אוכלים ארוחת בוקר מלאה במלון, ולא יוצאים לפני 9. יש להם פנאי לשבת בבית קפה מפורסם בוינה, או לטייל בשאנז אליזה, או לראות הצגה בלונדון.

טיולי הזהב לצעירים מגיל 60...

לאן נוסעים השנה ב"טיולי P.T.C"?

לבחירתך 32 מסלולים מגוונים למבחר יעדים בחלקם המשולבים עם נופש.

- ★ ארה"ב, קנדה
- ★ ארצות סקנדינביה
- ★ תאילנד, הונג־קונג
- ★ דרום אפריקה, קניה
- ★ טורקיה, בולגריה
- ★ אירופה הקלאסית: צרפת, אנגליה, סקוטלנד, שווייץ, גרמניה, אוסטריה, הולנד
- ★ מזרח אירופה: הונגריה, צ'כיה, סלובקיה סלובניה
- ★ טיולי נופש: בבאד רייכנהאל, צורצאך, באד הופגסטיין ובאד קיסנגן.

דליה לוי נוסעת ב'טיולי P.T.C' עם הנכדים כבר שנים. והנכדים עומדים בתור להצטרף. "הפעם אני לוקחת את הנכד הגדול, בן 17.5 ונוסעים לאמריקה.

ב'טיולי P.T.C' פגשה דליה לוי לראשונה לפני 8 שנים, כשנסעה עם בעלה, וזו התגלתה

העולם מתחיל בגיל 60

גם בתי המלון הם הזדמנות לפינוק ונוחות. P.T.C בוחרת לרוב בתי מלון במרכז העיר ממש. המיקום המצויין הוא תוספת חו"ל נטו: אם רוצים לצאת בערב לטייל בין בתי הקפה, בטיילת, בלב חיי הלילה, פשוט יוצאים מהמלון וכבר נמצאים בלב העיר. ביום אפשר לגשת ברגל לקניות, למוזיאון, לכל מקום.

הנוחות המופלגת הזו היא שכבשה את יוליוס ודורי ברוורמן, שנוסעים ב'טיולי P.T.C' כבר 9 שנים, ונרשמו גם השנה, הפעם לטיול המשלב נופש בגרמניה.

"כל פרט בטיולים האלו מתוכנן לטובתנו" אומר יוליוס ברוורמן. "הכי חשובה העובדה שלא דוהרים כמו מטורפים, כאילו שאירופה תברח לנו. למשל, אין פחות מ־2 לילות במקום אחד. ואיזה מלונות. באמת יוצאים מהכלל. וצריך לראות איך דואגים לנו כל הדרך: 2 ארוחות מלאות ביום ברוב המסלולים. ארוחות בוקר עשירות. יש לי חברים שנוסעים בטיולים מאורגנים רגילים. הם משלמים קצת פחות, אבל צריכים לדאוג לבד לכל ארוחות הערב. ארוחות הבוקר שהם מקבלים קונטיננטליות. גם בתי המלון לא מרכזיים והם צריכים לנסוע כל ערב למרכז, או לוותר על הבילוי. המדריכים שלהם גם גובים כספים רבים על סיורי בחירה שלא כלולים במסלול. בסיכומו של דבר, הם משלמים הרבה יותר".

חבריו לטיולים 'הלשינו' שיוליוס ודורי יודעים גם לבלות. הוא 'מודה באשמה' בחיוך: "בערב אנחנו אוהבים לבלות כמו שצריך. ריקודים, מוסיקה, אקשן. המדריכים מכירים את

יש הנחות ומבצעים!

- לנוסע הותיק: למי שהשתתף באחד מטיולי P.T.C ב־3 השנים האחרונות – 550 הנחה.
- "חבר ותיק מביא חבר חדש" – חבר ותיק שיצרף נוסע חדש – 550 הנחה לאדם.
- על הרשמה מוקדמת – לנרשמים עד חודשיים לפני מועד היציאה – הנחה 3% ממחיר סידורי הקרקע.

חברה שהיא משפחה

17 שנה מתמחה P.T.C בטיולים לאנשים מבוגרים, דב אופטרר, המנכ"ל, ספג את האווירה המיוחדת עוד בבית, כשאביו הקים את החברה. „אנחנו משקיעים הרבה מחשבה בתכנון המסלולים. חשוב לנו שיהיו יפים, מרתקים ומגוונים ובו בזמן גם בקצב נינוח, בלי נסיעות ארוכות ומתישות, ועם ימי נופש. אני מכיר את האוכלוסיה הנפלאה הזו שנים רבות, ולמדתי את הצרכים והרצונות שלהם. המטרה שלנו היא לבנות להם טיולים שיתנו תשובה מדוייקת לרצונות הללו. ויותר מזה".

המקומות שמתאימים לנו, ואנחנו מתארגנים יחד זוגות ויחידים שרוצים לצאת, ומרביצים בילויים כל ערב".

שכן בטיולי 'P.T.C' הנוסעים הם אנשים מבוגרים, בריאים ואוהבי חיים, שאוהבים לטייל, לראות עולם ולהנות מכל רגע.

כמו יוליוס ברוורמן, גם אחרים עשו את החשבון ומצאו שאמנם הם משלמים יותר – אך מקבלים תמורה מלאה לכל שקל. הרבה יותר מתמורה מלאה. מיקום המלונות, למשל. מלון במרכז העיר עולה הרבה יותר, אבל חוסך נסיעות העירה, ובעיקר את הזמן וההתעייפות הכרוכים בכך. הוא גם חוסך את העמידה הממושכת בפקקים המפורסמים בכניסה לערים הגדולות. פשוט יורדים מהמלון – וכבר נמצאים בלב העניינים. מטיילים בנחת בערב ואפשר לחזור לחדר בלי לחכות להסעות ובלי דרך מתישה. גם הארוחות המלאות והעשירות הן הוצאה נכבדת שנחסכת למטיילים. צוות מסור להפליא של מדריכים עומד לשרותם בכל עת. גם ביום חופשי המדריך נמצא שם, מוכן לצאת לכל יעד שיבחרו המטיילים.

המדריכים של 'טיולי P.T.C' הפכו לשם דבר בענף. אלו הם אנשים מנוסים, המכירים כל אתר וכל מקום במסלול, תמיד ידעו למצוא מקום מיוחד ומרשים, ולהמליץ על מקומות הבילוי המתאימים לנוסעים שלהם. המקצועיות הזו היא רק צד אחד של המטבע, לא פחות חשוב: הצד האנושי: הם באמת אוהבים לטייל עם הקבוצה. יש להם כל הסבלנות שבעולם לכל בקשה, תמיד הם כשפה כשצריך עצה, הדרכה או סיוע ממש.

זרדה ארליך התחילה לטייל עם 'טיולי P.T.C' עוד בחייו של בעלה, ועכשיו היא ממשיכה לבד. לבדז לא בדיוק. "המדריכים ראויים לכל שבח" היא אומרת "הם נותנים יחס מעולה שלא פוגשים כל יום. מכירים כל אחד, משתדלים לספק את כל הרצונות, ואני שוכחת שאני נוסעת לבד. גם החברה המצויינת של אנשים בגילי בכושר מלא, והאווירה המיוחדת תורמים להצלחת הטיולים". וכך מתמידה זרדה ארליך ב'טיולי P.T.C' 11 שנים. היא לוקחת חדר לבד, כדי להינות עוד יותר מהשילוב המוצלח של פרטיות וחברותא. "הייתי איתם בכל אירופה וארה"ב. הגענו למקומות יפים. הם מומחים במציאת מקומות כאלו. ותמיד יש המון פעילות, גם כשהיום נגמר רשמית, המדריך שופע הצעות. מי שרוצה – יכול לנוח; מי שמעדיף – יכול לבלות".

את השילוב הזה של פעילות מהנה מאוד הניתנת בתוך מסגרת נינוחה לא מוצאים באף חברה אחרת. מי שרוצה לטייל בפריז בקצב שלו, לגשת בניחותא לשווקים המיוחדים, או להתרכז במוזיאונים – יכול לעשות זאת רק בטיולי 'P.T.C'. התמונה המוכרת של קבוצה שרק הגיעה וכבר היא עוזבת – לא קיימת כאן. יש זמן למצות את ההנאות, ללכת לפי הטעם האישי, לנוח – ואם מעדיפים, אפשר לבחור בפעילות רבה ומעניינת.

'טיולי P.T.C' מאפשרים לסבא ולסבתא להדק את הקשר עם הנכדים, וזאת במסלולים מיוחדים שהותאמו למטרה זו. נוסעים יחד, מבלים תקופה נפלאה, צוברים הנאות משותפות – ולא שוכחים את החוויה המיוחדת.

כבחירה מעולה: "במהלך הנסיעה בעלי חש ברע. המדריך נרתם למשימה... סוף טוב הכל טוב... טוב לדעת שאם קורה משהו את בידיים נאמנות".

ב'טיולי P.T.C' מגיעים לכל המקומות החשובים, אין פספוסים – אבל בשיא הנוחות. אם זה רחוק מדי, 'שוכרים' את הנסיעה ולא סוחבים את המשתתפים שעות רבות באוטובוסים. המטרה איננה לחזור הביתה מותשים ועם שיא בריצה, אלא לחזור מרוצים, עם אוסף של חוויות והנאות ו...לחזור בשנה הבאה, כפי שעושים רבים כל־כך ממטיילי החברה.

נפגשו בטיול וממשיכים יחד

חיים ו. (השם שמור במערכת): נסע מספר פעמים עם 'טיולי P.T.C', אבל את הטיול בקיץ האחרון הוא יזכור תמיד, זה התחיל בנסיעה מהונגריה לצ'כיה, כשישב ליד אשה צעירה ונמרצת בת 73, צ. (השם שמור במערכת): "דיברנו כל הדרך, והיה לנו מעניין", הוא נזכר "אחר כך צ. הציעה לי ללוות אותה לקניות, והסכמתי בהתלהבות. מסתבר שמצאתי חן בעיניה, כי בארץ קיבלתי ממנה טלפון, ומאז אנחנו יחד".

האם גם הקיץ הם מתכננים לנסוע?

"בהחלט" אומר חיים, "כבר נרשמנו לטיול לאנגליה. והפעם כבר יש לי שותפה לחדר" הוא מחייך.

איך מצטרפים לטיולי הזהב?

אצל כל סוכני הנסיעות!

לקבלת חוברת מהודרת פנה אל סוכן הנסיעות שלך, שישמח לתת לך פרטים ולעזור לך בבחירת המסלול.

איפה עושים הכי הרבה FUN הקיץ?

באינגליש קלאב של המתנ"סים!

היי Kids, רוצו למתנ"ס ליד הבית כדי שלא תחמיצו את קייטנות האנגלית (English Club) שארגנו במיוחד בשבילכם.

שלושה שבועות של FUN אמיתי עם מדריכים מגניבים מחו"ל ומבחר פעילויות! לא תשתעממו אפילו רגע אחד **והכל באנגלית!**

O.K אז מה יש לנו בשבילכם?

ספורט | מתקני נופש פעיל משוכללים | סדנאות תאטרון | בריכת שח"ה

חוגי אמנות, ציור ופיסול | טבע, מחשבים ומדע | פעילות גרפיטי, טלוויזיה, וידאו וכתיבת עתון

מתנאות וטיולים מרתקים | אירועים מיוחדים והפתעות ועוד ועוד.

Summer School - כמו בחו"ל

YES
OUI

FRANCE CLUB כפר נופש צרפתי בכפר גלים (ליד חיפה)
מיועד לילדים שיודעים מעט צרפתית.
SUMMER ADVENTURE כפר אנגלי באלוני יצחק (ליד בנימינה).
השהייה בכפרים משלבת רכישת שפה תוך הנאה וחוויות נופש.

הכפרים יתנהלו בשני מחזורים בני 12 יום (אמצע יולי ותחילת אוגוסט):

- הכפרים מיועדים לבוגרי כיתות ה'-ט'.
- מדריכים מקצועיים דוברי אנגלית וצרפתית מחו"ל.
- מחיר מלא למחזור: 900 ש"ח (מסובסד ע"י משרד החינוך והתרבות). המחיר כולל: לינה, פנסיון מלא (אוכל כשר), אחות ושירותי מרפאה, ביטוח מלא לכל ילד וכן כל הפעילויות, האירועים ומתקני הנופש והספורט.

לפרטים נוספים, הרשמה והרבה הנאה התקשרו כבר עכשיו - למתנ"ס פרדס חנה טל: 06-378551, 06-378707

ההרשמה לאינגליש קלאב ולשאר פעילויות הקיץ ולקייטנות - עכשיו בכל המתנ"סים.

פרוייקט של משרד החינוך, התרבות והספורט בביצוע החברה למתנ"סים.

תפסו אותי במתנ"ס

לפ"מ/דוברות החברה למתנ"סים

החוקרים אמרו לו: 'אנחנו נעלה בדרגות, ואתה תשב במאסר־עולם'

רצח מדרגה ראשונה

זה קרה לסמי בוקעי, וזה עלול לקרות לכל אחד ■ בוקעי, 30, הואשם ברצח שלא ביצע וישב במעצר־שווא ■ שני נרקומנים הודחו להעיד עדות שקר נגדו ■ אז מה אם הרצח התבצע בשבע ולא בחמש ■ אז מה אם הרוצח היה נמוך, והחשוד גבוה ■ אז מה אם בנרצח פגעו שלושה כדורים ולא שניים ■ בוקעי עלול היה להישלח למאסר־עולם ■ המשטרה: „לא נמצאו ליקויים באופן החקירה"

סמי בוקעי. בכפר מאמינים שהוא הרוצח, והוא חושש מנקמת־דם

צילומים: בועז לניר

סיפור הזה ייכלל, בלי ספק, כרוח הבא של מבקרת המדינה. הוא לא נכלל בסטטיסטיקה המבהילה של 25 אלף המעצרים הפגומים שביצעה המשטרה בשנים 92־'93', רק מאחר שהתרחש בחודשים האחרונים. הוא אינו סיפור על מעצר פגום בלבד, אלא על אדם חף מפשע, שעלול היה להישלח למאסר־עולם בעקבות עדות שקר של שני עדי־מרינה, נרקומנים, שהעלילו עליו, בלחץ החוקרים, שהוא רצח. שיעור מבחיל שראוי שיילמד בכל קורס לחוקרים מתחילים, על צוות חקירה שהחליט לפצח תיק רצח בכל מחיר. מקרה חמור, שעדיין לא נלמד כראוי במשטרה ובמשרד המשפטים, ולא הופקו לגביו ולגבי האחראים לו הלקחים.

למרות שחלף כבר יותר מחודש מאז שחררו שופטי בית־המשפט המחוזי בעכו את סמי בוקעי ואת שני הנרקומנים שהודחו להעיד נגדו, לאחר שפרקליטת מחוז חיפה לילי בוריסנסקי ביטלה את כתב־האישום, אין דבר בעולם שיכול להרגיע את בוקעי ולפצותו. החודשים בהם ישב במעצר־שווא כחשוד ברצח, הוא אומר, הפכו את הלב שלו לשחור. הכול הלך: הכבוד, הכסף, העסק, האמונה.

כשהוא יוצא מהבית, בכפר כבול, שם בוצע הרצח, כולם מסתכלים עליו כעל רוצח. הוא מסתובב טעון כעס ומרירות, כשמעגל החשדנות בכפר סוגר עליו. חושש מנקמת דם, מורעם הארוכה של החוקרים שנחשפו בקלונם.

בכפר כבול, כפר ערבי שקט בקרבת עכו, לא התרחש מעולם מקרה רצח עד לחודש נובמבר שעבר, כאשר פרצו שודדים עוטי־מסכות וכפפות, בשעה שבע בערב, לחנותו של התכשיטן סמי כדרנה במרכז הכפר. הם ירו בכדרנה, נטלו עימם תכשיטים וכ־40 אלף שקלים ונמלטו מהמקום בפונטיאק לבנה, שנמצאה מאוחר יותר באותו לילה נטושה ליד שפרעם. סמי כדרנה מת מאוחר יותר מאיבוד דם. בחנותו נמצאו 5 תרמילי אקדח שלמים, 3 קליעים שפילחו את גופו וסכין, ששימשה את אחד השודדים לאיום בשעת השוד. ליד המכונית הנטושה נמצאו מספר מסכות מאולתרות, שנתפרו משרוולי חולצות, כפפות צהובות ופיאה נוכרית שחורה ומתולתלת.

למשטרה היו שלושה עדים. סאג'יעה ריען, לקוח ששהה באותה עת בחנות, נור בוקעי, בעל מספרה השוכנת ליד חנותו של הנרצח, ואחמד טאהא, גם הוא בעל חנות במרכז הכפר, שראה את השודדים כהיכנסם לחנות ובמנוסתם ממנה. העדים לא יכלו למסור פרטים מזהים על השודדים, שהיו רעולי־פנים, אולם הם סיפקו לחוקרי המשטרה עדות חשובה על מספרם של השודדים, לבושם, מבנה גופם, סוג הרכב שבו השתמשו, זמן ביצוע הפשע ואופן ביצועו.

דוח מעבדת הנשק של המשטרה העלה נתון מעניין, שלפיו באחד האקדחים שהיו מעורבים בשוד, אקדח 9 מילימטר, נעשו בעבר תשעה מקרי שוד שעדיין לא פוענחו, בהם שניים הנחקרים ביחידה המרכזית בת"א.

כך הושחלו רמזים

חקירת הרצח הופקדה בידי מאגר החוקרים של מרחב הגליל, בראשותו של פקד ראובן ארבל, וכללה שמונה חוקרים. במשך כשלושה חודשים גיששו החוקרים באפלה ולא הצליחו להגיע לממצא כלשהו. חוקר הצח"ם ניסים עידן נשלח מספר פעמים לכבול בניסיון לדובב את וואליד בוקעי, נרקומן תושב הכפר ומודיע משטרתי. עידן הציג את עצמו כשם אלי, וחקר אותו בעיקר לגבי מידע הקשור בסמים. מדי פעם הזכיר בפגישות האלה, שהוקלטו על ידו, גם את פרשת הרצח, ושמע מוואליד פרטים כלליים על השמועות הסותרות, שמסתובבות בכפר על שאירע בעת השוד.

בידי עידן היה מידע שנמסר לו ממחלקת הבילוש של חיפה, כי בכפר כבול שוהה במעצר־בית אצל דודו סמי בוקעי, 30, תושב חיפה, שממתין למשפטו בנושא סמים. בוקעי הגיע לכפר, למעצר־הבית, כעשרה ימים לפני הרצח. בצח"ם עשו אחד ועוד אחד. על עידן הוטל, כנראה, לשתול אצל וואליד בוקעי, קרוב משפחה של סמי, את החשד כי סמי הוא שביצע את הרצח.

במהלך השיחות שקיים עידן עם וואליד הושתלו לאט־לאט רמזים, שסמי מעורב בשוד וברצח. אם בתמלילים הראשונים מוזכר סמי בהקשר של עסקאות

רצח מדרגה ראשונה

(המשך מעמוד קודם)

סמים, והחוקר מספר לוואליד שהמשטרה מתכננת להפיל אותו בנושא הזה, הרי שבהמשך סיפר עידן לוואליד שהמשטרה ערכה בריקה לגבי סמי, והוא החשוד העיקרי, לדעתה, ברצח שאירע בכפר.

בתמלילי השיחות האלה מופיע גם פרט מוכמן מזירת הרצח, אותו סיפר החוקר לוואליד: העובדה שהשודדים ירו בקורבנם שלוש יריות. „צריך להתלבש על סמי", עורר עידן את המוריע. תמורת מידע על סמי הבטיח לוואליד 30 אלף דולר וניכוי התיקים הרבים שצבר הנרקומן.

למרות ההצעה המפתה חזר וואליד ואמר שעל אף מאמציו לא הצליח להשיג מידע הקושר את סמי לרצח. אנשי הצח"ם, שננעל כנראה על סמי בוקעי כחשוד עיקרי ברצח, החליטו להגביר את הלחץ על וואליד. בהיותו נרקומן ברור היה לחוקרים שמרובר בנחקר עם פוטנציאל שבירה גבוה. וואליד נעצר ב־15 בינואר כחשוד ברצח, על אף שלמשטרה לא היה נגרו שמץ ראיה. הוא הובל לחקירה כשהוא נתון בקריז.

לחוקרים היתה בעיה 'קטנה' עם וואליד. האיש טען כלהט שיש לו אליבי לשעת הרצח. לדבריו, שהה בביתו ועישן סמים עם חברו אחמד עיד, גם הוא נרקומן תושב כבול. האליבי הזה נתמך בעדויותיהן של אמו של וואליד ואחיותיו, ששהו באותה עת בבית. המשטרה עצרה גם את אחמד עיד, בן לאחת המשפחות המכובדות בכפר, בעלה של נורה, שהידרדר לסמים. גם עיד חזר על פרטי האליבי של וואליד, שוחרר לחירות ונעצר שוב כעבור מספר ימים. גם הוא כחשוד בהשתתפות בשוד וברצח. בסופה של ה'חקירה' הפלילו שני הנרקומנים את סמי בוקעי – ואת עצמם.

על 'תיק החקירה' התעורר את תהליך שבירת שני הנרקומנים, הפיכתם ל'עדי־מדינה' בפרשה, מעצרו של סמי בוקעי והפיכתו לנאשם ברצח התכשיטן. אמר לי קצין חקירות בכיר לשעבר, בחיוך עגום ונבוך מאוד: „החקירה הזו היא בית־ספר לאיך לא חוקרים. סיפור של שלומיאליות גדולה במקרה הטוב, והרחת עדים ובידוי ראיות במקרה הרע".

כתב־האישום בוטל

האיש שחשף את פרשת החקירה המבישה הוא עורך־הדין ירום הלוי, ייצג את סמי בוקעי, שנעצר בעקבות 'התוודותם' של שני עדי־המדינה בפרשה. הלוי, שקיבל לידיו את חומר החקירה עם הגשת כתב־האישום נגד לקוחו, לא האמין למראה עיניו.

כבר במעמד הקראת כתב־האישום נגד בוקעי, שהתקיימה בסוף חודש מארס בבית־המשפט המחוזי בחיפה, טען הלוי דברים, שספק אם נשמעו אי־פעם כמעמד דומה בבית־המשפט. מעבר לטענת האליבי של מרשו, ששהה במעצר־בית והביא עדים שאישרו את טענתו זו, אמר הלוי את הדברים הבאים: „במהלך המשפט יעלו טענות של הסניגוריה על פברוק ראיות והרחת עדי תביעה... המשטרה, או לפחות מספר חוקרים, הדיחו עדי תביעה, בין היתר מרובבים, וכן הדיחו את וואליד בוקעי ואת אחמד עיד למסור עדות שמפלילה את הנאשם..."

הלוי תיאר בקצרה את פרשת החקירה, שהביאה לשבירת הנרקומנים וגרמה להם למסור גרסה שקרית כתוצאה מלחץ בלתי פוסק ומפיתויים של הקלות בתיקים אחרים התלויים נגדם. סמי בוקעי ושני העדים האלה, סיכם, חפים מפשע.

במקביל, הכין ירום הלוי מסמך מרתק, ובו עיקרי טענותיו על בידוי ראיות, הדחה בחקירה והעדר אפשרות לביסוס כתב־אישום על סמך חומר החקירה. המסמך נשלח אל פרקליטת מחוז חיפה, לילי בורישנסקי, ואל התובעת דינה רויטגרונד, שייצגה את המדינה בתיק. בעקבות המסמך ושיחות הבהרה אינטנסיביות שהתקיימו בין עורך־הדין לפרקליטות, נשלח למשרדו כעבור שלושה ימים מכתבה של התובעת, המאשר כי הפרקליטות תמשוך את כתב־האישום ותשחרר את סמי בוקעי.

פרוטוקול הדיון שהתקיים למחרת, בארבעה באפריל, בפני השופטים מלכיאל סלוצקי, נתן קלינברגר וחיים אריאל, משתרע בקושי על שני עמודים. פרקליטת המחוז הטריחה עצמה לבית־המשפט ואמרה את הדברים הבאים: „אני מבקשת להודיע לבית־המשפט, שלאחר הגשת כתב־האישום בתיק זה פנה אלינו הסניגור עם השגות מסוימות לגבי חומר הראיות. בדקנו שנית את חומר הראיות, וקיימנו ריאיון עם העד המרכזי בפרשה הזאת, שהוא במעמד של עד־מדינה. ובסיומן של אותן בדיקות הגענו למסקנה, שחומר הראיות בפרשה הזאת, כפי שהוא היום, אינו יכול לבסס את העובדות שייחסנו לנאשם בכתב־האישום מעבר או מעל לכל ספק סביר כנדרש, ולאור חזרתו של הנאשם מהכפירה, אנחנו פונים לבית־המשפט ומבקשים לבטל את כתב־האישום".

„התייחסו אליי כמו אל זבל"

השבוע, בכפר כבול, שאלתי את סמי בוקעי מה הוא חש כלפי שני האנשים, שהעידו נגדו עדות שקר וכמעט גרמו לכך שירצה מאסר־עולם. „ראיתי אותם כמה פעמים מאז", אמר, „ואין לי נגדם שום טינה. הם שני נרקומנים מסכנים, ואין לי מהם ציפיות שיעמדו בלחצים ובהסכם המפתה, שהציעה להם המשטרה. הכעס שלי הוא רק כלפי החוקרים. הייתי כלוא יותר מחודשיים, כמעט ולא חקרו אותי, כי כל הזמן חזרתי על הטענה שלי, שאני חף מפשע ולא ידעתי לתת להם שום פרטים על רצח ושוד, שלא היה לי שום נגיעה אליהם. הם כל הזמן התייחסו אליי כמו אל זבל. אמרו לי 'אנחנו נעלה בדרגות, ואתה תשב מאסר־עולם'".

חוקרי הצח"ם אליהם מכוון סמי בוקעי את רבריו הם סער ראהר, לביב חסן, אריב הזימה, אשר בן־עזרא, גדעון לביא, פארס פרג', ניסים עידן ועפיף חינאווי. ראש מאגר החוקרים הזה, פקד ראובן ארבל, לא היה מעורב בחקירה על־פי הידוע, ואת מקומו בהירככיית הצח"ם מילא פקד אשר בן־עזרא. האם ייתכן כי סמי בוקעי נפל קורבן לרצונו של קצין מחליף להרשים את הממונים עליו בהעדרו של הבוס?

ביום ביקורי אצל סמי בוקעי בכפר כבול פורסמה ב'ידיעות אחרונות' כתבה על חוקרי משטרת חיפה, הנחשבים שיאנים בפענוח תיקי רצח, עם יותר מ־90 אחוזי הצלחה. יש משהו מפתה ומסוכן בהפיכת המלאכה הקשה והאחראית של פענוח תיקי רצח למשחק גביע. גם התיק של סמי בוקעי כמעט היה לחלק מסטטיסטיקה כזו, אלמלא הצליח עורך־דינו להשיב את גלגלי הפרקליטות אחורה.

כך שברו את עדי־המדינה

החומר הקשה ביותר לצפייה ולקריאה בתיק החקירה הוא זה המתאר כיצד שברו חוקרי המשטרה את שני הנרקומנים והביאו אותם להתוודות ולשחזר אירועים, שלא נטלו בהם חלק. תהליך השבירה נמשך כתשעה ימים. במהלך ימי המעצר הראשונים של וואליד בוקעי הוכנס לתאו מרובב, שהקליט את שיחתם. וואליד חזר בפני המרובב שוב ושוב על טענותיו, כי הוא חף מפשע ועל טענת האליבי שלו. כשיצא המרובב אל החוקרים רשם מתחת לתמליל שיחתו עם וואליד את המילים הבאות: „נראה לי שוואליד מאמין במה שהוא אומר".

בפגישה אחרת, כעבור יומיים, מציע המרובב לוואליד לשנות את הגרסה שמסר לחוקריו ולומר להם שהוא לא זוכר מה עשה ביום הרצח. המרובב לוחץ, אך וואליד ממשיך לסרב ומספר למרובב כי כבר הוצע לו להיות עד־מדינה ולהפליל אנשים, אבל הוא חף מפשע. הוא מספר למרובב כי החוקרים אמרו לו שהם יודעים שהוא לא ביצע את הרצח, אבל הם יודעים שהוא יודע מי כן ביצע, והם רוצים שהוא יפליל את אותו אדם.

המכבש על וואליד לא נח לרגע. לאור התעקשותו על היותו חף מפשע חזרו החוקרים והציעו לו להיות עד־מדינה. לוואליד יש ערימת תיקים, שעלולה לשגר אותו לשנות דור בכלא. למרות הפיתוי העצום נאנק וואליד ואמר „אני מוכן לתת הכול, אבל אני לא יודע מי זה [שביצע את הרצח]".

ארבעה ימים לאחר מעצרו הופגש וואליד עם החוקר ניסים עידן, 'אלי' המפורסם, שתחקר אותו על סמים לאחר הרצח והשתיל אצלו את הגחת המשטרה, שסמי הוא הרוצח, ואת הפרט המוכמן, שלפיו נורו שלושה כדורים בנרצח. קשה להאמין, אבל דווקא עידן, שסיפק לוואליד את מעט הפרטים, שהוא יודע על הרצח, שואל אותו בהיתממות מאיפה ידועים לו הפרטים.

לאחר שחוקרי המשטרה הרגישו ששבירתו של וואליד מתמהמהת, הם שבו ועצרו את אחמד עיד, שותפו לאליבי ולעישון הסמים. מרובב שמוכנס לתאו של עיד מפעיל עליו לחצים כבדים להציל את עצמו, לפני שוואליד יפיל עליו את התיק. למרות כל מאמצי המרובב המשיך אחמד להתעקש על האליבי שלו. כאשר הציע לו המרובב לשנות את עדותו ולעשות הסכם עם המשטרה, התעקש אחמד כי הדבר אסור, מכיוון שמדובר בעדות שקר.

בהמשך אותו הלילה הוציא אחד החוקרים את אחמד מתאו ושכנע אותו שאם יסכים להגיד לבית־המשפט למחרת שוואליד התוודה בפניו על חלקו בפרשה, הוא ישוחרר למחרת בבוקר. אחמד השתכנע, ו'וידוי' הוקלט. למחרת חזר בבית־המשפט על הדברים, והרגיש שאין לו קשר לעניין. אחמד ציפה שבתום הדברים האלה יורה בית־המשפט על שחרורו. כאשר הבין שהחוקר הונה אותו, פרץ בצעקות. בפרוטוקול של שופט המעצרים שבפניו הופיע, רשומות הצעקות של אחמד, והן מפרטות את פרשת הלילה הקודם.

כשהוחזר למעצר, הגבירו החוקרים את הלחץ על אחמד, איימו עליו שאם לא יפליל את וואליד

עו"ד ירום הלוי עם סמי בוקעי. „פברוק ראיות והדחת עדי תביעה"

תמורת מידע על סמי הבטיח החוקר לוואליד 30 אלף דולר וניכוי התיקים הרבים שצבר הנרקומן. במהלך השיחות השתיל החוקר לאט־לאט רמזים שסמי מעורב בשוד וברצח. הוא גילה לו גם פרט מוכמן: כמה כמה יריות ירו השודדים בקורבן

רצח מדרגה ראשונה

(המשך מעמוד קודם)

בכתב, יעצרו את אשתו המורה ויביישו את משפחתו המכובדת. אחמד נשבר וחתם על ההודאה. למרות האיסור הקבוע בחוק, הראו החוקרים לוואליד את הודאתו של אחמד. השלב שבין שבירתו של אחמד לשבירת וואליד נראה בתיק החקירה כשקופית ריקה, המבשרת על הפסקה בשיאו של סרט־מתח. כל קטעי השבירה והשכנועים אינם מתועדים, וכשהסרט שב למסך, רואים הצופים את העד הסרבן יוצא מגדרו כדי לשחזר באוזני החוקרים את כל אירועי השוד והרצח.

סרט השחזור המקוטע מראה את וואליד מרקלם בחורשה סמוכה לכפר על ההתארגנות לשוד ועל חלוקת המסכות וכלי־הנשק, ומסתיים בשער חנותו של הנרצח, שהחוקרים לא טרחו אפילו לפתוח את דלתה ולבצע שחזור בזירת הרצח. יוזם השוד ומתכננו היה, "כמובן", סמי בוקעי. הוא גם היה הראשון שירה בנרצח. עם סרט השחזור מיהרו החוקרים אל אחמד על מנת להוכיח לו שוואליד מפיל עליו תיק ומאסר־עולם. למחרת מסר אחמד עיד 'הודאה'.

הפרטים לא מתאימים

שבועיים לאחר מעצרו של וואליד נערך עימו הסכם עד־מדינה. המשטרה התחייבה לסגור 15 תיקים על התפרצות ושני תיקים על סמים, שהיו תלויים נגדו. הוא אמור היה להיות מואשם בהריגה בלבד ולרצות שמונה שנות מאסר בלבד, 6 שנים על הרצח ושנתיים על כל התיקים האחרים. כעבור פחות משבועיים חתם גם אחמד על הסכם עד־מדינה. על־פי ההסכם, בתמורה לכך שיספר את כל הידוע לו ויזהה את השותפים הנוספים לפשע, הוא יורשע בהריגה בלבד ויקבל חצי שנת מאסר בעבודות שירות.

למחרת הראו לו, לטענתו, חוקריו את תמונת האיש, שאותו אמור היה לזהות כמסדר־זיהוי שנערך כעבור זמן קצר. כרגע האחרון ייסר אותו מצפונו, והוא סירב לזהות את האיש בטענה שהוא פוחד. הסכם עד־המדינה שנערך איתו בוטל בו במקום.

בסך־הכול נעצרו בפרשה חמישה אנשים. מלבד סמי בוקעי, נעצרו כתוצאה מעדויותיהם השקריות של וואליד ואחמד גם ג'מיל מאסרווה ויוסף ואג' יחיא מטייבה, וישבו למעלה מחודש במעצר. שניהם שוחררו עוד בטרם החל משפטו של סמי בוקעי, בלי שהוגש נגדם כתב־אישום.

– עו"ד ירום הלוי, איך הגעת למסקנה רק מקריאת חומר החקירה וכתב־האישום שהלקוח שלך ושני עדי התביעה חפים מפשע?

"כל מה שעדי־המדינה סיפרו לחוקרים בהודאותיהם, לא תאם את הממצאים והעובדות של זירת הפשע. היה ברור לי לחלוטין שאין להם מושג על מה הם מדברים. לא היה פרט עובדתי אחד שהם דייקו בו, מלבד מספר היריות שנורו. גיליתי שאת הפרט הזה 'הפתיל' החוקר אצל וואליד עוד לפני שנעצר בכלל כחשוד בפרשה".

עדי־המדינה טעו בציון זמן השוד, כשטענו שהתרחש בסביבות חמש לפנות ערב ולא בשעה שבע. על־פי גרסאות העדים, השתתפו בשוד חמישה שודדים, ולאחר ששלושה מהם פרשו עוד בתוך הכפר, נותרו בפונטיאק הנמלטת שני השודדים הנוספים. אלא שהנשים שחקרו את הזירה בה נמצא הרכב הנעקשו שנמלטו ממנו שלושה אנשים ולא שניים. וואליד טען שהשודדים ירו שלוש יריות, שתיים פגעו בנרצח ואחת נורתה לאוויר. דוח הפתולוג יהודה היס קובע ששלושה כדורים פגעו בנרצח.

העדים מסרו גרסאות שונות, מבולבלות ולא תואמות, לגבי סוגי הנשק שהיו מעורבים. שלושה שבועות לאחר שנחתם עם וואליד הסכם עד־המדינה הובאה אליו הסכין, שנמצאה בזירת הרצח. וואליד לא רק שלא ידע לזהות אותה, גם לא ידע לספר עליה דבר. גם הגרסה לגבי זהות היורים ואופי ביצוע השוד סתרה את גרסת העדים שראו את השוד. בעוד שוואליד טען שסמי הוא שנכנס ראשון לחנות, ירה ואסף את השלל, טענו העדים שהשודד שנכנס וירה היה איש הנמוך באופן משמעותי במידותיו מסמי גבה־הקומה, ושדווקא השודד השלישי הוא שאסף את השלל.

גם תיאורי לבוש השודדים סבלו מסתירות

> *תהליך השבירה של הנרקומנים נמשך כתשעה ימים. המכבש על וואליד לא נח לרגע. כששבירתו התעכבה, עצרו את עיד. החוקרים איימו עליו שיעצרו את אשתו המורה. הוא נשבר*

תמורות. מאותו גורל סבלו גם תיאורי הכפפות, ששימשו את מבצעי השוד. אילו וואליד השתתף בשוד, בוודאי היה יודע שהכפפות היו אחידות וצהובות ולא בשלל הצבעים והאפשרויות שפירט בפני חוקריו.

ליד הרכב הנטוש נמצאה מסכה לבנה, ובתוכה שער אדם. על־פי עדי־הראייה, חבשו שניים מהשודדים מסכות לבנות. המעבדה לזיהוי פלילי במשטרה קבעה, שהשיער שנמצא אינו תואם את זה של איש מחמשת העצורים בפרשה. האם מיותר יהיה לציין ששני העדים לא ידעו לספר דבר על שלל השוד? החוקרים שהתקשו להתמודד עם בעיה זו, ניסו להביא לבית־המשפט כראיה מסייעת שתי שרשראות, שלדברי וואליד קיבל מסמי לאחר השוד ומכר אותן. בפועל התברר שלשרשראות לא היתה כל שייכות לשוד.

החוקרים זועמים

הסתירות המרובות האלה הן רק חלק מזערי מהליקויים, שחשף עורך־הדין בתיק. אילו טרח גורם כלשהו בפרקליטות מחוז חיפה, שליוותה את החקירה ובצמידות מלאה, לקרוא בעיון את התומר, חייב היה להגיע למסקנה, שמקומן של מסקנות החוקרים בפח־האשפה. גם אם לא היה זדון או מעשה פלילי מכוון בדרך שבה בנו החוקרים את התיק, פיצוח הגיוני בוודאי לא היה פה. לזכות פרקליטות המחוז יש לומר שמיד, לכשהובהרו לה הליקויים התמורים בתיק, פעלה לביטולו של כתב־האישום. בשל הסיטואציה המביכה ומטעמי כבוד מקצועי ביקשה הפרקליטות שבתמורה למשיכת כתב־האישום יחזור בו סמי בוקעי מכפירתו באישום הזה. מדובר בהליך שמשמעותו טכנית בלבד, המותיר לכאורה בידי הפרקליטות את האפשרות לחזור ולהגיש נגד סמי בוקעי כתב־אישום נוסף בתיק זה בעתיד.

על שמונת החוקרים נאסר להתראיין לכתבה זו. על־פי הידוע, החוקרים מסתובבים וזועמים על החלטת הפרקליטות לבטל את כתב־האישום ולשחרר את החשודים. גורמים מטעמם יודעים לספר שבישיבה שהתקיימה לאחרונה בפרקליטות המחוז, הושמעה הסתייגות קשה מהחלטה זו.

עורך־הדין ערן שנדר, ראש המחלקה לחקירות שוטרים במשרד המשפטים, הורה לאנשיו לחקור את טענות עו"ד הלוי על מעשים פליליים מטעם החוקרים. נקודת־המוצא לעבודת חוקרי המח"ש (המחלקה לחקירות שוטרים) היתה שעו"ד הלוי צודק בטענותיו לגבי ליקויי דרך ניהול החקירה וביסוס מסקנותיה. החוקרים בדקו רק את תיק החקירה, בהיבט המצומצם של ביצוע עבירה פלילית. איש מחמשת העצורים בפרשה לא זומן להופיע בפניהם ולמסור את גרסתו לדרך פעולת החוקרים. בסיום הבדיקה הודיע שנדר שהחליט לסגור את התיק מחוסר אשמה. במהלך הימים הקרובים יגיש עו"ד הלוי ערעור בפני היועץ המשפטי לממשלה.

רפ"ק אורית מסר־הראל, דוברת המחוז הצפוני של המשטרה, מסרה בתגובה: "משטרת מרחב הגליל ביצעה חקירה מקיפה, מקצועית ומעמיקה של פרשיית הרצח בכבול, ועבדה בתיאום עם פרקליטות מחוז חיפה לאורך כל שלבי החקירה – מתחילתה ועד הגשת כתב־האישום – ללא כל דופי בהתנהגות השוטרים, דבר שנבדק על־ידי המחלקה לחקירות שוטרים. חקירה זו עומדת בכל מבחן של ביקורת מקצועית מלאה, על פירות החקירה ולמרות הנסיגה מכתב־האישום. לאור האמור לעיל, שקלנו ובדקנו, ולא נמצאו ליקויים באופן החקירה בתיק".

הדוברת סירבה להתייחס עניינית לטענות שהעלה עורך־הדין במסמך, שהביא את הפרקליטות לבטל את כתב־האישום.

הכישלון תמיר יתום. שלא לייחוס ניתן לשמוע את גורמי המשטרה והפרקליטות מגלגלים את האחריות אלה על אלה. גם אם נכונות מסקנות המח"ש, כי החוקרים לא ביצעו עבירות פליליות, יש לחקור את תפקודם הלקוי עד מאוד של החוקרים והתובעת. לחקור ולהסיק מסקנות אישיות.

בוקעי מסתובב בלב שרוף. בשבוע הבא יגיש נגד המדינה תביעת פיצויים תקדימית בגודלה. חשוב לו שעוד מישהו ישלם על הפאשלה. ■

עימות לצורך 'תחדור'

לאחר ששברו החוקרים את שני הנרקומנים, ואלה נשבעו לעדות שקר, ערכו החוקרים עימות מוקלט בין השניים. העימות נועד לאפשר לוואליד 'לתדרך' את אחמד על 'חלקו' של כל אחד מהם בשוד. מיד ברגע הפגישה אמר אחמד לוואליד: "אני ואלוהים יודעים שאתה חף מפשע... הביאו לי עדות, עדותך, ועברו עליי".

העימות כולל ניסיונות חוזרים ונשנים של וואליד להדית את אחמד לומר דברים מפלילים על סמי בוקעי. הקלטת קשה לצפייה. וואליד חוזר ומנסה ללמד את אחמד את סדר האירועים, ואחמד חוזר ומתחנן בפניו: "אבל אתה חף מפשע... אתה עושה שחזור על משהו שלא עשית... אני הרי הייתי יושב איתך. אתה חף מפשע. אתה יודע מה? מגיע לי עונש על עדות שקר... אני היחידי שיודע כי אתה חף מפשע".

וואליד: "עשיתי שחזור. אני לא יכול לחזור או להתקדם. אני נחנקתי... אתה רוצה ללכת וגם אני אלך. תגיד להם את החלק שלך וזהו".

אחמד: "מה אני אגיד את החלק שלי. מה להגיד?"

וואליד: "החלק שלך שהסעת את סמי לבית של אבו אדיב, ונלך הביתה אני ואתה".

אחמד: "לשקר יעני".

וואליד: "לא לשקר. אתה תאמר מה שאני אומר לך, אני הולך ואתה הולך. אין כלום עלינו..."

אחמד: "אתה, מה החלק שלך?"

וואליד: "אני החלק שלי שהייתי עומד בחוץ... לא יריתי ולא עשיתי כלום. אתה לא יודע אותו. והחלק של סמי לא מעניין אותך".

הדיאלוג האומלל הזה לא רק שלא הביא את החוקרים לבטל את הסכם עד־המדינה עם וואליד בוקעי ולשחרר את העצורים, אלא שכעבור שלושה ימים נוספים נחתם חוזה הסכם עד־מדינה גם עם אחמד עיד.

עמנואל בר קדמא

הפסל ופסלו. „כל פסל שעשיתי, כפה את עצמו עליי" צילום: אסנת יבין

40 טון ברזל

יעקב דורצ'ין מציג במוזיאון תל־אביב 'באר אטומה' ■ פסלים שהם מאסות של ברזל, שעומדים בחצר, כי את רצפת המוזיאון הם עלולים לשבור

הפסל הכי קל של יעקב דורצ'ין משקלו שבעה טון. הכבדים – עד 40. מאסות אדירות של ברזל נפרקו השבוע לאורך שני לילות לבנים, ארוכים ורצופים, אל החצר הפנימית של מוזיאון תל־אביב. הפסלים הובאו – כל אחד על משאית־ענק – מקריית־הפלדה בעכו. כזה אחר זה תמרנו כלי־הרכב הגדולים והמסורבלים אל מתחת לזרועו המאיימת של המנוף המאסיבי. היצירות נכבלו בשרשראות עבות, ועובדים מומחים יצרו את האיזון הנכון, על־מנת שהפסלים יינשאו ויגיעו בשלום אל האדמה.

שום רעש לא קרע את הלילה, פרט לצלצול־השרשראות והחריקות העמומות של מנועי המנוף והמשאיות. האמן יעקב דורצ'ין והאוצר מוטי עומר כיוונו כל פסל למקומו. להזיז אחר־כך – סיפור הרבה יותר מסובך. ועל־ידם עשרות אנשים וטלוויזיה ומצלמות. ובכל־זאת, שקט. היה משהו מרגש, מרהיב, בכל העוצמה הזאת. אנשים, פשוט, התבוננו בשתיקה. בשתיקה – ובפליאה. פליאה, על כי מה שהיה לפני שנייה גוש־ברזל כבד בקצה המנוף, נחת על הארץ כיצירת־אמנות כלילת־יופי, רבת־כוח וצופנת־סוד.

בסך־הכול, 29 פסלים, שנבחרו מתוך 'אופוס' של 44, שדורצ'ין יצר בתקופה של שנתיים בקריית־הפלדה בעכו. את השנתיים הללו מכנה מוטי עומר: „מסע חוויתי־יצירתי רב־מעללים". ואילו דורצ'ין, כדימוי כמעט זהה, מדבר על „תכתיב רגשי", שהוליך אותו לכל אורך הדרך הזו.

כותרת התערוכה, 'באר אטומה', היא גם חלק משמות רוב הפסלים. למשל, יש שני פסלים הנקראים 'באר אטומה וחבצלת מאוכנת'. יש גם 'באר אטומה וסרקופג חצוי', או עם 'ספיראלה רמויית־חרב'. אבל יש גם 'פעמון אטום וצללית ציפור'. ויש גם סתם 'באר אטומה' או 'באר אטומה, מוקדשת ליגאל תומרקין'.

התבנית הבסיסית של רוב הפסלים היא חרוט־ברזל. תבנית יצוקה, מלאה ברזל בווריאציות שונות. התבנית נמצאה, כמו כל החומרים והצורות המרכיבים את התערוכה, בקריית־הפלדה בעכו. שם ערך דורצ'ין את 'מסעו' מאז 1993.

„רק הפגישה עם יצחק זמיר, מנכ"ל קריית־הפלדה, אדם בעל שאר־רוח, אפשרה את העשייה הזאת, במאסות האלה", אומר דורצ'ין. גם קודם היה הטון המשקל האופייני לפסל שלו. אמנם היו גם פסלי־קיר קטנים (תערוכה כזו תוצג בחודש הבא בגלריה של שרה לוי בתל־אביב) – אבל דורצ'ין הוא, אסוציאטיבית, פסל של מתכת מאסיבית, כבדה.

„הפסלים האלה הם יותר מאסיביים משעשיתי אי־פעם", אומר האמן, „מבחינתי, אלו הן המידות האופטימליות, בנויות לקנה־מידה אנושי. לא צריך יותר גדולים, הם אינם צריכים להשתלט. ויתר עם

'באר אטומה ומלאך' צילום: אברהם חי

זה, די תסומים כדי ליצור חיץ. שלא תהיה למתבונן נגישות מיידית למה שמתרחש בתוכם".

– חשוב לך שהמתבונן יבין את כוונותיך?

„אני מגיע די קרוב למתבונן, בעזרת השמות. אני מגיש לו ידית־אחיזה במישור הנאראטיבי".

– יש לך רגישות לתוצאה האסתטית?

„הרגישות שלי אינה לעניין האסתטיקה. זה לא חשוב. אני יודע, שאני עושה אמנות, כי זה מה שאני חייב לעשות".

וזו עשייה שאין בה פשרות. 'חומר' זה דבר שצריך לגעת בו. לגעת ממש, בלי כפפות. גם אם זה ברזל לוהט בצהרי אוגוסט. „אני אדם שחייב את המגע החושני", אומר האמן, „עם בני־אדם ועם פסל". את הפסלים שלו הוא בוחן בתנאים הכי חמורים, שיעמדו בכל הנסיבות: ביום ובלילה, בשרב ובמטר, בסגריר ובחום. הממדים והחומר מכתיבים תהליכים מורכבים ולוגיסטיקה מסובכת. גריעה והוספה, גריעה והוספה.

„המנוף הוא בשבילי כמו מכחול", אומר דורצ'ין. אהב לעבוד בין בעלי־המלאכה האותנטיים של קריית־הפלדה, כשם שעבד – ובוודאי עוד יעבוד בעתיד – עם עובדי המסגרייה בקיבוץ רמת־דוד. „בעצם", הוא אומר, „זה די מעצבן שרואים את הפסל ולא את הזיעה והמאמץ שעשו אותו". יש לו חיוך מזלזל כלפי „הפסלים העומדים במסיבת קוקטייל, והפסל היחידי שהם עשו, זה הכוס שיש להם ביד".

כמו שהוא מתחיל פסל – ישר, בלי מתווים ותפיסה־מקדימה – כך הוא מסיים: בבת־אחת. ואז, לא יחזור אליו עוד. „הפסל מקיא אותי החוצה. כמו ארכיטקט שגומר לבנות בית. אין לו מה לעשות בבית שבנה, אחרי שהדיירים נכנסים לגור".

פסליו של דורצ'ין מוצבים במקומות רבים בגוף. באילו נוצרו לזה. מעבר ליומרה להתמודד עם יפעת הבריאה, הוא מעדיף דווקא שפסליו יהיו מוצבים בפנים, בחללים מקורים. כאן, בחצר הפנימית של מוזיאון תל־אביב, אפילו הבתים המרוחקים מפריעים לו. אלא שהכנסת פסליו של דורצ'ין לחללים פנימיים עולה הון־תועפות. הרצפה עלולה לשקוע.

– מוזיאון ישראל עוד לא תציג אותך.

„בשבילם אני לא קיים. יש שם רק שתי עבודות קטנות שלי, שנרכשו מיד שנייה. זה פוגע. בכלל, יש שם התעלמות מדור שלם. תגיד, זה לא סקנדל שגרבוז עוד לא הוצג במוזיאון ישראל?"

■■■

יעקב דורצ'ין בעל חזות צעירה מ־49 שנותיו. לא נראה השלייגר שאמור להיות מי שעשה את מאסות הברזל הקשות, הרחוסות, האלה. שיער קצר, זקן־זיפים. מעשן מארלבורו־לייטס בשרשרת. נולד בחיפה וגדל בה עד גיל 12, כשהוריו עברו להתגורר בקיבוץ רמת־דוד. „ברגע שקרעו אותי מחיפה, הילדות שלי נגמרה. קרעו אותי מסביבה, מחברים, מכל מה שהיה. הקיבוץ היה בסדר, אבל אחרת. זה לא היה זה".

הוא מצייר מגיל הגנון, „אבל לקח לי המון זמן להבין שאני אמן". מלמד בכמה מוסדות גבוהים, אבל לא למד באף אחד מהם. אוטודידקט. מהתיכון זרקו אותו. מדוע? „זה מה שעושים", הוא צוחק, „לאינדיווידואליסטים".

היום יש לו אשה וחמישה ילדים, והוא חבר קיבוץ כפר־החורש. „הקיבוץ מתמוטט, כמו כל הקבוצות האידיאיות. אם יש לו סיכוי להתאושש? אני מסופק. הנפילים, המייסדים, הולידו דור – או, יותר נכון, דורות – של גמדים. התופעה הכי משמימה של זעיר־בורגנות בהתגלמותה.

„אבל", הוא אומר, „אני סוציאליסט ותמיד אהיה". יש לו דעות פוליטיות מגובשות – „מפקיעי־הקרקעות לא יותר טובים ממכחישי השואה". לא קיבוצניק מעורב. חי חיים מנותקים כמעט לחלוטין. עובד בחוץ, אמנותו מוצגת בחוץ. את ההכנסות הוא מכניס לקופת הקיבוץ.

לא רבים יודעים שדורצ'ין הוא אנתומולוג – חוקר חרקים – מוכר בעולם. סמכות. ברשותו אוסף גדול ונדיר של חיפושיות מכל העולם. לצורך זה הוא נוסע – ואוהב לנסוע – בעיקר לאפריקה. כשהציג בביאנלה נפגש, כמובן, עם מנהל המוזיאון לטבע בוונציה, ושמע מפיו את התמיהה: „איך זה שאדם רציני כמוך מתעסק עם כל הברזלים האלה?"

– ובאמת, איך?

„האמת? אני זקוק לפיסול. כל פסל שעשיתי כפה את עצמו עליי. פסל שיכול להירחות, לא אעשה אותו. יש לי איזו תחושה של אי־שקט, שמאלצת אותי לעבוד".

האוצר מוטי עומר, וגם דורצ'ין עצמו, מוצאים קשר בין פסליו ליצירתם של קונסטנטין בראנקוזי או לאלו של יצחק דנציגר, יחיאל שמי או יגאל תומרקין. אבל דורצ'ין ידגיש גם את הניגוד: „הפסלים שלי הם עדות למשהו, בלי להיות אנדרטה".

– מה זה „עדות למשהו"?

„עדות לבאר, למגדל, למים, לגשר. לאלמנטים בוני־תרבות. אלה הם, מבחינתי, דברים שיש בהם אמנות. הפיסול שלי הוא פיסול ילידי".

– לעומת?

„לעומת פיסול של מהגרים. התנאי, זה להיות במקום אחד ולעבוד. לא להתרוצץ".

– בוא נדבר על אופנות.

„אני אמן של הגל שחלף. לא עוסק באקטואליה. אולי אעשה פעם מיצבים, כשכל האחרים יעברו לדברים אחרים. אמנות זה לא אופנה ולא תרבות, זה חיים, ואתה מזהה חיים רק דרך תודעת מוות חריפה מאוד".

– ויש לך תודעת מוות?

„אני מתייחס לכל פסל שאני עושה כאילו הוא האחרון". ■

כדאי
ג. יפית

לראשונה הצליחו מדענים אמריקאים להביא לפריצת דרך מדעית בתחום הדיאטות. טרימקס 2000 היא דיאטה טבעית לחלוטין, המפחיתה את התיאבון ובו־זמנית הופכת את הפחמימות לאנרגיה בגוף, במקום שיהפכו לשומנים. התוצאה: אוכלים פחות, יורדים במשקל בקלות ומרגישים נמרצים להפליא. פריצת הדרך המדעית התאפשרה לאחר שהמדע הצליח לפצח את אחד חסודות השמורים של הטבע: גילוי מרכיב ייחודי, ה־HCA, המצוי בפרי טרופי נדיר, ה"גרסיניה קמבוגיה", הגדל בהודו. קליפתו של הפרי היא אוצר טבעי של חומצה הידרוקסי־סיטרית (HCA) הפותרת בבת אחת את בעיית עודף הקילוגרמים.

■■■

טרימקס 2000, שזכתה לכינוי 'דיאטת ההיי־טק', הצליחה במה שאף דיאטה לפניה לא הצליחה לעשות. בזמן הקצר מאז שהגיעה לישראל, חוזרת התופעה האמריקאית גם אצלנו: גברים ונשים יורדים במשקל בקלות מפתיעה, ומצליחים לשמור על המשקל החדש גם לאחר שהפסיקו לקחת את טרימקס 2000. ההישג הזה נזקף לזכות השפעתו המתמשכת של מרכיב ה־HCA, המונע את תופעת היו־יו המוכרת של עליות וירידות במשקל.

■■■

תקופה המשכתי לעבוד שעות ארוכות ביום, והרגשתי נהדר. הכי חשוב – לא נאלצתי להתעסק בתפריטים מורכבים, ואפילו לא לבקש מהמזכירה שתזמין לי אוכל מיוחד."

■■■

דיאטת טרימקס 2000 גורמת לשינוי הרגלי האכילה באופן טבעי. תחושת השובע המתלווה לה, נובעת מעליית מאגרי הגליקוגן בגוף. כתוצאה מכך משדר הגוף למוח הודעה שהוא שבע.

הפרוש המעשי: רעבים פחות ואוכלים פחות. התוצאה על המשקל: הרבה פחות קילוגרמים. כך מאפשרת לנו דיאטת טרימקס 2000 להיפטר ממטען עודף בלי להיכנס לתקופת דיאטה עצבנית ומתישה. המחוג במשקל יורד – וההרגשה משתפרת.

כמו שרואים בטלוויזיה

"טרימקס 2000 כו־ללת את ה־HCA, מרכיב ייחודי שהמדע הצליח להפיק מפרי טרופי נדיר. ה־HCA מעכב את הפיכת הפח־מימות לשומנים, ובמ־קביל, גורם לתחושה של שובע".

פרופ' כרמית בורק, בי"ס לרפואה, אוני' טאפטס בוסטון.

■■■

טְרִימַקְס 2000

מירשם בדוק להרזיה טבעית

תגלית אמריקאית מהפכנית במאבק להורדת המשקל – דיאטת טרימקס 2000 ■ עכשיו גם בישראל ■ לראשונה הגיעו המדענים האמריקאים לפריצת דרך המגשימה את חלום הגוף החטוב ■ הדיאטה החדשה טבעית לחלוטין ונטולת כל תופעת לוואי ■ היא מעכבת את הפיכת הפחמימות לשומנים, מוסיפה לגוף אנרגיה וחיוניות, ובמקביל, גורמת לתחושה של שובע ■ התוצאה: אוכלים פחות, יורדים במשקל ומרגישים נמרצים להפליא ■ מאות ישראלים, נשים וגברים, כבר "הפסידו" בעזרת טרימקס 2000 הרבה מאוד קילוגרמים ■ איך עושים את זה ואיך זה קורה – בכתבה שלפניכם ■

אורית סלמון (37) ת"א, מזכירה בכירה בחברה לגרפיקה ממוחשבת, מתנשאת לגובה 1.70 מ'. כולם אמרו לה שהיא נראית נהדר, אבל היא ידעה שבלי הנטל המיותר באזור התחתון תראה הרבה יותר טוב... "מה שהכי הפריע לי" היא מספרת "זה בכל פעם שאני מתיישבת, ה'תחת' שלי ממשיך להתיישב עוד שניה אחת אחרי...". הכוס שלה המליץ לה על טרימקס 2000, לאחר שהוא עצמו הצליח להוריד בעזרתה כמה קילוגרמים טובים. "החלטתי ללכת על זה, כי זו דיאטה טבעית וללא כל השפעות לוואי. חשבתי, אם לא יועיל לא יזיק. תוך זמן קצר התברר שטרימקס 2000 הועילה ועוד איך. ליתר דיוק, הצלחתי להשיל 5.5 ק"ג. המשקל ירד במהירות, ותוך זמן קצר יכולתי להכנס לג'ינס צמודים ולהראות ממש טוב. מאז עברו כבר 5 שבועות, והקילוגרמים שברחו – לא חזרו".

אורית היא רק אחד מסיפורי הצלחה רבים. בבתי־המרקחת מצטברות עדויות של מאות גברים ונשים המצליחים להיפטר מעודפי הקילוגרמים שהטרידו בינם לבין הגוף הרק. כאלה שנפרדו מ־10 ק"ג או 15 ק"ג לאחר שכבר נואשו מאינספור דיאטות.

מאיר (השם המלא שמור במערכת), 36, איש עסקים מצליח, מודה שהכרס הפריעה לו שנים. הוא התחיל בדיאטת טרימקס 2000 דווקא בשיא הלחץ במשרד: "כל הלחץ הזה בעבודה – ודווקא אז התמלאתי להפתעתי בתחושת חיוניות ואנרגיה. הכרס הלכה ונעלמה, עד שירדה לגמרי. וכל אותה

ליזה (26), מבית המרקחת רמות אלון בירושלים, השתמשה בטרימקס 2000 כדי לחטב את הגוף לאחר הלידה: "מאז הלידה ההיקפים שלי היו מוגזמים, למרות שיחסית לא שמנתי הרבה. כשלקוחות שלי סיפרו לי שהצליחו לרדת במשקל עם טרימקס 2000, וכמה קל זה היה, החלטתי לנסות בעצמי. ההשפעה היתה מרהימה. תוך שבועיים וחצי צמצמתי את ההיקפים ב־5 ס"מ! עכשיו המותניים דקים יותר, הירכיים חזרו להיות רקות ומוצקות ואני מרגישה לגמרי אחרת". בשיחה איתה היא מספרת שהתרשמה גם מהחומר המקצועי שקיבלה: "התרשמתי מאוד מהרכב החומרים הטבעיים ומהיעדר תופעות לוואי, במיוחד היעדר עייפות ומתח."

איך הצליחה טרימקס 2000 לעשות מה שכל הדיאטות האחרות נכשלו בו?

בניגוד לרוב הדיאטות המתבססות על מרכאי תיאבון, טרימקס 2000 אינה פועלת על מערכת העצבים המרכזית, ולכן היא חסרת תופעות לוואי. מרכיב ה־HCA מקטין את התיאבון בבטחה וביעילות ע"י השתתפותו בתהליכים הטבעיים של הגוף.

דיאטת טרימקס 2000 עושה כל זאת במינימום מאמץ: בולעים כמוסה אחת או שתיים, חצי שעה לפני כל ארוחה 3 פעמים ביום וזה כל הסיפור. לא צריך לטרוח ובוודאי לא לשנות אורח חיים.

אין ספק, עם טרימקס 2000 יש לכם רק מה להפסיד – את הקילוגרמים...

את טרימקס 2000 ניתן להשיג:
בבתי־מרקחת, בתי־טבע, וברשתות:
סופר־פארם, כלל־פארם,
סנטר־פארם ומדינט.

ראיון עם הדיאטנית של טרימקס 2000

הדיאטנית הקלינית של חברת טרימקס 2000 הופתעה מכמות הטלפונים ומכתבי התודה שהגיעו אליה. גברים ונשים מדווחים כמה קילוגרמים איבדו, וכמה קל ופשוט היה התהליך. מרביתם מתפעלים ממהירות ההרזיה: "רואים תוצאות תוך זמן כל־כך קצר" הם אומרים.

"שביעות הרצון איננה רק מעצם ההרזיה" מספרת הדיאטנית "אלא גם מההרגשה המצויינת המתלווה לה. רבים מדווחים בהשתאות על היעדר תופעות הלוואי המוכרות כמו כאבי ראש, עצבנות ומתח, ועל תחושת שובע שלא הכירו מעולם בתקופת דיאטה".

כולם יורדים במשקל? תוך כמה זמן?

"בהחלט" אומרת הדיאטנית. "קצב הירידה במשקל הוא אינדיבידואלי ושונה מאדם לאדם, זה תלוי בהרבה גורמים, בין השאר – גם במטבוליזם האישי (תהליך חילוף החומרים). אנחנו לא נותנים הבטחות סרק בנוסח 9 ק"ג לשבוע או 15 ק"ג בשבועיים, כמו ששומעים בדיאטות אחרות, כי זה לא רציני. מה שבטוח – שעם טרימקס 2000 אתם צפויים להפסיד בגדול. את כל הקילוגרמים...

מה אוכלים בתקופת הדיאטה?

"6 ארוחות ביום הכוללות את כל אבות המזון. ניתן להעזר במגוון התפריטים המצורפים לאריזה. המתכונים פשוטים להכנה ואינם מצריכים בישול מיוחד".

ניתן לפנות לדיאטנית לצורך קבלת מידע, ייעוץ והכוונה בכל ימות השבוע, 24 שעות ביממה בטלפון **03-5760026**.

מילה רעה

דני (שם בדוי), היום בן 3 וחצי, מתבייש להתרחץ כשמישהו נמצא לידו, לאחר שמוהל גרם לו נזק בזמן הברית ■ תחקיר '7 ימים' מגלה: חלק מהמוהלים אינם מוסמכים ופיקוח כמעט שאין ■ מוהלים מסמנים בעט את מקום המילה, אינם נוטלים ידיים, אינם מחטאים את כליהם ■ נושא רגיש מאוד

המוהל שלום צדקיה בברית. „אני רוחץ את הפה באלכוהול לפני המציצה, שיהיה נקי אלף אלף"

ירון קנר

ב־25.1.92 הוזמן המוהל יוסף טריקי להכניס בבריתו של אברהם אבינו את דני (שם בדוי). הטקס התקיים בבית המשפחה, והוא לא צולם כשל קדושת השבת. האם: „אחרי הברית הבחנתי בדימום רב. גם סבתא שלי, שכבר ראתה הרבה בריתות, אמרה שמשהו כאן לא בסדר. למרות החבישה, היו הבגדים של התינוק ספוגים בדם. טריקי אמר שהכול בסדר, ושכך זה צריך להיות.

„בערב כבר נפסק הדימום, אבל השתן של התינוק היה מעורב בדם. התקשרתי למוהל, והוא הסביר לי שאם הילד נותן שתן, זה סימן טוב. התינוק ישן מהברית, שנערכה בשבת בצהריים, ועד למחרת בבוקר. שוב התקשרתי למוהל, אבל גם זה לא הטריד אותו. הוא הגיע להוריד את התחבושות, ואמר לי להמשיך לחטא את המקום באלכוהול.

„ביום שני בערב התחיל האיבר להשחיר. שכנה שראתה אותו יעצה לי לקחת אותו ל'טיפת חלב'. ביום שלישי בבוקר, כשהגעתי ל'טיפת חלב', הפנתה אותי רופאת הילדים ברחיפות לבית החולים וולפסון. לפני שהלכתי התקשרתי שוב למוהל טריקי, הוא אמר לי שבשום אופן לא אלך לבית החולים, ושהוא מגיע לבדוק את התינוק. הוא נתן לי משחה והלך. האיבר המשיך להשחיר.

„כשהגעתי אחר־הצהריים לוולפסון הרופאים נבהלו. צוות שלם בדק אותו, והחליט לאשפז אותו מיד ולדווח למשטרה. הגיעו שוטרים, ושאלו אם אני רוצה להגיש תלונה נגד המוהל. הייתי קצת מבולבלת. בסך הכול, מדובר באדם דתי שעשה ברית מילה. רק לאחר שבועיים, כשהתינוק השתחרר מבית החולים והוסבר לי שמדובר בהתרשלות, הגשתי תלונה במשטרה ותביעת נזיקין בבית המשפט".

על־פי כתב־התביעה שהוגש לבית־המשפט המחוזי, גרם טריקי לדימום חזק מאבר־מינו של התינוק. כדי לעצור את הרימום קשר טריקי את התחבושות באופן הדוק מדיי, וגרם לנמק בעטרה. לאחר ימי אשפוז אחדים של התינוק בבית החולים, נפלה העטרה מאבר־המין.

בכתב־התביעה נטען נגד טריקי כי גרם ברשלנות לכריתת חלק מאבר־מינו של התינוק. הוא לא הבחין בבעיה, לא ייחס חשיבות לדימום הרב, סירב להפנות את התינוק לטיפול רפואי מידי, ובנוסף לכול – חבש חבישה הדוקה שגרמה, כאמור, לנזק בלתי הפיך.

בחוות־הדעת הרפואית שהגישו ההורים לבית־המשפט נכתב, כי גם לאחר ניתוחי שחזור, לא יגיע האבר לאורכו הראשוני, ולא ברור אם אורכו בעתיד יאפשר קיום יחסי־מין כשגרה. עוד קובעת חוות־הדעת, שלא יהיה ניתן לשחזר את העטרה שנפלה, וכי האבר יישאר רגיש לחבלות ולשפשוף למשך כל חיי הנפגע. נקבעו לילד 30 אחוזי נכות לצמיתות, ו־60 אחוזי נכות אם לא יוכל לקיים יחסי מין.

האם: „היום דני כבר בן 3 וחצי. הוא מבין מה קרה לו, וחש בושה נוראה. הוא לעולם לא ילך לשירותים עם כל הילדים בגן. הוא מכבה את האור בכל פעם שהוא נכנס לשירותים, ועושה פיפי רק בחושך. הוא לא מוכן שאף אחד יעמוד לידו, אפילו לא אבא שלו. הוא גם לא מוכן להתקלח כשמישהו נמצא לידו. היום האיבר שלו פשוט חצוי. זה נראה נורא, ואני לא יודעת איך הוא יוכל לחיות עם זה כשיגדל ויהיה לגבר".

בכתב־ההגנה טען המוהל שהברית בוצעה במקצועיות, במיומנות ולשם שמיים. על הנזק נודע לו רק לאחר ארבעה חודשים מיום המקרה, והוא אינו רואה קשר סיבתי בין הברית לבין הנזק שנגרם. סכום התביעה, המתבררת עדיין בבית־המשפט המחוזי, עומד על כשניים וחצי מיליון שקלים.

ואולם בכך לא הסתיים הסיפור. ימים ספורים לאחר מכן אירע למוהל טריקי מקרה דומה להפליא. גם שם, על־פי טענת המשפחה, נשר חלק ניכר מן האבר כתוצאה מהנמק,

צילומים: אלדד רפאלי

מילה רעה

(המשך מעמוד קודם)

וגם שם נתבע המוהל בסכום דומה והכחיש קשר סיבתי לתאונה.

יוסף טריקי היה בעבר מוהל מורשה מטעם הרבנות הראשית, ואולם בשנות השבעים פג תוקף רשיונו, והוא לא חידש אותו מאז. גם אם יפסיד טריקי בשני המשפטים המתנהלים נגדו, נשאלת השאלה, האם יוכל לעמוד בתשלומי הפיצויים האדירים הללו, והאם יש לו ביטוח תאונות. החוק אינו מחייב את העוסקים בתחום לבטח את עצמם בביטוח שכזה, וקשה לראות כיצד יכול מוהל לא צעיר לשלם מיליוני שקלים מכיסו כפיצויים.

מדוע אין מנגנון אכיפה כלשהו, המונע ממוהל, שחשוד בגרימת תאונה ברשלנות, להמשיך לעסוק בתחום עד לבירור עניינו? שאלה זו היא חלק משאלה עקרונית יותר: מדוע אין חוק האוסר על מי שאין לו רשיון, להציג עצמו כמוהל ולבצע בריתות? דומה שאין עוד נושא שהוא כה רגיש, ועם זה כה פרוץ במערכת החוק והמשפט בישראל.

■■■

כחמישים אלף בריתות נערכות בישראל מדי שנה. מספרם של המוהלים הפעילים מוערך בלמעלה משלוש מאות, רובם בעלי רשיון מוועדת הפיקוח על המוהלים, המורכבת מנציגי משרד הדתות ומשרד הבריאות, מיעוטם – כחמישים לפי הערכת אנשים המקורבים לוועדה הנ"ל – עוסקים במקצוע ללא רשיון.

המושג 'בעלי רשיון מוועדת הפיקוח' – יש בו כדי לעורר את התקווה בלב הורים מודאגים, שאכן יש מי שמפקח על המוהלים. מדובר, בסופו של דבר, בפעילות כירורגית, המופקדת בדרך־כלל בידי בעלי השכלה רפואית בלבד. ההורים רוצים להאמין שקיימות הנחיות ברורות הנוגעות לסדרי ברית־המילה. הנחיות ברורות אכן קיימות. הוועדה המפקחת פרסמה זה מכבר 'תדריך למוהלים', אבל יישומן של ההוראות בשטח הוא נושא מורכב יותר.

יצאנו לראות את המוהלים בעבודתם. לא הכול אפשר לבדוק מעמדת צופה מן הצד, ולכן הסתפקנו בבחינת יישומן של שתי הוראות: האחת נוגעת לתנאי ההיגיינה של ברית־המילה. רוב הסיבוכים, כתבור, נגרמים כתוצאה מזיהומים בדרכי השתן ובאיזור החתך. אמנם קשה לבדוק כיצד נוהג המוהל לחטא את כלי־המילה, אבל אפשר לפחות לראות אם הוא ממלא אחר ההוראה הבסיסית ביותר – רחיצת הידיים לפני הברית. ההוראה השנייה שאותה בדקנו נוגעת להשגחה על התינוק אחרי הברית. נחיצות ההשגחה היא קריטית: חבישה שלא הצליחה לעצור את הרימום עלולה לסכן את חיי התינוק; חבישה הדוקה מדיי עלולה לגרום לנמק. הוועדה המפקחת העמידה את זמן ההשגחה על חצי שעה.

את כל המוהלים המוזכרים בכתבה בדקתי אישית. עיניי לא סרו מן המוהל מרגע כניסתו לאולם הבריתות ועד לאחר שעזב סופית את המקום.

איך מלים המוהלים

או: להסתכל על חצי כוס הבירה המלאה

המוהל שלמה מילר גרם לי לחשוב שאולי לא הבנתי נכון את ההוראות שבתדריך. מסיבות הלכתיות נמנעים רוב המוהלים משימוש בכפפות חד־פעמיות, ולכן הוראה מס' 5 קובעת במפורש שעל המוהל לרחוץ את ידיו לפני הברית במים ובסבון במשך שש דקות, וזאת כדי להתקרב לסטנדרטים הנהוגים בחדרי־ניתוח. ייתכן שהמוהל מילר חשב שהכוונה לרחיצת ידיים של שחרית. באולם, בכל אופן, בברית שערך ב־11.5 באולמי רסיטל, לא ראיתי אותו ניגש לברז המים.

אבל זכיתי לראות דברים אחרים. בשעה 13:40 מגיע המוהל מילר לאולם. האורחים מתמהמהים משהו, אבל למוהל יש סבלנות. ב־13:50 הוא מוציא מכיסו ממחטה ומוחה את הזיעה ממצחו. לאחר כמה דקות הוא גם מקנח בה את אפו. הוא מתהלך אנה ואנה, ובשעה 14:20 בדיוק אוחזות ידיו, שאך לא מכבר החזיקו בממחטה ספוגת הזיעה, בכלי המילה.

ב־14:30 תם טקס הברית, והמוהל מילר מסיים להחליף את התחבושות. כל שנותר הוא להמתין כמחצית השעה ולבדוק אם הרימום אכן נעצר ואם התחבושות די רפויות, ומאפשרות לתינוק להטיל שתן. אבל היום קצר והמלאכה מרובה, ושלמה מילר אינו ממתין אפילו דקה אחת.

כשהתקשרתי מאוחר יותר לביתו של המוהל מילר, בחרה אשתו להגיב בשמו: „שלמה נוהג לחטא את ידיו באלכוהול לפני הברית. באשר להשגחה, היא חייבת להיות של שבע שעות לפחות. השגחה של חצי שעה ממילא לא יעילה, ולכן הוא מסתפק במתן הנחיות".

ד"ר סיריל פיין, רופא ומוהל מוסמך, שהיה חבר בוועדה המפקחת במשך 14 שנים, אומר הטענה באשר לחיטוי באלכוהול מצחיקה. ידוע שאלכוהול אינו מספק חיטוי מקסימלי, ולא מהווה בשום אופן תחליף לרחיצת ידיים. אף כירורג בבית חולים אינו נוהג כך".

■■■

המוהל הבא הוא סיפור אחר לגמרי. צבי לוי פוריס מעיד על עצמו שהוא מוהל מומחה (תואר הניתן על־ידי הוועדה המפקחת למוהלים בעלי ותק של עשרים שנה ומעלה), המל בחינם ולשם מצווה. ב־15.5, בשעה 14:30, הוא מגיע לאולמי סוסייטי בבת־ים, ומיד ניגש לרחוץ את ידיו במים ובסבון. חבל רק שלא עמד לו יצרו, ולאחר שרחץ ידיים מזג לעצמו מבר המשקאות.

למעט מעידה זו, הוא בהחלט גילה רצינות בכל הקשור לתנאי ההיגיינה. את הכלים הוא מחטא, לדבריו, במכשיר אוטוקלב ביתי (המחטא באמצעות קיטור בחום של 126 מעלות), כפי שמורות הנחיות הוועדה, וגם פיזר ספירט על החיתול שעליו הונחו כלי המילה. „עושים את המקסימום האפשרי", אמר לי. „זה לא חדר־ניתוח, ואי־אפשר לבקש מהאבא שיפזר ספירט בכל האולם. אני עושה כל מה שאני יכול. בעשרים שנות עבודתי מעולם לא אירע אצלי סיבוך שנבע מזיהום". אפשר להאמין. המוהל פוריס גם נשאר אחרי הברית להשגיח על התינוק במשך למעלה מחצי שעה.

■■■

אם המוהל פוריס סימל תחילתה של תקווה, בא המוהל מאיר עמנואל שקול, והנחית מכה על תקוותיי. ב־17.5 בשעה 15:15 נכנס המוהל שקול לאולמי רנלפיטון בתל־אביב. זמן קצר אחרי שהגיע, ניגש לרחוץ את ידיו במים ובסבון. אחר־כך נכנס לשירותים, וכשיצא הסתפק בנטילת ידיים ללא סבון. קיוויתי שזו תהיה הבעיה היחידה.

אולם תקוותי נגדעה באבה, כשהובהר שמאז רחץ שקול את ידיו, הוא לא הפסיק ללכלך אותן עד לרגע הברית. זה התחיל, כמו אצל רוב המוהלים שנצפו, בבר המשקאות והכיבוד הקל. הוא פצח בנעיצת קיסם בדג מלוח נוטף שמן והמשיך בשאר מאכלי־כרית. במהלך התעסקותו בכיבוד ניגש למוהל אדם קשיש וביקש ברכה. ברכות זה בחינם, מסתבר, והמוהל שקול הניח את ידו החשופה על שערות ראשו של הקשיש, ואף קיבל ממנו עם סיום הברכה נשיקה רטובה על היד המבורכת והסטרילית לשעבר.

לסיום מזג לעצמו המוהל כוס גדולה של בירה מהחבית, לגם בזריזות כמה לגימות וניגש זחוח־דעת, כשבידו חצי כוס הבירה המלאה, לקיים את המצווה. את הכוס הניח על שולחן הברית, בשורה ישרה עם שאר כלי המילה, והתחיל במלאכה.

עם סיום המצווה הוא ניגש להחליף את התחבושות. בידו האחת החזיק בסיגריה דלוקה, ובשנייה אחז בתינוק. לאחר החלפת התחבושת, פעולה שנמשכת כעשר דקות, ולאחר השלמת העיסוקים באיזור בר המשקאות, פעולה הנמשכת כרבע שעה, הוא עוזב את האולם בלי לבדוק כלל את התחבושות.

שקול אחר־כך, בתגובה: „ניקיתי את ידיי באלכוהול. באשר להשגחה, כל מוהל ודרכו הוא. אני לא מבין מדוע יש להשגיח חצי שעה. בנוגע לסיגריה, זה לא דבר כל־כך מלוכלך, ואם התינוק מחותל, זה לא נראה לי מי יודע מה נורא".

■■■

יום שני, 22.5, מלון דן תל־אביב. באולם האירועים של המלון כבר נאספו רוב האורחים. מהחלונות נשקף הים, ובאולם הסתודדו דודות מודאגות, כשברקע תיפוף רגלי מלצריות זריזות. בשעה 13:30 בדיוק נכנס לאולם המוהל הידוע פנחס רוטרמן.

עם משפחת המוהלים לבית רוטרמן יש לי חשבון אישי. בסרט דהוי שצילם אבי מכבב ישראל רוטרמן, האב, שהיה באותם ימים מוהל ידוע לא פחות מבני פנחס. הוא נראה שם, דקות אחדות לאחר שביצע בי את זממו, כשהוא מניף אותי ביד אחת ומטלטל אותי טלטלה עזה, שמידת השפעתה על התפתחותי הנפשית פירנסה כמה וכמה פסיכולוגים.

בקוצר־רוח חיכיתי לסיום הברית כדי לגלות את שכבר ניחשתי: מנהג ההנפה המגונה עבר בירושה גם לבן, פנחס רוטרמן. על הברית עצמה אפשר לומר רק דברים טובים. וזוהי, כנראה, הברית הקרובה ביותר לסטנדרטים המקובלים בחדרי־הניתוח שראיתי. בזמן הברית הקפיד רוטרמן שהאורחים ישמרו על מרחק של חמישה מטרים מהתינוק. מיד לאחר הברית, כשהדבר רק התאפשר מבחינה הלכתית, עטה המוהל על ידיו כפפות מנתחים ועצר את הרימום ללא שימוש בחבישה, העלולה להפריע לדרכי השתן ואף לגרום לנמק במקרים קיצוניים. הוא אמנם השתמש באבקות, בניגוד להוראות הוועדה, אבל גם רופאים נוהגים כך לעתים.

את הטקס סיים רוטרמן, כאמור, באקט ההנפה

(המשך בעמוד 42)

איך לבחור מוהל

1. בדקו אם יש למוהל רשיון תקף מהוועדה המפקחת.
2. רצוי מאוד שלמוהל יהיה ביטוח תאונות, כדי שיוכל לפצות על נזקים אפשריים.
3. כדאי מאוד להתלוות למוהל בזמן ביצוע ברית ולהתרשם מעבודתו.
4. מוהל ותיק הוא לרוב גם מוהל טוב, בתנאי שההיסטוריה המקצועית שלו נקייה מתאונות, ושמצב בריאותו עדיין תקין.
5. ודאו שהמוהל מחטא את כליו במכשיר אוטוקלב בלבד.
6. אפשר להתרשם מרצינותו של המוהל לפי שאלותיו: האם הוא מבקש לדבר עם הרופא המיילד; האם הבדיקה המקדימה של התינוק נעשית ביסודיות, ולא 10 דקות לפני הברית; האם הוא מנחה את ההורים בכל מה שדרוש להכנות לקראת הברית ולטיפול בתינוק לאחריה.
7. מוהל שלא רחץ ידיו, או שלאחר הרחיצה נגע בכלים, בחפצים או בבני־אדם אחרים – אין להפקיד בידיו את הטיפול בתינוקכם.
8. על המוהל להישאר לפחות חצי שעה לאחר החלפת התחבושות להשגחה על התינוק; כמו־כן עליו להגיע לביקורת ביום שאחרי המילה. זהו תנאי קריטי, אל תתפשרו עליו.
9. אין להרגיע את התינוק הבוכה לפני המילה ולאחריה באמצעות תרופות מסממות. אסור גם להרגיע את התינוק באמצעות יין, כפי שמציעים מוהלים רבים.
10. מוהל חייב להחיש את התינוק לבית־החולים עם כל סיבוך שמתגלה. התרחקו ממוהל שמנסה לפתור בעיות רפואיות בעצמו.

המוהל טריקי. בהחלט לא מוסמך

מילה רעה

(המשך מעמוד 40)

המפורסם, שנועד כנראה לשעשע את ההורים ואת האורחים כאחד. ייתכן שהאם היתה מצליחה להשתעשע, אם רק היתה יוצאת מההלם הקל, שבו נתקפה מול המפגן האקרובטי בכיכובו של בנה הפעוט. אני לא יודע מה הרגיש האב. אני כן יודע, שהמוהל שיניף את בני, ימצא את עצמו מונף, בקשת רחבה, לכיוון דלת האולם.

■■■

ב־23.5, בשעה 14:20, נכנס המוהל שלמה בסו לאולמי אמבר בחולון. גם כאן חזר סיפור הממחטה המיוזעת וכוס הבירה עם הסוערים. לא היתה שטיפת ידיים ולא היתה השגחה לאחר הברית. לפני שעזב פנה אליי המוהל בסו, שחשב אותי, כנראה, לאחד מעובדי האולם, ושאל היכן ניתן לרחוץ כאן ידיים. שאלה נכונה, שנשאלה חצי שעה מאוחר מדיי.

בסו: „אני נוהג לחטא באלכוהול, אין טעם לרחוץ ידיים, כי ממילא לוחצים לכולם ידיים אחר־כך. בנוגע להשגחה, את השיטה למדתי בארה"ב, ובה התחבושת רפויה וללא קשירה, ולכן אין צורך להשגיח".

■■■

הבדיקה האחרונה נעשתה במקום שבו התחלתי – אולמי רסיטל בתל־אביב. מאחר שבמקום נערכו שתי בריתות במקביל, התפצלנו, הצלם אלדד רפאלי ואני, ונצמדנו בנפרד לשני מוהלים. המוהל שבדקתי היה של המוהל המומחה איתן צרוק. הוא הגיע בשעה 14:20, ולא רחץ ידיים. הוא הניח את התינוק על השולחן בחדר צדדי של אולם השמחות, והחל לברוק אותו לקראת הברית. „למעלה מעשרים וחמש שנה אני במקצוע, אצלי הכול סטרילי".

לפתע שלף מכיס חולצתו עט פיילוט אדום והחל לסמן, לעיניי הנדהמות, את מקום החיתוך המתוכנן על אברו של התינוק. החיתוך עתיד להיעשות בדיוק במקום שבו נמצאת על העור שכבת הדיו, ולאפשר לו נגישות מקסימלית לדמו של הרך הנולד.

צרוק, אחר־כך: „רחצתי ידיים, אבל לא ממש לפני הברית, ולכן אני מחטא אותם באלכוהול. באשר לסימון בעט, התחלתי כזה לפני שנה וחצי, ובינתיים לא שמעתי על שום נזק שנגרם. שמעתי מרופא, שגם הם נוהגים לסמן על הגוף לפני ניתוח"

– הרופא גם אמר לך שהם משתמשים בעט פיילוט לסימון?

„אני לא יודע במה הם משתמשים".

■■■

המוהל השני, שלום צדקיה, הגיע מעט אחריו. הוא רחץ ידיים מיד עם הגיעו, אולם נצפה מבצע אקט חמור בהרבה מבחינה היגיינית – מציצה בפה.

המציצה היא השלב האחרון בברית, ובה מוצץ המוהל את הדם מן האבר הנימול. עשרות שנים לפני עידן האיידס כבר הכירו מוהלים בסיכונים הבריאותיים הטמונים בפעולה למוהל ולתינוק כאחד, והנהיגו מציצה באמצעות שפופרת.

צדקיה: „בנוגע למציצה, יש משפחות שמבקשות זאת, ואני נענה להן. אני רוחץ את הפה באלכוהול לפני המציצה, שיהיה נקי אלף אלף. בשאר המקרים, אני משתמש בשפופרת, כדי שיהיה היגייני. באשר להשגחה, אין צורך להשגיח".

המוהל צדקיה הניח אמנם בד גזה על האבר לפני המציצה, אולם „חיידקים עוברים בקלות גם דרך הבד", הסביר לי אחר־כך ד"ר סיריל פיין.

■■■

מתוך שבעת המוהלים, רק אחד עמד אפוא בכל הוראות הוועדה, ועוד אחד ניסה. אין מדובר אמנם בסקר מדעי, אבל זו אינדיקציה המעוררת כמה שאלות בנוגע למידת הפיקוח השוטף על המוהלים המורשים. השאלה היא מי מפקח על פעילות המוהלים, ואיך הוא עושה את זה.

איך מפקחת הוועדה המפקחת

או: קשר השתיקה

על המוהלים אמורה לפקח ועדה בינמשרדית, שחברים בה נציגים ממשרד הדתות וממשרד הבריאות. היא מעניקה את הרשיונות, מרכזת את התלונות על המוהלים, מוציאה הנחיות ואחראית לביצוען. מאז הקמתה, בשנות החמישים, לא ביצעה הוועדה בדיקה רשמית של התנהגות המוהלים בעלי הרשיון. המעקב השוטף, מסתבר, מסתכם בקבלת דיווח על סיבוכים כתוצאה מבריתות או על תלונות אתיות על מוהלים.

לראשונה התעוררו במשרד הדתות לפני כשנה, בעקבות אירוע שזעזע את הציבור בארץ. שני אברכים חדרו לקרוואן באתר עולים חדשים בנגב, חטפו תינוק וביצעו בו מילה בכפייה. ועדת החקירה שהקים מנכ"ל משרד הדתות דאז, זאב רוזנברג, נתבקשה לבדוק באותה הזדמנות את כל נושא המוהלים בישראל.

ד"ר אלי שוסהיים, אחד משלושת חברי הוועדה שמונתה, משמש גם יו"ר הוועדה הקבועה לפיקוח על המוהלים. במילים אחרות – הוא מונה לבדוק את עצמו. גם ליו"ר ועדת החקירה, ישראל ליפל, נגיעה לנושא. הוא שימש באותו זמן יועץ השר לענייני דתות, ותחום המוהלות נמצא במידה רבה באחריותו. שלושת חברי הוועדה מינו את הרב אמיר ברגמן לתפקיד משקיף – שוב ניגוד אינטרסים: מזכיר הוועדה הקבועה לפיקוח על המוהלים הוא לא אחר מאשר הרב אמיר ברגמן.

לא עלה בדעת חברי הוועדה שיש לשלוח מפקחים לבדיקת עבודת המוהלים. במקום זאת הם הסתפקו בפרסום מודעה הקוראת לציבור לשלוח אליהם הערות וקובלנות בתחום המוהלות. לוועדה הגיעו בסך־הכול עשרים פניות, רובן עסקו בשכר המוהלים או בתלונות של מוהלים על סחבת בקבלת הרשיון. אף אחת מהן לא נגעה לסיבוכים של מוהלים רשלנים.

נראה היה שזה סיפק בהחלט את הוועדה. במסקנות שפרסמה נכתב: „על אף שמדובר בפעולה כירורגית... הסיבוכים מברית־המילה הם מזעריים ביותר".

ד"ר סיריל פיין, חבר לשעבר בוועדה, מגלה שב־14 השנים שבהן היה חבר בוועדה, עד לפני 3 שנים, הגיעו בממוצע שלוש תלונות בשנה (!), ורובן לא נגעו לסיבוכים. הנתון המוזר הזה הביא אותי לשאול את הרב ברגמן, מזכיר הוועדה, כיצד בדיוק מתבצע המעקב. התשובה שקיבלתי: המעקב מתבצע על־ידי משרד הבריאות, שמעביר לנו את הנתונים.

תגובת משרד הבריאות לא איחרה לבוא: אין בידינו שום מידע ושום שיטת מעקב אחרי תאונות המוהלים. התלונות שמגיעות אלינו מופנות ישירות לוועדה המפקחת. ובכן שאלתי את הרב ברגמן: „זה הולך ככה", הסביר לי בסבלנות. „הוצאה הוראה לכל מנהלי חדרי־המיון בארץ, ועל פיה כל סיבוך כתוצאה ממילה חייב בדיווח לוועדה הבינמשרדית".

לא התעצלנו. התקשרנו לעשרת בתי־החולים הגדולים בארץ. רק בבית־החולים וולפסון אישר לנו מנהל חדר־מיון ילדים שההוראה ידועה לו ושהוא פועל לפיה. כל שאר מנהלי חדרי־המיון לא ידעו על מה אנחנו מדברים. הדיווח, אם כן, הגיע רק מבית־חולים אחד. איש לא חשב שיש לבדוק האם ההוראה בדבר חובת הדיווח אכן מיושמת.

מחקר מעט יותר מדעי בנושא נערך לפני שש שנים על־ידי שני רופאים: ד"ר גבריאל ברויאר וד"ר ש' וולפיש. מאחר שכל המרפאות בדרום ידעו שהאחרון הוא המומחה בתחום, הופנו אליו רבות מן התאונות שאירעו באזור הדרום. במשך חמש שנים תיעד ד"ר וולפיש כל מקרה. חישוב כמות הלידות בדרום ביחס לכמות הלידות בארץ הביאה אותו למסקנה, שכ־150 (!) בריתות בשנה מסתיימות בסיבוך כלשהו. הוועדה המפקחת ממשיכה להתכחש לנתון הזה בתוקף, אולם אינה מסוגלת להציג שיטת איסוף נתונים מדעית יותר מזו המוצגת במחקר. קשר השתיקה, הנובע מהעדר פיקוח ומחשש של משפחות הנימולים להוציא את הנושא הרגיש לציבור, נמשך.

על מי מתלמדים המתלמדים

או: מי מל את בנו של המתלמד

ואולם נראה כי הבעיה החמורה ביותר בנושא נוגעת לדרך הכשרתם של המוהלים החדשים. בעוד שבכל תחום אחר הדורש התמחות – משפטים, רפואה וכו' – מתחילה תקופת ההתמחות רק לאחר סיום הלימודים, הרי שכאן מתהפכות היוצרות. על המבקש רשיון־מוהל לבצע שלושים בריתות, ורק לאחריהן יעבור מבחנים רפואיים והלכתיים, והוא יעבור בדיקות גופניות כמו בדיקת ראייה ורעד בידיים. סטודנט לרפואה עובר על הרבה גופות, לפני שנותנים לו לאחוז באזמל המנתחים. ואולם כשמדובר ביקר לנו מכול – דומה שנפרצה כל גדר.

השאלה היא מי יסמוך על המוהלים המתלמדים. הרי אין הורה שפוי, שיפקיר את גורל בנו בידי מתלמד חסר ניסיון והכשרה. כך נוצרות אפשרויות שונות ומשונות לצבור את שלושים הבריתות הדרושות:

1. תינוקות מאומצים. זו השיטה המקובלת ביותר, כשל היעדר אלמנט 'ההורים המודאגים השואלים שאלות מיותרות'.

2. תינוקות של 'פראיירים'. המוהל איתן צרוק, המוזכר לעיל, סיפר שאת הפראיירים ניתן למצוא בדרך־כלל בבתי־חולים. מדובר לרוב בעולים חדשים או באמהות חד־הוריות.

3. תינוקות של ערבים.

4. שיטת ה'טריקים'. חצי שעה לפני הברית מתקשר המוהל המומחה ומסביר שלא יוכל להגיע לצערו, אבל הוא שולח „בחור נהדר ומוכשר", שיחתוך במקומו.

5. שיטת ה'טריקים המסוכנים'. המוהל מגיע עם המתלמד, אבל נותן לו למול. לפני כמה שנים הגיע לבית־המשפט עניינם של שמחה ויעקב עמרני מבני־ברק, שתבעו מוהל ושני מתלמדים, שלקחו את התאומים שנולדו להם לחדר צדדי, ומלו אותם לפני שמישהו הספיק להבין מה קורה.

6. תינוקות שנפטרו. על אף הרתיעה הראשונית למשמע הרעיון, הוא בעצם המתקבל ביותר על הדעת (אחרי שיטת ההתלמדות על בנו של המתלמד עצמו), והדומה ביותר להתמחות הנהוגה אצל רופאים.

אולם לא רק ועדת הפיקוח נכשלת בתפקידה להשליט סדר והיגיון בשוק המוהלים המורשים. מאחר שאין חוק המחייב את מי שרוצה לעסוק במילה לקבל רשיון, מסתובבים בשוק גם מוהלים חסרי רשיון. השאלה מי מפקח עליהם עולה במלוא חריפותה למשמע המקרה הנורא של המוהל טריקי. ■

למה אין חוק

לפני כשנה ניסח ח"כ חגי מירום הצעת חוק להסדרת נושא המוהלות בארץ. בבסיס ההצעה נקבע איסור על ביצוע בריתות למי שלא קיבל רשיון, והגברת הפיקוח על המוהלים. „בשנים האחרונות", נכתב בדברי ההסבר להצעה, „אירעו מקרים חמורים בתחום המילה, אשר מחייבים את ישראל כמדינה נאורה ומתקדמת להניח אמות־מידה שבחוק לפעילות המוהלים".

על הצעת החוק חתמו גם שני ח"כים דתיים: יצחק לוי מהמפד"ל ויוסף עזרן מש"ס, אולם ההצעה נדחתה. למירום הוסבר שהצעתו נדחית מחשש להתנגדות ש"ס ולפגיעה בקואליציה. „אבל ש"ס לא בקואליציה", אמר מירום, „וחוץ מזה, גם עזרן חתום על ההצעה". „עזרן זה לא ש"ס", היתה התשובה.

לפני ארבעה חודשים הועלתה ההצעה בפני ועדת השרים לענייני חקיקה, ונדחתה שוב. יועץ שר הדתות דאז, ישראל ליפל, שכנע את השרים שחיוב מוהלים בקבלת רשיון יוביל את מריגות העולם להכרה בברית־המילה כאקט כירורגי לכל דבר, ולא כאקט פולחני, ועלול לגרום לחיוב המוהלים בתפוצות לעבור הכשרה רפואית ולעמוד בקריטריונים הנוקשים בתחום זה.

„איש לא בדק את נכונות התיאוריה הזו", אומר ח"כ מירום, „והיא גם לא מאוד רלוונטית. כשמדברים על שלומם ובריאותם של תינוקות אזרחי ישראל, יש לי רושם שהסיבה האמיתית להתנגדות נעוצה בחשש שזרמים חרדיים, שאינם מכירים ברשיון משרד הדתות, ייאלצו להפסיק לעסוק בתחום.

בשבוע הבא יעלה מירום את חוק המוהלים כהצעה פרטית בכנסת, גם שר הדתות, הפרופ' שמעון שטרית, הודיע השבוע שיפעל למיסור המוהלות בדרך של חקיקה.

הבן שלו מעדיף את רפי רשף

שרית רוזנבלום

אם רק יתנו לו הזדמנות, אין דבר שישמח היום את גבי גזית יותר מאשר לדבר על מוצצים ומטרנה. מלך הדיאלוגים הבלתי־מעורער של המסך הקטן, אהוב הנשים, שקוע עכשיו – קשה להאמין – עד מעל לאוזניו בהחלפת חיתולים וקיום דיונים בסוגיות ...ות, כגון מה עדיף: גרבר תפוחים, או בננה.

...סיום השנה השישית שלו בטלוויזיה, כשבוע שבו יוצאת תכניתו ...לה עם גבי גזית' לפגרה, שלא ברור אם, מתי ובאיזו מתכונת ...א תשוב, קצת מוזר לשמוע את גזית המחושב והמשופשף משחרר ...ושני בית ישראל הצהרה בנאלית כמו: „חיוך אחד של הבן שלי ...ל יותר מעונה שלמה בטלוויזיה".

– אתה מצפה שנאמין לך?

...אני לא אומר שאני מוכן לוותר היום על הקריירה שלי, רק כדי ...לי יותר זמן לדגדג אותו, אבל אין ספק שבסדר העדיפויות שלי ...שינוי גדול".

...שר האהבה בין גזית, 47, לבין בנו הפעוט גל, בן הנייסה חודשים, ...א פרק לא נעים כחייו הצעירים של האחרון, שהגיע לעולם ללא ...זמן מקום. אמו, מיכל גלילי, פקידת־קבלה במלון, הגישה כבר ...דש השני להריונה תביעת אבהות נגד גזית. ובה נטען כי במשך ...חודשי ניהלה עימו רומן, אשר כתוצאה ממנו הרתה.

...זית טען, בתגובה, כי הוא רואה בתביעתה של גלילי תביעה ...חותה וקנטרנית, כי העובדות עליהן היא נשענת הן שקריות, ואף ...ה להטע אותה לדין בגין הוצאת לשון־הרע. אבל בדיקת רקמות, ...ערכה מיד אחרי הלידה, והוכיחה כי גזית הוא אכן האב, שינתה את ...התמונה כולה.

„זו שנה קימית", אומר גזית היום. „נולד לי ילד באופן לא ...תוכנן. זה דבר שכרוך במבוכה ומנית כלשהי ובהתמודדות עם דבר ...את אותו מראש. אחרי הלידה הגיעו השמחה והכיף. כרגע, ...אתה מתנא לעולם של בני הן וניחות לחלוטין".

– חוויית שגלחשת כסיפור חזה ביויים ובריגליים.

„...מעולם לא נפנפתי לא יד ולא רגל. לא התכחשתי בנושא, עד ...ולו שלו. מכיוון שהוגשה תביעת אבהות, הייתי חייב להגיש כתב ...הגנה ועורכי הדין שלי ניסחו אותו".

– איך זה שהכעס והתאשמות ההדדיות הפכו בן־לילה ...לידידות?

„...זה נכון. אני יודע שיש מקרים, שבהם גברים קיבלו במתנה ...ילד שלא ציפו לו והתאיידו מהשטח. אני לא ידעתי בדיוק כיצד אנהג, ...אבל מההתחלה היה ברור לי בכעס לגמרי שלא אתכחש לילד הזה. לא ...היתה לי בשום אפשרות להתנתק ממנו בגלל כעס או זעם על מה ...שקרה. הוא הדבר היקר לי ביותר בעולם. אין מילה חזקה מספיק ...לתאר את מה שאני מרגיש, חוץ מנפלא".

■■■

...פלא היא, כנראה, המילה המתאימה ביותר לתיאור מצבו הנוכחי ...של גזית. חוץ מילד חדש, הוא יכול לסמן לעצמו וי גם על כל שאר ...החזיתות האחרות: הוא אחד הכוכבים המבוקשים ביותר בארץ, ...משכורתו השנתית נאמדת בכ־200 אלף דולר, ותנאי העבודה שלו ...מאפשרים לו חופש־פעולה כמעט מוחלט – חלומו של כל איש־ ...תקשורת. הרייטינג ש'הלילה' זכתה לו בעונה האחרונה נע באופן קבוע ...סביבות ה־25 אחוז – הישג לא מבוטל בהתמודדות השבועית מול שלל ...השעשועונים נושאי הפרסים.

השבוע הוא יוצא לחופשה בת שלושה חודשים. אורי שנער, המנכ"ל החדש של 'קשת' אומר לי השבוע, שטרם מצאו לו תפקיד לעונה הבאה, אבל – „אין לי ספק שהוא ימצא את המקום המתאים לו בתוך מסגרת השידורים החדשה".

„העבודה שלי בערוץ 2 התחלקה לשתי תקופות", אומר גזית. „בראשונה, שבה עשיתי את התכנית בליל־שבת, עיקר השאיפה היה לנצח את המתחרה בערוץ הראשון. היה בזה, אני מודה, איזה סוג של התחשבנות. בעונה הנוכחית, עניין התחרות הפך זניח, והתחלתי ליהנות מעצם העבודה. זנחנו קצת את האקטואליה, ועשינו תכנית יותר קלילה ויותר מהירה. העונה הזו שימשה עבורנו עוד הוכחה כמה קשה לשרוד בערוץ השני. בדרך לפה חשבתי פתאום, מי לא הצליח לשרוד בערוץ הזה. אנשים נפלאים כמו טוביה צפיר, חיים טופול, רן מרגלית ורונן בן־ישי. אף אחד מהם לא שרד אפילו שתי עונות.

„בתום העונה הזו ציינתי לעצמי שיש רק שני טוק־שואו'ז, שמתקבלים על־ידי הצופים טוב בחמש השנים האחרונות, וזה דן שילון וגבי גזית. אין ספק, ששילון פופולרי ממני בכמה אחוזים, וזה מאוד משמח אותי, כי העובדה שאנחנו נמצאים במקום השני רק גורמת לנו להשתדל יותר. אין לי רבע בעיה עם העובדה, שאני לא מלך הרייטינג. זה לא מעניין אותי כהוא זה".

– סליחה?

„מי שעומד בראש סולם הרייטינג, חייב להיות מנחה של קונצנזוס. אותי לא מעניין לדבר אל כולם, להיות נחמד לכולם, לפרגן לכולם. מעניין אותי להיות אני. ואם זה עולה לי בשישה או שבעה אחוזים, אז זה עולה לי. לא ממש חשוב לי להיות נְמַבֶּר וואן, אבל נעים לי לדעת שיש ציבור מסוים שבשום פנים ואופן לא יוותר עליי.

„אורי שנער, המנכ"ל, שאל אותי, איך אני נערך לתחרות עם 'המונה דופק', שהכבלים הציבו מולי ביום שלישי שעבר. עניתי לו ש'המונה דופק', עם כל הכבוד, זה עדיין לא 'סיינפלד', שהיה לפניו. גם אני מכור לסיינפלד. אני מקליט לי כל פרק בזמן שאני באולפן. יש לי בבית ארבע קסטות עם 40 אפיזודות שלו. אז מה, אני אצא מדעתי כי יש סדרה חדשה בכבלים? ממש לא".

■■■

אם המראיינים שלו היו עושים לו מה שהוא עושה למרואייניו, לגבי גזית היו חיים די קשים. רוב הכתבות שנכתבו עליו במשך השנים היו מפרגנות, ולמרות זאת גזית, מתברר, רגיש מאוד למה שכותבים עליו. בעבר ניהל קרבות־חורמה עם מדורי הרכילות. היה נזעק מכל דבר הכי שטותי שנכתב עליו. בגלל פרטים שנראו שוליים היה מטלפן לעורך העיתון וצורח עליו.

והנה הפתעה: האיש שברח ממדורי רכילות כמו מאש וניסה לחסום בגופו כל אזכור של חייו הפרטיים בתקשורת, נשמע בחודשים האחרונים מלהג לא פעם בטלוויזיה על חוויית האבהות הטרייה. „נכון", הוא אומר, „היו מקרים שדיברתי על גל בטלוויזיה. אם לצביקה הדר נולדה לפני כמה חודשים תינוקת, ודיברנו על ילדים באריכות בחדר ההלבשה, אני לא רואה שום סיבה להפסיק את השיחה הזו באופן מלאכותי מול המצלמה".

עם כל הפתיחות על מהות יחסיו הנוכחיים עם מיכל גלילי, אם בנו, הוא לא מוכן לדבר, פרט להצהרה: „לגל יש אבא ואמא שמתפקדים היטב ונמצאים ביחסים תקינים לחלוטין".

– איזה מין אבא אתה?

„אני אבא שרואה את הילד לפחות שלוש פעמים בשבוע. פעמיים הוא נמצא אצלי, לפחות שבע־שמונה שעות, ועוד פעם אחת אני מבקר

„יש מקרים, שבהם גברים קיבלו במתנה ילד שלא ציפו לו והתאיידו מהשטח. אני לא ידעתי בדיוק כיצד אנהג, אבל היה ברור לי שלא אתכחש לילד הזה"

„כשיש בטלוויזיה מוסיקה, גל רוקע בידיו וברגליו בהנאה רבה. השבוע השכבתי אותו מול רפי רשף, ופתאום גיליתי שהילד השתתק, קפא, וננעל עם העיניים במסך"

„מי שחושב שאני שחצן, הוא אדם נטול אבחנה ולא אינטליגנטי בצורה מספקת. אבל אני יודע שיש לי משהו אירוני בקול, וסוג של מבט שעלול להיחשב שחצני"

...בי גזית מקבל עשרות מכתבי מעריצות בשבוע ■ אבל לבו נתון ...ק לגל, בנו התינוק ■ מהשבוע, לאחר שתכניתו 'הלילה עם גבי ...זית' בערוץ 2 יצאה לחופשה ולא ברור אם תחזור, יהיה לו הרבה ...מן למטרנה ולגרבר ■ עם שרית רוזנבלום הוא מדבר על חוויית האבהות, על האובססיה לסדר ולניקיון ועל שחצנותו המפורסמת

גזית, השבוע. „אני יודע שאני נושא־שיחה נורא מרתק, ואנשים אוהבים לדבר עליי"

צילום: אלדד רפאלי

מעדיף את רפי רשף

(המשך מעמוד קודם)

אותו בבית של אמו. אני יכול לומר לך שאני סופר את השעות עד לרגע שאני אבוא לקחת אותו".

– אתה באמת מחתל אותו?

„בוודאי, אני עושה הכול. אני מחליף לו חיתולים ובגדים, ואני מאכיל אותו. עד עכשיו הוא שתה רק מטרנה מבקבוק, אבל עכשיו הוא התחיל לאכול גם אוכל מוצק, ואני יושב עם כפית בסבלנות רבה ומאכיל אותו, גרם־גרם, כמו שצריך. אני מטייל איתו המון בעגלה ברחוב ומבקר איתו בפארקים. כמו כולם. כשזה מגיע לילדים, אין מנוס, כנראה, משימוש בקלישאות: אני יודע שאני מקדיש היום יותר זמן וסבלנות מבחינת קריירה מאשר הייתי יכול להקדיש לו לפני 20 שנה. אז, אני מניח, לא הייתי יכול להקדיש יום שלם לתינוק בן חמישה חודשים, שכל מה שהוא עושה זה אוכל, משתין ויורק.

בטלוויזיה. „כל העונה היתה לי רק נערת־ליווי אחת" צילום: זיו קורן

„מבחינת סדר העדיפויות שלי, הוא עומד היום במקום הראשון. יש לי חברים שאומרים, שאני נמצא עם הילד הזה יותר מאשר הם נמצאים עם הילדים שלהם, שחיים איתם באותו בית. הם חוזרים הביתה מאוחר, הילד כבר ישן, והם יוצאים בבוקר מהבית לפני שהוא מתעורר. אני נמצא איתו נטו יותר מהרבה הורים אחרים".

– מה הוא יודע לעשות?

„אני לא יודע מה אפשר לספר על תינוק בן חמישה חודשים, ואני גם לא מכיר תינוקות אחרים. בסך־הכול הוא התחיל להתהפך לא מזמן. הדבר היחיד שאני יכול להגיד לך בבירור, זה שהוא אוהב לראות טוק־שואו'ז בטלוויזיה".

– אתה צוחק?

„ממש לא. בדרך־כלל, כשיש בטלוויזיה מוסיקה, הוא רוקע בידיו וברגליו בהנאה רבה. השבוע השכבתי אותו מול רפי רשף, ופתאום גיליתי שהילד השתתק, קפא, וננעל עם העיניים במסך. ברור לי שהוא לא מבין כלום ממה שהוא שומע, אבל כנראה היה משהו בדיבור שריתק אותו מאוד.

„הוא מאוד אוהב לנסוע, אז אנחנו נוסעים הרבה במכונית שלי. לא שהוא יודע שהוא נוסע במכונית, אבל משהו בנסיעה, כנראה, עושה לו טוב. יש כאלה שאומרים שהוא מאוד דומה לי מבחינה חיצונית, וזה כמובן, באופן די מטופש, גורם לי הנאה גדולה".

– אתה רוצה עוד ילדים?

„עוד אין לי תכניות. ילד בן חמישה חודשים זה לא דבר שאתה אומר עליו: 'הוא נהדר, מתחשק לי עוד אחד'. ילד זה לא ארטיק. המחשבה הכי רחוקה שלי לגביו היא על הפעם הראשונה שבה הוא יגיד אבא.

„דבר אחד אני יודע: צריך לעשות הכול כדי שהילד הזה יהיה מאושר, וכדי שנסיבות לידתו הקצת־לא־שגרתיות לא ישפיעו אפילו במרומיל על החיים שלו. ולצורך זה אני יוצא מדעתי כדי לעשות הכול, שהוא יגדל בתנאים הנורמליים ביותר. יש הרבה ילדים להורים גרושים שחיים טוב, ובעניין הזה אין שום הבדל בינו לבין ילדים אחרים. הוא גר עם אמו ורואה אותי הרבה לבד, ורואה אותנו הרבה יחד כשאני נמצא שם, ככה שהוא חי בתנאים מאוד טובים".

■■■

השבוע התנה את הסכמתו לראיון בשני תנאים: הראשון, שלא יוזכרו בכתבה דברים, טובים או רעים, שנכתבו עליו על־ידי המבקרים. השני, שלא אפנה לקולגות שלו, שיחלקו לו ציונים. „אני אגיד לך משפט אחד על ביקורת", הוא אומר. „אני לא קורא שום ביקורת, טובה או רעה. נקודה. בעיניי, ביקורת טלוויזיה היא מוסד שלא קיים. אני מוכן לקבל היום בשמחה ובהכנעה ביקורת אך ורק מירון לונדון, מדן שילון ומחיים יבין, שיודעים על מה הם מדברים. לא מאנשים שאין בהם קורטוב של יצירתיות. אין דבר קל יותר מאשר לשבת בבית, לחטט באף ולכתוב על תכנית טלוויזיה שהושקע בה דם.

„זה נכון גם לגבי תחומים אחרים, כמו ספרות או מחול. אין לי רבע עניין בביקורת קולנוע, למשל. בוקר אחד, לפני הרבה שנים, ווז האינדיקציה המשעשעת ביותר לדברים שאני אומר לך, שמעתי בגלי־צה"ל מבקר קולנוע צעיר מעניק לסרט של פליני ציון 7, ואמרתי לעצמי: עד כאן. איי רסט מיי קייס".

אנשים שעבדו עם גזית מגדירים אותי כ„בעייתי". מספרים שמצד אחד, הוא יכול להיות מקסים ושרמנטי, מצד שני, אגרסיבי ותוקפני. „יש לו אגו נפוח, והוא לפעמים טרבל־מייקר גדול", אומר אדם שהכיר אותו מקרוב. „עם המנכ"לים תמיד היו לו יחסים טובים. גם עם אריה מקל ברשות השידור, גם עם אלכס גלעדי ב'קשת'. אבל עם מי שממונה עליו ישירות, הוא אף פעם לא הסתדר".

חלק מהעובדים מתקשים להתמודד עם הריכוזיות שלו. גזית מקבל את רוב ההחלטות לבדו, ולא משתף בהן אחרים. „אני סוליסט", הוא מודה. „בסופו של דבר, אני תמיד מקבל החלטות לבד. קשה לי מאוד לעבוד תחת הנהלה, שיש לה רצון להתערב בענייניי".

גזית רשם לחובתו כבר סכסוכים אישיים ומקצועיים רבים. עם חיים מלובן, שהיה המפיק הראשון של התכנית 'סוף־סוף' בכללית, הסתכסך תוך זמן קצר. גם מערכת היחסים עם דליה גוטמן – שמילאה את מקומו של מלובן והפכה לידידה קרובה של גזית – נקטעה לאחר מכן באיבה, וגוטמן הוחלפה בעליזה אריה־ארגון. גזית, מספרים בטלוויזיה, הביא אותה איתו מהרדיו וסידר לה תקן, שאחרים חיכו לו כתור שנים. „בחלק לא מבוטל מהמקרים", אומרים המקורבים לתכנית, „עליזה עושה במקום גבי את העבודה המלוכלכת, צועקת על תחקירנים שסרחו ומפטרת אנשים".

„אני פרפקציוניסט", אומר גזית. „אני לא צועק בעבודה, אבל אני בוס מקפיד מאוד. בטח קראת ב'ציפורה', איך העפתי שני תחקירנים שלי מהעבודה. אני לא יכול לסבול חפיפות, ומי שמחפף לא יעבוד איתי. אני לא יכול להרשות לעצמי שתחקירן יתן לי אינפורמציה לא נכונה ויסבך אותי אחר־כך בשידור. לעובדים שלי אני משלם יותר מאשר אחרים, ואני מתחשב נורא, אבל נכון – יש גם תחושה שאסור לטעות. ויש אנשים שלא אוהבים את זה, מה לעשות".

המשרד שלו, אחד הגדולים ב'קשת', מעוצב באופן ביתי ומכיל את מכונת האספרסו החביבה על גזית ושפע של צעצועי מנהלים, מולל פסל־מזרקה קטן, הנושא את שמו.

– החשיפה העצומה שאתה זוכה לה נעימה לך?

„יש לי בעיה מסוימת עם החשיפה. אני לא אתחסד: די קל להיות איש מפורסם במדינת ישראל, כי זה עוזר בכל מיני מקומות. אתה זוכה ליחס מועדף, וזה בהחלט נחמד. אבל אני גם אומר שלום ברחוב לאנשים שאני לא מכיר, ומנפנף ביד לילדים שאין לי מושג מיהם. אני לא יכול להגיד לך שאני סובל מזה, כי זה ודאי מחניף לאגו. כמו שאי־אפשר לרצוח את הוריך ולקונן על כך שאתה יתום, אי־אפשר ללכת לטלוויזיה ולקונן על אובדן הפרטיות".

– אומרים עליך שאתה בכלל ביישן.

„אומרים עליי המון דברים. אני יודע שאני נושא־שיחה נורא מרתק, ואנשים אוהבים לדבר עליי. אין לי בעיה לאשר או להכחיש אמירות לגביי. בואי נשחק במשחק: את תגידי לי מה אמרו עליי, ואני אגיד לך כן או לא".

– חסר ביטחון.

„לא ידוע לי על זה".

– בודד.

„מה זה בודד? אדם שאין לו חברים? נו, באמת. יש לי המון, אבל לא מהברנז'ה".

– לחוץ לפני שידור.

„כולם לחוצים לפני צילומים ובמהלכם, ומי שאומר שלא, כדאי לפקפק בו. משנה לשנה אני לחוץ פחות".

– קנאי לפרטיות שלך.

„נכון. עובדה שאנחנו יושבים בבית־קפה ולא בביתי. לא שיש לי מה להחביא, אבל בגלל החשיפה הגדולה יש לי איזה רצון לשמור לעצמי פינה שתהיה חבויה מהציבור".

– מאוד מסודר.

„נכון, אני מאוד מסודר וקפדן וגאה בזה. אם יש דבר שאני לא אוהב, זה אנשים מרושלים".

– כמעט לא יוצא מהבית.

„נכון. אבל אני דווקא אוהב לטייל ברגל. בזמן האחרון אני לא כל־כך רואה סרטים. הסרט האחרון שראיתי היה 'ליאון'. לא הייתי אף פעם בפאב. בבתי־קפה אני יושב רק כשמראיינים אותי. אני נמצא בעיקר עם חברים בבית שלי או שלהם".

– מכור למשחקי טניס וכדורגל בטלוויזיה.

„נכון, ורואה גם ערוץ 8, וסיטקומים אמריקאיים, קצת דן שילון ועוד כל מיני דברים אחרים, כמו חדשות. אני נורא מתעניין בסדרות דוקומנטריות ובסרטי טבע. את 'מעבר ל־2000' אני רואה בקביעות. רדיו, לעומת זאת, אני לא שומע בכלל. אני לא יודע מה קורה ברדיו. באוטו, בדרך לעבודה, אני שומע 'קול המוסיקה' או קסטות של מוסיקה שקיבלנו לתכנית. עכשיו, למשל, אני שומע את הדיסק החדש של ריקי גל, שהוא טוב. בבית כל הדיסקים שלי הם רק מוסיקה קלאסית. אני אומר את זה למרות שזה יכול להישמע כמו פוזה".

■■■

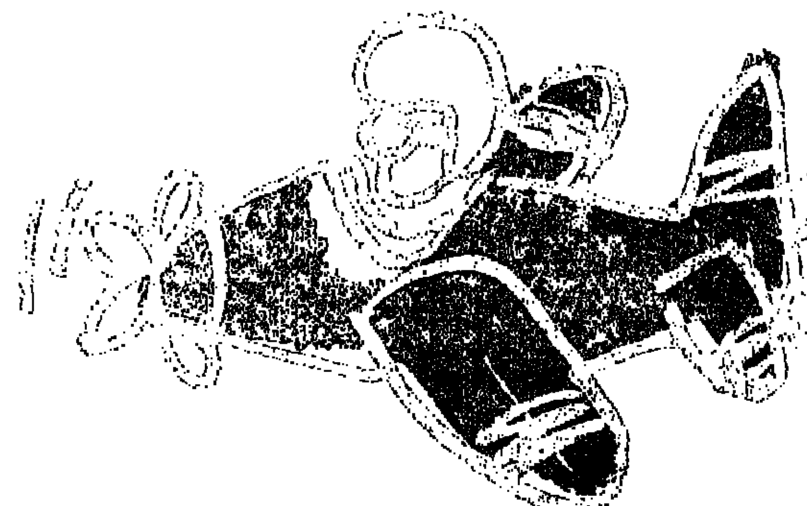
מסיבה כלשהי באמת קשה לחשוד בגבי גזית שהוא חף לגמרי מפוזה. אולי בגלל שהוא אומר שלא אכפת לו מרייטינג, ובאותה נשימה דואג לציין כמה הרייטינג שלו גבוה. אולי, כי הוא טוען שהוא צנוע, אבל מיד מנפנף בתואר האקדמי שלו (בטלוויזיה) ובעובדה, שאין מבין כמוהו במדיום הזה. אולי, כי הוא מצהיר על טעם פופוליסטי בתכניות טלוויזיה, אבל לא שוכח לציין שהוא נמנה עם ה־0.5 אחוז מהאוכלוסייה שצופים באובססיביות בערוץ 8.

– תגיד, אתה שחצן?

„מי שחושב עליי ככה, הוא אדם נטול אבחנה ולא אינטיליגנטי בצורה מספקת. מה שעושה רושם שאני שחצן ויהיר, זו קומבינציה ייחודית של איזושהי מימיקה מיוחדת בפנים וטון־קול שיש לי. אני יודע שיש לי משהו אירוני בקול וסוג של מבט שעלול להיחשב שחצני. מי שלא מכיר אותי ולא

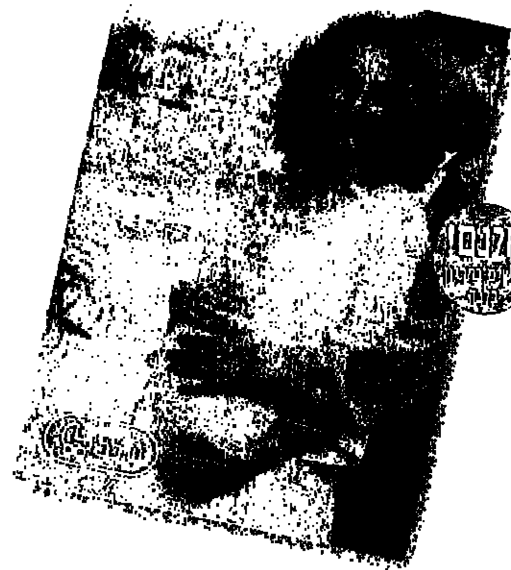

(המשך בעמוד 50)

מבצעים מהופ לתוף!

גילית שאת בהריון? בואי לגלות את שילב!

חדש בשילבו
יומן ההריון שלי

היכנסי לשילב מיד בתחילת ההריון וקבלי במתנה את"יומן ההריון שלי", מאת סמדר שיר.
עכשיו, חדש בשילב – יומן הריון אישי שמלווה אותך מתחילת ההריון עד הלידה המיוחלת. 56 עמודים צבעוניים עם טיפים, מידע וקריצות חייכניות של הומור. בואי עכשיו לשילב וקחי מזכרת נפלאה לכל החיים.

במזל תאומים
מבצע ענק לקראת לידת התאומים!

לדוגמא:
טיולון 1+1 חינם
וגם מתנות בשווי 430 ש"ח

טיולון אינגליזינה - בטוח לנסיעה וקל לנשיאה

Inglesina
במבצע!

טיולון גיט ציאו/בסט (במתנה)
+ גגון קיץ 4 מצבים
במקום 525 ש"ח
רק 465 ש"ח

טיולון סיפטי גיט
+ גגון קיץ 4 מצבים
במקום 575 ש"ח
רק 519 ש"ח

שילב
טוב שקנינו

25 סניפים ברחבי הארץ. משרדי הנהלת הרשת: רח' תבואות הארץ 3, שיכון דן תל-אביב. טל' 03-497808

שילב קיץ 95

גופיה מודפסת
16.90

זוג אוברולים קצרים
64

3 גופיות טריקו
29.90

חליפת טריקו קצרה
29.90

זוג חולצות טריקו
24.90

כותנת לילה קצרה
19.90

שילב YOU

הקיץ בטוח בשילב

עכשיו בשילב - כל המוצרים הדרושים להגנה בקיץ בבית, בחוץ ובשפת הים

משקפי שמש
עם עדשות מלוטשות, מיוחד להגנת עיני התינוק, מאושר ע"י איגוד האופטומטריסטים בארה"ב
קנו וקבלו שרוך למשקפיים - מתנה!
במקום 49 ש"ח
39 ש"ח

קרם שיזוף Sun-Care Johnson's
מגן על עור התינוק, מכיל מיקרו-רפלקטורים חוזי קרינה ובעל מקדם הגנה דרגה 18
קנו ... - מתנה!
26.90 ש"ח

נדנדה אורטופדית
בשילבו
159 ש"ח

לול עץ לתינוק
שומר על התינוק
קנו וקבלו פעלולון גלה זהב בשווי 60 ש"ח – מתנה!
* לא כולל מזרן.
329 ש"ח

מנשא Crayola
שומר על יציבת התינוק, אורטופדי
נוח לשימוש
קנו וקבלו צעצוע משחק – מתנה!
119 ש"ח

מחזיק בקבוק לעגלה
להקלת נשיאת שתיית התינוק
נוח לשימוש
במקום 28.90 ש"ח
19.90

מעדיף את רפי רשף

(המשך מעמוד 46)

יורע שאני בדיוק ההפך מזה, יכול להשתעשע במחשבות שאני כזה. עייפתי כבר מלהתווכח".

– אתה לא חושב שאתה מראיין ציני ומתנשא?

„אני חושב שאני מראיין ציני, אך לא מתנשא. אני ציני, כי אני חושב שציניות זה כלי חשוב מאוד בעבודה העיתונאית, אבל התנשאות זה דבר פסול ביותר לחלוטין בעיני. אם מישהו יצביע לי על התנשאות בתכנית שלי, אני אתן לו פרס מכונת־כביסה".

– התכנית, בייחוד בשנה האחרונה, הלכה לכיוון הפופוליסטי, שלא לומר הנמוך.

„אלה הנושאים שמעניינים אותי. ועם זאת לפני כמה חודשים הקרשתי 12 דקות לראיון עם פנחס שרה. למחרת הסתכלתי על הרייטינג וראיתי שבחצי השעה הזו שילמתי ברייטינג. אז מה? כשישעיהו ליבוביץ מת, פתחתי את התכנית באיזה קטע מרהים שלו מהאוניברסיטה, והרייטינג צנח באותו רגע, לזוועתי הרבה, כמעט לאפס. אבל גם אם הייתי צופה את זה מראש, אין ספק שהייתי חוזר על זה".

– בכל זאת, יש אצלך מפלס גבוה במיוחד של קוקסינלים וזונות.

„לא נכון. אין אצלי יותר מאשר בתכניות אחרות. כל העונה היתה לי רק נערת־ליווי אחת, וגם אותה לא הבאתי כדי לשאול אותה על הקליינטים ועל הכסף. דיברנו על פיזור נכון של מוקדי זנות בתל־אביב. אגב, הרייטינג שקיבלתי מהפלח הזה של השעה לא היה מרהים. די, אנשים כבר התעייפו מנערות־ליווי".

– מה נשאר לך עוד לחדש בעונה הבאה?

„יש משהו במנטליות הישראלית, שגורם לאנשים לצפות תמיד לאיזה שינוי. כרגע סיימתי עוד עונה טובה ואין לי צל של מושג מה יקרה עכשיו. ייתכן מאוד שבכלל לא יאריכו לי את החוזה, שמסתיים בעוד שבועיים. מרגע זה הכול פתוח. אני יכול להישאר, לעבור למקום אחר, או שנה לא לעשות כלום".

– יש אנשים שהיית רוצה לראיין?

„לא. אני יודע שיש מראיינים שחולמים על סוניה פרס או על הנשיא אסד, כל מיני דברים מצחיקים. לי אין חלומות כאלה".

– לא מתחשק לך לפעמים לעזוב את הנישה הקלילה וללכת על איזה פוליצר, לדוגמה?

„יכול להיות שאלך לכיוון של תכנית יותר רצינית, כן. אבל בגיל, שבו אנשים סביבי צונחים כל הזמן מהתקף־לב, אני לא עוסק בתכניות לזמן ארוך".

■■■

מעמדו החדש של גזית כאב גאה לא פגע בהצלחותיו אצל נשים. בעבר נקשר שמו בשמותיהן של מפורסמות שונות, כמו ענת עצמון, שוש עטרי, חנה לסלאו ואפילו טקילה מזרחי, בטרם התפרסמה כבת־לווייתם התרוצקיסטית של יחזקאל אסלן ושל אסי דיין. בעבר היה נשוי תקופה קצרצרה לכרכום כרמון, 35, תקציבאית במשרד פרסום. כיום הוא מקבל מדי שבוע עשרות מכתבי מעריצות, שמבקשות להיפגש איתו.

בנושא הזה ממלא גזית את פיו מים. „אני דיסקרטי במידה שאני יכול", הוא אומר, „כי אני חושב שהרומנים שלי הם לא מעניינו של אף אחד".

– אתה מצליח עם נשים?

„אני לא יודע מה זו הצלחה. אני לא דודו טופז, אני לא מחפש הצלחה עם נשים. לא מעניין אותי לקבל כל יום 100 מכתבי־חיזור של 'אני רוצה לראות אותך'. אם מחר אני אפסיק לקבל אותם, אני אהיה שווה־נפש לחלוטין".

– אתה גבר מושך, לדעתך?

„כשאני מסתכל במראה, אני לא נראה לעצמי מושך".

– מה אתה משיב לאותן נשים שרוצות לראות אותך?

„זה כבר ענייני, אבל אני יכול להגיד שאני משיב לכולן".

– זה לא קצת מוגזם?

„אחד הדברים שאמרתי לעצמי לפני הרבה מאוד שנים, זה שבניגוד למנטליות הישראלית העצבנית, הגסה והחפיפית, אני אהיה שונה. ואני באמת שונה. אני רוצה להיות השוויצרי של תל־אביב: נקי ומסודר ודייקן ומנומס. אם אדם טרח וכתב לי, לא משנה באיזה תחום, תמיד אענה לו. כל מי שכתב לי עד היום, מקבל תשובה".

– אתה לא פוחד שנשים ירצו אותך רק בגלל הפרסום שלך?

„לא. ברור לי שהן מחזרות אחריי, כי אני מפורסם. חברים גברים שואלים אותי: 'תגיד, לא מביך אותך שההצלחה שלך עם נשים היא לא בזכותך, אלא כי אתה מפורסם?' אבל אין סתירה בין הדברים. האיש המפורסם הזה הוא אני. בכלל, אני מאוד סולידי. כשהייתי צעיר, בירושלים, הייתי יותר שובב, אבל עכשיו כבר לא. נרגעים לאט־לאט. ביחסים עם נשים יש מידה רבה של תחושת הישגיות. אני כבר לא צריך את זה. אין לי דחף לנצח ולכבוש".

– ומה, סליחה על השאלה הפולנית, בדבר החתונה?

„אני לא יודע מה עם חתונה. הייתי נשוי כבר פעם אחת".

– והפעם ההוא הספיקה לך?

„הספיקה, זו לא הגדרה נכונה. מסתבר שאצלי בחיים הדברים קורים באופן מאוד לא צפוי. אם היית שואלת אותי לפני שנתיים, מה עם ילד, הייתי עונה לך, כמו עכשיו, שאני לא יודע. מה שיהיה יהיה".

– לא מתחשק לך להתיישב?

„אני מיושב. אני חוזר הביתה לבית מסודר, והכול בסדר. יש תמיד טעות רווחת, שאם אתה לבד, אתה חוזר לבית ריק. שטויות. פיזית זה אולי נכון, אבל מה זה משנה, אם אתה חוזר לבית שאשתך לא מחכה בו, אבל עוד עשר דקות הוא יתמלא בחברים? אני הולך רק על־פי נטיות לבי. יש לי 1,000 חברים וחברות, ועדיין אני יכול לקום מחר בבוקר ולמצוא את עצמי גר בטימבוקטו. לא רק שאני לא בודד, אני גם לא לבד. הלוואי שיכולתי להיות קצת יותר לבד. אני מוקף באנשים נון־סטופ. לפעמים אני צריך לנתק את הטלפון ולהעמיד פנים שאני לא בבית, כדי למצוא לעצמי קצת דממה".

■■■

את החופש שלו מתכונן גזית להקדיש בעיקר לבנו הטרי וגם סתם לבטלה. „לפני שנתיים, במעבר מערוץ 1 ל־2, היו לי חמישה חודשי חופש, ואלה היו החודשים הכי חסרי־מעש שהיו לי בחיים", הוא אומר. „סדר־היום שלי במהלך החופשות הוא כזה: אני קם בבוקר מאוחר ככל האפשר, כי הדבר השני שאני אוהב לעשות אחרי טלוויזיה זה לישון. אני מטייל קצת בים, אוכל ארוחת בוקר מאוחרת, קורא עיתון ונפגש עם חבר לצהריים. בערב אני רואה סדרה טובה בטלוויזיה או סרט בערוץ 8 על חיי המין של היבחוש האוסטרלי, וזהו".

הוא נראה טוב. לבוש בקפידה, מריף ריח אפטר־שייב. מעשן אל־אנד־אם במשורה („אני מקפיד לא לעבור את ה־15 סיגריות ביום. יש לי מכסה קבועה: 5 עד הצהריים, והשאר עד הערב), לא מתעמל („אני משתדל ללכת כמה שיותר ברגל"), לא מבשל („כל אחד צריך לעשות רק את מה שהוא באמת מצטיין בו"), ולא שומר על דיאטה. גם את קטנוע הסאן־יאנג בן ה־12 שלו החליף לאחרונה במיצובישי סולידית, לאחר שעבר תאונה קלה.

– יש לך בעיה עם גיל 50 המתמשמש ובא?

„לא, אבל ברור שהייתי שמח להקפיא את עצמי במצב הנוכחי. הספר שלי תמיד שואל, למה אני לא צובע את שערות השיבה. אבל הופעה בטלוויזיה זו לא תחרות מלכת־היופי וגם לא תחרות השיער הכהה והמלא. אני אצטער מאוד אם בגלל שהמראה שלי יילך ויאפיר, ירצו לראות אותי פחות אנשים. אני לא צובע וגם לא אצבע, אפילו אם אהיה לבן לחלוטין, וגם אם יהיה לי עוד פחות שיער, אני לא אעשה השתלה".

– התעשרת בעקבות ההצלחה?

„השנתיים בערוץ 2 היו התקופה הראשונה בחיי, שבהן מישהו שילם לי כגמולי. אני אוכל אותו אוכל ולובש אותם בגדים וגר באותה דירה ונוסע באותה מכונית. אולי הסכום שעומד לרשותי לקראת השנים הבאות, שנות ההתבגרות וההזדקנות, הוא קצת יותר משמעותי. אני יכול לספר לך כקוריוז, ש־25 שנות עבודתי ברשות השידור הסתכמו בפיצויי פרישה של 50 אלף שקל".

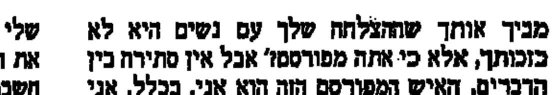
– יש לך תכניות פרישה?

„אחד הדברים שבגללם הצוות שלי לא סובל אותי בעבודה, הוא שאני נוטה לשנות את דעתי חמש פעמים ברקה. יכול להיות שאתמול חשבתי לפרוש והיום לא, ומחר בבוקר אני שוב אחשוב על פרישה".

– באחד הראיונות הישנים שנתת הבטחת שלא תזדקן בטלוויזיה.

„אף פעם לא הייתי מאלה שנדבקים בציפורניים לקריירה. ביום שבו הגעתי למריה נדרתי נדר, שאני מתייחס לזה כאל פאן. מה שאני באמת אוהב זה להשתמש ביכולת ההבעה שלי כדי לשכנע אנשים, להעביר מסר. אם לא הייתי בתקשורת, הייתי ודאי עורך־דין. אבל רדיו הוא המדיום שבו התחלתי ובו אגמור, אין לי ספק. כשאקריח ואלבין לחלוטין, ואף אחד לא ירצה לראות אותי בטלוויזיה, ברור לי שאחזור לרדיו.

„השבוע נקלעתי לאולפן של שלי יחימוביץ', באתי לבקר אותה, היא ידידה. היא אמרה לי: בוא נשב ונדבר קצת, ופתחה לי מיקרופון. זה היה עונג שאני לא יכול לתאר אותו. בטלוויזיה יש רמה של חשיפה אישית, שהיא מחרידה מצד אחד, ומרגשת מצד שני. לכן אני אוהב אותה. אני אוהב את העבודה, שהכישלון קרוב אליך כל רגע, אורב לך בפינה. אני כמעט מחכה לרגע, שבו אני אפול". ■

„חברים גברים שואלים אותי: 'תגיד, לא מביך אותך שההצלחה שלך עם נשים היא לא בזכותך, אלא כי אתה מפורסם?' אבל אין סתירה בין הדברים. האיש המפורסם הזה הוא אני"

אני מרגישה די טוב
עם עצמי

ונדמה לי שזה די ב ו ל ט.

Paris London Rome New York Tokyo

טריומף. ליטוף על הגוף.

LYCRA

PUSH UP מסדרות AMOURETTE ו- BIJOU

לקחת אשה נשואה...

רצוי אשתך. להגיד לה איזה אפס היא, איזה סתומה היא. לקחת את הראש שלה ולדפוק בקיר עשרים או שלושים פעם עד שתצא נשמתה. להגיד, אוי מה עשיתי! אוי מה עשיתי!, ולצלצל למשטרה ■ אורלי קסטל־בלום, ספר חדש וראיון

אילת נגב

אורלי קסטל־בלום לוקחת אותי דרך חדר־השינה אל המרפסת ומצביעה לעבר שלד הבניין הצומח ועולה מול פינת העבודה שלה. „זה יהיה מקלט לנשים מוכות", היא אומרת. „מאבקי השכנים כער ונגד המקלט נמשכו שנתיים. ניסו ללחוץ עליי לחתום נגד, אמרו לי: 'תחשבי על הטיפוסים שיסתובבו כאן'. תמכתי, כמובן, בהקמת המקלט. בכלל, אני חושבת שזו שערורייה ונועל־נפש, שסנגורים נשים ולא את אלה שמתעללים בהן. אני הייתי מציבה ליד כל בית־סוהר כמה קרוואנים לגברים מכים, שם יעברו חינוך מחרש, שיחות, כרודים אם צריך".

אצל קסטל־בלום, המומחית לקליטת סיוטים מן האוויר ולהמיכתם לחומר ספרותי, זה הצית ניצוץ, והיא התחילה לכתוב ספר־בישול מוטרף לגמרי. 'מילה חסר־ביטחון' הוא אחד המתכונים. להלן שורות נבחרות:

„לוקחים אשה, נשואה, רצוי אשתך. מושיבים אותה ליד מושב מנהג, ואומרים לה לעטוף את הראש במטפחת, לשים משקפי־שמש ולשתוק... להגיד לה איזה אפס היא, איזה סתומה היא, שהיא לא למורה, שהמוח שלה פגום, שהרגליים שלה עקומות, שלא לדבר איזה פריג'ידית היא, לספר לה שבגרת בה עשרים פעם, שאתה רוצה לעזוב אותה עם אחת ששווה פי מאה ממנה. לקחת את הראש שלה עם הקרקפת עם השערות ולדפוק לה את הראש בקיר עשרים או שלושים פעם עד שתצא נשמתה. לשפוך אותה על הרצפה, מרממת, לתפוס את השערות שלך ולהגיד, 'אוי מה עשיתי! אוי מה עשיתי' ללכת למטבח, לאכול את הפילה ולצלצל למשטרה, להגיד להם שאתה רוצה את ההגא כתוך עורך־דין".

קסטל־בלום: „אני מקווה שאיש לא ינסה את המתכונים שלי, הם לא נועדו למאכל אדם, אבל זו דרכי להביע את דעתי על מצבן של הנשים. אחרי ספר־הבישול, שעדיין לא התפרסם ואולי לא יתפרסם לעולם, כתבתי רומן, 'המינה ליזה'. מינה, הגיבורה החדשה שלי, אינה חוטפת מכות מבעלה על בסיס קבוע, ובכל זאת היא אשה מוכה. היא אסירת־תודה על זה שבכלל התחתן איתה, כמו שמחנכים אותנו להיות, וכתוצאה מכך היא פשוט אסירה.

„פעם כתבה תסריטים, והפסיקה. נדמה לה שהיא חופשייה, אבל כל תפקידה הוא להסיע את ילדיה לחוגים ולשיעורים ולהכניס תבשילים למיקרוגל, וכלים למדיח. יש בה נמיכות־קומה ורגש־נחיתות כמו בהרבה נשים שאני מכירה. היא לא תגיד לבעלה: 'שמע, אני רוצה לצאת קצת מהבית'. היא כאילו מרצה איזה עונש. מינה ליזה היא האדם שרוצה בכל מאודו להיות פרפקט, לעשות מה שצריך.

„בכל הספרים שלי אני מספרת קטע מסיפור חיי, בכל פעם בתחפושת אחרת. יחסיי עם בעלי לא דומים בכלל למערכת היחסים האפלה והמעורה שלה עם בעלה, אבל יש בינינו נקודות דמיון. שתינו עקרות־בית ואמהות לילדים, נשים שמנסות ליצור ואינן בטוחות שיש לדברים ערך. עשיתי אותה תסריטאית, כי תסריטאי מתכנן חיים עבור מישהו אחר, ואינו חי אותם בעצמו. מינה היא הנגטיב שלי, וגם הפוזיטיב. תרמתי

צילום: ורדי כהנא

קסטל־בלום. „אני אדם מאוד שפוי, יותר מדיי שפוי, אם יש דבר כזה"

לקחת אשה...

(המשך מעמ' קודם)

לה כמה מתכונות האופי שלי. אני מאוד אוהבת לנהוג, חולה על מכוניות, ומכיוון שמצבה הכלכלי של מינה טוב משלי, והיא גרה בבית פרטי בהרצליה, נתתי לה בסיפור את הרכב האהוב עליי, ג'י־אס־סי. אם פעם יהיה לי כסף, זה מה שאקנה במקום ה'אונו' שלי".

'המינה ליזה' – וריאציה אירונית על 'מונה ליזה', האשה המושלמת, אפופת המסתורין – שיוצא לאור היום בהוצאת 'כתר', הוא ספר פמיניסטי מיואש, מלא הומור שחור. סיפור מערכת היחסים בין בעל שעובר, ושמו בספר הוא עובר, לבין אשה שלא עובדת, אלא אובדת. מינה בת ה־38 ויתרה על הכתיבה כדי לתפקד כעקרת־בית ואם. לתוך חייהם נכנסת פלורה בת המאתיים, סבתו הישישה של בעלה, שעוברת לגור בחדר־העבודה הריק של מינה. מינה מגלה לתדהמתה, שהזקנה אינה אוכלת את המזון שהיא מגישה לה, אלא מכרסמת את התסריטים שלה, שהיו טמונים במגירה.

„שמתי לב שהיא נוגסת בעיקר בדיאלוגים שלי", כותבת קסטל־בלום, וכדרכה, מנערת את האבק מעל רימויים שגורים. „כמה חבל שהדברים הטובים ביותר שכתבתי, כל מה שמהנקודותיים ואילך, נגוס ולעוס... על החומרים הכי מקוריים שלי, הכי ניסיוניים ואישיים שלי, אפשר כבר להגיד שהם לעוסים".

„לסבתות שלי משני הצדדים קראו פלור, ולכן בחרתי בשם פלורה, כמחווה אישית להן", מסבירה קסטל־בלום. „גם הגיל של פלורה בת המאתיים הוא בערך סכום גילן של סבותיי, אילו חיו כיום. סבתא פלור, אם אבי, היתה אשה אומללה, אשר ארבע מבנותיה מתו בנעוריהן, ואותה הזכרתי ברומן הקודם שלי 'דולי סיטי'. סבתא פלור מצד אמי היתה אשה מקסימה ועליזה, שחיה בפאריז וקבורה שם. אנחנו בני עדות המזרח, ולכן אני מקפידה שרוב הגיבורים שלי יהיו מזרחיים או ס"ט, 'ספרדים טהורים' כמו אבי. מאוד חשוב לי לבנות דמויות של אנשים מעדות המזרח, בצורה לא פולקלוריסטית וסטריאוטיפית".

חיים פסח, עורך הספר: „אורלי כתבה את סיפורה של כל אשה, ובעיקר של אשה יוצרת. מינה ויתרה, והחליטה שלא לכתוב יותר. והנה מופיעה הסבתא המיתולוגית של בעלה ומאלצת אותה לחזור לכתוב כדי לספק מזון לשיני הסבתא. אפשר לקרוא לזה מצפון או דחף שאי־אפשר לעמוד בפניו, שמחייב את מינה לחזור לכתוב.

„הן יוצאות למסע פורץ גבולות, ומינה פוגשת נשים אחרות, תסריטאיות כמוה, הקשורות בשלשלאות, נתונות אף הן במאבק הבלתי אפשרי בין חיי היומיום לבין הרצון לממש את כשרונן. לדעתי, נשים יזדהו עם הספר הזה עוד יותר מאשר עם 'דולי סיטי', כי אם ב'דולי' היתה בעיה לקבל את הרחף האימהי המטורף של הגיבורה, כאן יהיה להן קל יותר למצוא את עצמן".

■■■

במטבח של דירת השיכון, שבה גרים הזוג בלום ושני ילדיהם, אוסנת, תשע, וחנוך, שנתיים וחצי, תלויה 'ברכת הבית': „בזה השער לא יבוא צער" וכו'. אופייני למדיי לאשה, שהיא אם חרדה ומסורה בלי גבול. כאשר ילדיה היו חולים, והיא הלכה איתם לקופת־חולים, הופתעה אורלי לראות נשים, שזיהו אותה מהכתבות בתקשורת, מביטות בה בזוועה, משוכנעות שהיא אם מתעללת כמו גיבורתה דולי, אשר דוחפת מזרקים ענקיים כדי לחסן את בנה מכל המחלות, וחותכת את בטנו בסכין, כשנדמה לה שהוא זקוק להשתלת כליה.

היא בת 34, רזה מאוד, עם תסרוקת קארה בלונדינית, עורה חיוור ונקי מאיפור, ורק השפתיים משוחות בארום עז. את כל הראיונות שהעניקה, הקפידה תמיד לקיים בבתי־קפה, מסרבת לתת לאיש דריסת־רגל אצלה. אולי העובדה שלראשונה בחייה הסכימה להכניס עיתונאי הביתה, מעידה על ביטחון עצמי רב יותר ועל אמון גובר בעולם.

לפני שבועיים שבה מבורדו במסגרת שבוע תרבות, שנועד לקרב את היצירה הישראלית אל הצרפתים. היא התארחה בטירת הברון רוטשילד, אשר פתח לכבודה ולכבוד שלושת הישראלים האחרים – יהושע קנז, אמיל חביבי וישראל פנקס – בקבוק 'שאטו לאפיט 61', שמחירו בשוק 9,000 פרנק. קסטל־בלום לא התרשמה במיוחד. הסעודות, שנמשכו כשעתיים וחצי, ובמהלכן היתה צריכה לפטפט ולבדר ולהיות משעשעת, עוררו בה תחושה של 'הסופרת כוונת צמרת', נערת־השעשועים של החברה, כמו בסיפור שכתבה.

היא עובדת במרפסת קטנה סגורה, המתחברת אל חדר־השינה. היא ובעלה גדי בלום, עיתונאי במקומון התל־אביבי 'העיר', משתמשים באותו מחשב ועובדים יחד בבית. „אין דמיון בין מה ששנינו עושים. לגדי יש מדור 'מאבקי כוח', על פוליטיקה ותקשורת, הוא לא עוסק בכלל בספרות. אבל אני מקריאה לו קטעים בשלב די מוקדם. את כל העסק של הכסף הוא מנהל, כי אני נורא בזבזנית. לא שיש לי מה לבזבז, אבל אני מוציאה על עציצים, שתילים, אדמה. את תשוקתי לצמחים העברתי למינה, גם היא גננת חובבת".

היא כותבת רק בבוקר, כשהילדים בגן ובבית־הספר. „הנישואים שלי מורכבים כך שזה לא סתירה להיות נשואה וכותבת, אבל לא השתחררתי מרגש־האשמה, שהכתיבה היא פעולה אגוצנטרית". בסלון, מדף שלם ועליו ספריה המתורגמים לגרמנית, צרפתית, הולנדית ואיטלקית. היא פופולרית מאוד באירופה. ה'סאנדיי טיימס' שלח לישראל כתבת לראיין אותה.

הקירות בבית חשופים מתמונות. „ברגע שאת תולה תמונה, את מתחברת אל הבית. אין לי תמונות, כי זה סוג של ארעיות. זה מסמן לי את העובדה, שאני לא מתנחלת לעומק במקום הזה, כך שאם אמות פתאום, זו לא תהיה טראומה מאוד קשה, גם לסביבה וגם לי. אני לא רוצה להיאחז".

החשש להכות שורש מאפיין את תפיסת־העולם שלה וגם את כתיבתה. היא בוחנת שאלות של מקום, כפי שמעידים שמות ספריה הראשונים: 'לא רחוק ממרכז העיר', 'סביבה עוינת' ו'היכן אני נמצאת'. „בספר הזה אני עוסקת לא רק במקום, אלא גם בזמן", היא אומרת. „אני אוהבת להפוך את המופרך לאמיתי. זה האתגר שלי, ולא לשחזר את המציאות. זה בעיניי מעשה אמנות. בספר הזה ניסיתי לכתוב דבר תלוש

„אילו לא היו לי ילדים, יכול להיות שהייתי גומרת עם החיים שלי. ואני לא חושבת שזה היה כל־כך נורא. אם יהיה לי עור של פיל, אולי אסבול פחות, אבל הכתיבה שלי תהיה שווה לתחת"

מהמציאות כדי לערער קצת את הריקטטורה של המציאות.

„איני אוהבת אנשים שמקבלים את הדברים כמות שהם. בני הדור שלי תופסים עכשיו עמדות־מפתח בחברה הישראלית, והם נכנסים ומתיישבים במקומותיהם בלי פקפוק, בלי אירוניה, בלי שום ספק לגבי מידת התאמתם לתפקיד. הביטחון המופרז שלהם נראה לי יותר מופרך מהספרות הפיקטיבית שאני כותבת. אני מרגישה לא שייכת לסולם החברתי, למשחק של הכסף, ולא אכפת לי שבעולם הקפיטליסטי הזה אני עלולה להישמע מטומטמת".

■■■

היא נולדה בתל־אביב להורים שעלו ממצרים. „אני הכבשה השחורה של המשפחה, ילדה פרועה. אמי קראה לי 'פי דה רו', 'ילדת רחוב' בצרפתית. אחותי הצעירה, היום עובדת סוציאלית, היתה תמיד הילדה המושלמת". אמה עבדה בבנק, אביה היה מנהל חשבונות באל־על. כאשר גסס מסרטן בספטמבר 1985, קיבלה קסטל־בלום ציורים מוקרמים ואושפזה לשמירת הריון. ביומיים האחרונים של חייו החלה לכתוב.

„נורא להגיד, אבל מותו שחרר אצלי משהו. הרגשתי שזה הזמן להפסיק להיות הילדה, שלא מצליח לה כלום. אילו היה חי, לא הייתי מעיזה לעשות שום דבר. קיבלתי בבית חינוך ויקטוריאני כזה. ליד אבא לא הייתי מעיזה להגיד את המילה 'תחת'; והרי בכתיבה אני משתמשת במילים גרועות הרבה יותר. אמי, למזלי, לא קוראת אותי, אבל עדיין היתה מעדיפה שיהיה לי מקצוע ביד, פקידה או משהו. עד היום היא לא מתרשמת בכלל מהעובדה שאני סופרת".

בנעוריה היתה בלתי מובנת („במבחן־מגן בחיבור רשמו לי 'א.צ' כלומר, 'אין ציון'. לא קלטו על מה אני מדברת"), אבל מרגע שהחלה לפרסם, זכתה למבול של סופרלטיבים מהמבקרים והאקדמיים המחמירים ביותר. „אורלי קסטל־בלום שינתה את פני הספרות העברית החדשה", התמוגג ממנה פרופ' גרשון שקד. פרופ' דן מירון, הסופר ס. יזהר ורבים אחרים מאמינים שהיא מהסופרות הבולטות בישראל.

עולמה מסויט, תזזיתי, פנטסטי. „אני יוצאת תמיד ממצב יומיומי ושכיח ומפליגה ממנו אל האבסורד", היא מסבירה. „זה כמו טיסה שמתחילה בגובה נמוך, ואחר־כך מתפרעת לגמרי. אני כותבת על הצדדים האפלים בחיים, לא מפני שאני אוהבת את הרע, אלא להפך: קיבלתי חינוך סוציאליסטי, ההורים שלי היו חברי 'השומר הצעיר'. אני מרגישה שאני מסמנת את הדברים המכוערים בחץ כדי להיזהר מהם, כדי למגר את הרע, אפילו שאני יודעת שזה לא יזיז לאף אחד.

„בספר הזה סימנתי את האלימות בין מינה לבעלה, את הכניעה שלה, האומללות שלה. הבעל שלה הרבה יותר מורכב מהגבר הממוצע. הוא לא מאצ'ואיסט, הוא דווקא רוצה שהיא תמשיך לכתוב תסריטים, למרות שהוא לא ממש מעריך אותם. ועם זאת נוח לו שהיא עפר לרגליו. אני מכירה טיפוסים כאלה, הוא מין משורר־מכה כזה".

לפני שנה עלה בתיאטרון חיפה המחזה הראשון שלה 'לילה בקניון'. למרות שהמחזה לא זכה להצלחה, והורד אחרי פחות מ־20 הצגות, זה לא ריפה את ידיה. מחזה נוסף 'הם עלו על משהו', שבו ישחקו בין השאר שולי רנד ואורנה כץ, יועלה בתיאטרון הקאמרי. הבימאי יהיה איתן בלום, אחיו של בעלה, אשר ביים בתיאטרון את 'השיבה הביתה' של פינטר. אח אחר הוא הטניסאי גלעד בלום.

■■■

יש בה, לדבריה, קו של הרס עצמי. „אילו לא היו לי ילדים, יכול להיות שהייתי גומרת עם החיים שלי. ואני לא חושבת שזה היה כל־כך נורא. אני אדם מאוד שפוי, יותר מדיי שפוי, אם יש דבר כזה, אבל אני פשוט בודקת כל הזמן דברים: את משמעות הקיום, את הקשר שלי עם האמנות, את מידת היושר שלי. כל הזמן אני צריכה להישאר בקשר עם משהו טהור, אלמוני, פנימי, שאם הוא ייחסם, אז אוי ואבוי לי. אם יהיה לי עור של פיל, אז אולי אסבול פחות, אבל הכתיבה שלי תהיה שווה לתחת. זה ספר פסימי, שמדבר גם על מחשבה שמנקרת בתוכי: בשביל מי זה טוב, מה זה עוזר ולמי".

כתיבתה זרועה תמיד הומור דק. לדוגמה, בעלה של מינה חוזר מאוחר מאוד באחד הלילות: „הוא נכנס כרלת, וכל החולצה הלבנה שלו והמכנסיים שלו בצבע בו' מוכתמים בקפה שחור, שהמזכירה שלו שפכה עליו בטעות. הוא היה משועשע וסיפר לי איך זה קרה: עקצה אותה דבורה באף כשהיא הניחה את הכוס, והכוס נפלה לה". מינה אינה מודעת לכך שבעלה מתפרפר (וכאשר ניסה להתחיל עם המזכירה, זו שפכה עליו בזעם את הקפה), וברוב תמימותה וכניעותה, 'קונה' את הסיפור המופרך.

קסטל־בלום: „אני מאמינה בשוויון, אבל החינוך של מינה היה על־הפנים. היא דמות עצובה מאוד, רחמיי ממש נכמרים עליה. מצד שני, בכל זאת יש לה בעל, בית, ילדים, מכונית, מדיח־כלים. בכל זאת היא השיגה משהו בחיים, לפחות לפי הערכים המקובלים, והעובדה שבסוף הספר ברור שהיא לא תכתוב יותר, זה המחיר שהיא משלמת. היא תחזור לכתוב רק אם היא תשתחרר. אם בעלה ימות או יעזוב אותה למען בחורה צעירה, והיא תיאלץ לעמוד על רגליה. המסע שעשתה עם פלורה להכרת ה'אני' שלה יישאר לה כזיכרון, כמו אשה שהיה לה רומן עם גבר זר, והזיכרון מנחם אותה.

„לשמחתי, אין שום סיכוי שהבת שלי תהיה דומה למינה. בבית־הספר מלמדים אותה על 'זכויות הילד', היא יודעת שמותר לה להתנגד אם מישהו נוגע בה נגד רצונה. המילה 'זכותי' מאכנת אותנו כמה פעמים ביום. זה טוב. היא לא תגדל להיות אשה כנועה. היא אסרטיבית, חזקה, רוקדת, היא לא תיתן לשום גבר להתעלל בה.

„ביוני אהיה נשואה עשר שנים. בדיוק אמרתי לגדי לפני כמה זמן: 'עכשיו אני יורדת מהכול, אפסיק לכתוב, ואהיה אשת איש'. כי אני כל הזמן מחפשת פתרונות למצב כדי להיות רגועה, כדי לחיות באיזון עם כל הכוחות הסובבים אותי. הזמנים האלה, כשאני מודיעה שאני מפסיקה להיות אורלי קסטל־בלום הסופרת, ועוברת להיות אמא ועקרת־בית, הם הכי מאושרים עבורי. אני אומרת לעצמי: זה יהיה הספר האחרון, איזה כיף, יותר אני לא אכתוב.

„זה מאוד מתאים לי, כי יש לי השקפת־עולם די טאואיסטית. אני בן־אדם שמסתפק בלנשום, בלהתקיים. בתקופות האלה אני עודרת עציצים, מבשלת, עושה מה שצריך. אבל אחר־כך אני מתחילה לעלות לבני־הבית שלי על העצבים, והם היו מעדיפים שאיעלם להם קצת מהעיניים. עד שבעלי אומר, 'אורלי, אולי תלכי לכתוב משהו'. וגם מנהל הבנק מתקשר, וצריכים כסף, ואני משתעממת, ופתאום צץ לי רעיון לסיפור, והכול מתחיל מחדש". ■

ספר

עמליה ארגמן־ברנע

תחת עץ הדובדבן

עודד לויתן בנה מודל מושלם של ספר מתח וריגול, ויצק לתוכו את העלילה ■ התוצאה: המהדורה הראשונה של ספרו הראשון 'מסעו הכפול של הדובדבן', כבר אזלה ■ והוא בכלל כלכלן

עודד לויתן. תרשים־זרימה של גרישם ולדלום

צילום: אסנת יבין

עודד לויתן לא ידע דבר וחצי דבר על ספרים ועל ספרות עברית. בן 49, אב לשלושה, נשוי למורה וחובש משקפיים עם עדשות עבות, נקבר תמיד תחת ערימות ספרי מדע וכלכלה, בתפקידו ככלכלן בכיר במחלקת המחקר של בנק ישראל וכמרצה. בשעות הפנאי כבר לא היה לו כוח לספרים. הוא לא שמע על גרישם, לא קרא את רוברט לדלום, ואפילו לא ידע מי זה רמי אורן. ובכל זאת, הולכת ואוזלת בימים אלה בחנויות הספרים המהדורה השנייה של המותחן הפוליטי פרי־עטו, תחת השם המסקרן 'מסעו הכפול של הדובדבן'.

הכול התחיל מזה שיום אחד בא אליו בן־דוד אמריקני, ארכיטקט עסוק ועשיר ואמר: „שמע קאֶן, סבתא שלי היתה סופרת ידועה, אני מוכרח לדעת אם גם בגנים שלי זורם כשרון ספרותי. אבל מה, אין לי זמן לשבת ולהמציא. אתה איש של מודלים, תכנן לי מודל לספר, תחבר לי תבנית לעלילה, אני כבר אמלא אותה.

לויתן התיישב בביתו בירושלים והתחיל לשרטט מה שנקרא בכלכלה 'תרשים זרימה'. הוא צייר גראפים, משך חצים ויצר מודל תיאורטי מורכב ומסובך, כמעט מושלם. פוליטיקה, כוח, אהבה, פריימרים, החיים מתערו לנוסחאות קצרות, ומציאות הפכפכה נארזה במודל לוגי בנוי היטב. כשהתחיל להתהולל על הדף קרב המוחות, לויתן כבר תפס שיש פה משהו שגורם הנאה גדולה.

הבן־דוד מאמריקה היה עסוק מדיי. כל כריסטמס קבעו להיפגש, לעבוד על המודל, וביטלו. בינתיים יצא לויתן לשנתיים של שליחות בקרן המטבע הבינלאומית בוושינגטון. המשיכה שלו לסוגיות התיאורטיות של הפוליטיקה האמריקנית קיבלה חיזוק מקרוב.

כששב ארצה כבר היו באמתחתו עלילה וגיבורים, בראשם אנדי מור, פרופסור צעיר באוניברסיטת פנסילבניה שעוכף עבור הסי־איי־איי, נקלע לחקירה של מזימה בינלאומית המורכבת מאינטרסים כלכליים, מאבקים אישיים, פענוח רצח והתלבטויות מוסריות. הדובדבן במקרה זה קשור לעצי הדובדבן המפורסמים הגדלים בוושינגטון. עצי הדובדבן הגיעו לארה"ב מיפן, ובעת מלחמת־העולם השנייה ניזוקו, נעקרו, נשלחו ליפן לשפר את הייחורים והוחזרו לארה"ב. יחסי ארה"ב ויפן עומדים במרכז הספר.

המהלך הבא: לויתן אסף באופן מאוד מסודר מרגם מייצג של עשרה אנשים מתחומים שונים – אקדמיה, תיאטרון, צבא, אמנות ואפילו אלוף שחמט אחד, שמבין במהלכים – וביקש מהם חוות־דעת מפורטת על כתב־היד, כל אחד מנקודת־מבטו, כן ביקש לדעת אם מישהו מגלה בקלות מדיי את סוף העלילה. הוא אסף חזרה את ההערות ויישם אותן באופן מבוקר ומאוזן כמכנה לוגי מוסדר מראש.

אחר־כך הוא הלך לחתונה. סתם חתונה מקרית של מולנים. מי שחלק איתו את סלט המיונז ואת מיץ התפוזים בשולחן שלו, התגלה כאיש מחלקת החשבונות בהוצאת־הספרים של הקיבוץ המאוחד. זה היה האיש הכי קרוב לספרות, שעודד לויתן ראה מימיו. בביישנות הוא אמר לו, אה, גם אני חוטא, אפס, בכתיבה. והשותף לשולחן אמר לו: „אם תרצה, אני מוכן להכיר לך אנשים מהעבודה שלי".

לויתן כבר חזר למסלולו השגרתי, עד שהגיע טלפון מהוצאת הקיבוץ המאוחד. התעניינו לדעת האם אכן יש לו כתב־יד שעוסק בריגול ובתככים, ואולי כדאי לראות אותו לקראת תכנון העונה הבאה. עד לצאתו לא היתה לקיבוץ המאוחד כל נגיעה בסוג כזה של ספרות, אבל הימים, כאמור, ימי גרישם ורמי אורן.

כמה ימים אחר־כך יצא פרופ' עוזי שביט, העורך הראשי של ההוצאה, ליריד הספרים בפרנקפורט, ולקח איתו כמה כתבי־יד לקריאה, והשאר היסטוריה. 'מסעו הכפול של הדובדבן' מציץ עכשיו מחלונות־הראווה, ולויתן הולך, מסתכל קצת בביישנות, לפחות בינתיים, ולא כל־כך מאמין שהנה כבר נמכרה כל המהדורה הראשונה. הדובדבן הזה יוצא גם למסע־מכירות בארצות־הברית, והם עשויים בהחלט לגלות בו דברים שלא ידעו על עצמם. בארץ, לעומת זאת, ייתכן שיהיה צורך לבקש חיסיון על מספר הטלפון של לויתן, מי מאיתנו שחונך מאז ומעולם שכתיבה באה בייסורים, לא ירצה להזמין איזה מודל מוצלח, מיד ■

זוארץ זו

זוארץ. „פסטיבל ישראל מעשיר לי את נספח התרבות אצלי בראש"

צילום: רזי

היא כוססת ציפורניים, מקנאה לגברים שלה בהיסטריה, הספיקה כבר להתגרש, ותמיד מתאהבת בפרטנרים שלה על הבמה ■ זו מיכל זוארץ, נציגת ערוץ 2 בפסטיבל ישראל ■ ומה שחשוב יותר: היא בכלל לא סוחבת עליה את תסביך היפה וטיפשה

יואב בירנברג

לפחות 12 אחוז מצופי הטלוויזיה יודעים עכשיו בוודאות עד כמה מיכל זוארץ נראית פיגוו. השיכון שלה כמנחת 'מה שבראש שלך', המגזין המסקר את אירועי פסטיבל ישראל בערוץ 2, מוכיח שאכן [illegible] הרברים. זוארץ מדלגת שם בשמלת ערב ועם [illegible] בלעדיו) בין אייטם לאייטם ומנכה לרחוס [illegible] שבע שעה חצי פסטיבל. מבקרי הטלוויזיה עשו [illegible] מה שבראש שלהם, ובצד מחמאות ליופיה של המנחה, גם הכניסו למגזין.

זוארץ, כמו בכל דבר שעשתה עד כה, התחילה [illegible] המוניים וכלה בתיאטרון, בטוחה שהביל [illegible]. להמחשת האופוריה היא מדברת במהירות, [illegible] פה וסם כסערה ומצחקקת קלות, כמו ילדה [illegible]. „מנהלת הסאירה לי פתק: 'ההנחיה שלך והקטעים [illegible] של ישראל פשוט יפהפיים'. ועוד דבר: בלא [illegible] אליי ואומרים לי: 'את פשוט מדהימה שם'. [illegible] שלי, רוחלי, הראתה לי פתק: 'רחלי, אני אתן לך [illegible] פלאפון – את חייבת לדבר בינינו'. אחר [illegible] ההפקה כל הפסטיבל הראה לי היום ביפר. היה [illegible] שוור, אתה חייב להשיג לי את הטלפון של [illegible] מה הולך שם? היא מדהימה'".

[illegible] של זוארץ כמנחה מעלה שוב, כמו [illegible] את הסוגיה [illegible] של הבנות הבוראיסיות. [illegible] החיצוניות הבורכת – [illegible] או יעל אבקסיס. זוארץ [illegible] לא יפקירו על כתפיים [illegible] שהיא יפה. כך שאין [illegible] אני יודעת מה אני שווה, אבל אני נירא לא [illegible] שזה כתוב בעיתון, או אני לא אגיד את זה".

[illegible] כ־48 ק"ג, [illegible] הכושרים. היא לא כתאצית, לא עונדת תכשיטים. [illegible] לפעמים עם [illegible]. [illegible] ציפורניים. גם היא מרגישה [illegible] יותר [illegible] ופחות, כקריא כבואכת. [illegible] את תיק העיתונות הסבו שלה נפתחת [illegible] על הרוקם [illegible].

[illegible] להפליט פערים תרבותיים לקראת הפסטיבל, [illegible] החודשים האחרונים [illegible].

- [illegible] פנחה תיפשו, לרעתך, בהנהלת [illegible]

„[illegible] סטר ביקור, שהיה בה איוושרי כריזמה, [illegible] אמינה, משידרות, ופשטיה, אנרגטית [illegible]".

- [illegible] בך מכל זה?

„[illegible]".

- מפריע לך שמתייחסים קודם כול לצורה החיצונית שלך?

„אין לי בעיה עם זה. המראה החיצוני הוא הרושם הראשון שאתה יוצר. אני לא יכולה להגיד שזה לא עוזר לי בחיים, אבל אם הדלת נפתחת בזכות [illegible] שאתה נראה, ואין לך מה להכניס פנימה לתוך [illegible] הזה, היא תיסגר מהר מאוד אחריך. במיוחד במקצוע שלנו".

- מה [illegible] שאת מדברת עליהם בתכנית, [illegible] לך?

„למשל, מוסיקה קלאסית. בעיקרון, אני מאוד אוהבת את אמנויות הבמה. בדרך־כלל אין לי מספיק זמן ללכת לראות את כל מה שאני רוצה, אז פה יש לי הזדמנות [illegible] כמעט הורסת תרבות לחודש. זה מעשיר לי את נספח התרבות אצלי בראש, וזה הדבר הכי טוב שיכול היה לקרות לי. אני פוגשת אנשים מרתקים, אני רואה [illegible] מקסימים, אני בסימפאטיה מרבית".

- מה ידעת, למשל, על [illegible]?

„ידעתי שהוא [illegible] ענק והוא עשה כל מיני [illegible]".

- אין לך [illegible]?

„לא, לכל אייטם אני מגיעה מוכנה".

- מה היה המפגש הכי מרגש?

„עם ג'ו קוקר. עשר דקות לפני ההופעה, [illegible] שלו לקח את הסקספון וניגן 'סימן טוב ומזל טוב'. הוא ניגן, ואני שרתי. ג'ו קוקר פתח את הדלת, ישב איתנו. הוא [illegible], ואנחנו [illegible] ג'ו [illegible]. אחר־כך, במהלך ההופעה, הרגשתי כמו ילדה כת 16. אחרי ההופעה הבאנו לו עוגת יומולדת. ניגשתי אליו ושרתי לו: 'יו אר סו וונדרפול טו מי'. הוא פשוט היה נבוך.

„שאלתי אותו, איך זה להיות בטוף שלושים שנה, והוא ענה תשובה כל־כך מרגשת. הוא אמר: 'אני לא בטוף שלושים שנה. היה לי אפ'ס ודאונ'ס. כשהוא ענה את זה, העיניים שלו היו בורקות".

בעקבות הפרויקט החדש היא משבצת בשיחה לא מעט מילים באנגלית. על אחד הבימאים האורחים שאיתו שוחחה ארוכות, היא אומרת: הוא אראונד ת'רת'י".

- אקסקיוז מי.

„אויש, סליחה, בגלל הפסטיבל התרגלתי כבר לדבר באנגלית".

■■■

לזוארץ, 26, יש הספק מה־זה־מכובד למרות גילה הצעיר. היא נולדה באשקלון, אבל מרכית חייה עברו עליה בבת־ים. היא הספיקה להינשא מיד עם תום חוק שירותה הצבאי כקצינה, לעופר קרליק, החבר הראשון שלה, להתגרש, לחלוק חיים משותפים עם התסריטאי־שחקן יוסי אשרות, להיות שוב בטוחה שהנה־הנה זו שוב אהבת חייה, ושוב לחתוך ולהיפרד. הפגישה עם קרליק, היום בעל מועדון הרוק 'איזו', התרחשה בעורה בת 16, כשהנ"ל ניהל תחרות יופי מקומית, בה הפציע הכתר על ראשה.

גם כשואיביז הספיקה זוארץ הרבה: היא החלה (ועורנה) כדוגמנית, הנחתה שעשועונים ותכניות בטלוויזיה, השתתפה באי־אילו דרמות בטלוויזיה (באחת מהן פגשה את אשרות), הצטלמה לתפקיד הראשי בסרטה האחרון של מיכל בת־אדם 'איה – ביוגרפיה דמיונית', בו אף חשפה את שדיה, ולעוד מספר סרטים, שטרם ראו מסך. כיום היא משחקת בתיאטרון חיפה, לצדו של ג'וליאנו מר ב'בני ערובה', ועסוקה בחזרות למחזה 'חברים', שאוטרטו יעלה.

סוכנת השחקנים לביאה הון, שמנווטת את הקריירה שלה, לימדה את זוארץ עוד בפגישה הראשונה, גם דבר או שניים נוספים על החיים: „הייתי נשואה אז, ורציתי ללמוד משפטים. לביאה אמרה: 'החיים שלך עומדים להשתנות; נשואה את לא תישארי'. אמרתי לה: 'באמת, איך את יכולה להגיד משפט כזה? אני מטורפת על עופר. עופר מטורף עליי'. והיא אמרה: 'הנישואים האלה לא יישארו במקצוע הזה', מה שאכן קרה".

- על כל מערכת יחסים רומנטית שהיתה לך, הצהרת שהיא לכל החיים.

„כשאתה מתחתן, זה מה שאתה חושב. וכשאתה מתחתן בגיל 21 או 22, אתה משוכנע בזה לגמרי. התחתנתי מתוך אהבה עצומה. כשהתגרשתי, הייתי בשוק. הסתובבתי חודשים שלמים בשוק, ולא יכולתי לתפוס שהאהבה הגדולה שהיתה לי לעופר, נגמרה. איך זה יכול להיות? ואם זה נגמר, כל מערכת יחסים שתהיה, תיגמר. זה שיגע אותי. הייתי בפראנויה מזה, ואני בנאדם לא פרנואידי. הסתובבתי ימים שלמים עם תחושת הפחד הזאת, שהאהבות נגמרות".

- ואיך הגעת למסקנה הנחרצת?

„אני חושבת שזה תהליך. פתאום אתה לא מקנא. ואני קנאית היסטרית. קינאתי לו קנאה היסטרית. ואז פתאום גיליתי שהוא לא מתקשר כל יום ולא אכפת לי, בעוד שכשהייתי בצבא, אם הוא לא היה מתקשר אליי יום אחד, הפקידות ידעו שאני הולכת לכסח אותו".

- ועם יוסי?

„לפני שבוע הוא אמר לי: 'לחיות איתך זה היה כמו לחיות בפיצ'ר'. יוסי הביא אותי לדמעות מהתרגשות כל־כך הרבה פעמים בחיים".

- כשאת גומרת מערכות יחסים, זה נגמר בטוב?

„פרידות זה דבר מאוד־מאוד קשה. לזכותו של יוסי אני יכולה להגיד שהוא בנאדם. גם עופר. אני כל־כך אוהבת אותם. יוסי דאג לזה שזה ייגמר הכי מקסים שרק אפשר".

- את בת־זוג נאמנה?

„כשאני אוהבת, אני מאוד נאמנה. כשאני אוהבת אני לא יכולה לעשות שום דבר בלי הפרטנר שלי. לא פנויה רגשית, ולפעמים גם לא מנטלית. כשאני לא אוהבת, הכול חופשי. הלב חופשי, הראש חופשי, המאוויים חופשיים, החשקים חופשיים".

- ומה קורה עכשיו?

„כשאני מאוהבת, אני נסחפת אחרי בני־הזוג שלי. נכון שאני בנאדם עצמאי, אבל כשאני מתאהבת אני תלותית. אני מאוד רוצה לחיות לבד. אני כל־כך מרגישה שאני צריכה את זה. לא הייתי לבד אף פעם. גדלתי בחממה, הייתי בצבא בחממה, חייתי עם עופר ועם יוסי בחממה. אני רוצה לראות מי אני, מה מושך ומעניין אותי. אני שולטת במה שקורה לי, באנרגיה שלי, במצבי־הרוח שלי, ולא שבגלל איזו שטות רבת עם בן־הזוג שלך, ואתה סוחב את זה איתך כל היום, וזה דופק לך את כל העבודה. לי אין זמן לזה עכשיו".

- מתחילים איתך?

„הבחור האחרון שניסה להתחיל איתי שלח לי זר פרחים. הוא ראה אותי בבית־קפה, השיג את מספר הטלפון שלי, ושאל איפה אני גרה. שאלתי: 'למה?' הוא אמר: 'מה אכפת לך, תהיי ספונטנית'. אמרתי: 'או־קיי, אני ספונטנית'. נתתי לו את הכתובת, ואחרי חצי שעה מגיע זר פרחים עצום בגודלו. היה כתוב, משהו כמו: לילדה הכי יפה שראיתי בחיי".

- מיהו הגבר האידיאלי בעינייך?

„אני מסתכלת על האהבות שלי, והן כל־כך שונות אחת מהשנייה. בכל מומנט: חיצונית, פנימית, רעיונית. אין לי מודל. אני בדרך־כלל מתאהבת במבוגרים ממני. כשהייתי בת 16, עופר היה בן 24. זה היה פער עצום. יש להם הרבה יותר לתת, מכל הבחינות".

זוארץ זו

(המשך מעמוד קודם)

– איך זה לשחק לצדו של ג'וליאנו מר?

"מעניין, מרתק ומרהים. הוא שחקן מיוחד במינו. קודם כול, הוא שחקן ברמה אחרת. הוא הפרטנר הכי טוב שהיה לי בחיים. הוא מחייב אותך להיות מאה אחוז בעניין. כולם אומרים שהוא מטורף. הטירוף שלו הוא חלק מהאישיות המרתקת שלו. לא דבר שלילי".

– הוא גם מעניין אותך כגבר?

"כן, הוא מעניין אותי גם כגבר. לג'ול יש את היכולת לעשות לנשים את זה".

– את מתאהבת בפרטנרים שלך בתיאטרון או בקולנוע?

"זה קורה לי הרבה, אבל אלה מין התאהבויות כאלה שנגמרות".

■■■

הפרק הטלוויזיוני בחייה כולל, בין השאר, את הנחיית 'ששעשון קיץ' בערוץ 2, לצד דידי הררי. זוארץ, חייבים להודות, נבלעה קצת, תחת המכבש הנקרא דידי הררי: "דידי הוא די סוליסט. לא שחקן. הוא על־הכיפאק, אבל כשהוא לבד. הוא לא יודע לעבוד עם פרטנר. היה לי קשה לעבוד איתו, להתמודד עם הקטע של חלוקת התפקידים בינינו".

– איך פתרת את הסמטוחה?

"לא במלחמות. ניסיתי להילחם על המקום שלי, וראיתי שזה לא הולך. נתתי לו את הספייס, וברגע שהוא הרגיש לא מאוים, תפסתי את המקום שלי". – את מגלמת בעיקר תפקידי ילדות.

"אני נראית ילדה. הפעם היחידה ששיחקתי אשה היא ב'זיכרון דברים'".

– זה מתסכל, לא?

"מה פתאום. נשים יש לי כל החיים לשחק. כשאני אהיה בת 40, אני לא אוכל לשחק ילדות כבנות 17".

– עד כמה את מוכנה ללכת עם העירום בסרטים?

"אני לא פוסלת סצנות עירום על הסף, אבל אני גם לא אעשה סצנות עירום שלא לצורך. בסרט האחרון שהצטלמתי, 'זיכרון דברים', הייתי אמורה לעשות את אלה, ילדה בת 17־18, מרליקה נורא. באחת הסצנות, עמוס (שוב) ואני היינו צריכים לשכב עירומים על הספה. אמרתי לעמוס גיתאי, הבימאי: 'התפקיד מקסים בעיניי, אני רוצה לעשות את אלה, ואני אעשה אותו מצוין, אבל אני לא חושבת שאם תראה אותנו עירומים, זה יוסיף משהו. מה זה משנה עם נשכב עירומים או יהיה סדין. אז היה סדין. בסוף עשיתי תפקיד אחר, גדול יותר, אבל כל מה שתראה גם שם, זה את הגב שלי, וטיפה מהציצים מהצד, כמו שראית בסרט של מיכל".

– למה משמרת־הצניעות הזאת?

"כי אני עדיין ביישנית בקטע הזה. גדלתי בבית שמרני. אף פעם לא ראיתי בסרטים ישראליים, שעירום צולם כמו שצריך, או נראה כמו שצריך". ■

מוסיקה

היא חולה על מוסיקה אתנית, אבל "גם על המוסיקה לסרטים של קישלובסקי. יש לי את 'כחול', 'לבן' ו'אדום' ואת 'חייה הכפולים של ורוניק'. זה עוזר לי בחיים ובאחכה: להיכנס לאנרגיות מסוימות, להיכנס לראש מסוים. מהישראלים אני אוהבת את פוליקר, אהוד בנאי, 'החברים של נטשה', אריק אינשטיין, שלום חנוך".

– ומה עם להקות הרוק הצעירות?

"אני לא ממש אוהבת את הקמים ומתפרקים האלה, למרות שאני יכולה לשמוע אותם".

"האמת היא שבשנתיים האחרונות אני קוראת בעיקר מחזות. קראתי את 'זיכרון דברים', 'הלוויתן'. יש לי הרבה דברים שיושבים לי על המדף, אבל אני יותר קוראת מחזות. כשיש לי זמן פנוי, אני קוראת את המחזה עוד פעם".

תיאטרון

יש לה מנוי לקאמרי, והיא "מנצלת אותו לא רע". מ'גורודיש' מאוד נהנתה. היא ראתה, כמובן, את כל ההצגות שמעלה תיאטרון חיפה, שבו היא משחקת. "אני מסתכלת מאחורי הקלעים. בין לבין". מבין השחקנים הישראלים היא אוהבת את ששון גבאי, יונה אליאן, גילה אלמגור, ומאוד התרגשה ממשחקו של אבי קושניר ב'גורודיש'. "בחו"ל אני מאוד אוהבת את דסטין הופמן, ג'ק ניקולסון, אל פצ'ינו, מריל סטריפ, טום הנקס – בסרטים האחרונים שהוא עשה".

– לצד מי מהם היית רוצה לשחק?

"עם כולם. גם עם טום קרוז, בעיקר בגלל איך שהוא נראה. הוא נראה טוב, אבל אני לא מאמינה לו כשחקן. יש לו שטיקים שחוזרים על עצמם. בראד פיט, לעומתו, גם נראה טוב וגם שחקן טוב".

טלוויזיה

בזמן האחרון היא אפילו לא חולמת לצפות בטלוויזיה. "כשחייתי עם יוסי, אז שנתיים וחצי החרשות היו סדרת'המתח אצלנו בבית. זה הגיע עד כדי כך שלפעמים, כשלא היינו בבית, הוא היה מקליט את החרשות. מאז, זה לא שלא מעניין אותי מה קורה במדינה, אבל יותר חשוב לי מה קורה לניצה במחזה 'חברים', מאשר מה קורה בין ביבי נתניהו לבין דוד לוי".

קיאנו ריבס · ג'וני דפ · אל פצ'ינו · לינדה אוואנג'ליסטה · סינדי קרופורד

לצילום השער: שמלה: אופנת מקלצות... זאב צידון, סטיילינג: בנץ

כשסינדי קרופורד נותנת נשיקה, הגברים נמרחים... השפתון לא!

COLOURSTAY

השפתונים שנחטפו מהמדפים, חוזרים!

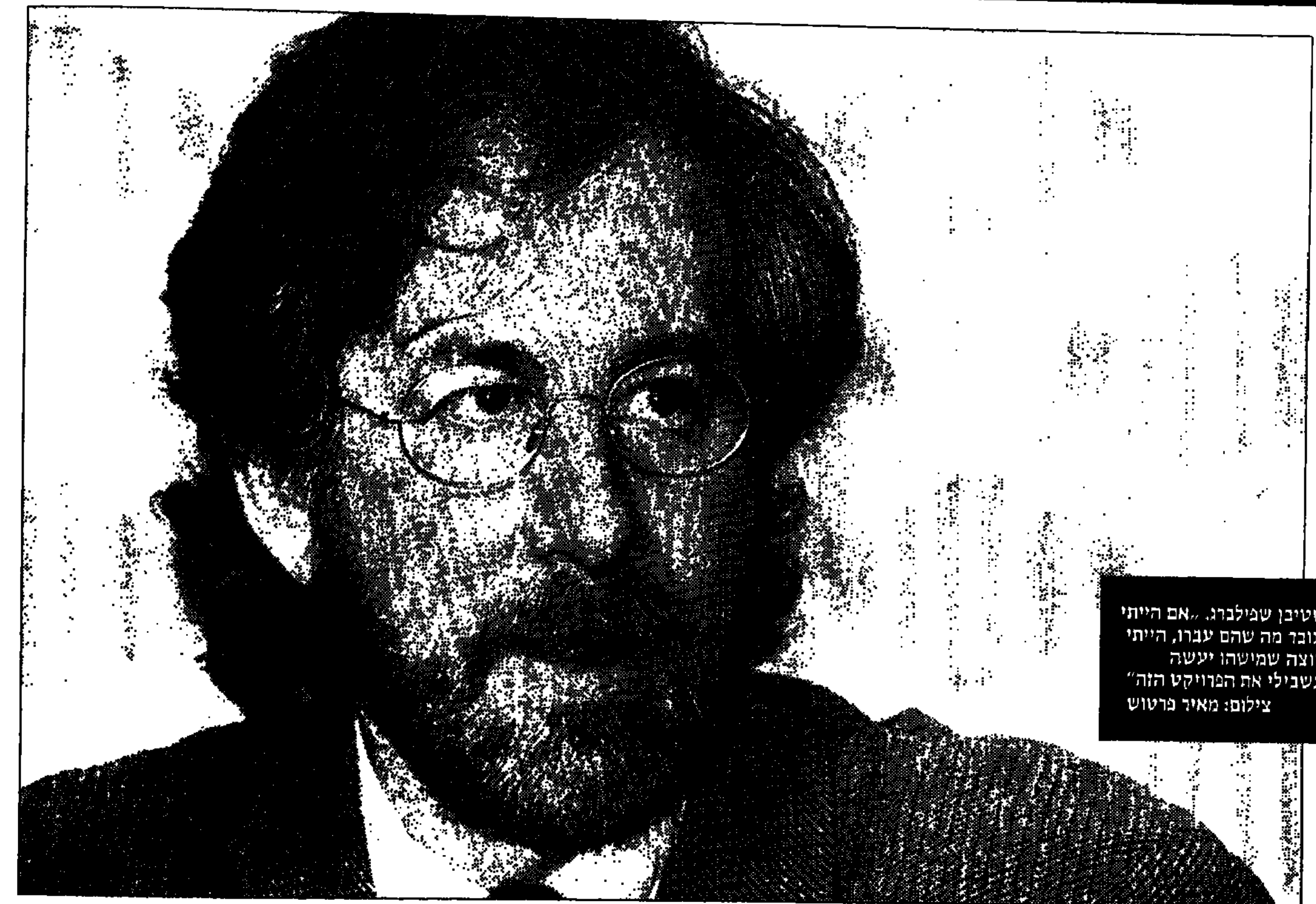
התגלית המהפכנית החדשה של רבלון נותנת לך בפעם הראשונה, שפתון איכותי, נעים וקל למריחה, שבאמת אינו יורד... COLOURSTAY. השפתון הנמכר ביותר בארה"ב ובישראל בשנה האחרונה, שמליונים ממנו נחטפו תוך זמן קצר-חוזר למדפים בגדול. עכשיו רק נשאר לך לבחור את הגוון שאת אוהבת מ-13 הגוונים המרהיבים של COLOURSTAY.

מבצע יוני ברבלון!
על כל קניה מעל 99 ש"ח
את מגרדת יופי של מתנה.

לא כולל מוצרי טואלטיקה

חדש ובלעדי

סטיבן שפילברג. "אם הייתי עובר מה שהם עברו, הייתי רוצה שמישהו יעשה בשבילי את הפרויקט הזה"
צילום: מאיר פרטוש

רשימת שפילברג

בימאי הקולנוע סטיבן שפילברג ('אי-טי', 'רשימת שינדלר') מקים את מאגר המידע המקיף ביותר בנושא השואה ■ המטרה: להקליט בשנים הקרובות עדויות רבות מ־300 אלף הניצולים ■ "זו הזדמנות אחרונה לשמר את האמת על השואה"

שרי אמטונסטיין, ל.א. טיימס

אם תשאלו את סטיבן שפילברג על אולפן הקולנוע החדש שלו 'דרימוורקס', הוא יהיה רהוט ונלהב. אבל כשהוא נשאל על 'ניצולי־השואה', הקרן שייסד לפני עשרה חודשים במטרה לתעד את עדויותיהם של ניצולי־השואה, הבימאי הפופולרי מרכר בלהט אמיתי. "רוב ניצולי־השואה הם כיום בני 70־80. האפשרות לתעד את סיפוריהם מצטמצמת במהירות. אם לא נגיע אליהם בקרוב, זה יהיה מאוחר מדיי".

שפילברג כבר תרם כמה מיליוני דולרים משלו כדי לקדם את הקרן, שאמורה להפוך למאגר המידע המקיף ביותר בנושא. מטרתו: להקליט עדויות של 75 אלף ניצולים בחמש השנים הקרובות. על־פי ההערכה, יש 300 אלף ניצולים ברחבי העולם, 70 אלף מהם בארה"ב. לקרן כבר יש משרדים בלוס־אנג'לס, בניו־יורק ובטורונטו, ובקרוב יקומו משרדים גם בוושינגטון, בירושלים, בפאריז ובסידני.

הקרן, שאינה למטרות רווח, ממפה את הניצולים בכל רחבי העולם. מתנדבים מקיימים ראיונות מצולמים בני שעתיים עם הניצולים, לעתים קרובות בבתיהם. המראיינים – אני אחת מהם – עוברים תחילה הכשרה של עשרים שעות, שמטרתה ללמוד על השואה ועל טכניקת הראיון.

הראיונות נשמרים במחשב, מקוטלגים, יחד עם מפות, תעודות ותמונות הקשורות בסיפורו של כל ניצול. הקרן גם תשלב טכנולוגיה דיגיטלית כדי לעזור לחוקרים להשתמש בכמות החומר האדירה.

נפגשתי עם שפילברג פעמיים, לקראת יום השנה החמישים לניצחון בעלות־הברית על גרמניה. הבימאי של 'אי־טי' ושל 'רשימת שינדלר' אומר בפשטות: "קרן ניצולי־השואה היא הדבר המשמעותי ביותר שעשיתי בחיי".

– הסרט 'רשימת שינדלר' כבר החזיר את תשומת־הלב העולמית לנושא השואה. למה חשת צורך להתחיל את פרויקט הניצולים?

"זו מלאכה שאסור להפסיק אותה לעולם. זו הזדמנות חד־פעמית ואחרונה לשמר את האמת על השואה ולהוציא לעולם הספקן את המידע הזה".

– איך הפכה השואה לשליחות אישית עבורך?

"זה נושא שהוריי והסבים שלי דיברו עליו רבות. 12 מקרובי משפחתי נספו. פשוט לא ידעתי איך לתרום לעניין, עד אשר קראתי את הספר 'רשימת שינדלר' של תומס קניל, ב־1982. וגם אז, עברו עשר שנים עד שהצלחתי לספר את הסיפור".

– איך עלה הרעיון לצלם את עדויות הניצולים?

"עבדתי אז על 'רשימת שינדלר' בפולין. כמה עשרות ניצולים הגיעו לקרקוב כדי לראות את הצילומים. כל אחד מהם אמר לי: כשתגמור, אני רוצה שתצלם את הסיפור שלי. כל אחד הרגיש שהסיפור שלו הכי מעניין, ולעתים קרובות זה היה נכון. כשהם אמרו, 'בבקשה תספר את הסיפור שלי', הרגשתי שהם לא מתכוונים באמת שאהפוך את הסיפור שלהם לסרט, אלא שאמצא דרך שתאפשר להם לדבר למצלמה. זה נתן לי את הרעיון לעזור לא רק לאותם ניצולים, שזכיתי לפגוש בפולין, אלא להציל בעשרים השנים הבאות את עדויותיהם של רבים ככל האפשר מ־300 אלף הניצולים, לפני שייעלמו. במובן זה, מרוכר בפרויקט הצלה עם שעון מתקתק".

– האם יש סיפור שריגש אותך במיוחד?

"כולם ריגשו אותי, בדרכים שונות. אבל אחד הדברים המרהימים ביותר קרה, כאשר צילמנו את הסרט בפולין. אדם אחד, שקרא על העניין בעיתון שלו בניו־ג'רזי, כינס את ילדיו ואמר להם: 'אני מרגיש שאני רשאי לספר את הסיפור הזה, משום שאני חושב שאולי תרצו לשמוע'. הוא מעולם לא סיפר לבני משפחתו היכן היה בין השנים 1939 ל־1945. ואז סיפר להם לראשונה שהוא היה מניצולי שינדלר. סיפר על אוסקר שינדלר כעל מלאך גואל שהציל את חייו.

"הוא מת שבוע לאחר מכן. ילדיו שלחו לי מכתב, לפולין, ובו הודו לי – לא על הסרט, שטרם ראו, אלא על הפרסום, ששחרר סוד אפל מלבו של אביהם, ואיפשר לו לספר להם על הימים האפלים בחייו. הקראתי את המכתב

רשימת שפילברג

(המשך מעמוד קודם)

לצוות באותו הבוקר, לפני שהתחלנו לצלם".

– האם יש נושא שחוזר על עצמו בעדויות?

„הניצולים מדברים על השמחה שהם חשים, על כך שהם יכולים סוף־סוף לספר את סיפוריהם ללא בושה. עכשיו הם מרגישים שלאנשים אכפת, שהם רוצים לשמוע מה קרה. במשך עשרות שנים ניצולים רבים הרגישו שלעולם פשוט לא אכפת".

– מה הדבר שהכי מלהיב אותך בפרויקט?

„העובדה שהטכנולוגיה והמודל שאנחנו יוצרים עבור פרויקט ניצולי־השואה יכול לשמש לא רק לנושא הזה, אלא לקבוצות אחרות שרוצות להקים תכניות למחקר חברתי – על עבדות השחורים, על הטרגדיה של האינדיאנים. המודל שלנו יעמוד לשימושה של כל קבוצה, שתרצה לעשות משהו דומה. אני נלהב מכך שהיישום הוא לא רק בתחום העם היהודי, אלא מודל שישמש את החברה כולה, לחקר כל מקרה של שנאה גזענית".

– מה המכשול העיקרי העומד בפניך?

„גיוס כספים. אנחנו עדיין זקוקים ל־50 מיליון דולר, כדי שהתכנית תשרוד חמש שנים. להערכתנו, תוך שלוש שנים יהיו בידינו 50 אלף עדויות, יותר משנאספו אי־פעם. בחמש שנים יהיו לנו 75 אלף עדויות. אנו מקווים שעד שנת 2004, עם קצת מזל, יהיה לנו מאגר נתונים של כמעט 150 אלף הקלטות".

– אתה מתמודד עם אחד הפרקים האפלים בהיסטוריה. האם תוכל לחזור ולעשות סרטים אופטימיים ושמחים?

שפילברג צוחק. „בוודאי שאוכל, משום שיש לי אופי אופטימי ושמח. אני לא חושב שדבר אחד פוסל את השני".

– מתוך 1,350 העדויות שהוקלטו עד כה, כמה ראית?

„כ־50 עד 75. קשה לי מאוד לראות את החומר. כל עדות מזעזעת, ובאותו זמן גם מרוממת רוח בגלל הידיעה, שהאנשים האלה שרדו והעמידו דורות חדשים, ובגלל שהם חיים חיים ארוכים. נראה לי שיש מעין פרס תנחומים למי ששרד את השואה – שנות חיים נוספות. אלה אנשים חזקים, בריאים, שרוחם לא נשברה. היא התחרשה".

– האם יש עדיין אנטישמיות באמריקה?

„יש אנטישמיות בעולם כולו. אנטישמיות וגזענות הולכות יד ביד. אנשים גזענים יתגלו בסופו של דבר גם כאנטישמים".

– מה תעשה עם העדויות?

„אנחנו כבר מתכננים סרט תיעודי. כל העדויות שלנו יתויקו בסדר כרונולוגי, יהיה סדר בכאוס של השואה, בכל הנוגע לגילם של הניצולים, המקומות בהם הם חיים, המקומות בהם חיו לפני המלחמה. חשוב מאוד מאוד שאנשים ירגישו כי לא מדובר בעדות אחת בודדת. זה כמו איסוף העקבות לרצח ענק. הדפוסים יעלו מתוך מכלול העדויות.

„במאגר המידע העדויות יהיו זמינות בכל סדר שתרצי. למשל, ביחס לאקציה הראשונה, לגטאות הראשונים, ליהודים הראשונים שנכלאו במחנות־הריכוז. כל זה יוצג בסדר כרונולוגי, וכל עדות תהיה כמו מיני סרט תיעודי.

„אנחנו לא רק מבקשים כמה שיותר תמונות מתוך אלבומיהם של הניצולים, אנחנו גם לוקחים תמונות של ילדיהם ושל נכדיהם, כדי שנוכל להראות כיצד הניצולים האלה מאכלסים מחדש את העולם. אנחנו גם מפיצים תקליטורים, שבהם עדויות וחומר ארכיוני על השואה למטרות חינוכיות. כל ההכנסות יוקדשו לקרן ניצולי־השואה".

– האם מעורבים בפרויקט רק יהודים?

„אנחנו גם מקליטים עדויות של גויים, שהיו מעורבים בהצלת נפשות, כמו אוסקר שינדלר. אנחנו מחפשים גרמנים, פולנים, יפנים וגם ישראלים, שמילאו תפקיד־מפתח בהצלתם של אלפי יהודים".

– פרויקטים אחרים הקשורים בשואה כבר ליקטו כ־10 אלפים עדויות ניצולים. האם הפרויקט שלך לא נוגס בשטח של אחרים?

„אני לא חושב שצריכה להיות תחרות. הנושא דורש כל מאמץ אפשרי מכל מתנדב בכל תחום אפשרי. אני אומר לניצולים לקחת את המצלמות של ילדיהם ולתעד את עצמם. זה אחד הדברים שעודדו אותי לארגן את הקרן. אבל אחרי שצילמתי את 'רשימת שינדלר', הותקפתי על־ידי קלוד לנצמן, יוצר הסרט 'שואה', שחשב שהוא אמור להיות הקול היחיד בתיעוד השואה. זה הדהים אותי, שיש מקום לתחושת עלבון בניסיון לשקף את האמת".

– איך אתה מצליח לעסוק במשהו ענק כמו הפרויקט, במקביל לפתיחת האולפן החדש שלך?

„יש זמן לכל הדברים החשובים בחיי. למשל, ילדים. אני לא מרגיש שהעניין גוזל זמן מ'דרימוורקס', או שפתיחת 'דרימוורקס' גוזלת זמן מהפרויקט. ואני לא מרגיש שכשאני מבעיים אני גוזל זמן ממטלותיי האחרות. ברוך כל שחי כל זה משתלב יפה בחיי, ואני עדיין מספיק להיות בבית בשש בערב וגם בסופי־השבוע. זה נס", צוחק שפילברג.

– מה מידת המעורבות האישית שלך בפרויקט ניצולי־השואה?

„אני לא גובה עדויות בשטח, אך המאמץ שלי מתמקד בתשתית, ובכך שאני מגייס הכספים העיקרי. מה שמדהים – תרומת התקשורת לפרויקט. כאשר הכתבה הזאת תתפרסם נקבל כ־5,000 עד 7,500 טלפונים בשבוע מאנשים, שמעולם לא היו באים ואומרים 'קחו את העדות שלי'. אנחנו צריכים שהניצולים יבואו אלינו באותה המידה שאנו מחפשים אותם. אם הייתי עובר מה שהם עברו, הייתי רוצה שמישהו יעשה בשבילי את הפרויקט הזה".

– האם תעשה סרט נוסף הקשור בשואה?

„אני לא חושב. זו העבודה החשובה ביותר שאני יכול לעשות. במובן מסוים, אני מרגיש ש'רשימת שינדלר' נעשה רק כדי שהדבר הזה יתאפשר. לא ידעתי את זה אז, אבל אני מאמין כיום שהמטרה האמיתית היתה לפתוח דלת למטרה נעלה יותר – הצורך לתעד את האמת לעד".

– האם השואה יכולה לחזור על עצמה?

„בסדר־הגודל הזה – לא. כי העולם הפך לרשת תקשורת אחת. המידע יגיע לאנשים כל־כך מהר, תהיה כזאת זעקה, שאומות נאורות יהיו חייבות לשים לזה קץ. לא היה לנו עולם קטן כל־כך ב־1939. מידע של הקונגרס היהודי בבודפשט התחיל לזרום רק בשנות הארבעים".

– האם יש אפליה נגד יהודים בהוליווד כיום?

„בנושא כזה אני יכול לדבר רק ברמה אישית. מעולם לא חוויתי אנטישמיות בהוליווד".

– מה החשש העיקרי שלך לגבי ילדיך, בהקשר הזה?

„זה לא כל־כך עניין של חשש, אלא שאני צריך ללמד אותם סובלנות. ללמד אותם שהבדלים בין בני־אדם הם סיבה לשמחה, לא לאפליה. ■

מתוך 'רשימת שינדלר'

„יהיה סדר בכאוס של השואה בכל הנוגע לניצולים. חשוב מאוד שאנשים ירגישו שלא מדובר בעדות בודדת אחת. זה כמו איסוף העקבות לרצח ענק"

„הטכנולוגיה והמודל שאנחנו יוצרים עבור פרויקט ניצולי־השואה יכולים לשמש גם לקבוצות אחרות, שרוצות להקים תכניות למחקר – על עבדות השחורים, על הטרגדיה של האינדיאנים

גלעד בלום, יעל ארד, בוני גינצבורג, אורן סמדג'ה, שלמה גליקשטיין ומכבי ת"א

מדברים על זה

אורן סמדג'ה. מדליה אולימפית, מקום שלישי באירופה

עמית עינבר. גלישה עם פסיכולוגיה

יותר ויותר ספורטאים, יותר ויותר קבוצות, משתמשים בשירותיהם של פסיכולוגים צמודים ■ הם 'מזריקים' לספורטאים ביטחון עצמי, משחררים ממתחים, מלמדים אותם להתמודד עם קללות הצופים ■ הם משתמשים במשחקי סימולציה, בקלטות וידאו, בדינמיקה קבוצתית ובהיפנוזה ■ מה אומרים לכדורסלן שפוחד לקלוע לסל

בוני גינצבורג. שיחה שעתיים לפני כל משחק

יעל ארד. לא הצליחה לפרוץ קדימה

שלמה גליקשטיין. קלטת עם תרגילי הדמיה

אסף ברנע. טכניקות ריכוז לעלייה למגרש בראש נקי

גלעד בלום. טכניקות של הרפיה וסוגסטיות היפנוטיות

צילום: יוסי רוט

חודש לפני תחרות גביע דייויס, לפני שנתיים, הרגיש הטניסאי גלעד בלום על הפנים. הישגיו במשך השנה היו בינוניים, ביטחונו העצמי ירוד, העיתונות לא פירגנה לו. ... בלום דורג אז 140 [בעולם], ויודע שלבד זה לא יילך. הוא התקשר לפסיכולוג שלו, שרגא שדה. ביקש עזרה. יותר ממה שאני נבצע, אמר לו, כבר אי-אפשר.

יום למחרת כבר ישב על המרפסה, רגליים [מקופלות], עיניים עצומות והתרכז בנשימה. ברקע [נשמעה] מוסיקה שקטה. הגוף נעשה כבד ונינוח, [השרירים] רפויים, ובלום, במצב של הרפיה עמוקה, [הקשיב] לקולו של הפסיכולוג: "אתה הולך אחורה [בזמן]". ... שדה "אל הילדות. התחלת לשחק [טניס] ... אתה טוב. לאורך הדרך אתה יכול לראות ... שכוח המכה לאפשר לך להיות מי שאתה. ... אתה יודע שיש לך את זה, ואתה גם ... את זה במשחק הקרוב. תרגיש מאוד נחוש, ... ואף אחד לא יוכל לערער לך את ..."

[ב]יום, שעה בכל פעם, טיפל שדה לבלום מנה של ביטחון. באמצעות טכניקות הרפיה וסוגסטיות [חיוביות] עבר איתו על-פני השנים, הזכיר לו את [הניצחונות] הגדולים בהם היה במיטבו, החזיר לו את האמונה בעצמו. בסוף אותו חודש עלה בלום למגרש חזק והחלטי, והביא לישראל את הניצחון הגדול.

טניסאי אחר, שלמה גליקשטיין, השתמש בשירותיו של אותו פסיכולוג שבע שנים קודם לכן. גליקשטיין הרגיש או ירידה במוטיבציה, התקשה להתרכז, והצלחותיו פחתו. העבודה עם שרגא שדה נמשכה שנתיים, בהן קיבל גליקשטיין משימות, שנועדו להחזירו לרמת הישגיו הקודמים. כשלא נפגשו, צייד שדה את הטניסאי בקלטת, ובה תרגילי הדמיה, שהיו אמורים לעזור לו להתחבר מחדש עם הבוחות שבו. אתה כמו רץ מרתון, אמר לו שדה בקלטת, שעשה כבר את מירב הדרך, מגיע לקטע שקשה לו, לא מוותר, ממשיך לרוץ, מגיע לגמר, מניף את הידיים למעלה ומרגיש נפלא.

הרגשה נפלאה זו החזיקה את גליקשטיין בצמרת עד 88'. באותה שנה, אחרי 20 שנות טניס, מתוכן שמונה מקצועניות, החליט לפרוש, והיום הוא מנהל את האקדמיה לטניס ברמת-השרון.

יעל ארד איבדה את הכוח

בארה"ב, פסיכולוגיית ספורט היא תופעה מוכרת. יותר ויותר ספורטאים מבינים שלא די

מדברים על זה

(המשך מעמוד קודם)

פסיכולוג, אוהד מעוז

כבושר גופני, ומה שקובע יותר הוא דווקא החלק המנטלי. כדי לספק את הדרישה הוקמו באקדמיות חטיבות מיוחדות לפסיכולוגיה של הספורט.

לרשות ליגת הכדורסל המקצוענית, האן־בי־איי, עומד צוות נכבד של פסיכולוגים, הקשוב לכל בעיותיהם של השחקנים; החל מבעיות אישיות, משפחתיות, בעיות נישואין, חוסר ביטחון, דימוי עצמי, פציעות, דיכאונות, פרידות מחברות ובעיות של סמים ואלכוהול – וכלה בבעיות תקשורת עם המאמן ובשיפור הריכוז בזמן הזריקה לסל.

חלק מהקבוצות מעסיקות שלושה פסיכולוגים: אחד שמטפל במשפחות הספורטאים, שני שנותן ייעוץ להנהלה ושלישי שעובד עם השחקנים.

בארץ נמצאת פסיכולוגיית הספורט עדיין בחיתוליה. אולי בגלל השמרנות, הפחד מהסטיגמה, אולי בגלל תקציב, התנגדות של הנהלה או חשש של מאמן מהגורם הזר שעלול לפגוע במעמדו.

נכון להיום, עובדים בתחום בין עשרה לעשרים פסיכולוגים. מאחר שבארץ אין עדיין התמחות בפסיכולוגיית ספורט, באים רובם מהתחום הקליני, והשאר מתחום הפסיכולוגיה החינוכית, הארגונית, הייעוצית והחברתית.

יעל ארד היא אחת הספורטאיות המוכרות, שנעזרות בקביעות בפסיכולוג. ארד – מדליסטית אולימפית, אלופת אירופה ומקום שני באליפות העולם בג'ודו – סבלה ממתח גבוה לפני תחרויות.

„מאז שאני זוכרת את עצמי", היא מודה, „היתה לי בעיה של מתח, שקיבלה גם ביטוי פיזי. מתח בקצות האצבעות, בבטן, חלומות, חלומות בהקיץ, שלשולים לפני תחרויות. היה לי קושי להתמודד עם המתחים האיומים האלה, בעיקר בקרב ראשון. עליתי לקרב בכושר מצוין, ופתאום אחרי דקה לא היה לי יותר כוח. ברגע שהבנתי כי מדובר בבעיה מנטלית, פניתי לפסיכולוג".

מלבד המתח, היתה עוד בעיה. „התחלתי יפה, היתה לי פריצה טובה והישגים יחסית גבוהים, אבל שנתיים לא הצלחתי לפרוץ קדימה. אמרתי לעצמי: זה מספיק טוב, ממילא בארץ אף אחד לא יותר טוב. ב־89' לקחתי מקום שלישי באירופה לבוגרות, ופתאום הבנתי שיש לי סיכוי להגשים את החלום ולהיות אלופת עולם. אמרתי לעצמי: יעל, זה הזמן להתרומם, וכדי להיות הכי טובה את צריכה את האנשים הכי טובים. פניתי לפסיכולוג אוהד מעוז, איתו אני עובדת עד היום".

ספורטאים ידועים נוספים, שנעזרים בקביעות בפסיכולוגים, הם: אורן סמדג'ה – מדליסט אולימפי ומדורג שלישי באירופה בג'ודו, עמית עינבר – סגן אלוף עולם ואלוף אירופה בגלישה, גלעד בלום – אלוף ישראל בטניס וטניסאי מס' 1 של הנבחרת, וראם סמואל – אלוף צרפת ומקום רביעי באליפות העולם במרוצי מכוניות מקבוצה א.

עם קבוצות הכדורגל, שעובדות איתם, נמנות נבחרות ישראל, בוגרים ונערים, מכבי תל־אביב, מכבי חיפה, מכבי נתניה, מכבי יפו, מכבי עכו, הפועל חיפה, הפועל תל־אביב והפועל באר־שבע; ובכדורסל: נבחרת ישראל, הפועל תל־אביב, מכבי ראשון, בני הרצליה, בני־יהודה נשים, הפועל גבעתיים והפועל חולון.

בכדורעף נעזרו בפסיכולוגים קבוצות הפועל בת־ים, מכבי תל־אביב ונבחרת הנערים והנשים של ישראל, ונעזרו גם איגודי הג'ודו, שיט, שחייה, אתלטיקה, כדורת, כדור־מים, קליעה למטרה וטניס.

„אפס, מתרומם, בן־זונה"

בספורט הקבוצתי, העובד בפרקי־זמן עונתיים, נמשכת בדרך־כלל ההתקשרות בין הפסיכולוג לקבוצה כעשרה חודשים. בספורט האישי יכולה ההתקשרות להימשך גם עשר שנים. שעות העבודה לא שגרתיות, לעתים עד שתיים־שלוש לפנות בוקר. את מקום השיחות המסודרות בקליניקה מחליפות שיחות בבית הספורטאי, בחדרי הלבשה, ביציעים, בנמלי־תעופה, במטוסים או באוטובוס. הפסיכולוג מצטרף לאימונים, למשחקים ולתחרויות, ובדרך־כלל מתלווה לספורטאים בנסיעותיהם לחו"ל.

רוב הפסיכולוגים עובדים עם הספורטאים על שיפור רמת הביצוע ומכינים אותם נפשית לתחרויות. מעבר לכך הם נקראים לטפל גם בבעיות של מאחורי הקלעים, למשל – קשיי הירדמות של שחקנים, אימת קהל והתמודדות עם קללות הצופים.

למרות שאינם ששים לדבר על כך, מודים רוב הספורטאים כי הצעקות וקריאות הגנאי עלולות להפריע לריכוז. שחקנים ותיקים יודעים בדיוק מי מקלל אותם, באיזה שורה הוא יושב ובאילו מילים הוא משתמש.

הפסיכולוג שרגא שדה מתמודד עם מבול ההשפלות באמצעות סימולציה. שבוע לפני משחק מכריע, שהיו צפויות בו הרבה קללות, אסף שדה כמה עשרות סטטיסטים, שתפקידם היה לחרף ולגדף את השחקנים, ויצא עם קבוצת הכדורגל לאימון.

האימון החל, והקריאות נשמעו מכל עבר: 'חתיכת אפס', 'מתרומם', 'הומו', 'בן־זונה', 'חרא', 'זבל'. ליד השוער עמד אחד, שעשה לו תנועות מגונות, הסית את דעתו וצעק לעברו 'אתה לא שווה כלום. הנה הכדור בשער, לא תתפוס את זה, יא מניאק'. בהתחלה זה הצחיק את השחקנים, אבל מהר מאוד התחילו לעצבן. השחקנים יצאו מהריכוז, גילו סימני כעס ואי־שקט, השוער התקשה לתפקד.

„טוב", אמר שדה לשחקנים, „זה מה יש. להתעלם אי־אפשר, לכן צריך להתחבר למשפטים, שתגידו לעצמכם כשזה קורה. 'אני טוב. אני חזק. שיקללו כמה שהם רוצים, אף אחד פה לא מכיר אותי באמת. הם עושים את זה, כי הם רוצים להוציא אותי מהריכוז. הם צועקים דווקא עליי כי הם יודעים שממני הם יכולים לחטוף גול. זה סימן טוב. סימן שאני שווה. מי שלא טוב, לא מציקים לו'. השיטה הועילה, והשחקנים הגיעו למשחק מוכנים נפשית.

לפני כשנתיים התלונן שחקן כדורסל בפני הפסיכולוג נעם אייל, שהקהל שונא אותו, קורא לו בשמות והוא לא מבין למה. אייל צפה בו בזמן משחק, וקלט את הסיבה: שפת הגוף של השחקן שידרה עוינות. אחרי שצילם אותו בווידאו והראה לו את הסרט, לימד אותו אייל שפת גוף שונה ויעץ לו להתקרב יותר לגדר ולהתייחס לקהל, לחייך, להיות ידידותי, להתנועע בפתיחות, לחבק מישהו במגרש, להושיט יד לשחקן שמעד. תגובת הקהל אליו אכן השתנתה, ותוך זמן קצר הפך השחקן לחביב הקהל.

בוני עובר תרגילי ריכוז

התפקיד המסורתי של פסיכולוג בספורט, מסכימים רוב הפסיכולוגים, הוא לעזור לספורטאי להתגבר על הפער שבין האימון לתחרות. האימון הוא מצב של שלווה. אין קהל, הספורטאי רגוע, לומד, עובר בקצב שלו, מקבל תיקונים מהמאמן. בתחרות הוא מתוח, נמצא במבחן אינטנסיבי, ושופטים אותו באכזריות. תפקיד הפסיכולוג גם לעזור לו לעמוד בתחרות בפחות לחצים ולתת לו את ההרגשה, שהוא בעל כוח ופחות נשלט על־ידי גורמים סביבתיים.

היפנוזה או הרפיה עמוקה יכולות מאוד להועיל במצב כזה. צביה שר־אל אקר, פסיכולוגית קלינית, עבדה בעבר בהיפנוזה עם שחקן סקווש וקבוצת כדור־מים, והיום היא עובדת באותה טכניקה, בנוסף לשיחות, עם שחיינית וכדורסלנית.

השחיינית, לדוגמה, התקשתה לבצע בשלמות פנייה מתחת למים והפסידה מהירות. בעזרת היפנוזה עזרה לה שר־אל לגייס יותר אוויר, כדי שתוכל לבצע את התנועה במהירות. „ההיפנוזה", היא אומרת, „מגבירה את האיכות והיעילות של הפעולה הספורטיבית ומנטרלת את הלחצים החיצוניים, כמו לחץ של קבוצה יריבה, קהל או שחקן מתחרה".

שחקן הכדורגל בוני גינצבורג נפגש שעתיים לפני כל משחק עם רופא הנבחרת, מארק רוסנובסקי, לתרגילי ריכוז. „אני שוער", אומר גינצבורג, „ורמת הריכוז שנדרשת ממני מאוד גבוהה. טעות אחת שלי יכולה להכריע משחק. תרגילי הריכוז משפרים את היכולת שלי ומפחיתים את המתח".

התרגילים נעשים בשכיבה, במלון בו מתאכסנים השחקנים לפני המשחקים. „אני שוכב בחדר שקט ורגוע, עוצם עיניים, והרופא מעביר לי מסרים לגבי הנקודות, עליהן אני צריך להקפיד במהלך המשחק: רריכות, נחישות, שקט נפשי, ריכוז, קריאת המפה נכון. זה באיזשהו מקום דומה להילינג. נינוחות, הרגעה והכנסת מסרים לתת־מודע. התהליך לוקח כרבע שעה".

– וזה מועיל?

„זה לא משהו, שאם לא אעשה אותו לא ארגיש טוב. זו גם לא ערובה להצלחה. היו משחקים שהייתי טוב עם זה, היו משחקים שהייתי רע עם זה, והיו משחקים שהייתי מצוין בלי זה. אבל אני מאמין שאם משהו יכול לשפר אותי, צריך לעשות אותו".

טכניקת הרפיה מועילה נוספת היא 'הדמיה מודרכת'. הספורטאי משתמש בדמיון, בתמונה או בצליל, המשמשים טריגר לביצוע פעולה נכונה.

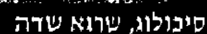
כדורסלן, למשל, שצריך להירגע לפני זריקת עונשין לסל. בעזרת הטכניקה הזו מלמד אותו הפסיכולוג לדמיין את עצמו, שתי שניות לפני הזריקה, שוקע לאט־לאט בתוך מי בריכה צוננים שמקררים את גופו הלוהט. הטמפרטורה יורדת בבת־אחת והוא נרגע. ספורטאי, שבמצבי מתח מרגיש חולשה ברגליים, לומד לדמיין את הרגליים שלו כשני קפיצים ענקיים, שמקפיצים אותו לגובה עצום כל פעם שהוא מרגיש חלש.

(המשך בעמוד 74)

פסיכולוג, נעם אייל

מדברים על זה

שלמה גליקשטיין הרגיש ירידה במוטיבציה. הפסיכולוג שלו צייד אותו בקלטת, ובה תרגילי הדמיה, שנועדו לעזור לו להתחבר מחדש עם הכוחות שבו

פסיכולוג, שרגא שדה

אימון הסימולציה החל, והמטיטכטים בקהל החלו בקריאות גנאי. ליד השוער עמד אחד שעשה תנועות מגונות. בהתחלה זה הצחיק את השחקנים, עד מהרה הם יצאו מהריבוז

(המשך מעמוד קודם)

ספורטאי אחר, שהרגיש כי תמיד לועגים לו, למד לדמיין את עצמו עטוף בשעווה, שהכול מחליק עליה. ספורטאי קטן־ממדים, הפוחד שספורטאי גדול יתקע לו מרפק ויכאיב לו, ידמיין את עצמו כבחור חזק ושרירי.

יום אחד הגיע לנעם אייל ספורטאי, שקרע שריר במהלך ריצה, ומאותו אירוע פחד לרוץ מהר, מחשש שהשריר ייקרע שוב.

„תרגלנו מצב", מספר אייל, „שבו הוא מקטין את עצמו לממדים מיניאטוריים, נכנס לתוך השריר, מלחים אותו ותופר את הקרע בחוט מיוחד, שנמס בתוך השריר. אחרי שגמר לטפל בשריר, הוא יוצא החוצה ממנו ורץ בהדמיה על המסלול ריצה קלה ואיטית. התחלנו לתרגל בדמיון את הגעתו לנקודה הטראומטית בה קרתה הפציעה. בהתחלה הוא רץ שם לאט, אחר־כך יותר ויותר אינטנסיבי, ובסוף הוא היה מסוגל לרוץ טוב באותו מקום ולראות שהשריר שלו מחזיק מעמד.

„אחרי עבודת הדמיה ממושכת יצאנו פיזית לשטח. הספורטאי הצליח להתגבר על הטראומה הקשה, שהשכיחה אותו שנה שלמה מתחרויות, חזר לתחרות, ניצח וזכה באליפות ישראל".

עוד דרך להתמודד בחרדה: מרשם מהפסיכולוג. דף נייר, כשבמקום כדורים ותרופות מופיעות בו הנחיות והוראות מפורטות של מתי ואיך לעשות מה.

שבוע לפני אליפות ישראל סיפרה אתלטית לאייל שהיא בחרדה מאוד גבוהה, אין לה כושר והיא לא תצליח. אייל נתן לה מרשם, ובו נכתב מה עליה לעשות במהלך כל השבוע עד לתחרות, ואילו פעולות עליה לבצע ביום התחרות עצמו. כל שעתיים היתה צריכה הספורטאית להוציא את הנייר מהכיס, לקרוא, ללמוד בעל־פה ולשנן.

במרשם היו כתובות כל תכניות התחרות שלה, דקה אחרי דקה. איך היא מגיעה לחימום, איפה היא שמה את התיק, אילו בגדים היא לובשת, באיזה צבע, עם מי היא מדברת, עם מי אסור לה לדבר, מה היא שותה, איך היא תעשה את החימום, מה יהיה אם יירד גשם, אם יהיה שרב, אם תהיה רוח.

הרשימה האובססיבית הזו ארגנה את החרדה לתבניות ברורות ונתנה לספורטאית תחושה של שליטה. ברגע ששלטה בחרדה, באה לתחרות מוכנה לכל מצב, שברה את השיא הישראלי והשיגה את ההישג הטוב ביותר שלה בכל הזמנים.

גלעד בלום משפר יכולת

סוג הטיפול מותאם לאישיות הספורטאי ולתחום המומחיות ותפיסת העולם המקצועית של הפסיכולוג.

יש ספורטאים פתוחים, המביאים מעצמם חלקים רבים ורוצים התערבות טיפולית בכמה תחומים, ויש המסרבים לדבר על חייהם האישיים ורוצים טיפול ספציפי.

גלעד בלום, 28, עובד עם שרגא שדה, פסיכולוג קליני, מאז הצבא. מעבר לעבודה על שיפור היכולת, מהווים חייו האישיים של בלום חלק בלתי נפרד מהעבודה המשותפת.

יעל ארד ונהג־המרוצים ראם סמואל, המתגורר בצרפת, עובדים עם אוהד מעוז, פסיכולוג ארגוני, שתפקידו להביא אנשים למצוינות. לצד עבודה בחברות עסקיות כ'כלל', פולגת ותדיראן, הוא עוסק גם בייעול התפקוד המנטלי של ספורטאים. חייהם האישיים של מטופליו מעסיקים אותו רק אם הם קשורים בספורט בו הם עוסקים, והוא עובד בשיטה ההתנהגותית: פתרונות קונקרטיים לשיפור הביצועים.

עם יעל ארד הוא עובד הרבה בווידאו. מצלם אותה באימונים ובקרבות, מנתח איתה את שפת הגוף, מלמד אותה לדעת כל הזמן מה קורה ולתכנן קדימה ואיך לשפר. באמצעות צילומי הווידאו לומד מעוז את התנהגויות יריבותיה של ארד, מנתח את נקודות התורפה הפסיכולוגיות שלהן ומכין לה, בהתאם, טקטיקה מנטלית לקרבות. כך, לדוגמה, הפכו תנועותיה המהירות ופעלתנות־היתר שלה לשקולות ומדודות, אחרי שהבינה שרכבן שידרה ליריבותיה, לא במודע, עצבנות ותוסר שליטה. כך גם הפכה החשיבה שלה למהירה פי שלושה, והיא מסוגלת לקלוט ולעבד היום, תוך כדי קרב, כמות נתונים כפולה משקלטה קודם.

„היום", אומרת יעל, „הרמה המנטלית שלי מאוד גבוהה, ומי שרואה אותי מתחרה, יכול לראות את השקט הנפשי שלי בקרבות. אני גם הרבה פחות מתוחה לפני קרבות".

לפני אחת התחרויות הכין מעוז לארד סרט בן חמש דקות, ובו ריכז את ניצחונותיה הקודמים, יציאות טובות שלה ממצבים קשים וצילומים, שבהם היא הופכת את היריבות שלה וגוברת עליהן. לילה לפני התחרות הלכה יעל לישון עם הסרט, וקמה בבוקר חזקה.

לפני האולימפיאדה בברצלונה, כדי להפחות את החרדה, עבד איתה בסימולציה. חודש לפני החליט מעוז להכין לה אימון מודל במכון וינגייט, וזה ככל האפשר לתחרות בספרד, וכל הגורמים נלקחו בחשבון: זמן ההתחלה, גודל האולם, הקולות, הרעשים, הקרבות, המנוחה וכל גירוי אפשרי אחר. רמקולים השמיעו רעש של אולם תחרות הומה, מעוז דאג גם לצופים וליריבים מתחרים. התוצאות באולימפיאדה מדברות בעד עצמן.

אסף ברנע מנקה את הראש

שחקן הכדורסל אסף ברנע ממכבי ראשון נעזר בפסיכולוג של הקבוצה, מיקי בראלי, בהכנה נפשית נכונה למשחקים – טכניקות ריכוז לעלייה למגרש בראש נקי תוך התעלמות ממחשבות מפריעות.

ויש, מתברר, גם פסיכולוגיה שלמה של זריקות־עונשין. כשנשאל פעם צבי שרף איך הוא מסביר את ההחטאות הרבות של שחקניו מקו־העונשין, ענה: „אין לי ספק שיש כאן בעיה פסיכולוגית, בעיה שקיימת גם בקבוצות צמרת כמו מילנו, ברלונה וברצלונה".

רוני לידור, ד"ר בלמידה מוטורית, מצא שהחטאות בעונשין מתרחשות כשהשחקן לחוץ, לא מרוכז, לא מתמקד על גורם אחד, לא מסוגל לנקות את הראש מגירויים חיצוניים. שיטת ההדמיה עובדת גם כאן. „לפני ביצוע הזריקה", אומר לידור, „נדרש השחקן לדמיין עצמו קולע את הכדור לסל ועושה זאת בהצלחה. השחקן רואה את עצמו זורק את הכדור לסל, רואה את הכדור חודר לטבעת ושומע בדמיון את רעש מגע הכדור ברשת הסל ואת עידוד הקהל, חבריו ומאמנו בתום פעולת הקליעה המוצלחת. נמצא שאימון הדמיה מחזק אצל השחקן את ההרגשה, שהוא עומד להצליח במשימה, וכך ביטחונו העצמי עולה לאין שיעור".

כשהפסיכולוגים לא איתם, אגב, משתמשים הספורטאים בקלטות עם קולם. חלק מהקלטות כלליות ומתאימות לכל ספורטאי וחלקן אישיות.

במכון למחקר של מכון וינגייט, בחטיבה למדעי ההתנהגות, ניתן היום להשיג ערכה של קלטות, בקולו של שרגא שדה, המציעה לספורטאים תכנית אימון מנטלית. יש גם קלטות תוצרת חוץ. הקלטות כוללות, בין היתר, אימון בהרפיה גופנית, אימון בהרפיה מנטלית, מילות־מפתח לביצוע מיטבי, דרכים לשחזור מנטלי של תחרות טובה ותרגילים ליצירת עוררות מיטבית לכניסה לתחרות.

במערכת היחסים בין חברי הקבוצה טמון לעתים קרובות ההבדל בין הצלחה לכישלון במשחקים. הם חיים יחד, עובדים יחד, נוסעים לחו"ל יחד, ישנים באותם חדרים; ושהות משותפת זו – לפעמים גם עם שחקנים זרים בעלי מנטליות שונה – יוצרת הרבה מתיחויות, העלולות להשפיע על תיפקוד הקבוצה.

פסיכולוגים רבים משתמשים בשאלונים סוציומטריים ובדינמיקה קבוצתית: מי שונא את מי, מי לא מדבר עם מי ולמה, מי נחשב לשחקן הכי טוב, לסוציומט הכי גדול, למנהיג, לפייטר, מי מקנא במי, מי ממורמר, מי מרגיש נחות וכו'.

פועל בת"ים היו בלחץ

ההתכנסות היא שבועית. רק הפסיכולוג והשחקנים, בלי המאמן. חברי הקבוצה מספרים על עצמם, על הציפיות, על האכזבות. בשיחות האלה יש בדרך־כלל הרבה ביקורת, תמיכה והתפרצויות של רגשות וכעסים.

בקבוצת הפועל בת"ים בכדורעף, לפני חמש שנים, כל פעם שהיו מצבי לחץ, כעסו השחקנים זה על זה, האשימו זה את זה בטעויות, נכנסו למריבות שטותיות והפסיקו לתפקד.

לשטח הובהל שרגא שדה. כדי לבנות לכידות וליצור תקשורת בינאישית, חולקו שחקני הקבוצה לזוגות ולשלשות, ישבו זה מול זה וקיבלו נושאי שיחה. כל אחד נדרש לומר מה הוא אוהב ומה מפריע לו אצל זולתו. בשלב הבא נתבקש כל שחקן בקבוצה לקחת שחקן אחר תחת חסותו, לעודד אותו, להרגיע אותו כשהוא עצבני, להכיר אותו, לדעת מה עושה לו טוב.

להמחשת תחושת השותפות הקרין שדה לשחקנים את הסרט 'החומה' של פינק פלויד. 'אתם כמו חומה', אמר להם, 'ביחד. לבנה עם לבנה'. פסקול הסרט הפך מהר מאוד להמנון הקבוצה. בהמשך הכניס את השחקנים להרפיה עמוקה ושתל במוחם סוגסטיות חיוביות בנוסח: 'אתם חזקים, אתם טובים, כל אחד עכשיו בשביל השני. אתם יכולים לראות את עצמכם כרגע מטפסים על הר מאוד גבוה. אתם תלויים זה בזה. אם אחד נופל, השני מחזיק אותו חזק בחבל ומושך אותו אליו, וככה אתם מתקדמים ביחד עד לפסגה'.

באותה שנה לקחה הקבוצה את האליפות. כשיצאו לחגוג את השמחה במועדון־לילה, צעקו השחקנים, במקום 'יש אליפות' – 'יש קבוצה'. ■

מרים קוץ

למה אתה כזה

רומיאו, רומיאו, למה אתה רומיאו, זה מה שיוליה אומרת על המרפסת. בעצם, מה שהיא אומרת לו, זה: למה אתה כזה ■ מה לעשות. מה שהכי קשה לשנות זה את הצורך לשנות

כשבן אדם פוגש בן אדם ומתאהב בו, הוא נעשה מאוד מאושר. טוב, לפחות לחודשיים. אחר כך מתחיל בין השניים, בין היתר, איזשהו תהליך יצירתי בלתי נשלט. לא מדובר בכתיבת שירי אהבה או בהלחנתם. היצירתיות האמיתית שמתרחשת בין שני אנשים מאוהבים משתרעת בעיקר בתוך ראשם, שם מתנגן ומתלחן לו ניסיון חצוף אך אותנטי ללטש קצת את הקצוות של הבן אדם, שאך אתמול הם התאהבו בו, כמו שהוא.

לא, לא משהו רציני, כי הוא הרי בסך הכל מדהים, ואנחנו הרי מוכנים להרוג את מי שרק ינסה לצייר אחרת, אבל כמה קווים אחרונים בשביל הפיניש, פרטים קטנטנים, ממש לא עניין, רק כמה נגיעות, שיהפכו אותו תיק תק להרבה יותר מושלם. או במילים אחרות, קצת יותר דומה לנו.

זה לא במקרה, שבפעם הראשונה שיוליה פותחת את הפה בסצנת המרפסת המפורסמת, היא אומרת כאילו לעצמה, אבל בקול רם ביותר, רומיאו, רומיאו, למה אתה רומיאו. בימוי עדכני של הסצנה הזאת היה מראה במדויק, כי יוליה אומרת את המילים האלה שעה שירה. האחת מאמצת אל ליבה את תצלומו של רומיאו האהוב, כדי שהיא תוכל להראות מחר לכל הבנות, ובידה השנייה יש חתיכה רי הגונה של נייר זכוכית, הכנה ראשונות והכרחיות לליטוש קפרני. בקיצור, כשיוליה שואלת את רומיאו למה הוא הוא, היא לא ממש פוצחת בשיר אהבה. היא אומרת לו, למה אתה כזה. היא מציגה תוכנית עבודה.

בכוח זה. עברו איזה 400 שנה. אז מה. אנשים רק למדו במהלך הזמן לא להחצין את הכפייתיות שלהם, לא למתוח ביקורת בקול כשהם על המרפסת. אבל זה לא אומר שהם הפסיקו לחשוב שכל העולם צריך להיות דומה להם, וזה לא אומר שהם הפסיקו לרצות את זה. כי מה שהכי קשה לשנות, זה את הצורך לשנות.

גברים ונשים משקיעים בערך אותה כמות של מאמצים מופרכים בנסיונות השינוי האלה, כל אחד לשיטתו ההורמונלית. אבל כשמקשיבים היטב לשיח זוגי, תיכף רואים, שגברים שרוצים שאשה תשתנה כבר למדו שהכי טוב זה להתפלל בלב, ולעשות כמה תנועות לא רצוניות עם השפתיים. את עיקר התוכנה הקיימת בנושא המציאו נשים, ובצדק. מהצד שאנחנו רואות את התמונה יש ים של מקום לשינויים.

למה אתה לא מתקשר לאמא שלך. משפט התערבות נפוץ ועממי, שצובר תנופה אדירה לקראת סופי שבוע וחגים. לא ברור למה נשים מתעקשות להיכנס למקומות, שבהם פרויד כבר נשרף בגדול ומזמן. אין מקום יותר פרטי, מסובך ומוטרף מהמקום הקטן בלב, שמחלק גבר עם אמא שלו. פה לא מדובר רק בחדירה לשטח פרטי, פה מדובר בהסגת גבול נועזת, כמעט ניסיון ללדת אותו מחדש.

אבל אתה לא אוהב את זה. זה קטע חובה בבתי־ספר למלצרים. כל מלצר מתחיל יודע, שאם הוא לוקח הזמנה במסעדה מזוג נשוי, אסור לו לזוז מהשולחן עוד שלוש דקות מתום ההזמנה. למה? כדי לתת זמן לגבר ליהנות מהפנטזיות על מה שהוא חושב שהוא הולך לאכול, ואז לתת זמן לאישתו לתקוע בו את עין הנץ שלה, ולהגיד לו במתיקות, אבל אתה לא אוהב את זה.

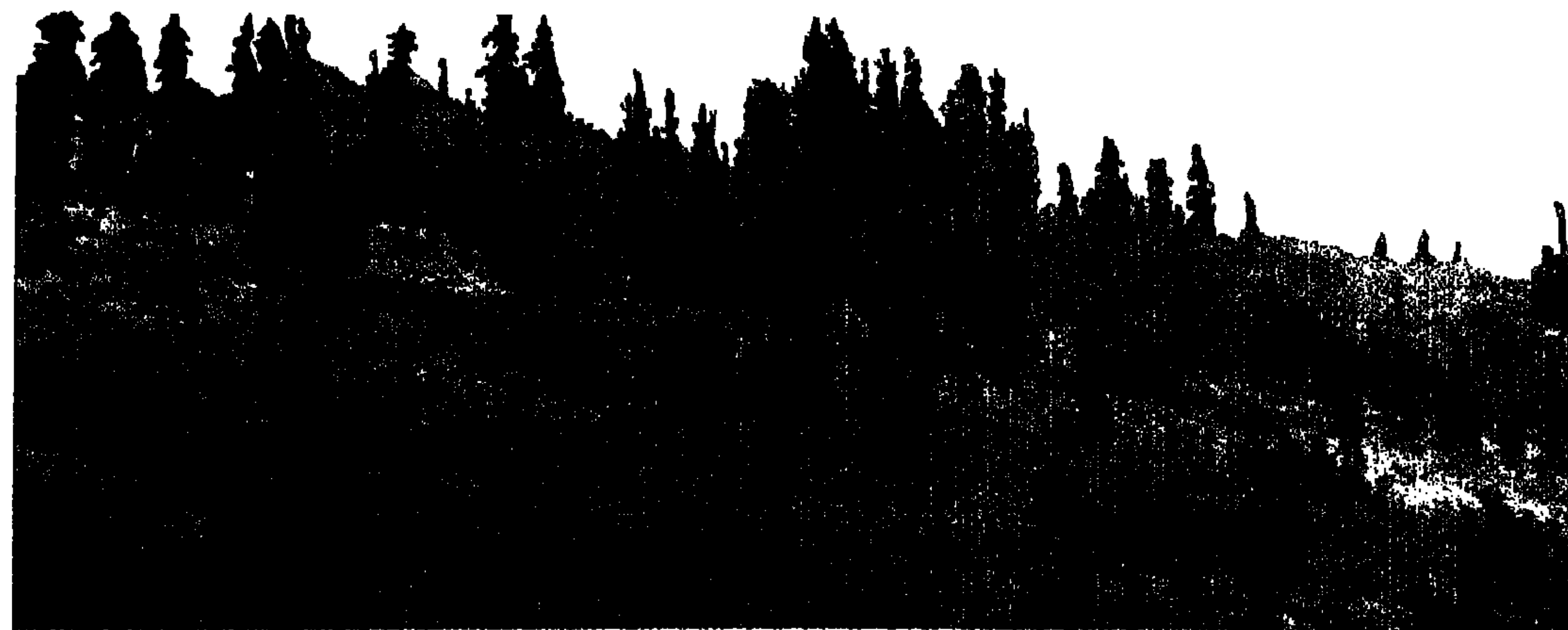
איך אתה נוהג. אף אחד עוד לא שינה את סגנון הנהיגה שלו,בגלל שאמרו לו. מה שמפליא הוא גם, שלמרות שהתשובה בכל מקרה תהיה זה לא אני זה הוא, הצורך להעיר הערות בזמן הנסיעה לא מראה סימנים של התפוגגות. יש עוד הרבה דברים חיוביים לעשות, לפני שמחליטים להפוך לתוכי ולנקר למישהו על הכתף כל הדרך לאילת. היה לי חבר, שאם הייתי מבקשת ממנו שיפסיק לנסוע מהר, הוא היה עונה לי שהוא נוסע רגיל, זה האחרים שנוסעים לאט. אבל אם הייתי אומרת לו שיפסיק לנסוע מהר, כי אני לא מרגישה טוב, אז הוא היה מפסיק מייד. תפסתם את הנקודה? רוב הזמן שנסענו ביחד אני לא הרגשתי טוב והוא נסע לאט, ולזה אני קוראת שינוי.

אתה יודע מה הבעיה שלך? כשהמשפט הזה מגיע, יש רק דבר אחד ברור: הצורך שלך לתקן ולשנות את בן זוגך הופך לחיות בעיקר שני דברים, גלוי ופתטי. בעניין הגלוי, אין הרבה מה לעשות. אנשים שנתונים בסערת רגשות כזאת או אחרת לא ממש מצליחים לשמור על פני פוקר ולשון בעלת דימויים עשירים. בעניין הפתטי, תשתדלו, אבל ממש תתאפקו, לא להידרדר ל'אז אני יגיד לך מה הבעייה שלך'. תמיד יש סיכוי, שהבן אדם יסכים לכל מלה שלכם, אבל יחליט לפתור את בעיותיו, שאך זה מקרוב התוודע לקיומן, במקום אחר.

אל תצעק. הזוגות הכי איומים בעיני הם אלה שמעירים זה לזה הערות ארסיות בנוכחות אנשים אחרים. מה אנחנו אשמים? לנו יש את המשכנתא שלנו ואין לנו על מי לצעוק. מטבע הנתונים של האיזור הגיאוגרפי שבו אנחנו חיים, אל תצעק, או, תדבר יותר בשקט, הם משפטי תיקון נפוצים. הקטע הוא, שברור לכולם שהבן אדם הזה גם צעק כשהיא התאהבה בו. אז מה השתנה? זהו בדיוק. היא כבר לא אוהבת אותו יותר. ■

★ ואמא שלי היתה אומרת, עוד לא קרה שהיתה לך הזדמנות לדבר ואת העדפת לשתוק.

איור: מירת פרידמן

יופי

נורית בת־יער

ונוס, מודל 95'

קריסטל־לוסי־אנליס־קרולין. "אני גם כותבת יומן"

קריסטל, דוגמנית צרפתייה עם שורשים קאריביים, היא השם החם ביותר כרגע בעולם האופנה ■ השבוע היא מגיעה אלינו לתצוגת 'לובשים שלום'

אם נדמה לכם שוונוס תיראה לעד כמו זו העולה מהים בציור של בוטיצ'לי – יש לנו חדשות בשבילכם. לוונוס החדשה יש תלתלי אפרו סטייל צמר־פלדה, עיני ענק מלוכסנות בכחול סטייל הים הקאריבי, ועור בטעם קפה־הפוך. למרות שקוראים לה קריסטל, היא נוהגת לומר ששמה לוסי, אנליס או קרולין, כי בקאריביים לימדו אותה שרצוי מאוד להגן על השם, שמא מישהו יעשה בו כשפים.

ובינתיים, היא עצמה מכשפת את עולם האופנה בהופעתה האקזוטית־ייחודית, שמרגשת לא פחות אם לא יותר מזו של אלילות־מסלול כמו קיית מוס, לינדה אוואנג'ליסטה ונעמי קמפבל.

את התואר ונוס לשנת 95' קטפה קריסטל סנט־לואי־אוגוסטין בחודש מארס האחרון במועדון הלילה הפריזאי 'בנרוש', לאחר תצוגות הפרט־א־פורטה (הביגוד המוכן), שבמהלכן נתבקשו נציגי התקשורת לבחור את הדוגמנית הבולטת ביותר בשנה האחרונה.

טבילת האש הראשונה שלה כדוגמנית אירעה רק בינואר האחרון, וכבר היא הדבר החם ביותר על מסלולי התצוגות, מככבת על שערי ה'ווג' וה'אל' הצרפתיים, דוגמנית־העל הבאה. השבוע נזכה לראות את זיו פניה של קריסטל, 21, בתצוגה הבינלאומית 'לובשים שלום', שעורך משרד התיירות באמפיתיאטרון קיסריה.

אמה של קריסטל היא ילידת גוארלופ שבאיים הקאריביים, אביה הוא יליד מרטיניק. המשפחה חיה בצרפת, וקריסטל אובחנה כבר בגיל 14 כבעלת פוטנציאל מסלולי, כשצייד־דוגמניות ראה אותה במקרה מחליקה על הקרח.

"אבל זה היה מוקדם מדיי בשבילי", היא אומרת לי השבוע, "והעדפתי לסיים את הלימודים. לבסוף זה היה טוסקני, הצלם של 'בנטון', שבחר בי לשתי פרסומות של החברה".

– הופתעת כשנבחרת לדוגמנית השנה?

"כל־כך הופתעתי, שבכלל היו לי באותו ערב תכניות אחרות ולא התכוונתי להגיע לאירוע. במקרה שיניתי אותן ברגע האחרון".

– עם שאר דוגמניות־העל את מיודדת?

"אני לא ממש חברה של אף אחת מהן".

– יש לך חלום?

"להרוויח הרבה כסף ולרכוש דירה לאמי הגרושה".

– יש לך חבר?

"כן, אבל אני לא רוצה לדבר עליו".

– כמו דוגמניות־על אחרות, גם את חושקת בזמרי רוק?

"אם אתאהב באחד כזה, אז למה לא? האהבה היא עיוורת. אבל לא הייתי אומרת שזה הכרחי לחיי. אני לא מאלה שמתות על מגפי־בוקרים מחוררים".

– מה את עושה מחוץ לעבודה?

"לפני שהתחלתי לדגמן, לקחתי שיעורים ביוגה ובריקודים אפריקניים. אני גם מאוד אוהבת לקרוא ספרות צרפתית קלאסית וספרות אנגלית מהמאה ה־19. רואה סרטי שחור־לבן עם אודרי הפבורן, קתרין הפבורן, לורן באקאל והמפרי בוגארט. חוץ מזה, אני גם כותבת יומן. אוהבת לדבר עם חברים, לפגוש אנשים".

– את אוהבת את המראה שלך?

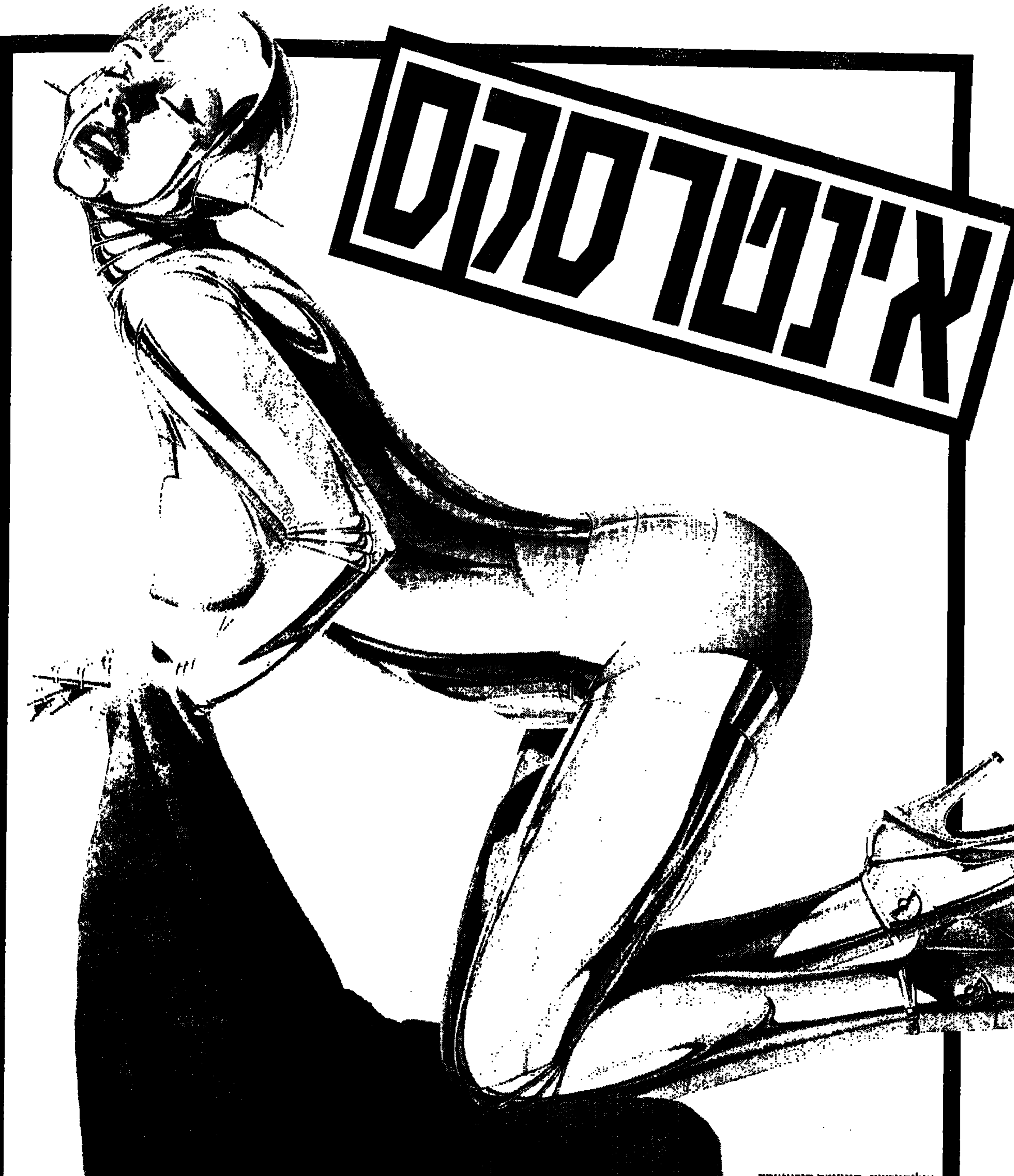
"אף אחד לא מושלם. השיער שלי יבש מדיי וקשה לטפל בו, ואני גם לא אוהבת את הברכיים שלי".

– איך את שומרת על הגוף שלך?

"מטפסת כל יום שש קומות לדירה שלי בפאריז". ■

אינטרסקס

אילוסטרציה: הייג'ימה סוראיאמה

דודי גולדמן נשלח לשוטט במרחבי רשתות התקשורת למחשבים, ולעקוב אחר שיחות ההיכרויות ■ תחת הכינוי 'הפטיש הישראלי', הוא נכנס לשיחות־ועידה של לסביות ושל הומואים ולעשרות ערוצי היכרויות של מבוגרים ובני־נוער ■ שדכנות בסייברספייס

דודי גולדמן

מתחת לפני השטח, בשקט־בשקט, מתנהלים מאות ערוצי היכרויות ותקשורת בין גברים לנשים, בין גברים לגברים ובין נשים לנשים. אני מדבר על היכרויות, על סקס, על גברים ונשים נשואים (לאחרים), המנהלים רומנים אלקטרוניים, ועל אלפי פנויים ופנויות, שמצאו לעצמם את השדכן האלקטרוני.

אנחנו מדברים על תקשורת מחשבים. כל מי שברשותו מחשב ביתי (וכאלה יש בכל בית שני בישראל, על־פי סקר של חברת 'מטה גרופ', שפורסם

אינטרסקס

(המשך מעמוד קודם)

ב'ידיעות אחרונות') שהוא גם בעל מודם (מתקן קטן לתקשורת מחשבים באמצעות קו הטלפון הרגיל) – יכול להשתתף בזה. ואכן, בישראל משתמשים בתקשורת בין־מחשבית לצרכים שונים, כולל להיכרויות, לא פחות מ־50 אלף איש ואשה. כך לפחות מעריך את זה מני נחמן, המפעיל לוח הודעות אלקטרוני הנקרא 'אקוואריוס'.

יש שתי אפשרויות בסיסיות לנהל שיחות־ועידה רבות משתתפים, או שיחות בין שני אנשים, לצורך היכרויות. האחת: להשתמש באחד מ־350 לוחות ההודעות האלקטרוניים הפועלים בישראל, הנקראים 'בי־בי־אס' (ראשי־תיבות באנגלית של לוח הודעות אלקטרוני) ו/או ברשת 'טִיוִי־טל'. האפשרות השנייה: להשתמש באחת מאוטוסטרדות המידע הבינלאומיות הגדולות, וכאלה פועלות בישראל שתיים: 'אינטרנט', שהיא אוטוסטרדת המידע הגדולה בעולם, שאליה מחוברים על־פי הערכות שונות לא פחות מ־50 מיליון איש ואשה מכל העולם, ואוטוסטרדה בינלאומית אחרת, הפועלת אף היא בישראל, היא 'קומפיוסרב', שהיא קטנה יותר (2.5 מיליון איש ואשה בכל העולם), והיא גם מסחרית. הכוונה: לא כל ריכפין יכול להכניס חומר, אלא יש עורך ראשי, ויש מי שבודק מה אתה מכניס לשם. רשת מסחרית היא הרבה יותר נוחה לשימוש – עבורך ועבורי, אבל יש בה פחות סקס־אפיל בהשוואה לרשת כאוטית ואנרכית כמו 'אינטרנט'.

החלטתי לערוך מעקב אחר שיחות והיכרויות, המתנהלות ברשתות המחשבים בישראל ובעולם – וגיליתי עולם ומלואו. קודם כול, כחבר ברשת הבינלאומית 'קומפיוסרב' (באמצעות נציגתה בארץ חברת 'קר־מגנתה'), שוטטתי במשך לילות ארוכים בכל שיחות־הוועידה לצורך היכרויות שמפעילה הרשת, והכרתי גברים ונשים מכל העולם. באמת, מכל העולם.

ומאחר שאין מנוס, זה הזמן לגלות ולצאת מהארון: שוטטתי ברשת 'קומפיוסרב' העולמית בכינוי 'הפטיש הישראלי' (באנגלית), נכנסתי לשיחות־ועידה של לסביות, של הומואים ולכ־70 ערוצי היכרויות רגילים של סטרייטים, ואפילו של בני־נוער (למרות שאני לא בדיוק פדופיל). עברתי אינספור תחקורים, חטפתי צעקות וגערות על שפלשתי לשיחות בלי לבקש רשות („זה כל־כך ישראלי", נזפה בי גייל מארה"ב, „להיכנס לפורום של לסביות כמציצן בזוי, ובלי לבקש רשות", אמרה). מפורום אחר, של בני־עשרה, סולקתי בבושת־פנים לאחר שנשאלתי בן כמה אני. אמרתי את גילי המופלג (40), ומיד צעקו לי „סתלק מהחדר".

הסתלקתי לא לפני שהצצתי בדיאלוגים של בני־נוער מאוסטרליה, מארה"ב, מקנדה ומגרמניה. מה יש להגיד על הדיאלוגים שלהם? הכול דיבורים על הופעות־רוק של כל מיני להקות נידחות (לפחות לאוזניים שלי), על נעלי ספורט חדשות ובגדים, ועל כך שפלוני (מארק) מבטיח הבטחות לאילין, אבל לא מקיים. לא הצלחתי לברר מה מארק הבטיח, למרות שנורא התחשק לי לקיים בעבורו חלק מאותן הבטחות (ואני לא פדופיל).

■■■

חלק לא קטן מהשיחות ב'קומפיוסרב' וגם ב'אינטרנט', בערוצי המבוגרים, אינן ראויות להדפסה בעיתון. אתה מוצא שם הצעות ותיאורים פלסטיים, שרק מרור פורנו בצבע כחול עמוק יסכין להן. 'מיק ג'אגר' (כינוי של אחד המשתתפים) מציע ל'נימפה' (כינוי אחר) שתבוא לשבת על ברכיו, ומכאן הוא עובר לתיאור מפורט מאוד, ויש להודות שגם מרגש, של מה הוא יעשה לה על שולחן המחשב שלו, בעודו מתכתב עם אחרת.

אחר, 'בילי המהיר', מציע ל'יולנר' לבוא אליו משיקגו לסן־פרנציסקו, והוא ידאג לכל תחלואיה (לאחר שיולנר טענה, כי בשבועות האחרונים היא לא חשה טוב, ועליה לקחת חופש). 'בילי' מציע מרשם מפורט מאוד, עם ריח אלילי, שעיקרו כיצד לשפר את מצב־רוחה ונפשה של 'יולנר', והוא מרחיק לכת ומתאר תנוחות, שגם עורך ה'קאמה סוטרה' היה מתבייש לשבץ.

אבל לא רק אנשים מכל העולם מתקשרים לרשתות המחשבים הבינלאומיות הגדולות בעולם, אלא גם ישראלים רבים. באחרונה הכירו שני ישראלים, היא מהרצליה והוא מחיפה, באמצעות צומת התקשורת של אינטרנט באמריקה. האשה עובדת בתעשיית ההיי־טק באיזור המרכז, והגבר עובד בחברת אנרגיה בצפון הארץ. השניים התכתבו – בשמות בדויים – בלי לדעת שהם כמעט שכנים בישראל. לאחר כמה שבועות הוסר אט־אט המעטה הבדוי מכל אחד מהם, ולימים הכירו השניים, והם יוצאים זה כתודש ביחד.

במקרה אחר, שאירע לפני ימים ספורים, קם ונסע לארה"ב תסריטאי ידוע מאחת מרשתות הטלוויזיה בארץ לאהובתו האנונימית בג'ורג'יה. וזה הסיפור: התסריטאי הישראלי היה בעיצומם של גירושים מאשתו, וכאותו זמן לערך החל לשוטט באינטרנט ממקום העבודה שלו. לאחר שהכיר אשה צעירה בג'ורג'יה, והשניים התוודעו טוב זה לזה, הם חיברו לצג המחשב את ה'ווקאל־טק', פיתוח ישראלי המאפשר לשוחח בקול רגיל (כמו בטלפון, רק זול יותר) מול המחשב. וכך הם המשיכו גם בשיחה רגילה, ואז הבחורה האמריקנית רכשה מצלמה קטנה, ובעזרת התוכנה 'סי יו, סי מי', הצליח התסריטאי לראות את פני האלמונית האמריקנית על צג המחשב שלו. מכאן התגלגלו הדברים במהירות, ובשעות אלה ממש מבלה הישראלי אצל אהובתו האלקטרונית בג'ורג'יה.

■■■

אבל לא רק ברשתות הבינלאומיות משוטטים

> **„זה כל־כך ישראלי", נזפה בי גייל מארה"ב, „להיכנס לפורום של לסביות כמציצן בזוי, בלי לבקש רשות". מפורום של בני־עשרה סולקתי, לאחר שגיליתי את גילי המופלג (40), ומיד צעקו לי „סתלק מהחדר"**

לא רק סקס

הפעילות ההיכרותית באמצעות רשתות המחשבים, [illegible] אוטוסטרדות של מידע, [illegible] בעיקר בארה"ב, שם פועלות רשתות כמו 'אינטרנט', 'קומפיוסרב', 'אמריקה און־ליין', [illegible] היכרויות אלה מחליפות [illegible] את החברים או את המשפחה [illegible].

משה אלון, יו"ר חברת 'מלנת', [illegible] התוכנה הגדולה בישראל המשווקת ערכות התחברות לאינטרנט, מספר כי אנשי הרשת בארה"ב [illegible] כי בתוך שנים [illegible] מתנועי בארה"ב, ואם [illegible] בהצלחה לשעות המחשבים המהירות, שכל בית יהיה מחובר אליהן.

אבל הרשתות אינן משמשות רק למטרות של היכרויות או צד רגשי. רבים משתמשים ברשת לשם החלפת חוויות או מציאת פרטנרים [illegible] בעולם. [illegible] מנהל חברת [illegible] הצליח למצוא ברשתות הבינלאומיות חובבים מכל העולם, שארגנו [illegible] טיול [illegible] בעזרת [illegible] הצליח להתארגן בתוך שלושה ימים, ואת מסע [illegible] הוא לא ישכח [illegible]

אינטרסקס

(המשך מעמוד קודם)

הישראלים, התאבים הרפתקנות רומנטית. רוב המשוטטים עושים זאת דווקא ברשתות הישראליות, בכל אחד מאותן 350 רשתות בי־בי־אס הפועלות בישראל, ובכך אגב הופכות את ישראל למדינה המרושתת ביותר בעולם (בארה"ב קיימים כאלף ומשהו רשתות בי־בי־אס, בעוד שעל אוכלוסייה קטנה כשלנו יש יותר מ־350).

מני נחמן, חקלאי בן 40, נשוי ואב לילדים מיהוד, המוציא פרנסה מהאדמה, מפעיל את בי־בי־אס 'אקוואריוס' כתחביב. הרישום והשימוש עבורנו – טיילי המודמים – חינם. מני נחמן מפעיל מביתו ביהוד שבעה מחשבי פי־סי חזקים ועוד שמונה קווי טלפון, וכל האופרציה הזו, שעולה לא מעט כסף, פועלת במשך 24 שעות ביממה. אשתו זהבה יודעת שהבעל מכור לרשת האלקטרונית, ולעולם הוא לא הולך לישון לפני שלוש לפנות בוקר. פשוט, מדבר ומפטפט ברשת, ועוזר לאנשים להיכנס.

ל'אקוואריוס' יש כעת 4,200 אנשים רשומים ברשת, מהם כשליש נשים. צעיר המשתמשים הוא ילד בן שבע, והמבוגר בהם הוא יצחק תמיר, בן 73. אשתו של מני, זהבה נחמן, מגלה סבלנות פילוסופית לתחביב המוזר וגוזל־הזמן של בעלה. „זו הפילגש שלו, וזו הפילגש הכי זולה, הכי נקייה והכי בטוחה, שבעלי יכול להתמכר אליה", היא אומרת.

עם זאת רוב המתקשרים לרשת הם בני 16 עד 20, ואפילו יש רבים בגילאי 20 ומשהו, ויש אפילו פורומים מיוחדים ל'קשישים' בני 30 עד 50, והשידוכים פורחים. לא תמיד מימוש הקשר הדיגיטלי פירושו פגישה פיזית, שכן יש אנשים, שעבורם השוטטות הדון־ז'ואנית ברשת היא יותר צורך תראפויטי מאשר ניסיון אמיתי להגיע לקשר עם בן־זוג.

רבים מהם מספרים על החירות העצומה שמעניק המודם, המאפשר לכל אחד להיות כל אחד, להתפרע במסרים אלקטרוניים ולהגיע לדרגות נועזות, שלעולם לא היה מגיע אליהן בשיחת פנים אל פנים. כל מי שעובד בארגון, שיש בו דואר אלקטרוני ומסרים בין חבריו, מבין במה מדובר. רשת המסרים האלקטרוניים מאפשרת לכל לפלף להיות פטיש בדיאלוג שלו עם בת־זוג, לרוב קולגה לעבודה, ולכל חנונית – להיות חתיכה לוהטת ומושכת.

כל האנשים שדיברתי איתם, ללא יוצא מן הכלל, לא הסכימו לחשוף את שמם או פרטים מזהים אחרים על עצמם. לגבי בני־זוג שאינם פנויים – זה ברור, אבל זה מתמיה לגבי צעירים וצעירות רווקים. מדוע, שאלתי, וכל אחד בתורו ענה בביישנות. „לדעתי, רוב האנשים המשוטטים במודם מתקשים ביצירת קשר בחברה, ולכן הם נמלטים למודם ולמחשב, וכך מכירים בני־זוג פוטנציאליים. ככה אתה גם למד הרבה יותר על אדם, דרך התכתבות מקוונת (און־ליין) ותכופה, ורק אז אתם עוברים לטלפון הרגיל, ואז קובעים פגישה", הסבירה לי יעל, חיילת בת 20 מתל־אביב.

יעל הכירה בחור ברשת, ואחרי שבועות של התכתבות היא אזרה אומץ וקבעה עם הבחור פגישה. ואז, בתום משמרת־לילה שלה בצבא, היא הלכה למקום מסוים בעיר, אלא שהבחור לא הגיע. בירור במודם למחרת העלה כי הבחור דווקא הגיע, אבל למקום אחר, ועד רגע זה השניים עדיין לא נפגשו פנים־אל־פנים, אף שהם ממשיכים להתכתב ברשת.

■■■

חלק מהרשתות אף מפעילות שירות ייעוץ (בלי אחריות) של פסיכולוג או פסיכולוגית חובבים, ואלה עסוקים מאוד בייעוץ לצעירים ולצעירות במציאת בן־זוג או בת־זוג ברשת. הנה סיפור על שניים, המוכרים לכל אוכלוסיית משוטטי המודמים בארץ: סער בליץ, בן 23, מנכ"ל ובעלים של רשת הבי־בי־אס'ים 'אקסלנט', הכיר את חברתו אפרת גרינברג מהתכתבות ברשת מאז היו בני 15, ולימים יצאו במשך שנתיים והיו זוג לכל דבר. באחרונה הם נפרדו, וכעת כל אחד מהם ממשיך לעסוק באופן מקצועי ברשת בי־בי־אס אחרת, והם ידידים וקולגות לעבודה.

גם מלי בת 19 מתל־אביב ונעם מיהוד בן 21, הכירו ברשת, לאחר שמלי ביקשה דרך המודם ייעוץ בתחום הספורט. נעם ענה, ומשם המשיכה התכתבות ערה, וכיום הם זוג.

ויש גם סיפורים עסיסיים. למשל, ג'יזל, שהיא עולה חדשה (נאסר עליי לספר מאיזו מדינה), סטודנטית בת 22, שנוהגת לצוד גברים ברשת. ג'יזל זו הפכה כבר למיתוס ברשת, ועד כה היא התכתבה עם 400 גברים, פגשה 200 ויצאה 'ברצינות' (כחודש) עם כעשרה מהם. לכל המעוניין: ג'יזל טומנת מלכודות תכמות לגברים, ורק מי שעונה בצורה מפורטת על הערפותיו ותחכיביו ונהגיו – זוכה להתייחסות. הומור, דרך אגב, עוזר מאוד. ג'יזל אוהבת לצחוק.

כך גם יעל, במחצית שנות ה־20 שלה ממרכז הארץ, עובדת במקצוע חופשי („אתה יכול לכתוב שלא בתחום המחשבים"), הכירה את בן־זוגה לפני כשנה באמצעות הרשת, ומאז הם זוג מאושר.

בשעת לילה מאוחרת התקשר אליי בחור, שביקש להיקרא עמוס, בן 17 בלבד, וכבר טייל ותיק ברשת. לאחר שהשארתי הודעה בכמה בי־בי־אס'ים עם הטלפון שלי, התקשר אליי עמוס וסיפר כיצד הכיר את חברתו הנוכחית – לפני שמונה חודשים – באמצעות הרשת, ומאז שני השמיניסטים הם זוג אוהב, אף שעמוס ממשיך קצת לשוטט ברשת, „כי זה ממש ממכר. אחרי שאתה מדבר בכל מיני רשתות במשך שבוע־שבועיים – אתה ממש נופל ברשת והופך להיות מכור", הוא מסביר.

– אולי אתה לא מרוצה מהקשר שלך, ואתה מחפש בחורות נוספות?

עמוס: „מה פתאום. אני אוהב את החברה שלי, אפילו שאני ממשיך לטייל ברשת. אני מכור". ■

> **באחרונה הכירו שני ישראלים, היא מהרצליה והוא מחיפה, באמצעות צומת התקשורת של אינטרנט באמריקה. השניים התכתבו, בשמות בדויים, בלי לדעת שהם כמעט שכנים**

אנטישמיות ברשת

באחד הלילות השתתפתי בפורום 'מהגרים סטרייטים' ברשת 'קומפיוסרב', ועל השיחה שלי 'עלה' אדם שהציג עצמו כדי־ג'יי. שאלנו זה את זה לגילנו, של כל אחד (אני 'הפטיש הישראלי') ואת גילו, ואז כתב לי 'די־ג'יי' שהוא מדיסלדורף, גרמניה. „אני מקווה שזה לא אכפת לך", הוסיף, כדי לעשות שיחה. אמרתי שכלל לא אכפת לי, ואפילו הוספתי שיש לי שם יהודי־גרמני – גולדמן. ואז באה התשובה, אכזרית, קצרה ונוקשה, ולפי דעתי פראנואידית וגם אנטישמית.

וכך כתב לי הדי־ג'יי מדיסלדורף: „זה כל־כך אופייני ליהודים להגיד כך. גולדמן אינו שם יהודי בכלל. גולדמן הוא שם־משפחה יהודי טיפוסי באירופה, וזה מאוד אופייני לכם, היהודים, לחשוב שיש לכם שם גרמני", כך אמר הדי־ג'יי הנאלח מדיסלדורף, וניתק את עצמו כבת־אחת מהרשת.

בספר הדיקדוק הפנימי של הרשתות, ניתוק חד־צדדי ללא קבלת רשות וללא הודעה מראש נחשב לשיא הברוטאליות. לא יכולתי אפילו להגיב. אבל גם אם הייתי יכול – לא הייתי מצליח, שכן לא יכולתי לסגנן ולערוך את הזעם שלי בקלילות אמיתית באנגלית במחשב.

איך כותבים לילדים

סופר הילדים והנוער השוודי אולף סטארק, שהיה מאורחי הכנס הבינלאומי לספרות־ילדים שנערך בתל־אביב אשתקד, סיפר שנפגש פעם במסיבה עם מנתח־מוח נודע. במהלך השיחה, כשסיפר למנתח במה הוא עוסק, אמר זה: „מעניין מאוד. כשיהיה לי זמן, אני חושב שגם אני ארביץ פעם איזה ספר־ילדים". סטארק הינהן בהבנה וענה: „גם אני מאוד עסוק עכשיו. כשאתפנה, אני חושב שאקפוץ פעם לבית־החולים שלך וארביץ שם איזה ניתוח־מוח..."

עובדה היא, שיותר מרי אנשים, בארץ ובעולם, היו רוצים להרביץ פעם איזה ספר־ילדים, ורבים מהם אכן מנסים לעשות זאת. בניגוד לכתיבה למבוגרים, נדמה לרבים, שכתיבה לילדים היא משהו ספונטאני, ש„בא לך פתאום", ש„זורם ממך", שאינו דורש הכשרה, כישורים, מקצועיות. נדמה להם עוד, שכל מיני שטויות שמסתובבות להם בראש – הם יכולים לכתוב לילדים; הרי ילדים שרויים בעולם הרמיון ואינם יצורים רציונאליים, אז למה שלא להרביץ איזה קשקוש מקושקש ולקרוא לו ספר־ילדים. התוצאה: שפע אדיר של ספרי־ילדים, שרובם אינם שווים את הנייר שעליו הם מודפסים.

והילדים? במו בענייני אוכל וטלוויזיה, הילדים הם אוכלי־ג'אנק טיפוסיים: מה שמגישים להם, בייחוד כשהוא מגרה ופיקאנטי, הם בולעים בתיאבון ומבקשים עוד. זו הסיבה, שספרי־ילדים רעים מאוד זוכים, לעתים, גם להצלחה מסחרית.

למען כל אלה שבאמת היו רוצים לכתוב ספר־ילדים טוב, ומוכנים גם ללמוד משהו בדרך אל התהילה, כתבה קתרין וולי את הספר WRITING FOR CHILDREN. מדריך שימושי, חם ואופטימי, לכתיבת פרוזה לילדים, בעיקר לגיל הביניים ולנוער. הספר יצא בקנדה, לפני שנים אחדות, בהוצאת New American Library, חטיבת־בת של „פנגווין".

קתרין וולי היא סופרת־ילדים אמריקנית ותיקה, שכתבה כ־90 ספרים, לגילים שונים, חלקם תחת שם־העט ג'יין ת'ייר. היא גם מעבירה סדנאות בכתיבה־לילדים באוניברסיטת קיימברידג', אנגליה. הקאריירה העשירה שלה, כמו גם בטחונה־העצמי, דחפו אותה להסתמך בספרה זה בעיקר על דוגמאות שלקוחות מספריה, מה שעלול להתפרש כשחצנות־מה על־ידי הקורא האנין. הגם שנושבת מהספר לעתים רוח של ספרי־הדרכה אמריקניים, בנוסח „איך לעשות מה", עשויים כותבים־מתחילים לילדים להפיק ממנו תועלת. להלן צרור חלקי, מתומצת מאוד, של הנחיות, הוראות ועצות.

■■■

• כשהשכבת את ילדך/נכדתך לישון סיפרת להם סיפור שהמצאת – והם היו מוקסמים. נדמה לך, שיש לך ביד סיפור־ילדים. כל מה שנותר הוא להעלותו על הכתב ולשגרו למו"ל. אתה טועה. הילד שמקשיב לסיפורך שבוי על־ידי הנוכחות, החום ותשומת־הלב שאתה מרעיף עליו. לכן, ישתה בצמא כל מה שתספר לו. סיפור כתוב הוא משהו שונה לחלוטין.

• לספרות־הילדים יש הסטוריה. כבואך לכתוב לילדים, רצוי שתקנה לך בקיאות בספרות־הילדים הקלאסית, לדורותיה, כדי שתלמד מגדולים וכדי שבכתיבתך לא „תגלה את אמריקה". קריאת ספר אהוב, של סופר אהוב, עשויה להיות מרדבן־יצירה נפלא.

• לעולם אל תשכח את תמונת־עולמו המצומצמת של הילד הקורא ואל תתייחס אליו כאל בעל בקיאות מוקדמת בתחום שעליו אתה כותב.

• סופר־ילדים טוב אינו חייב להיות ילדותי, אבל הוא חייב להבין ילדים ולזכור היטב את ילדותו־הוא. אולם, עליך להכיר היטב גם את חיי הילדים היום. אם תסתמך רק על ילדותך, אתה עלול ללקות באנאכרוניזם.

• עליך לשלוט היטב בלשון: דקדוק, תחביר, אוצר־מלים. עליך לדעת לכתוב בלשון רהוטה ולהשתמש במלים שיעוררו בקוראים תחושות וריגושים.

• עליך להיות מחונן בדמיון. ודמיון, במיקרה זה, פירושו, היכולת לדמיין איך יתנהגו, יחושו ויחשבו גיבוריך בנסיבות שאליהן תגלגל אותם. האם גיבוריך אמיתיים לגביך? האם תוכל להשליך עצמך לתוך הוייתם, להכיר את אישיותם ורגשותיהם כך, שתוכל לצפות את התנהגותם בנסיבות משתנות?

• עליך להיות ישר כלפי הסיפור, כלפי הגיבורים וכלפי הקורא. עליך להתעניין באמת במה שאתה כותב: בגורל הגיבורים ובהשפעת אלה על קוראיך. עליך לאהוב באמת את מלאכת הכתיבה.

• כדאי שתכין לך מאגר של רעיונות, של מצבים ושל טיפוסים. אירועים ומצבים שבהם אתה נתקל עשויים לשמש חומר־גלם או נקודת־מוצא. עקוב אחרי אנשים. שים לב איך הם מתנהגים, מה ואיך הם אומרים.

• עליך להאמין בעצמך, להיות החלטי ובעל משמעת־כתיבה, לעבוד קשה על שיכתוב ושיפוץ ולא להניח מידך כתב־יד עד שאתה משוכנע שהוא באמת נפלא.

■■■

• עליך להחליט מראש באיזה ז'אנר אתה עומד לכתוב ולבחור את זה שמתאים ביותר לסיפור, בתנאי שאתה אוהב לכתוב בו. עליך להכיר היטב את הרקע, את הווי־החיים, הלשון, האביזרים וכו', שבהם שתול סיפורך. במקום להפליג למחוזות מרוחקים או דמיוניים, או לשאול רקע מסיפורים קיימים, מוטב שתחפש את נושאיך בתוכך או בילדותך ותתרכז במקומות ובמצבים שמוכרים לך מיד־ראשונה. כשאתה חוקר את ילדותך, אין די במה שקרה באמת; על בסיס מה שקרה יהיה עליך להתרחב ולהמציא. את התחושות של הילד של אז תאיר התובנה של המבוגר דהיום.

• כדי לדעת אם „רעיון" הוא אכן רעיון טוב, עליך „לישון" עליו. אחרי ההתלהבות הראשונית המבט מצטלל: היש כאן עלילה? היש כאן סיפור? האם זה יעניין ילדים? השתדל להתרחק מעלילות שנשחקו מרוב

שימוש: הכלב שהלך לאיבוד, חלומות וכיוב'. סיפור־ילדים טוב מכיל, מתחת לפני השטח, איזו איכות אוניברסלית מיוחדת, אמירה משמעותית או רעיון אנושי גדול, אך אלה זקוקים לסיפור טוב בכלי־רכב.

• בתחילת הכתיבה אתה מבולבל, עמוס, פזור־מחשבות, לא יודע מה לעשות. אם אתה עקבי ורציני, התוהו־ובוהו יתבהר אט־אט, הטפל יידחק לשוליים והדברים החשובים באמת יגיעו למרכז. כתיבת סיפור או ספר עשויה להימשך חודשים ושנים.

• כבואך לבנות את הגיבור המרכזי אתה חייב להיטיב להכירו: גילו, תיאורו החיצוני המדוייק, איזה בית ואיזה הורים יש לו, מזגו, מה הוא אוהב ומה הוא שונא, מה עובר בראשו ואיך יפעל בכל מצב נתון. רק לעתים רחוקות תוכל לבנות טיפוס בדיוק כמו מישהו מהחיים: הספר, כאשר הוא בדיוני, מציב בפני הגיבור מצבים ואתגרים שילדים רגילים אינם עומדים בפניהם.

• גם כשאתה מספר את הסיפור בגוף שלישי, כלומר מפי הסופר־המספר, נקודת הראות העיקרית שלך היא זו של הגיבור המרכזי. כשאתה מספר בגוף ראשון, כלומר מפיו, אינך יכול לדעת, בעצם, מה קורה בנפשם של גיבורים אחרים.

• הילד־הקורא נוטה להזדהות עם הגיבור הראשי ולדמיין שהוא־הוא הילד שבסיפור. כדי ליצור קרבת־נפש זו, עליו לדעת תמיד מה עושה, מה חושב ומה חש גיבורו. לשם כך עליו לחשוב ולחוש כמוהו: להריח, לטעום, לשמוע, לראות. טוב ורצוי להשתמש ברמזים; הקורא משלים בדמיונו את התמונה כולה.

■■■

• מה שמחייה את הדמויות ומקדם את העלילה הוא האיזון־האיחוד של תיאורים, פעולה ודיאלוגים. לשונו של ילד מסגירה היטב את רקעו, חינוכו, אופיו וראיית־העולם שלו. השתדל להתאים לכל טיפוס אורח־דיבור שמתאים לו. סיפור שבו כל הדמויות מדברות באותו סגנון אינו אמין. דיאלוג בספר שונה משיחה אמיתית. בחיים אנו מגמגמים, חוזרים על עצמנו, מאריכים. בספר עלינו ליצור תרכיז דיאלוגי, שלמרות גבישיותו יישמע טבעי ואמין לחלוטין. רצוי שקטעי הדיאלוג יהיו קצרים ופזורים; שיחה ארוכה מייגעת את הקורא. כדאי להימנע משימוש בסלנג בוטה ועכשווי; עד שהספר יודפס, עלולות מילות־עגה רבות כבר להיות „אלטע זאכן".

• את רוב המשאבים יש להשקיע בבניית הגיבור הראשי. אך, גם גיבורי־המשנה חייבים להיות בעלי אישיות ייחודית ולא דמויות־קרטון. ודא שגיבוריך אינם מושלמים מדי: קשה להזדהות עם מישהו שאין לו חסרונות ו/או כשלונות.

• אל תנסה לכוון סיפורך לקבוצת־גיל מסויימת. התרכז במה שאתה רוצה לספר, בנה דמויותיך בהתאם – ואת השאר כבר יעשה המו"ל.

• סיפור טוב זקוק לקונפליקט, שאותו מעלה הסופר לדרגת חשיבות. בילדה שהולכת בגן ורואה נרקיסים בפריחה אין עדיין שום קונפליקט. קונפליקט הוא משחק/מאבק/עימות בין כוחות מנוגדים. בספר־ילדים עליו להתרחש – ולהיפתר – בין ילדים. עליו לשקף איזו בחירה קשה שיעשה הגיבור, כדי לפתור בעייה נתונה, והחלטתו תהיה המניע לרגשות סבל או שמחה. קיומם של הורה/הורים בסיפור חייב להיות מובן מאליו, תומך או מפריע, מספק שירותים. בסיפור לילדים ולנוער אסור שההורה ימלא תפקיד מרכזי או זה של דאוס־אקס־מכינה, כלומר זה שצץ ברגע המכריע ופותר את כל הבעיות.

• אסור בשום־אופן להשחיל לסיפור ברגע האחרון דמות חדשה, שממנה יצמח הפיתרון. כל האלמנטים שישתתפו בפיתרון, פלוס רמזים מובילים, חייבים להיות מוצגים ופזורים קודם־לכן בסיפור, כדי שהקורא יוכל להשתתף בחשיבה על התרה אפשרית וכשזו תבוא שתהיה מתקבלת על הדעת. כדי שכל אלה אכן יתרחשו כדאי להכין, לפני הכתיבה, לפחות דף אחד של סינופסיס, תקציר העלילה, כולל הדמויות, התפניות וההתרה הסופית.

■■■

• בפרק הראשון רצוי לרמוז היטב לאופי הקונפליקט ולאישיות הגיבורים, וראי לזו של הגיבור הראשי. רצוי להתחיל באקשן, או בדיאלוג, שייתנו לסיפור תנופת־פתיחה ויכניסו את הקורא לעובי הקורה. לא כדאי להתחיל בהצגה ארכנית ומייגעת של העניינים. אחרי קריאת הפרק הראשון מחליט הקורא (גם העורך) אם להמשיך לקרוא או להניח מידו את הספר. אחרי פתיחה של דיאלוג שנון או אקשן ניתן להציג את הרקע ואת הגיבורים על־ידי פְלֶש־בֶּק.

• דאג לכך, שקוראיך יישארו כל הזמן במתח לגבי המשך העלילה. כדאי ליצור לפחות עלילת־מישנה אחת, מקבילה, שנקשרת אל זו המרכזית וזורעת עליה אור נוסף.

• אל תסתבך בתיאורים או בדיאלוגים ממושכים. תן לנשום. כשמשהו קורה, דאג לכך שגיבורך הראשי יהיה שם. דאג לגרגר את העלילה בין הגיבור הראשי לבין גיבורי־המשנה, אבל כשאתה אצלם תאר רק מה הם עושים, לא מה הם חשים.

• דאג לסיים את הספר בשיא העניין ובשיא העלילה. סיום כזה יעניק לקוראיך את מירב הסיפוק.

• שלב הומור בעלילה ובתיאור הדמויות. הומור של מצבים והומור של טיפוסים. הומור, במקרים רבים, הוא סם־החיים של הסיפור. ילדים אוהבים לצחוק. דרך הומור טוב הם לומדים לצחוק גם למרכיבי־אופי של עצמם, לכישלונות, לאכזבות; להשלים עם עצמם, לקבל עצמם, לא להישבר. אבל זכור, יש הבדל בין הומור של ילדים לזה של מבוגרים.

• בכתיבתך אתה יכול לסייע לילד לגלות מכמני יופי, לעורר את סקרנותו, את התלהבותו, את רגישותו לעולם, לאנשים, לשפה. אבל, הכל במידה. אל תעמיס.

• בסיפור שאתה כותב אתה משקע את אופייך, את ערכיך, את השקפת־העולם שלך. לעולם אל תנסה לעשות זאת על־ידי הטפה. עשה זאת דרך הדמויות, דרך הבעיות שהן נתקלות בהן ודרך האופן שבו הן פועלות ופותרות אותן, דרך תחושותיהן לגבי עצמן, לגבי אחרים ולגבי החיים בכלל.

עד כאן צרור הנחיות לכותב־המתחיל לילדים, מפי הסופרת והמרצה קתרין וולי. אפשר, שחלקן מובנות מאליהן. אפשר, שלחלקן לא תסכימו. גם הכותבת סבורה, שלב־ליבו של מעשה־הכתיבה הטוב אינו ניתן ללמידה: אותה איכות מופלאה, מיסתורית, חמקמקה ובלתי ניתנת להגדרה, שנובעת מתוך האישיות, הרגישות וכישרון הביטוי הייחודי של הסופר, שהופכת צרור דפים כתובים למעשה־אמנות. עוד נשוב לנושא זה.

דייסת חיטה אלוהית

לילה אחד, במסיבה, בעודי מפוצצת מצחוק מהבריחות שחבריי מה'מאפיה הרומנית' תקעו שם בלי רחמנות - שמעתי את רוזינה קמבוס, המארחת, קוראת לכל הציפורים: „ילדים! (חתיארים בני 40 פלוס, אחד־אחד, כן) - יש קוליבה!"

וכאן - קרה דבר מרהים:

כולם התחילו להעביר את הבשורה מאחד לשני „יש קוליבה! יש קוליבה!" ולשאול את המארחת מבורחים לאללה: „מי מת? מי מת?"

בחיים שלי לא שמעתי על מאכל בשם 'קוליבה' - ואצל פרעסרית כמוני זה מה־זה חור בהשכלה. איך זה יכול להיות? לא לטעום, לא לדעת, לא לשמוע על זה אף פעם - ועוד מאכל רומני כל־כך טיפוסי!

מה־זה־מה־זה ה'קוליבה' הזו? שאלתי בסקרנות עצומה, אבל אף אחד לא רצה לספר לי. „תאכלי, ואז תדעי!" אמרו. וגם: „אוי, כמה שזה טעים!"

מפה לשם, הפגנת־עם גדולה מאוד התחילה לבעבע סביב הסיר עם הקוליבה, ואני ראיתי איך הסיכויים שלי להשכלה פותחים מרגע לרגע. אבל המארחת, מלאך האלוהים הרחום, תקעה לי ליד צלוחית עם הדבר הזה, ותחי נפשי.

הכנסתי לתוך זה כפית בחשרנות רבה, ומה ח'ני ח'גיד לכם!

זה היה אחד הדברים הכי טעימים ונפלאים שטעמתי מעודי. פשוט, אוכל־אושר!

מין דייסה די מוצקה, מתוקה בדיוק במידה, עשויה מגרגרי חיטה שלמים, עם אגוזים, צימוקים, רום, וניל ואלף טעמי גן־עדן.

מי שאוהב דייסת אורז עם חלב וקינמון וצימוקים - ימות על זה. ומי שלא - אני חושבת שגם את זה לא. לא שזה דומה בטעם, בכלל לא - אבל איכשהו, אפשר לסווג את זה באותה המחלקה.

עכשיו - למה שאלו בכזה צחוק, מי מת?

כי מסתבר שלגויים ברומניה יש מנהג, שכשמישהו מת אצלם - הם עורכים שולחן גדול וחגיגי לכל האנשים שהיו בהלוויה. ואחד ה'כוכבים' הכי מרכזיים בשולחן הזה זו ה'קוליבה' הזו, שמוגשת בתוך קערות מרכזיות עמוקות, וסוכריות קטנטנות צבעוניות זרויות על פניה. ה'עשירים' היו מגדילים לעשות ומציירים על פניה צלבים מפוארים מסוכריות כסף.

ילדים קטנים היו מקבלים אותה פושרת וצמיגה, ישר מתוך הסיר, אל תוך כפות ידיהם הקטנות. בלי כף, בלי כפית, אח, איזו שמחה על ראשיהם.

לנו זה נראה משונה, אבל אני חושבת שיש דווקא הרבה חוכמת חיים במנהג הזה, שהכי מאשרר את החיים נוכח המוות, עם 'צו מפלגה'.

למרות!

שליצנים טוענים - שהמנהג נועד, רק כדי לצער את האלמן או האלמנה העליזים. שאם חלילה, אין הם מצטערים על בנזוגם שככה נפטרו מעונשו - שיצטערו לפחות על כך שהם צריכים להכין כל־כך הרבה אוכל לכל־כך הרבה אנשים, ולא יגיעו לכדי חילול כבוד המת, עם שמחה יתרה...

וכמו שאצל הגויים המספר 13 הוא קטסטרופה, אבל אצל היהודים הוא דווקא מספר מזל - ככה רבותיי, מבחינתי, ה'קוליבה' הזו עושה עלייה כתור אוכל של שמחות.

נו מה לעשות, שאצלנו זה תמיד אחרת.

כן, כן, עם לבדד ישכון, ובגויים לא יתחשב (כייחור בייחור כשכראי לו...)

אוכלים את זה קר, בצלוחיות של לפתן, ומתפללים לאלוהים שייתן כוח להפסיק עם זה אחרי חמש כאלה...

קניות

500 גרם חיטה שלמה (שימו לב לא לקנות גריסים, שרי דומים בצורה, אבל הם דגן אחר לגמרי), סוכר, 4 שקיות סוכר וניל, 200 גרם צימוקים בהירים (חשוב לטעם שיהיו מהזן הבהיר), 200 גרם אגוזי־מלך, תמצית רום, טיימר.

הכנה

1. שמים בסיר גדול 500 גרם חיטה שלמה להשריית לילה (מינימום 8 שעות) במים רבים.

2. בבוקר שוטפים היטב את החיטה, מסננים ומוסיפים לה 10 כוסות (כוס = 200 סי־סי) מים חדשים.

3. מוסיפים לסיר גם 12 כפות מחוקות (200 גרם) סוכר וחצי כפית מחוקה מלח. מרתיחים, ומרגע הרתיחה מעבירים ללהבה הבינונית של הכיריים, אש קטנה, סיר מכוסה לחלוטין, שעה (טיימר).

4. אחרי שעה מוסיפים 200 גרם (כוס מאוד דחוסה) צימוקים בהירים, ממשיכים לבשל על אותה להבה בינונית, אש קטנה, סיר מכוסה, עוד שעתיים (טיימר) עם בחישה אחת כל חצי שעה בערך. כמות המים וגודל הלהבה מחושבים כך שזה לא נדבק.

5. אחרי 3 שעות בישול איטי מכבים אש. מוסיפים לזה 4 שקיות (40 גרם) סוכר וניל, כף אחת תמצית רום ו־200 גרם אגוזי־מלך שבורים גס (בשקית שלהם, עם פטיש השניצלים). לא מבשלים את האגוזים, כי הם מוציאים מרירות בבישול. די בחום התבשיל.

לא נוגעים בזה עד שזה צונן לחלוטין, וכל הנוזלים נספגו. בוחשים, מעבירים למקרר וממציאים ברכה מיוחדת רק לזה.

הערה חשובה: ניסיתי לחסוך זמן ולבשל בסיר־לחץ, אבל כל הטעם התפקשש. זה שלוש שעות מהחיים, להבה בינונית, אש קטנה, ולא יעזור כלום.

פינת תגאון

500 גרם חיטה מושרית, מסוננת + 10 כוסות מים + חצי כפית מחוקה מלח + 12 כפות מחוקות (200 גרם) סוכר. להרתיח, לכסות הרמטי, להעביר ללהבה בינונית, אש קטנה.

אחרי שעה להוסיף 200 גרם צימוקים בהירים ולבשל כנ"ל עוד שעתיים, עם בחישה אחת כל חצי שעה. לכבות אש. להוסיף 4 שקיות (40 גרם) סוכר וניל, כף אחת תמצית רום ו־200 גרם אגוזי־מלך קצוצים גס. לא לגעת בזה עד שפושר. לאפסן במקרר.

זיכרונות אהבה ממירנצח

שני פלאחים חרשו בשדה. פתאום אחד מהם הגיע לשיח, והשני ביקש ממנו שלא יעקור בשום אופן.

„אתה מבין", הסביר „פה, עשיתי פעם ראשונה אהבה עם אהובתי. יש לי הרבה זיכרונות מהשיח הזה".

המשיכו והמשיכו לחרוש, ועוד הפעם, הראשון הגיע לשיח, והשני ביקש ממנו לא לגעת בו.

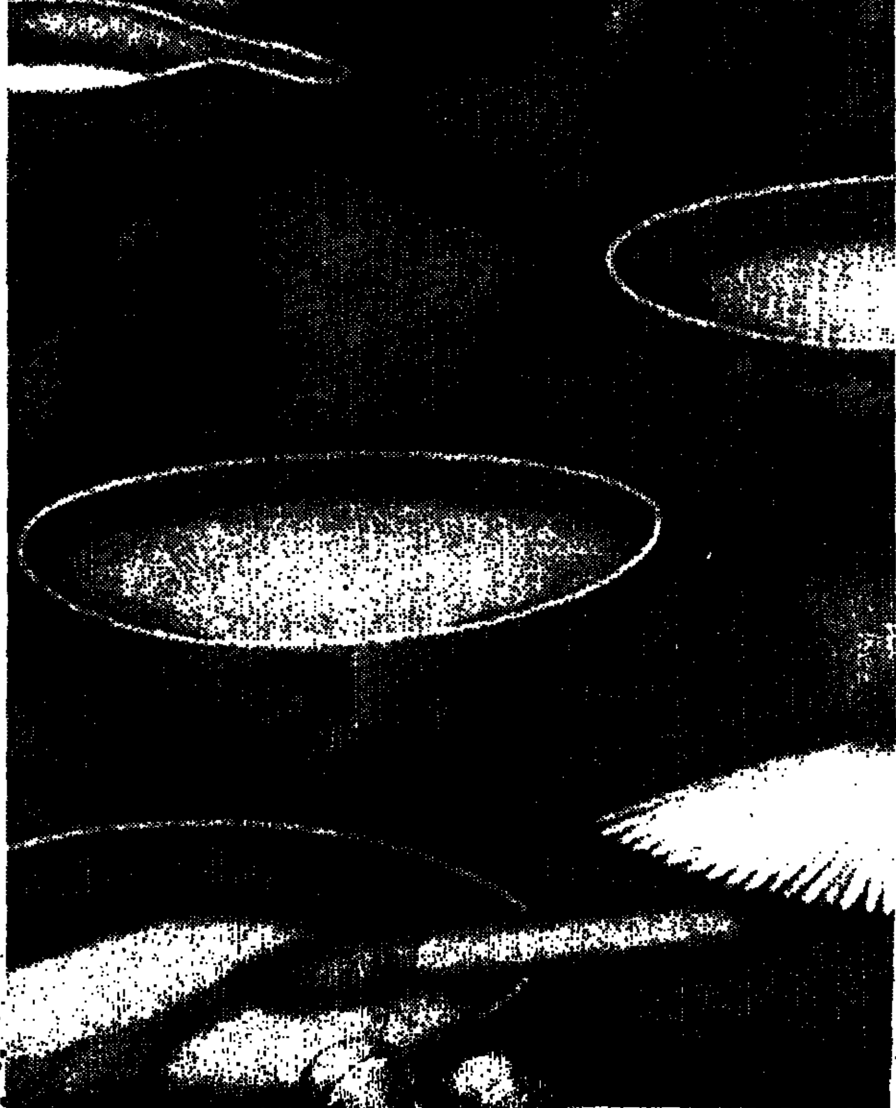
„מה עכשיו?" שאל הפלאח „גם פה עשית אהבה?"

„לא", ענה השני „כאן עמדה אמא שלה והסתכלה עלינו".

„אמא שלה הסתכלה עליכם?" השתבץ הראשון „ומה היא אמרה?"

„מה...מה...מה..."

מה אתם רוצים, זה לא אני, זה היא, זה היא, המאפיה הרומנית...

איור: סו הילווד־האריס

מלך ישראל

כבר שנים שאין לנו מלך, ואפשר היה לחשוב שנשלים עם זה ■ אבל לא. אנחנו מתעקשים להמליך עלינו את מלכי הרייטינג והפלאפל והכביש והיופי ■ בימים שאפילו מלכי אנגליה מספקים לעולם רק שערוריות, אנחנו נשארים עם זוהר ארגוב ז"ל ■ לכבוד שבועות, חגו של דוד המלך, מכתיר '7 ימים' את מלכי העם

אילו היה ניתן לחזור אחורה במנהרת הזמן ולהפגיש את דוד המלך עם איגי וקסמן, מלכת הכלום הלאומית, זה היה לבטח אירוע מבדר ביותר. לפי המסורת, דוד המלך נולד ונפטר בשבועות, וזו הזדמנות מצויינת לבדוק מה נותר ממוסד המלוכה.

ביהדות, המלוכה היא אחד היסודות החשובים של עם ישראל. אנחנו מכונים „ממלכת כהנים וגוי קדוש", הקב"ה מכונה מלך מלכי המלכים, והמלכת מלך היתה אחת משלוש המצוות בהן נצטוו ישראל עם כניסתם לארץ. דווקא דוד, למרות שהיה המלך השני, אחרי שאול, נתפס כמלך האולטימטיבי. הוא העמיד את מספר המלכים הגדול ביותר שמלכו בירושלים עד חורבן הבית הראשון, ושושלתו נצחית. אפילו ספר היוחסין של צאצאיו נשמר, וגם היום יש לא מעט משפחות בעם היהודי, שיכולות למנות את ייחוסן במדויק ובפרוטרוט מדוד המלך. ולבסוף: המשיח - מלך הערגה והחלומות של כל הזמנים, יהיה מצאצאיו של דוד.

ומה נשאר לנו היום? לא סמכות רוחנית, לא דמות לאומית. רק מלך הסלים, ומלך השערים, ומלך הפופ שפוחד מהצל של עצמו, ומלכי הביצה והכלום התל־אביביים, ומלכת הכביש, ומלך הרייטינג, ומלך הזמר המזרחי שמת בנסיבות טרגיות. היינו אפילו מאמצים את אליזבת מלכת אנגליה, אם מוסד המלוכה שם היה מראה איזשהו כבוד עצמי. במקום זה אנחנו מקבלים רק בגידות, שערוריות ולכלוכים.

עופר לוי. מסלסל נפלא

צילום: רזי

המלך

זהר ארגוב מת בנובמבר '87, בן 32, בתא־המעצר בראשון־לציון, כשקרעי שמיכה סביב לצווארו. גם כשמת, לא הודח מהמלוכה. היום, שמונה שנים מאז מותו, איש לא מערער על כך שהוא נשאר המלך האמיתי של הזמר המזרחי. גם האשכנזים. ארגוב היה לא רק זמר נפלא, עם קול מרטיט, מתנה משמיים, אלא גם המיתוס הגדול ביותר של המוסיקה הישראלית. סיפור חייו היה של בן־עניים שעלה לגדולה, עם קשר פסיכוטי לאם ולנשים בכלל, מוקף בקהל מעריץ, לעתים משחית, ומהול באונס, באהבה נכזבת, בסמים קשים ובמוות בלתי־פתור. ארגוב לא התאמץ להיות הקונצנזוס, הוא התאמץ להישאר ארגוב.

עופר לוי, שיש הרואים בו את המלך העכשווי, גם הוא רצה להשתייך לקונצנזוס, לא רק להיות עופר לוי. יש לו קול מצוין, והוא מסלסל נפלא, אבל לוי היה צריך את לאה לופטין (ואת נעמי שמר), כדי שכולנו נאהב אותו. וזה עוזר. עובדה. הוא, בניגוד לארגוב, גם חי כמו מלך.

■ יואב בירנברג

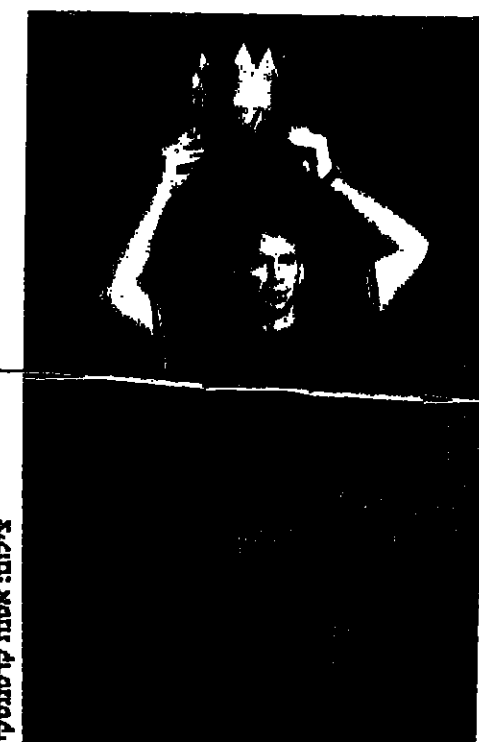
זוהר ארגוב ז"ל צילום: שחר מלמד

אלימלך הוא המלך

רפרטואר השירים המצומק של אוהדי הספורט בישראל התרחב בשנים האחרונות, והוא כבר כולל אוסף שירי משוררים ורבנים („כל העולם כולו גשר צר מאוד"). מי שתרמו להתפתחות השירה העברית במגרשי ארצנו הם, בין היתר, אוהדי הפועל חולון בכדורסל, שלפני כ־15 שנה גזלו את זכות־היוצרים על 'רד הלילה' של יעקב אורלנד (טרם הוגשה תביעה) והפכוהו לשיר־הלל לאלילם ישראל אלימלך.

אורלנד כתב את „רד הלילה/ רב שירנו/ הבוקע לשמיים/ שובי שובי הורתנו/ מחודשת שבעתיים". לפי גרסת אוהדי חולון, זה נשמע פחות מסובך: „אלימלך הוא המלך/ אלימלך הוא המלך" וגו', לפי הלחן המקורי (עממי־חסידי). אלימלך, שבאמת היה פעם המלך של חולון (עם בוגין, מאור, דניאל ויעקובי), רשם לפני חודש כתר אליפות שני עם מכבי ת"א, כרכז מחליף לגיא גודס. אלימלך כבר קצת זקן, כוחו לא הכי במותניו, אבל לאן שלא יילך, שירו המסורס של אורלנד ינדוד ויהדהד אחריו.

■ שלמה מן

צילום: אמנון [illegible]

ישראל אלימלך. שיר מסורס

מלך הרייטינג

אם אנשים מוכנים לרוץ בשביל המלך שלהם בבגדי־ים ולהתבזות לעיני כל עם ישראל, אז דודו טופז הוא מלך, גם אם הודח עתה על־ידי החלסטרה הזנ'נאית. פליטת הפה על הצ'חצ'חים ערב המהפך, שהעלה את הליכוד לשלטון, נשכחה, עברה לה בתוך נחשול הרייטינג המפנק. מתוך 14 חודשים מאז ראשית 1994 עמד טופז בראש טבלת הצפייה במשך שבעה חודשים. מי שמזנב בו הוא יגאל שילון, שהעפיל לראש הטבלה חמש פעמים, עם 'מועדים בשמחה' בערוץ הראשון, ואחר־כך עם 'פספוסים' בערוץ השני. פעם אחת עמד יגאל בראש הטבלה יחד עם אחיו, דן שילון. התכנית 'איצ'ה', בכיכובם של ספי ריבלין ועליזה רוזן עמדה בראש הטבלה חודש אחד. בצמרת ניתן למצוא בתכיפות את 'בשידור חי' עם דן שילון וכן את ה'קומדי סטור', 'לא רוקדים תשבוץ' ו'גלגל המזל'.

■ אורה עריף

דודו טופז. מבאי חבובות אילוסט: דני

מלך ישראל

(המשך מעמוד קודם)

מלכת הילדים

תראו לי ילדה אחת מגיל שנתיים עד שמונה שלא חולמת להיות מיכל ינאי. לא ברור לגמרי מה הפך אותה בן־לילה למלכת הילדים. אולי השיער הבלונדיני הגולש, אולי פני הבובה, הדיבור המתפנק והפופיק החשוף, ואולי משום שהיא נראית כאילו נלקחה מאחת האגדות שאותן היא מספרת לילדים.

הפיכת החצר והדחתה של מלכת הילדים הראשונה, ציפי שביט, התרחשה עם פרוץ הכבלים. ינאי, קריינית־רצף, הפכה למגישת־על בתכניות הילדים. זה לא בא לה בקלות. המלכה, עוד לא בת 23, אומרת על עצמה שהיא וורקוהולית שוויתרה על ילדות נורמלית ועל כל המשחקים שמשחקות ילדות, במטרה להכין את עצמה להצלחה הגדולה. מגיל שמונה היא מופיעה על הבמה. מעל המיטה שלה תלתה מודעות שגזרה מהעיתונים, שמזמינות ילדות למבחנים. היא רצה ממבחן למבחן ומהצגה להצגה, והשתתפה כבר כילדה ב'גוליבר', ב'היירי', 'באליעזר והגזר', בפסטיבל שירי ילדים, ב'טוביה החולב' ובהפקות אחרות. בין לבין לקחה שיעורי פיתוח־קול ומשחק וחילטרה באינסוף חגיגות ימי־הולדת בשבת בבוקר.

בגיל 23 הפכה המלכה למיני־אימפריה ולתעשייה שלמה, שמקדמת מכירות למוצרים לילדים כמו שוקולדים, עטיפות, סיכות, ומה לאו ומי שחייב יכול לראות אותה גם כדורותי בהצגת הילדים המצליחה 'הקוסם'.

■ אספת סלף

הילת שוויג. „אני יודעת שאני מלכה" צילום: רזי

מלכת אסתר

הילת שוויג (15) ילידת בת־ים, שלומדת בתיכון עירוני רמות, הוכתרה כמלכת אסתר בתכנית הטלוויזיה 'שישי חי' בערוץ השני. השבוע היא אומרת: „כשאהיה גדולה, אני יודעת שארצה להיות מישהי שיכירו אותה. אני אוהבת את זה, את הפרסום והכול. עד היום אנשים מזהים אותי ברחוב, אומרים לי: הנה מלכת אסתר".

– איך הגעת לתחרות?

„ביום שישי, שבוע לפני התכנית, קראו לבנות ובנים שיש להם כושר מנהיגות ותכונות של מלכות, להתקשר ולהשאיר הודעה. התקשרתי. באודישן שאלו אותי איך הייתי מצילה את העם היהודי, מה הייתי עושה בתור מלכת אסתר וביקשו ממני לקוד קידה כמו מלכה".

– למה חשבת שמתאים לך להיות מלכה?

„בפורום המשפחתי אני יודעת שאני מלכה. אני בת־זקונים, מפנקים אותי. רציתי שכולם יראו את זה".

■ אורית עריף

מלכת בריטניה

מה אפשר להגיד על מלכה אמיתית עם דם כחול? הדבר הכי בולט אצלה הם כובעיה, הגורמים לה להיראות לפחות כמו בת 200, ולא כמו בת שישים פלוס, שזה גילה. אליזבת השנייה היא אולי אשה ככל הנשים. עם בעל שמחפש אחרות כל הזמן, עם ילדים שאף פעם לא למדו לנהל מערכת יחסים שפויה, עם אחות שרק מתגרשת. אשה, שכמו כולנו אוהבת כלבים וסוסים וטקסים, ועל אף עושרה הרב לא נוצצים עליה היהלומים ולא מרצדים על צווארה הזהבים. מלכת בריטניה, בסך־הכול, שרק באוסטרליה מעיזים לצחוק עליה, אך במולדתה עדיין עושים לה כבוד. אחרי הכול, היא לא קובעת את מחיר הלחם וגם לא איזו מריבה תותקף על־ידי בריטניה היום. אבל איך אפשר לכתוב על מלכים ולא להזכיר את אליזבת לבית וינדזור?

■ תחיה אדר

אליזבט השנייה. כלבים וסוסים צילום: 'סיגמא'

מיכל ינאי. ויתרה על ילדות נורמלית צילום: קלוד אפללו

מלכת הסבון

יש מי שקוראים להם חסרי מוח

'צעירים חסרי־מנוח' היא מלכת הרייטינג של אופרות־הסבון באמריקה. שנה שישית ברציפות צועדת סדרה זו בראש. לכן אני שואלת את עצמי לא פעם, מהו המסר שסדרה זו מעבירה לי. אז קודם כול, לדעתי, זו בכלל סדרה קומית, כי לא קורה שאני צופה בה – ואני עושה זאת מדי יום ביומו – בלי לחטוף פרצי־צחוק היסטריים מטיפשות התסריטים. ממש אין גבול לטמטום. למדתי בבית־הספר האופראי הזה ככה:

א. גבר משיגים רק על־ידי תככים ומזימות.

ב. אשה יפה כמו קסנדרה הול לא מצליחה לתפוס לעצמה גבר, אלא אם הוא אימפוטנט, כפי שהיה בעלה הראשון, עבריין – כפי שהיה מס' 2, ומסומם כפי שהיה מס' 3. כשסוף־סוף היא מוצאת גבר נורמלי שאוהב אותה – היא נהרגת בתאונת־דרכים.

ג. בראד קרלטון הוא בעצם סחבה. נשים חוטפות אותו, מסממות אותו, בוגדות בו, ואין לו מילה להגיד על כך, כי מי הוא בסך־הכול? רק הגבר הכי נאה בסדרה.

אם לא ישפרו שם את התסריטים, קמטי הצחוק שלי ילכו ויחריפו.

■ תחיה אדר

המלך הנבחר

אילו חודש היום משטר המלוכה, היה עזר וייצמן מוכתר למלך ישראל, וראומה היתה המלכה – כך עולה מסקר שערך מכון 'גיאוקרטוגרפיה' בלעדית ל'7 ימים'. לא שעזר וראומה צריכים לרוץ להזמין את הכתרים ואת הגלימות. טוקרס מריי, כיוון שהסקר מצא גם כי העם היושב בציון לא רוצה בחידוש המלוכה. 85% מהנשאלים מבין 500 המשתתפים במדגם שללו את הרעיון בפסקנות. רק 6% ממש רוצים במלך, 2% מוכנים לשקול את הרעיון, ו־6% לא חשבו עדיין על הסוגיה.

במסגרת הסקר נתבקשו הנשאלים לציין מי היה ראוי בעיניהם להיות מלך בישראל. רק כרבע מהם הסכימו להשיב על השאלה. 19.3% מתוכם בחרו בעזר וייצמן, ובמקום שני בחרו הנשאלים את עצמם – מה שמלמד על יחס מבודח למריי לנושא המלוכה. במקום שלישי נבחר ביבי נתניהו על־ידי 8.2% מהמשיבים. יצוין כי בין שמות 'המלכים' הפוטנציאליים בלט מקומם של הפוליטיקאים. אחרי ביבי השתרכו ובאו לפי הסדר: שמעון פרס, דוד לוי, יצחק רבין, אריק שרון, חיים הרצוג וחיים רמון. גם במקומות נמוכים יותר בדירוג הופיעו פוליטיקאים כמו רפול, גנדי, יצחק שמיר ואפילו יוסף בורג. נזכרו שם גם כאלה שמנוחתם עדן, כמו מנחם בגין וגולדה מאיר. 3.8% מהנשאלים היו רוצים לראות את המשיח על כס המלוכה, 2.6% – את דוד המלך. מעולם הבידור הוזכר, משום מה, רק אריק לביא, ומהתקשורת רק חיים יבין. אפילו שמותיהם של הרב שך והרבי מלובביץ' לא נזכרו.

– מה על המלכה? אחרי אשתו של ומשאל ואחותו, שכיכבו במקומות הראשונים, מכה ראומה וייצמן שוק על יהך (8.8%) גשות זוהר ומלכות יופי. במקום הרביעי לזמור לבנת ושולמית אלוני – צוינו כל אחת על־ידי 5.1% מן הבוחרים. במקום החמישי מלכת־היופי (כלשהי). את המקום השישי חולקות אילנת וייז ויעל אבקסיס – כל אחת קיבלה 3.4% מקולות אלה שהסכימו להשיב על השאלה. בסך־הכול עלו שמותיהן של שש פוליטיקאיות ושש נשים מעולם האופנה, הבידור והיופי. גם רחל אמנו זכתה לשבריר אחוז – 0.7% ליתר דיוק.

לקינוח נשאלו הנבדקים, מיהי משפחת המלוכה הראויה בעיניהם. משפחת וייצמן במקום הראשון – 30% מן המשיבים על השאלה. אחרי־כך משפחת הנשאלים (19% בחרו באפשרות זו), ושורה של משפחות פוליטיות מרכזיות, הרצוג, דרך משפחת לוי (דוד), נבון, נתניהו ואחרים. בודדים בחרו במשפחות עשירות כמו אייזנברג, שטראוס ורוטשילד כראויות למעמד המלוכה. והיו גם (1.1%) מהנשאלים בכל אחד מהמקרים), שציינו את משפחות הוד בן־ישי ואת הרב שך בכשירים לכס המלוכה.

■ שושנה חן

עזר וראומה וייצמן. המלכותיים

מלך ישראל

אריק שרון היה מלך ישראל הראשון בדורנו. דוד לוי היה המלך השני. הראשון הוכתר על־ידי חייליו. השני הוכתר באמצעות עממיותו. הראשון היה צבר. השני לא. את המלך הראשון שלחה מלחמת לבנון לגלות. את השני הריחו המהפך הפוליטי בבחירות האחרונות והתככים הבלתי־פוסקים בחצר הממלכה. לראשון היתה גם מלכה, לשני היה אח. הראשון גולה בחוות־השקמים, והשני גולה בבית־שאן. שניהם חיים היום בשולי הפוליטיקה. חיים, לא קיימים ממש.

שנה וחצי לפני מועד הבחירות הבאות, אין לנו מלך ישראל, מלך פוליטי. יצחק רבין מעולם לא היה מלך ישראל, גם לא שמעון פרס. מקסימום גולדה זכתה בתואר מלכת המטבח, או האמבטיה. שוב אנחנו נשארים עם ביבי, אבל ביבי עדיין לא הוכתר. על־פי הסקרים, העם עם ביבי והעם עם הגולן. שתי הקביעות האלה יעמדו למבחן בבחירות הבאות. ולמלך ישראל, ייתכן שרבים מהישראלים היו בוחרים דווקא במלך חוסיין.

דוד לוי ואריק שרון

■ יעל גבירץ

מלך המשיח

המלך המשיח הינו המלך האולטימטיבי ומלך הכיסופים היהודי של כל הדורות. האמונה בביאת המשיח הינה אחת מי"ג עיקרי האמונה של היהדות. הרמב"ם בהלכות מלכים (פרק אחד־עשר) מקדיש תיאור ארוך לדמותו, שמתחיל במילים המפורסמות: „המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה".

■ שושנה חן

מלך
ישראל

(המשך מעמוד קודם)

סימבה. האל הטוב מאחוריו

רינה מור. טיפ טופ צילום: סמי בן־גד

מלך נרקיס

אגדה יוונית מספרת על נרקיסוס, שהיה עלם יפה־תואר וכל הנשים התאהבו בו, אך הוא היה אדיש אליהן והתאהב דווקא בבבואתו שנשקפה במי הפלג. לאחר שמת מגעגועים אל עצמו, האלים הפכו אותו לפרח, הנושא את שמו עד היום הזה. נרקיסיסט, לפי המילון הלועזי־עברי של דן פינס: „התאהבות אדם בעצמו, בהכללה בהערצה עצמית מופרזת התפנקות מופרזות".

האגדה על הנרקיס מלך הביצה היא סיפור־עם מאוחר יותר: „חלה פעם מלך הצפרדעים ולא נמצאה ארוכה למחלתו. יעץ לו רופאו כי ירית פרח־בושם ויירפא. הלכו שליחי המלך וביקשו מכל הפרחים הריחניים לבוא להשתכן בביצה, וכולם סירבו. רק הנרקיס נאות לכתת רגליו אל הביצה. הריח המלך את פרח הנרקיס והבריא ממחלתו הקשה. לאות תודה, הסיר את כתרו והניחו על ראשו של הנרקיס". אצלנו בארץ, הנרקיס מזמן לא מלך הביצה, הוא פורח בהרי יהודה, בגליל ואפילו בנגב, לצד פריחתו באזורי ביצה לשעבר, דוגמת נחל הקישון שבמפרץ חיפה.

■ דפנה מרוז

מלכת היופי

פעם היו לרינה מור טורי עצות ב'עולם האשה' וב'ראש אחד'. בזנה, הייתי הרוסה על העצות שלה. האחיתופל הזאת, מיס יוניברס הראשונה והאחרונה של ישראל, המליצה לנקות את כל הבית בווקס. פעם היה לה אחו־שרטוטה עצה, לקנות רק שני זוגות סטים של מצעים זוגיים, כי אין מקום לשמור הרבה מצעים בארון, וככה מוודאים שהצבעים של הכריות והציפות תואמים, ולא מתבלבלים מכל מיני סטים.

ב'ראש אחד' רינה יעצה לא לקיים יחסי מין לפני שבשלים לזה, ולשתף את אימך בסודותיך האינטימיים, כי היא האשה שתייעץ לך הכי טוב. אני גנובה נורא על כאלה דברים, כי יש משהו קסום ומופלץ כאחד בלהתאים את צבעי המצעים שלך, ולשוחח עם אימך כפוזת משפחת ברייידי. לו הייתי מגלה לאימי את סודותי האינטימיים, היא היתה קופצת ממגדל שלום – אך אצל רינה מור, רק מפני שהיא כל־כך יפה, וכל־כך מלכה, וכל־כך עורכת־דין, וכל־כך מטופחת טיפ־טופ, איכשהו, ככל שעצותיה מציאותיות פחות, הן נראות הגיוניות יותר. זהו חינן של מלכות יופי כלל־עולמיות. לו היו ניקול חלפרין־מאנת, או שירלי בן־מרדכי, יועצות לי לצחצח את ביתי בווקס, הייתי צוחקת צחוק גדול. כשמיס יוניברס ממליצה על כך, ברוגע ובשלווה, בחולצת כותנה לבנה ובמכנסי ג'ינס, זה נראה כהבטחה לעתיד טוב יותר, בו מצעייך יהיו מותאמים זה לזה, וריחניים, ולאמך העצבנית יהיה קוקו בננה כמו לקרוליין אינגלס מ'בית קטן בערבה', והיא תשאל אותך, באנגלית: „את רוצה לדבר על זה, מותק?"

■ נפי אמיר

מלך האריות

לא רק ישראל מתגעגעת למלך. דיסני לא עשה מעולם סרט על מלכותיות שכזאת. גמדים, מכשפות, פילים מטופשים, פיטר־פנים, למה לא? אבל לא מלכים. אמריקה רפובליקנית ודמוקרטית, ודיסני משקף אותה. אבל פתאום – לא עוד. הדרת מלכות, אומר הסרט, קיימת מלידה. נולדת למלוך. אלוהים לשלטון בחרתנו. מלך ניכר החל מיום הולדתו. הוא נמשח בשמן המור. גור האריות סימבה יודע שהוא מלך. כל הג'ונגל יודע שהוא מלך. האל הטוב מאחוריו. בלב ליבו של המשטר הכי דמוקרטי בעולם מתעוררת הכמיהה לזכותו מלידה של השליט העליון בכוח האל, שלא חסרים בדרך הצגתו יסודות פאשיסטיים. ראו כיצד הוא מצוייר על רקע ממלכתו ונתיניו. כיצד אלה מקבלים את זכותו זו מלידה. כל משבר הדמוקרטיה משתקף כאן, ועוד בעולם החלומות של ילדינו, אלה שיקימו את עולם המציאות של העתיד. מלך האריות הם רוצים? זכות שלטון מלידה? לא מספיק להם ביבי נתניהו ויצחק רבין? וגם לא קלינטון וחילארי? מה יהיה על הדמוקרטיה? לתשומת־ליבו של שר החינוך.

■ נחמן אינגבר

מלך החדשות

לקיבעון שלנו קוראים חיים יבין. הוא מלך החדשות, גם כשהרייטינג של חדשות ערוץ 2 עם הצמד הצעיר (והנעים) יעקב אילון ומיקי חיימוביץ' מכה את מכט, לפי סקרי הצפייה הנערכים עבור הערוץ השני. עוד בימים הטובים של המונופול המתוק שרו כוכבי 'מוצ"ש' את השיר האימורטלי: „חיים יבין, האם תבין, שהחיים אינם חיים, ללא חיים יבין – האם הבנת?"

ומה כבר לא אמרו על השילוב הקטלני של הקול הרדיופוני, המצלמות האוהבות, הממלכתיות והמכובדות שמקרין ה'מושלם' מרוממה. הוא אפילו לא צובע את השיער. הוא חופף כל יום – כך התוודה בפני דן שילון, ובדרך־כלל, מתחפר בצהריים ל'שלאף שטונדה', כמו כל ייקה שמכבד את עצמו. אחרי התנומה הוא מגיע (תמיד בזמן) לאולפן.

מלך הרוק

'מלך הפופ' הוא מייקל ג'קסון, או לפחות כך הוא אוהב שמכנים אותו. בתואר 'מלך הנשמה' מתחלקים אוטיס רדינג וג'יימס בראון, ו'מלכת הנשמה' היא ארתה פרנקלין (אבל גם קרלה תומאס), ג'ים מוריסון ז"ל היה 'מלך לטאה', ו'ראן די־אם־סי' כינו את עצמם במשמעות כפולה 'המלכים מקווינס'.

מלכים ומלכות בתוך שמות הזומרים והלהקות לא חסרים, בעיקר בג'אז, בבלוז ובנשמה, אבל לא רק: ג'ו קינג קריסקו, קינג סאני אדה, אלברט קינג, בי־בי קינג, בן אי. קינג, ארל קינג, ארי קינג, פרדי קינג, קרול קינג, קינג פלויד, קינג קרטיס, 'פאנקי קינגס', 'קינג הארבסט', 'קינגפיש', 'קינג קרימזון', 'קינג מיסל', 'קינג סולומון', 'קינג'ז איקס', 'הקינגסמן', 'קווין', 'קווינסרייך', 'טין קווינס', קווין לאטיפה ועוד. יש גם המון דוכסים, אבירים, נסיכות ונסיכים, פרינס, למשל הוא רק נסיך, אבל אחד התארים האהובים עליו הוא 'הרע המלכותי' – (HIS ROYAL BADNESS).

אבל מלך הרוקנ'רול היה רק אחד. אלוויס אהרון פרסלי נולד ב־8 בינואר 1935 ומת ב־16 באוגוסט 1977, בגיל 21 הוא הפך לכוכב הרוקנ'רול הגדול מכולם. הוא לא היה הראשון וגם לא הנועז מכולם, אבל הוא ללא ספק היה המלך. אגדה בחייו. אף על פי שבסוף חייו הקצרים הוא היה שמן, מכור לסמים ומנותק מהמציאות, נשאר אלוויס הסמל האמריקני הגדול של הנעורים והמרדנות.

ב־1977, כשאלוויס מת, החליט יוצר אנגלי צעיר ומוכשר בשם דקלן מקמנוס להפוך ליורשו: הוא קרא לעצמו אלוויס קוסטלו. הוא היה קטן, רזה וממושקף, וזו היתה שיא ההוצפה. אבל אלוויס השני היה בין הכוחות החשובים בגל החדש, שבא אחרי הפאנק הבריטי, ואחרי עשר שנים הוא הגשים חלום והקליט באה"ב עם נגנים שליוו את אלוויס פרסלי. לאלבום ההוא הוא קרא 'מלך אמריקה'.

■ יואב קוטנר

אלוויס פרסלי. צעיר לנצח
אלוויס קוסטלו. מלך אמריקה
צילום: 'סיגמא'

מלך ישראל

(המשך מעמוד קודם)

חיים יבין

בטקס החתימה על הסכם השלום עם ירדן בעין עברונה, עורר בנו יבין גאווה לאומית, כשניצב על הבמה במלוא הדרו ובמלוא קולו דובר העברית והאנגלית המושלמות, והזמין את מכובדי העולם לשאת את דבריהם. יבין, אחרי הכול, הוא בדיוק הטיפוס שהחליפה שלו תישאר לבנה גם בתוך מכרה פחם. המעירות המקצועיות שלו מעטות. בדרך־כלל פניו חתומות, אבל קשה לשכוח את חיוכו הרחב ואת קולו העולץ עם הכרזת תוצאות הבחירות האחרונות, שהחזירו לשלטון את מפלגת העבודה. כן. פעם בארבע שנים מתעלה יבין מעל לשיאי הרייטינג של עצמו: הוא הכרוז הלאומי המודיע לאומה המאזינה בציפייה רוממת את תוצאות 'המדגם', שמשקף בדרך־כלל גם את תוצאות הבחירות.

■ אורה עריף

מלכת הכלום

איגי וקסמן בת ה־23 שבתה את לבי, כשהתראיינה אצל דן שילון לא מזמן, וכששאל אותה מה עשתה עד שפצחה בקריירה של זמרת, ענתה בפשטות: „כלום". – וכך התפרסמת? הוא שאל, והיא, במבוכה, אמרה שכן, בתל־אביב זו לא בעיה לא לעשות כלום ולהתפרסם. ולכן בהרבה כבוד אני רוצה להכתיר את איגי וקסמן כמלכת הכלום.

יש לה עבר של בליינית, אך בעיקר של רומנים. היו לה הגון רומנים, ואפילו היה לה בעל לזמן לא ארוך מדיי. איגי, ששמה האמיתי הוא בעצם מיה, שברה את לבבותיהם של נציגי הדור החדש והזועם, רוקיסטים ברובם, כמו אוהד פישוף, אורן קפלן, אייל שכטר, שלומי קינן, איגי דיין, אביב גפן והבעל יובל קיינר. היום היא עם איש מוכשר, המוסיקאי חמי רודנר, ושרה את 'תישא אותי לאשה'.

תחיה אדר

צילום: דן קינן
איגי וקסמן נחמי רודנר

מלך הביצה

לא בטוח שזה כבוד כזה גדול – אבל אם הוטל עליי להכתיר את מלך הביצה, תרשו לי להציג לפניכם את מוטי רייף, בן 30, גבוה, נאה, ויש לו פה כזה גדול, שאוי לו למי שנכנס לתוכו. מצד שני, הוא יודע לנשק את היד, להחמיא ולשחק אותה מחור מן הדור הישן. רייף מסתובב עם עבר של רוגמן, והיום הוא לא רק מביים תצוגות אופנה, אלא מפיק אירועים ומעריף אותם גדולים ומרשימים. את מלך הביצה התל־אביבית קיבלנו דווקא מחיפה, שהנפיקה לנו בעבר הרחוק מלך ביצה אחר, את רפי שאולי והבלתי־נשכח. זה שהיה בעל מועדוני־לילה וידע תמיד במי להתאהב ועם מי להתעסק ולבסוף להתחתן – וכל אלה גררו אותו לכותרות הרכילות, כשהוא לא ממש מתנגד.

מוטי רייף, לעומת זאת, הספיק להסתכסך עם רבות וטובות. אם להזכיר רק קומץ, אז היו לו ריבים עם שלווה בן־גל, אנבל טמיר, תמי בן־עמי, שרה מילר והיו עוד, אבל מי זוכר. על תקן של מלך הביצה, הוא מתאהב בדרך־כלל בגדול – הידועה ביותר היא סינצ'י מור – ואחר־כך מסתיימים הרומנים בקול ענות חלושה. הוא טרם התחתן, אמנם, אבל כבר הספיק להוליד תאומים למזכירתו המבוגרת ממנו פנינה בריק, ואת המסיבה שעשה לילדיו זוכרים כל תושבי הביצה. מה שבלט שם, אומרים אלה שטרחו ובאו, היתה הפוזה. כולם היו בפוזה.

■ תחיה אדר

מוטי רייף ודוגמניות
צילום: פיטר ל. רוזנברג

מלך הסלים

אולי בהשראת מס' 9 האגדי ממכבי ת"א, השקיע דובי גל את כל המטר וצוונציק שלו ב'מלך הסלים' – סרטו הפאתטי מלפני כ־15 שנה, שבו הוא מגלם פקיד־בנק אפור ומרובע, שיכולתו המדהימה לקלוע ניירות וחפצים שונים לסל־אשפה ולכל מיני, הופכת אותו לכוכב־על בכדורסל. מיכאל ברקוביץ' ממשולש דיזנגוף בן־יהודה והירקון בת"א, שברבות הימים הפך למיקי, עבר הרבה במגרש השכונתי ברחוב אמיל זולא כדי להפוך למס' 1 של הכדורסל הישראלי בכל הזמנים.

31 שנות קליעה לסל כיד המלך (שטרם הסתיימו גם כיום, בגיל 41), מהילדים ועד הבוגרים, הביאו אותו למספר המדהים של כ־24 אלף נק', מהן כעשרת אלפים בבוגרים של מכבי ת"א, מכבי ראשל"צ, הפועל ירושלים והפועל ת"א. ברזומה שלו 16 אליפויות, 13 גביעי מדינה ושני גביעי אירופה. רק ג'מצ'י עוד יכול אולי לאיים עליו בקטגוריית הסלים. מבחינת מנהיגות, סמל ורמות, דורון רק יכול לצחצח למלך את הנעליים.

■ שלמה מן

עודד מכנס. לא הגיע לנבחרת

מלך השערים

הרבה מלכים ואגדות נעות הצמיחה ביצת הכדורגל הישראלי: גלזר וחודורוב היו ממשיכי שושלת המייסרים האפורה. שפיגלר ושפיגל היו מלכי דור־הביניים, וממשיכי דרכם היו מלמיליאן, סיני, אוחנה, עטר והילדים ברקוביץ' ורביבו. כל שם – שושלת בפני עצמה.

אם נבחר את המלך לפי תרומתו לנבחרת הלאומית, זה ללא ספק שפיגלר, בעל מספר ההופעות (79) והשערים (27) הרב ביותר (כולל שער במונדיאל). אבל בליגה הלאומית זה עודד מכנס, גם בזכות עובדת היותו מלך השערים בכל הזמנים. 200 שערים עגול – זהו מאזנו של כוכב הכדורגל בדימוס מנתניה, ב־14 עונות. דרך המלך של נעל הזהב בליגה הלאומית בכל הזמנים עברה ליד המלטשות של נתניה, לא הרחק מרחוב גד מכנס, אחי סבו, שקנה את חולות נתניה הראשונים. על אותם חולות נבנה שנים אחר־כך מגרש הקופסה המפורסם של מכבי נתניה, שהצמיח אגדות חיות וכובשות – מוטל'ה שפיגלר, ויקטור סרוסי, דוד לביא ועודד – שהביאו לעיר ארבע אליפויות נהדרות וגביע אחר.

מי לא זוכר את נסים קוויתי משתנק במוצ"ש במבט ספורט מתיאור מבול השערים מנתניה. מכנס לא השתלב מעולם בנבחרת, אבל בליגה היה תותח־על. ארבע פעמים מלך השערים, פעם אחת שחקן העונה. שיא העונתי: 26 כיבושים. מבין ה־200 שלו ראוי לציון שערו מול מכבי פ"ת, בו קיבל מסירה משפיגלר, הקפיץ פעם ברגל שמאל, פעם בימין, פעם בחזה, פעם בראש ומשם פנימה. חוץ מזה, נחשב לכובש־לבבות: למרות האקסטזות שגרם מדי שבת לאוהדי נתניה, שמר תמיד על התנהגות מלכותית: לא השתולל, לא קפץ על הגדרות ולא עשה סאלטות ותראקות, כמו הדור הממורי של היום.

■ שלמה מן

דובי גל, מלך הסלים הקולנועי

מיקי ברקוביץ', מלך הסלים האמיתי

מלך ישראל

(המשך מעמוד קודם)

בכל רחבי הארץ בערבי ראיונות והטיף להקמת קזינו חוקי בישראל. טיסונה לא עשה זאת, כדי שיהיה לו קזינו קל"ב. בתי־הקזינו באמריקה וגם אלה הפועלים כעת בטורקיה ובמזרח־אירופה מוכנים לשלם את כל הוצאות הטיסה והלינה שלו, ובלבד שיבוא אליהם לסוף־שבוע. אבל הוא מאמין שרשת בתי־קזינו, שתופעל נכון, יכולה לשלש את היקף התיירות הנכנסת לישראל.

■ *שלמה אברמוביץ'*

מויז'ניץ – רבי משה יהושע הגר מבני־ברק. אצל שני האחרונים ניכרים גם גינוני התנהגות מלכותיים וגם רמת חיים גבוהה למדיי, שנחשפו לציבור בעת השמחות ההמוניות שערכו חצרותיהם.

בתוך המגזר החסידי היה רק אחד ויחיד ולא קם כמותו, ש'מלכותו' חרגה הרבה אל מעבר לסביבתו הטבעית – הלא הוא הרבי מלובביץ', רבי מנחם מנדל שניאורסון, שהלך לעולמו בקיץ האחרון, וחלק מחסידיו מסרבים להודות עד היום שאיננו. 'מלכותו' של הרבי מלובביץ' הגיעה לביטוי חסר־תקדים בממדים היסטוריים בתופעת 'המלכתו' למלך המשיח עוד בחייו. חידה, שלא תיפתר כנראה לעולם, אם הדבר נעשה על דעתו. הרבי עצמו חי בצניעות ולא יצא מימיו לחופשה.

■ *שושנה חן*

הרבי מלובביץ'. המת החי

הרב עובדיה יוסף

הרב שך

מלכת הבמה

שלוש שחקניות נפלאות טוענות היום לכתר מלכת התיאטרון הישראלי: חנה מרון, אורנה פורת וליא קניג. לפורת ולמרון מלאו כבר 70, קניג עדיין צעירה מהן כמעט בעשור. אבל כשהתיאטרון הישראלי נולד כאן, היתה בו רק מלכה אחת – חנה רובינא. רובינא היתה אגדה עוד בחייה. היא חלמה למות על הבמה ומלכה בתיאטרון כמעט עד מותה, והיא בת 90. היא הגיעה לכאן עם 'הבימה' ממוסקבה, היתה לאהל'ה מהפנטת ב'הדיבוק', וגילמה עוד עשרות תפקידים בלתי־נשכחים. והיתה לה גם ביוגרפיה לא פחות מהפנטת, עם סיפור אהבה פתלתל למשורר הצבעוני אלכסנדר פן ושמועות עיקשות על רומן עם חיים ויצמן, הנשיא הראשון.

הקמת התיאטרון הקאמרי והקמת המדינה הצמיחו נסיכות חדשות. ההצגות בהן שיחקו כבר דיברו עברית אחרת, חדשה יותר, ועדיין, מה שמשותף לגבירות שלמעלה, הוא ששלושתן לא נולדו בארץ. פורת נולדה כנוצרייה בגרמניה, והגיעה הנה בעקבות האהבה; מרון היתה ילדת־פלא על הבמה בגרמניה; ואילו קניג היתה שחקנית ברומניה עוד לפני שהגיעה לישראל. שלושתן הגיעו למעמדן בעבודה קשה, ושלושתן התכבדו בפרס ישראל לתיאטרון. מרון הספיקה גם להיפגע בפיגוע במטוס אל־על במינכן; מה שהפך אותה לסמל לאומי.

■ *זאב מירנפוק*

חנה רובינא; סוערת על הבמה

מלכת הכביש

בקולנוע ישראלי דל, עלוב ומקרטע, החולם חלומות־גדלות הוליוודיים (ראה טקס האוסקר הישראלי המגוחך), יש, כמובן, הרבה מלכים ומלכות. פיצוי הולם. 'מלך ליום אחד' (אסי דיין), 'מלך הסלים' (דובי גל), 'מלכת הכיתה' (צפל ישורון) ואולי אפילו מלך השכונות הבלתי מוכתר, זהר (ארגוב). בארץ שבה כל שיכון הוא ארמון־פאר, כל קניון זוהר, כל פוליטיקאי נסיך, כל נערה מלכת יופי, חן, נעורים או מים, וכל זונה – צמרת, מה פלא שבקולנוע שלה 'כל ממזר מלך' (אורי זוהר)?

ומעל כולם ניצבת 'מלכת הכביש'. סרטו של מלך הקולנוע הישראלי מנחם גולן משנת 1971, בהשתתפות המלכה היחידה של הקולנוע שלנו, גילה אלמגור. זונה בעלת לב זהב, שדרכה עוברות כל בעיותיה של ישראל קשת־היום והלילה: מצוקת עיירות־הפיתוח, העיר הגדולה והמנוכרת, הקיבוץ המתנשא. בני המזרח ועולי המערב. אבל מאחורי כל זה מלכה אחת גדולה – גילה אלמגור. מה שהיא למדה בין 'מלכת הכביש' ל'שחור' עדיין לא יודעות כל מתחרותיה.

וידוי אישי: במנוי שלי לפילהרמונית אני יושב על כיסא שעליו כתוב: „באהבה לגילה אלמגור". ואני מצטרף. לא רק בכל קונצרט, אלא תמיד.

■ *נחמן אינגבר*

גילה אלמגור בסרט 'מלכת הכביש'

מלך החרדים

„ימים על ימי מלך תוסיף" – כך ישירו בציבור החרדי, כאשר נכנס מי שמוגדר כגדול בתורה או אדמו"ר לאירוע המוני. גדולי תורה ואדמורי"ם הינם, ללא ספק, מלכי הציבור החרדי. הרב שלמה זלמן אוירבך ז"ל, שהוכתר למגינת ליבו בתואר 'פוסק הדור' וכ־300,000 איש הלכו אחרי מיטתו כשנפטר לא מכבר, התגורר בדירה דלה בת שני חדרים בשכונת שערי־חסד בירושלים, נסע באוטובוס, היה מגיש בעצמו כוס תה למי שהגיעו אליו לשאול שאלות הלכתיות וסלד מגינוני כבוד.

שני המנהיגים החרדיים העונים היום על הקריטריונים המלכותיים הינם, ללא ספק, הרב אליעזר מנחם שך בן ה־97, המנהיג הבלתי מעורער של העולם הליטאי, והרב עובדיה יוסף בן ה־74. האחרון יוצא־דופן בציבור החרדי, הודות למידת השפעתו הרבה על ספרדים מחוץ למגזר החרדי ואפילו על כאלו המגדירים עצמם כחילוניים.

הרב שך מתגורר בדירה צנועה, ישן במיטת־סוכנות ומבלה את מרבית ימיו בחדר שכמעט כל סמ"ר בקירותיו מנוצל למדפים וספרי־קודש. אחרי שבחודשים האחרונים נבצר ממנו להגיע לישיבת פוניבז' למסור את שיעורו היומי, עקב בריאותו הלקויה, הריץ מיד מכתב לישיבה וביקש שיפסיקו להעביר לו משכורת. הרב עובדיה יוסף נחשב לבעל זכרון פנומנלי ומכיר את כל ספרייתו האדירה בעל־פה. מלבושיו, הגלימה הרקומה זהב, תרבוש־החכם, משקפי השמש הכהים שהוא חובש בגלל מחלת עיניים, כל אלה הוסיפו לדימוי המלכותי.

גם בחייהם של חלק מאדמורי"י החסידים ניתן לראות קורטוב מלכות. השפעתם על אורח־חייו של החסיד הפרטי גדולה יותר מזו של רבנים. כזה מעמד אדמורי"ם כמו הרבי מגור – רבי פנחס מנחם אלטר, הרבי מבעלז – רבי יששכר דב רוקח (שניהם מירושלים, אבל חולשים על קהילות חסידיות בכל הריכוזים החרדיים) והרבי

מלך ההימורים

עזרא טיסונה, מגדולי מהמרי הרולטה בעולם ואלוף העולם בשש־בש, היה ונשאר הראוי היחיד לתואר מלך ההימורים הישראלי. מאחוריו משחקים בבתי־הקזינו המפוארים של לאס־וגאס, לונדון ופאריז, לצד מהמרים מפורסמים כמו סול אנקה, המיליארדר הסעודי עדנאן חאשוגי, אישים מהקונגרס האמריקני, נסיכים ורוזנים.

התואר 'מלך ההימורים' ניתן לו, לא רק משום ששיחק עם מפורסמים ולא רק משום שהרוויח והפסיד מיליוני דולרים בכל משחק. טיסונה היה ונשאר היחיד שלא היסס להציג עצמו ברבים כמהמר מקצועי, החי על רווחי הרולטה. הוא הופיע בעשרות תכניות רדיו וטלוויזיה, התראיין

עזרא טיסונה, מרוויח ומפסיד

מלך ישראל

(המשך מעמוד קודם)

מלכת הכיתה

הסגנית הראשונה של מלכת הכיתה גרה עד היום בקצה הרחוב שלי, וגם עכשיו, כששתינו אר־טוטו בנות 29, אני מקפידה, בכל פעם שהיא חולפת - על תסרוקת הפארה שלה, והליווי'ס והרינבוק - לחצות את הכביש ולערבנה בשמחה: „ב'ונה, איריס, מה זה השמנת!".

די מגוחך, ששתי בחורות בנות 29, שכבר ראו כמה וכמה דברים בחיים שלהן, עשויות להפוך - במחי מגישה ברחוב - לילדות שהיו לפני יותר מ־20 שנה. בכיתה ז' היא היתה הילדה הדקיקה עם המראה הגבעולי והשיער השחור הגולש. אני, מאידך, נראיתי אז כמו הנקניקיונות שמחלקים בארוחות הצהריים של 'טאואר אייר'. אני יכולה לצחוק על זה, ולהתענג על איך שהתגלגלו הדברים לבסוף, אבל ליבי עדיין די נחמץ כשאני נזכרת במסכת הכינויים המזורים שאיריס הדביקה לי ובמכות שאכלתי ממנה מידי יום.

לפעמים, בפורומים נוסטלגים כאלה ואחרים, יוצא לדבר על הילדות והנוער העוכר והתיכון וכל הג'אז הזה. למרבה ההפתעה, גיליתי שרבק בי אימאג' של מלכת כיתה ברימוס. אני מאוד נהנית להעמיד את הציבור הרחב על טעותו: לא הייתי מלכת הכיתה, אני הייתי זאתי שמלכת הכיתה הכניסה לה מכות מידי יום. זה עושה לי הרגשה מצוינת לחשוב, שגם לפני 20 שנה לא הייתי איריס או ורד או דורית סליגלמן כזאתי. הייתי הילדה המשונה של הכיתה. האיריסיות, מאז ועד היום, בעיקר הכניסו לי מכות.

■ גפי אמיר

שרה מילר. המלכה כבר סבתא

מלכת הלילה

מלכת הלילה גרמה אותי לכמה לילות חסרי־שינה. את מי להכתיר בתואר כל־כך כבד, התלבטתי. אחרי היכרות עם מלכת לילה קודמת, שקראו לה פרדריקה מגל, והיא כבר לא עימנו, לא ידעתי את מי לבחור. היא צריכה להיות מישהי שאוהבת לחיות וגם יודעת לנצל את מה שהחיים זורקים לכיוון שלה, נהנתנית, אך עובדת קשה למחייתה, ויחד עם זה לא מפספסת הרבה מסיבות. וכך הגעתי אל שרה מילר.

היא בת 49, עם מרץ של בת 20. היא אשת־עסקים חרוצה ביותר המנהלת עסק מצליח לסריגים ומצעים, עם בעל אחד לשעבר ובן־זוג אחר כהווה, שכמובן, לפי החוקים האחרונים, הוא גם צעיר ממנה. יש לה סט של ילדים מסיבות הנישואים הראשון, ויש לה גם ילד עם השני, ויש לה גם נכד אחד. היא כל־כך אוהבת את החיים, שאפילו הצטרפה לפיזיקל אימורטליטים, באמונה שהמוות לא יבוא במהרה אל פתחה. היא כליינית שאוהבת לאכול ולשתות, ורק תנו לה לרקוד. היא לא מתביישת במכלול הניתוחים הפלסטיים שעברה ויודעת שאני יודעת שהיא לא גנבה שום דבר מאף אחר, ואת כל שיש לה, הרוויחה ביושר.

■ תחיה אדר

ארוחת מלכים

ב־8 בינואר, שנת 1867, אירחה הקיסרית שרלוט דה־מקסיק את הדוכס ממורגניי, אחיו החורג של הקיסר נפוליאון ה־3 לארוחת ערב. הארוחה נערכה במועדון צייד היונים שלה. וזה מה שהגישה הור־מעלתה באותה ארוחה:

- צדפות אוייסטר 'רואייל'
- מרק 'קונסומה' צח, עם מוסליגים קטנים של עוף ופטריות כמהין
- לובסטר ברוטב מיונז
- פאטה של כבד אווז מפוטם, בעטיפת בצק
- דג טורבו ברוטב הולנדייז
- סורבה של פונץ'
- שני סוגים של עופות ציד ברוטב כמהין מפריגו
- אוכף של צבי צעיר ברוטב מפולפל ופטריות־יער
- נקר ברוטב כמהין וירקות מאודים בחמאה
- צלעות ארנבת־בר ברוטב 'אנשי הכספים'
- סלט פירות
- מבחר עוגות ותופינים

את הארוחה הזאת בדיוק נמרץ, אכלתי לפני כשנתיים בצרפת במסעדת 'AL COTE SAINT-JACQUES' שבעיירה ז'ואני בואכה בורגון, הארוחה שוחזרה בדיוק רב אחרי תחקיר מקיף. ויסודי שארך חודשים רבים, תוך התייעצות עם טובי המומחים של הגסטרונומיה הצרפתית. השף, ז'אן מישל לוריין, הפגין ביצוע מעולה. שמונה יינות, מהיינות הגדולים ביותר של צרפת, מהשנים הגדולות במיוחד, הוגשו לאורך כל הארוחה, שארכה כשבע שעות.

משקה מלכים

ובכן, אחרי התלבטות לא קלה לגבי טיבו של משקה המלכים, אני מואיל להכתיר שני משקאות בתואר זה. הראשון - איך לא - שמפניה, תשוקה ביותר ששתיתי נקראת 'וו קליקו' ('האלמנה קליקו', בתרגום חופשי). אבל לא סתם, אלא 'וו קליקו' רווה, וינטאג' 83', והרי זה משקה מופלא במיוחד, עדין ובעל טעם חלומי, שרומם את נפשי לגבהים בלתי ידועים.

המשקה השני הוא יין 'CHATEAU 1953 MARGAUX' בורדו, ללא ספק אחד היינות הגדולים בעולם, משנה נפלאה, והיה זה לא במקרה באותה ארוחה מלכותית שמתוארת לעיל.

מאכל מלכים

אין משימה אכזרית מזו לחובב אוכל, לבחור את 'מאכל המלכים', ורק העובדה שמדובר בבחירה תיאורטית בלבד, הופכת למעשה את העניין לאפשרי בכלל. הרשימה ארוכה, והאפשרויות רבות: פאטה משובח של כבד אווז עם פטריות כמהין, צדפות אוייסטר טריות עם נתז לימון טרי, ברווז פקינזי שחום ופריך, 'שרימפס שיכורים' בנוסח קנטון, קוויאר בלוגה משובח, עם בליני עסיסיים ושמנת סמיכה, יונה צלויה ממולאת בכבד אווז ברוטב כמהין, סופלה של לנגוסטין עם ורמוט, קיפוריים עם שמנת וביצי שליו (אריקי, לחם טרי עם הרבה חמאה יכול היה גם הוא להיכנס לרשימה, אבל חסרה לו ה'מלכותיות' הדרושה). ובכן, גם פה אני מתקשה להחליט בין שניים האהובים עליי, קוויאר בלוגה יהיה הבחירה הראשונה שלי, ומיד בצמוד יתנהל ברווז פקינזי משובח ועשוי כהלכה.

מלכת המטבח

רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, רות סירקיס, ועוד פעם רות סירקיס, ופעם אחרונה, כולם ביחד: ר־ו־ת סי־ר־ק־י־ס.

■ ישראל אהרוני

תאומים 21.6־22.5

יום־ההולדת עוזר לכם להבליג על כעסים ופגיעות ולהמשיך בסדר־היום. נסיעות, ביקורים ופגישות אקראיות עם חברים משכבר הימים יוסיפו את התבלינים הדרושים לכם בימים אלה.

שישי עד ראשון – תשתתפו באירוע חברתי. היכרויות חדשות מלהיבות, אך יתבררו כמסובכות. את המכונית חשוב לנעול.

שני־שלישי – טיפול בענייני הדירה לא סובל דיחוי. אחד מבני המשפחה מעסיק את מחשבותיכם, אולם הדאגה מיותרת.

תכניות – שעליהן בניתם לא יוצאות לפועל. זה נוגע בעיקר לעבודה. אל תתעקשו, עדיף להמתין. הכול יגיע, אך מאוחר יותר.

מכירה – של נכס כדאי שתיעשה ברביעי־חמישי, אבל קנייה חייבת להידחות עד לאחר ה־17 ביוני.

בעבודה – יחסים שהיו חבריים נעשים מתוחים בגלל התנהגות שמקוממת אתכם. עדיף לא לדבר על כך עדיין.

סרטן 22.7־22.6

סיבות לחוש הקלה לא חסרות לכם, ובכל זאת אינכם מרגישים כל־כך טוב. מדי שנה בתקופה זו אתם מתעייפים יותר, מתקשים למלא את כל המוטל עליכם. יום ההולדת ישנה זאת לטובה.

בעבודה – מתגלות אפשרויות חדשות. התעניינות והערכה לעבודתכם יתבטאו בהצעות שיציעו לכם. אם תצליחו, זו לא תהיה סתם עוד הצלחה. הפעם זו תהיה תפנית חשובה.

כספים – מעכשיו יהיו פחות הוצאות מיותרות, והכספים שכן תוציאו יופנו למטרות חיוביות ונכונות. עם זאת מכשולים פתאומיים ובלתי צפויים יהיו בכל הנוגע להשקעות שמסתמכות על מזל.

שני־שלישי – היו זהירים בנסיעותיכם, תקלות עלולות לשבש את סדרי היום. בשיחות תהיו משכנעים, ותוכלו להשיג את מטרותיכם.

רגשות – טוב שיופנו לקשרים חברתיים. אלה יביאו מאוחר יותר את היחסים לשהם אתם זקוקים.

אריה 23.8־23.7

תכניות לנסיעה מלהיבות ומוציאות אתכם קצת מהשגרה. יש לכם תחושה ששינויים משמעותיים יותר מתקרבים. כרגע עוד קצת מוקדם לפנות ולהעלות רעיונות חדשים. תוך שבועיים בערך יקרו דברים חשובים.

שישי – מצב־רוח כבד, עייפות. כדאי למצוא זמן לשינה ולמנוחה.

שישי בערב עד ראשון – אתם חוזרים לכוחות, וכדאי שתנצלו את הימים לשיחות עם הממונים או עם בעלי עמדה. הם רוצים בטובתכם בתקופה זו. עם זאת עד שתשיגו את רצונותיכם, עוד צפויות תקלות.

שני־שלישי – אתם נוטים לנהוג בפזיזות בכל ענייניכם הכספיים. קנייה או השקעה יתבררו כמוטעות. כדאי להתרחק מפיתויים כספיים, הנטייה לבזבז חזקה מדיי.

רומנטיקה – אתם מעוררים הערצה אצל בני המין השני, ואלה יתביישו להראות את רגשותיהם.

בתולה 23.9־24.8

אתם שרויים בהתלבטויות רבות, בייחוד בכל הנוגע לתחום המקצועי. דווקא בעת מגיעים אליכם שבחים, שנאמרו קודם בקמצנות, וניתנים כעת בשפע. בכל זאת, אתם מרבים לחשוב על שינוי, ואולי על כיוון אחר.

נסיעה לחו"ל – עולה על הפרק. אל תתפלאו אם יציעו לכם פרויקט יוצא־דופן בארץ אחרת. ההצעה תגיע לאו דווקא משיקולים מקצועיים, אלא רומנטיים, ואינכם בטוחים שבזאת אתם רוצים. אל תמהרו להחליט, כדאי להמתין כשלושה שבועות.

שבת־ראשון – מצב־רוח קצת מדוכדך, אין כוח למריבות משפחתיות. נסו להיות קצת אדישים ולא להתגייס לעזרת כל מי שיש לו בעיה.

שני־שלישי – דורשים מכם התנהגות זהירה בגלל נטייה לפעול ללא מחשבה, ואפילו להיפגע מכך.

כספים – אפשרות לשפר מאוד את מצבכם באמצעות עבודה שונה תוצע ברביעי או בחמישי.

מאזניים 23.10־24.9

מספר נושאים מעסיקים אתכם בימים אלה, ומעורבותכם העמוקה מייגעת ומתישה אתכם. אולי בגלל הספקות הרבים והצורך לבחור מבין התחומים – כעיקרי בחייכם. הטוב ביותר להמתין קצת, אפילו מספר חודשים, ואז הדברים יהיו ברורים.

קריירה – התקדמות הדרגתית, אולי איטית מדיי לטעמכם, אך אתם קרובים מאוד להשגת המטרה, שבה השקעתם כל־כך הרבה זמן. עיכובים, דחיות ובעיות יהיו השבוע. זה ירגיז אבל לא יגרום נזק.

שבת־ראשון – טוב יהיה לקחת חופשה, לנסוע לאנשהו. כך תפגשו באנשים שיהיו בהחלט לטעמכם.

שני־שלישי – מעייפים, הרגשה כללית לא טובה.

רביעי אחה"צ וחמישי – דברים שוב מסתדרים לטובתכם, כספים עשויים להגיע ממקור בלתי צפוי.

עקרב 22.11־24.10

אתם יודעים שעומדים להתרחש שינויים חשובים בחייכם, אבל חוששים מהשפעתם. זה קצת מפחיד, למרות שאילו יכולתם להימנע משינוי, לא הייתם מוותרים.

שישי – ידיעה שקשורה בחו"ל תגרום לכם להתרגשות.

שבת־ראשון – דיונים בענייניכם המקצועיים עלולים להכניס אתכם למתח. הכיוון הרצוי לכם אמנם יושג, אך לא מיד. הימנעו מהתנגדות כרגע, בייחוד לבכירים מכם.

שני־שלישי – ענייניכם הכספיים דורשים טיפול שונה מתמיד. אתם נוטים לבצע טעויות.

רביעי־חמישי – הימים הפחות נוחים; עייפות וחולשה. עדיף לתכנן ימים שקטים.

אהבה – קשה, חדש ומהר. עומד להתחיל מאוחר מדיי [illegible] אבל הימשכות בלקבת מדיי עלולה להזיק לכם.

מרים בנימיני

ירח שחור

ירח שחור הוא הזמן, שבו הירח עובר ממזל אחד למזל הבא. בזמן המעבר לירח השפעה חלשה, כאילו היה מנוטרל. מה שייעשה בזמן זה עלול לא להצליח, ויצטרכו לחזור עליו שנית.

הירח יהיה במזלות סרטן, אריה, בתולה ומאזניים.

מרקורי: בנסיגה: עד ה־17 ביוני נמשכת נסיגת מרקורי (האחראי לתקשורת ולתחבורה). בזמן זה יש יותר גניבות, אבידות, אי־הבנות, איחורים וביטולים, בעיקר בטיסות.

שעות הירח השחור:

שישי משעה 20.03 עד 22.18
שני מ־06.31 עד 08.47
רביעי מ־10.59 עד 16.14
9.6 מ־20.03 עד 20.04
11.6 מ־20.44 עד 20.51
13.6 מ־11.10 עד 20.06
15.6 מ־19.35 עד 19.53

איור: דועי אלטמן, חיפה

קוראים מוזמנים לשלוח איורים עפ"י הכתובת: "7ימים" "ידיעות אחרונות", רח' מוזס 2, ת"א עבור ההורוסקופ

מקצוע לתאומים

על השאלה מהו המקצוע המתאים לבני תאומים קשה להשיב. זאת משום שכשרונותיהם רבים ומגוונים, והם עצמם סולדים מכל תווית, שתגדיר אותם כשייכים לתחום זה או אחר. עפ"ד מתנסים בני מזל תאומים במספר עבודות, ולא חייב להיות קשר ביניהן. האינטליגנציה הטובה, ההסתגלות המהירה, הסקרנות לדעת – כל אלה מביאים אותם להכיר שטחים רבים ולהצליח בהם. בכל זאת יש מספר תחומים המתאימים להם במיוחד:

תקשורת – המקצוע המובהק של מזל תאומים. סקרנות, עירנות, הצורך לדעת הכול והוריזות שנה עובר המידע למספר מקומות כמעט במקביל. היכולת לדובב אנשים ולהוציא מהם גם את מה שאינם מעוניינים לגלות, ובעיקר כושר ביטוי מצוין בדיבור, בכתיבה או בכל דרך אחרת.

מסחר – הסוחר המצליח, בן מזל תאומים, חש מתי ואיך לומר מה, מתי לטפוח לקונה על הכתף, לקרוץ קריצה מהירה מתוגלת בבריחות והעסקה גמורה לשביעות רצונם של שני הצדדים.

הוראה – רבים מבני או בנות תאומים נמצאים במקצוע זה. [illegible]

קשת 21.12־23.11

אתם זקוקים לחופש ורוצים מאוד לנסוע לאנשהו. אבל יותר מדיי דברים מאלצים אתכם לוותר. עליכם להתאים את עצמכם לבני משפחה או להשלים עם אילוצים בעבודה. לא תוכלו להיות לגמרי עצמאיים כרגע, אבל אם תשלבו את האחרים בתכניותיכם, הן עשויות להצליח מאוד.

שישי – ענייני כספים מטרידים אתכם. מהלך שעשיתם מתגלה כשגוי, אך דווקא השבוע תימצא תכנית טובה, שחסרונה היחיד הוא שאי־אפשר לבצעה לפני חלוף שבועיים.

שבת־ראשון – נסיעה תהיה מוצלחת, למרות מספר עיכובים בדרך. קשרים עם ארצות אחרות משמחים. ידיעה שתגיע משם, בעיקר אם היא קשורה בלימודים, תהיה זו שלה ציפיתם.

שני־שלישי – מתיחות בעבודה, למרות שהיחסים עם הסובבים נעימים. תקלות בלתי צפויות מעוררות כעס ועלולות להביא לריב.

גדי 20.1־22.12

רוב הזמן מוקדש לעבודה. הצלחה שהיתה לכם בעבר נוסכת בכם יותר מדיי ביטחון כרגע, וזה עלול להביא אתכם לשיקולים מוטעים ויקרים מדיי.

שישי – יפתיע לטובה, גם לבודדים שביניכם. סיכוי טוב לבילוי חברתי או לפגישה רומנטית.

שבת־ראשון – מצב־רוח כבד והרגשה כללית לא טובה. בעיות בריאות שמדאיגות אתכם עשויות לחלוף מהר מתמיד. עסקות והשקעות לא כדאי לבצע בימים אלה, עדיף לבסס את מה שהושג עד כה. כסף עשוי להגיע – מענק, ירושה או תקציב לעבודה.

שני־שלישי – קשרים עם ארצות אחרות משמחים ומלהיבים. אפשרויות חדשות מתגלות, בעיקר עבור מי שמתעתד ללמוד שם.

רביעי־חמישי – מתח ביניכם לבין מבוגרים במשפחה.

דלי 18.2־21.1

הצעות עבודה חדשות מגיעות בימים אלה, וגם אם התחלתם כבר בתחום מסוים, אינכם רוצים להחמיץ משהו שאולי נתפר בדיוק בשבילכם. מי שעוד לא החליט, עדיף שידחה בשבועיים את תחילת העבודה או ההחלטה. מתח ביחסים, בעיקר במקום העבודה, עלול לגרום ניתוק פתאומי מידיד.

שישי – נטייה לא להרגיש טוב וחוסר זמן לנוח. אולם בערב תיהנו ממפגש רומנטי או חברתי מהנה.

שבת־ראשון – קצת סוערים. קשר רומנטי מהעבר יזכיר את עצמו. הפעם תבינו סוף־סוף שאת העבר הזה אי־אפשר להחיות.

שני־שלישי – ענייני הכסף מעסיקים אתכם, שיפור־מה במצבכם. כספים מגיעים טיפין־טיפין, וכן דרכים חדשות ומקוריות להרוויח יותר. מיידית זה לא יעזור, אבל מה שמתחיל כעת יביא לשיפור גדול בטווח הקצת יותר רחוק.

דגים 20.3־19.2

אתם מרגישים צורך לטפל בענייני הבית, לרכוש חפצים חדשים, ואולי לעבור למקום אחר. את זה כדאי לדחות לאחר ה־20 ביוני. תקלות ובעיות ישבשו את סדר־היום הרגיל, במיוחד בבית, ובוודאי שלא כדאי להוסיף על כך.

שישי – יום מוצלח, בייחוד לפנויים. הרפתקה או פרשייה רומנטית גורמת להתרגשות נעימה. הורים לילדים יופתעו לטובה מילדיהם.

שישי בערב עד ראשון – לא מרגישים כל־כך טוב, זקוקים למנוחה ולהרבה שינה. אבל זה כמעט בלתי אפשרי. תהיו עסוקים באירוח או בעזרה למישהו שזקוק לכם, ובסך־הכול תרגישו קצת מנוצלים.

שני־שלישי – יותר נעים, אתם מרגישים שוב חופשיים להתפנות לענייניכם. עם זאת לא הכול פשוט. אתם חשים רוגז ומתיחות באוויר, ובלי להרגיש איך זה קורה, עלולים להתפרץ בכעס ולהסתבך במריבה רצינית.

טלה 21.4־21.3

אתם מרחיבים את מעגל המכרים והידידים, רוצים להרגיש חופשיים. עם זאת בימים אלה מוצעות לכם הצעות מחמיאות, אם בענייני עבודה או ביחסים. תקופה זו אינה מתאימה למתן התחייבות מכל סוג, כך שבינתיים אל תחתמו ואל תתחייבו, מאוחר יותר עשויה לצוץ הצעה עוד יותר מושכת.

בעבודה – אתם עסוקים מאוד ומוטרדים מהאחריות שמוטלת עליכם. לא תוכלו להשתחרר מכל זה עד מחצית יולי.

פעילות גופנית – חשובה כרגע ותעזור להרגיש טוב יותר, בעיקר משום שצצות בעיות בריאותיות שונות, ואפשר להתגבר עליהן בתזונה נכונה ובספורט מתאים.

כספים – אכזבה מעסקה שלא הצליחה או מחפץ יקר שנעלם, ומהנטייה לאבד תעודות, כסף וחפצי־ערך. עם זאת דרך העבודה אתם מבססים ומבטיחים את עתידכם הכלכלי בעתיד הלא רחוק.

שור 21.5־22.4

התחום המלחיץ ביותר כרגע הוא התחום הכספי. אינכם משתלטים על כל הבעיות, שעד עכשיו ניסיתם להתעלם מקיומן. מה שיכול לעזור – חיפוש דרך שונה או ארם שיודריך אתכם בתחום זה. ייתכן שהגיע הזמן לשנות את אלה שעימם אתם עובדים ושעליהם אלי אתם סומכים מדיי.

שישי – נסיעה, ביקור או פגישה עם מישהו מעניין ישנו את שגרת יום השישי לטובה.

שבת־ראשון – עדיף להישאר בבית להזמין אליכם אנשים. הפנויים שביניכם יוכלו ליהנות עכשיו מפרשייה רומנטית סוערת. קשרים ממושכים שסבלו מחוסר יציבות עלולים להסתיים פתאום.

שני־שלישי – אתם במיטבכם, יכולים להשפיע על אחרים ולהרגיעם, בייחוד במקום העבודה.

פנייה – עם הצעת עבודה תהיה השבוע, ולמרות נסיגת מרקורי והבעיות שעוד יהיו בדרך למימוש, אל תסרבו.

החוג לאדריכלות פנים

יוצקים תוכן בחלל

המסלול האקדמי של המכללה למינהל

מיסודה של הסתדרות המקיפים

נפתחה ההרשמה לחוג החדש!

תוכנית לימודים חדשה בשנת הלימודים תשנ"ו, לקראת תואר ראשון*

ראש החוג: פרופ' רן שחורי.

מסגרת הלימודים: תוכנית לימודים 4 שנתית באדריכלות פנים, אשר תכשיר את לומדיה לתחומים השונים של אדריכלות הפנים.

התוכנית כוללת: מקצועות עיוניים, המקנים את הבסיס, הידע וההבנה בתולדות האמנות, האדריכלות והעיצוב, בפעילות האנושית, החברתית וההתנהגותית. מקצועות אמנות, שיקנו מיומנויות וקני מידה ערכיים בתחומי הרישום, הציור, הפיסול והעיצוב. לימודי אדריכלות פנים בשיטת הסטודיו, אשר יכשירו את התלמיד לעיסוק בתחום ויקנו ידע והבנה ביסודות אדריכלות הפנים. התמחויות בריהוט, בעיצוב המוצר הביתי, בתאורה, בטקסטילים ובחיפויים.

* הוגשה בקשה למועצה להשכלה גבוהה. מתן התואר מותנה באישור המועצה.

לקבלת פרטים ולרכישת ערכת ההרשמה הכן כרטיס אשראי וחייג **03-6902026** (24 שעות ביממה) או מלא הספח:

לכבוד: המסלול האקדמי של המכללה למינהל, מרכז הרישום,
רח' שושנה פרסיץ 9, תל אביב 81480.
☐ נא לשלוח אלי ערכת הרשמה לשנת תשנ"ו.
מצ"ב צ'ק ע"ס 65 ש"ח (כולל דמי המשלוח בדואר) לפקודת "המכללה למינהל".
שם: ______ טל: ______
כתובת: ______ מיקוד: ______

בית הספר הימי מבואות-ים מכמורת

בוגרי ח' ט'

החלה ההרשמה לשנת הלימודים תשנ"ו

★ **בגרות מלאה בכל המגמות**
● קצין סיפון ● קצין מכונה ● קצין חשמל ובקרה
● מגמה מדעית לחקלאות ימית ● משיטי ספינה ומינהל מעגנות
★ **הכנה לקצונה בחיל הים ובצי הסוחר**
★ **בביה"ס מרינה וכלי שייט מגוונים**
★ **הפלגות לימודיות לארצות רחוקות**

בואו לשלב לימודים עיוניים
ברמה גבוהה עם פעילויות
ימיות מעניינות

יום פתוח
הנכם מוזמנים לסיור ופגישת הכרות עם מנהל ביה"ס ביום פתוח לתלמידים ולהורים שיתקיים בימי שלישי 6.6.95, 13.6.95
שעת המפגש - 10:00

מבואות-ים - לימודים וים של חוויות

פרטים נוספים אצל שרית או זמירה, טלפון: 09-663242, פקס: 09-664173
כתובת למכתבים: ביה"ס הימי מבואות-ים דאר מכמורת, מיקוד 40297

לימודים לתואר ראשון

רופין מוסד להשכלה גבוהה

חדש!

מדעי ההתנהגות* ולימודי מערכות ארגוניות

■ פסיכולוגיה ■ סוציולוגיה ■ אנתרופולוגיה

יעד: הכשרה בין תחומית במדעי ההתנהגות עם אפשרויות להתמחות בניהול מערכות בריאות או בניהול מערכות חינוך.

ייחוד: קורסים יישומיים, סדנאות ופרקטיקום. הלימודים ירוכזו בימי א'-ג' בלבד.

תוכניות לימוד: חדשניות ועדכניות המשלבות ידע תאורטי עם יישום מעשי.
פרופיל הסגל: מרצים המשלבים מצויינות אקדמית עם נסיון ניהולי וייעוצי עשיר בארץ ובחו"ל.
רמת הוראה: מרצים מצטיינים על פי סקרי משוב של סטודנטים.
דגשים בהוראה: פיתוח חשיבה יצירתית ועבודת צוות.
יחס לתלמידים: ליווי וקשר אישי עם כל סטודנט. דלת פתוחה למרצים ולמנהלה.
מיקום: קמפוס ירוק במרכז הארץ באווירה כפרית - תנועה מעוטה בשפע.

למידע נוסף והרשמה נא לפנות
לטלפון: 4-3-09-683052, 09-683003, פקס: 09-683091

* בכפוף לאישור המועצה להשכלה גבוהה

רוצה להתקדם בחיים?

התקדמות בחיים = (עבודה מתקדמת בתעשיית התוכנה**)² + (לימודים להתמחות במחשבים*)

*להתמחות במחשבים
בלימודים אינטנסיביים על פני 2 סמסטרים

** העבודה בתעשייה מובטחת לכל בוגר התמחות בהצלחה.

הלימודים נערכים במעבדות ההדרכה המצויידות ביותר בישראל
עם מרצים בעלי מוניטין בינלאומי בתעשיה.
הלימודים גמישים: לימודי ערב/יום,
במתכונת מלאה או חלקית.

03-6190999

מכון סלע להתמחות במחשבים

קבוצת סלע — מכון סלע מקבוצת סלע

תיכון והכנה לבגרות

■ בגרות מלאה
■ שכר לימוד מוזל ומסובסד
■ תעודת בוגר 12 שנות לימוד כתנאי ראשון לגמול השתלמות
■ קורסים שונים מוכרים לגמול השתלמות
■ מורים מעולים
■ חדרים ממוזגים

הרשמה וייעוץ:
מרכז גולדשטיין-גורן, רח' לסל 7, ת"א.
טל. 5223181, 5225095
ימים: ב', ד', ה' בשעות: 8:30-12:30,
א', ג', ה' בשעות 17:00-19:00.

המרכז ללימודי עיצוב תל-אביב

בהנהלת דוד גרוסמן + יקי מולכו
מודיע על הרשמה לשנה"ל תשנ"ו 1995/1996

• עיצוב גרפי
• עיצוב תעשייתי/המוצר
• איור

משך הלימודים: ארבע שנים

שנת הלימודים הראשונה היא שנת מבוא משותפת לכל המגמות. בחירת התחום ההתמחות תיעשה בסוף השנה הראשונה.

COVENTRY UNIVERSITY

שלוחת אוניברסיטת קובנטרי ברופין

תואר ראשון B.Sc/B.Eng בהנדסה*

לימודי 4 שנים בישראל
הרשמה למחזור ב'

הנדסת תעשיה וניהול
הנדסת אלקטרוניקה

דיקן השלוחה בישראל
פרופ' ריצ'רד רוזנברג, פרופ' חבר - הטכניון, פרופ' מן המניין אוני' פורטלנד, ארה"ב

בסביבה העסקית החדשה המתהווה במזרח התיכון ובסביבה בינלאומית תחרותית כל כך, התעשיה הישראלית אינה יכולה עוד להצטמצם בגבולות המדינה.

על מנת לצייד את הסטודנטים בידע עשיר ככל האפשר, לפתוח אופקים לנעשה בעולם, ולהקים דור של בוגרים שיובילו את תעשיית העתיד, הקימה אוני קובנטרי, הגדולה בבריטניה ללימודי הנדסה, את שלוחתה בישראל. השלוחה פועלת כמוסד ללא כוונת רווח ולתועלת הציבור.

התואר האקדמי
התואר האקדמי המוצע B.Sc/B.Eng הינו תואר ראשון המקביל לתארים המוענקים ע"י האוניברסיטאות בישראל. בנוסף לכך התואר מוכר בעולם כולו.

הקמפוס
קמפוס מדרשת רופין הנמצא בקרבת נתניה, משתרע על שטח בן 700 דונם עשיר בצמחיה ומדשאות. בקמפוס מעונות סטודנטים, מנזה פעילה, כיתות לימוד ממוזגות, מעבדות משוכללות וחיי חברה פעילים.

תכנית הלימודים
תוכנית הלימודים של אוניברסיטת קובנטרי בשלוחה משלבת תכנים המותאמים לצורכי מדינת ישראל, עם ההיבט הבינלאומי. דגש מיוחד יושם על הקשר עם התעשיה בישראל ופרוייקטים משותפים עם התעשיה באירופה, מתוך כוונה להכין את הבוגרים להשתלבותם במקצוע עם גמר הלימודים.

מפגש הדרכה בשיתוף תלמידי שנה ב' במסלול, יתקיים בתאריך 12/6 בשעה 19:00 ברופין, בניין שלוחת קובנטרי

ההרשמה: לקבלת ידיעון בדואר: שלוחת אוני' קובנטרי במדרשת רופין, עמק חפר, 40250

לפרטים נוספים:
טל, 09-683064 פקס: 09-683084

רופין מוסד להשכלה גבוהה

* אוניברסיטת קובנטרי הגישה בקשה למועצה להשכלה גבוהה לנהל את תוכניתה בישראל. ניתן אישור לפתיחת הלימודים. מתן ההיתר הסופי נמצא בהליכי דיון.

אוניברסיטת תל-אביב
בית הספר להנדסאים
ע"ש יוסף ורבקה מאירהוף

החטיבה העל-תיכונית

נמשכת ההרשמה ללימודי הנדסאים

מסלולי יום וערב במגמות ובהתמחויות הבאות:

☐ הנדסת תוכנה - עב"א, ניתוח מערכות, מערכות זמן אמת
☐ הנדסת אלקטרוניקה - מחשבים, בקרה, תקשורת
☐ הנדסת מכונות - מכטרוניקה, מערכות תיכון וייצור ממוחשבות
☐ הנדסת תעשיה וניהול - מערכות ייצור ממוחשבות (CIM)
☐ הנדסאי אדריכלות - (לימודי יום בלבד)
☐ הנדסאים להוראה - (לימודי ערב בלבד)
☐ קדם הנדסאים - (מסלול גמיש)

מה"ט — משרד העבודה והרווחה, המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

חיילים משוחררים מאושרות חובה - נקנים מענקם מספר מלימוד

פרטים והרשמה:
בית הספר להנדסאים, רח' חיים לבנון 30 (האוניברסיטה), רמת-אביב, תל-אביב.
לימודי יום - 6417364, 6408021 לימודי ערב - 6428211/2, 6408921/2.

יעד - בונה לך עתיד

המסלול להכשרה מקצועית

לימודי מקצוע משלים - 2 מקצועות במחיר 1

מזכירה רפואית/ בכירה
הלימודים מכשירים את המשתתפות לעבודה במזכירות הרפואית במוסדות רפואיים, בבתי-חולים, בקופות חולים ובמרפאות פרטיות.
■ הלימודים לפי תכנית הלימודים של משרד הבריאות.
■ מובטח סטאז' בבתי-חולים, בסיום הקורס.
אחריות לקבלת סווג מקצועי
ראיון אישי ויעוץ חינם לכל מועמדת.

המסלול להשתלמות והעשרה

התנהגות וחשיבה יצירתית
אני - הוליסטי - אינטגרטיביות של שיטות המאמצות את הגישה המתפתחת בדבר כושרו וכישרונו של הפרט למצוא ולחיות את החיובי והיצירתי שבו.
ראיון אישי ויעוץ חינם לכל מועמד/ת.

לפרטים והרשמה:
מכללת יעד
תל-אביב - 5273639, 03-5273640
ירושלים - 248604, 02-241070

ספרי ידיעות אחרונות

הופיעו!!

לקסיקון אנציקלופדי חדש

עורך: **דוד שחם**

הופיע!!

מרים פולונין ★ כריסטופר רובינס ★ אורנה לוין ★ ניר עמיר

תרופות מן הטבע

המדריך הראשון מסוגו למרכיבים מן הטבע - צמחים, בעלי־חיים ומינרלים - מהם מכינים תרופות.
המדריך כולל מקורות ושימושים מקובלים של כל מרכיב בתרבויות שונות, תכונות מיוחדות, וכן תסמינים של מחלות והפרעות להן מותווה מרכיב זה היום.

ידיעות אחרונות

הופיע!!

צלום הפרחים: עוריה אלון
איורי האגדות: נורית צרפתי

לאביבו תנו לילדיכם זר פרחים ואגדות ספר פורח של

עָמוֹס בָּר

פִּרְחֵי אַגָּדָה

50 פרחים יפהפיים ב־250 עמודי צבע לכל פרח תעודת-זהוי, מידע כולל, תמונה צבעונית ואגדה מאויירת

הופיע!!

אילת נגב

שיחות אינטימיות

בספר "שיחות אינטימיות" שרטוט של 50 דמויות מוכרות ... יהודה עמיחי, עמוס עוז, א.ב. יהושע, משה שדה, דוד גרוסמן, מאיר שלו, שולמית לפיד, אורנה ... ורבים רבים אחרים, כפי שחשו עליהם ... איתם.
רחל, לאה גולדברג, אורי צבי גרינברג, ש"י עגנון, אברהם שלונסקי, אלישבע דבורה בארון ואחרים, מצטיירים מתוך שיחות עם בני משפחותיהם ועם ידידיהם הקרובים.
אילת נגב, כתבת "ידיעות אחרונות", בעלת תואר ראשון בספרות אנגלית ותולדות האמנות, ותואר שני בתרגום ובתקשורת המונים באוניברסיטה העברית.
רשימותיה בספר, פורסמו במוסף "7 ימים" בשנים 1988–1994.

הופיע!!

הודפסה מהדורה שלישית!!!

ספרו של בנימין נתניהו

"מקום תחת השמש"

בנימין נתניהו
מקום תחת השמש
מאבקו של עם ישראל לעצמאות, לביטחון ולשלום

הופיע!!

אלן דה בוטון

חיבורים של אהבה

כך מתאר גיבור "חיבורים של אהבה" את פגישתו הראשונה עם קלואי, פגישה שהובילה אותו אל מסע פילוסופי־היסטורי־רגשי, חכם ומרתק, שבמהלכו הוא בוחן את סיפור אהבתם מכל זווית היומי, הזעם, השכלתנות והכאב, בניסיון לפענח את חידותיהם האוניברסליות של הלב ושל האהבה.

הופיע!!

דורון אראל

העלייה לרגל

ה"עלייה לרגל" של דורון אראל כוללת שבעה מסעות אל פסגות הרים ברחבי העולם. טיפוס ההרים בשביל אראל הוא דחף שאי־אפשר לעמוד בפניו, ששולח אותו אל נופים מרהיבים, בקיעי קרח ושבילים מסוכנים ודלי־חמצן. אלבום מפואר הלוקח את הקורא לפסגת האוורסט ולפסגת מקלו, זהו סיפור עליה לרגל, למרות שההרים אינם מקום קדוש.
דורון אראל - יליד 1959, חבר קיבוץ בית אורן ואב לשני בנים, בוגר החוג לגיאולוגיה באוניברסיטה העברית.

תחיה אדר

עניין של טעם

ר יצ'ארד דין אנדרסון, ששיחק שנים את מקגייוור, מאוהב. קוראים לה לארה פלין בויל, היא שחקנית, וכבר קיבלה ממנו טונות של פרחים, הוזמנה לארוחת ערב רומנטית, וגם הופגשה עם מעצב התכשיטים החביב על ריצ'ארד, וזה הראה לה מבחר של כלי־כסף ותכשיטים, כדי שתבחר לעצמה את המתנה החביבה עליה. כמה רומנטי האיש הזה.

מ ייקל ג'קסון בטח לא יצחק כשיקרא את פנדורת השבוע. מתברר שאיכרים בהודו משמיעים את התקליטים שלו דווקא כדי להבריח חזירי־בר מן השדות שלהם. לפני זה הם ניסו הכול כדי להבריח את המזיקים, אך ללא הצלחה. הם ניסו תופים וסירנות ומשרוקיות, ורק התקליטים של מייקל מצליחים במשימה.

א מה של מרלה מייפלס עומדת להתגרש, וכולם טוענים שחיי הנישואים של בתה עם דונלד טראמפ הם־הם שהרסו למעשה את נישואי האם. מה שקרה זה שהאם אן אונגלטרי אהבה מאוד לבלות עם בתה מרלה ועם בעלה העשיר של מרלה בכל מיני מקומות נוצצים, ואחר־כך כשהיא באה הביתה לבעלה דייויד, שהוא מובטל, חיי העוני ממש לא מצאו חן בעיניה. אז מה הפלא שהיא רוצה גט כדי לתפוס בעל עשיר, כפי שתפסה בתה?

ע שרות השפניות התראיינו לספר חדש ודירגו את הקליינטים הכי מתמידים שלהן. מספר 1 הוא בלי ספק צ'ארלי שין. אחריו נמצא שון פן, ואחריו בילי איידול (בתמונה).

כ ולם הרימו גבה כשהת'ר לוקליר ובעלה הטרי ריצ'י סמבורה הפכו את אחד החדרים בביתם לחדר־ילדים. האם היא בהריון, שואל העולם?

ק ווין קוסטנר רוצה לשחק עכשיו במחזמר. שקודם ילמד לשחק בסרטים.

נ יקולאס קייג' בן ה־31 יצא קבוע עם דוגמנית בשם כריסטן זאנג המון זמן, עד שזנח אותה במפתיע לטובת השחקנית פטרישה ארקט, הציע לה נישואים על הברכיים - כמו שכתוב בספר - ונשא אותה כעבור שש שעות. פטרישה היא אחותה הצעירה של רוזאנה ארקט. ניקולאס הוא האחיין של הבמאי פרנסיס פורד קופולה. לכל אחד מהם ילד מקשר קודם, ונאחל להם זיווג מוצלח. לכריסטן, שעוד לא נרגעה מההלם, אני רוצה להגיד שאין לי ספק שהיא תתאושש ותמצא לעצמה מישהו אחר.

ה ידעתם ששושנה לוונסטין, הקבועה של ג'רי סיינפלד, מסתובבת עם שדיים ענקיים, וכשאמרה לבעלה לעתיד כי היא רוצה להקטין את שדיה, הוא חטף בהלה איומה ועכשיו מנסה בכל דרך שהוא מכיר לשכנע אותה שלא תעשה זאת? קודם־כל הוא אומר שהוא אוהב נשים עם חזה גדול עד ענק, ושנית הוא טוען שהוא דואג לבריאותה - למה לעבור ניתוח כשלא ממש צריך? אני מהמרת שהיא תנצח בסופו של דבר, כי עד היום היא ניצחה אותו בכול.

מ דונה ישבה לה בלימוזינה שלה שעצרה באור אדום באחד מרחובות ניו־יורק. לפתע ניגשה אשה לחלון הלימוזינה, פתחה כפתורי חולצתה, שלפה את שדיה וצעקה לעברה של מדונה: "הם שלך, אם תרצי", הכוכבת נבהלה ובצדק והורתה לנהג לטוס משם ומיד.

ל סיביל שפרד בת ה־45 יש סדרה חדשה בטלוויזיה האמריקנית בשם 'סיביל', אך מאז תחילת הסדרה העלתה הכוכבת לפחות 7 קילו במשקלה, והמפיקים זועמים.

ב סופרמרקט הוליוודי עשו קניות כמו כל זוג אחר בעולם ויוונה ריידר והחבר שלה דייויד פירנר. כשהגיעו לבסוף לקופה, שלפה ויוונה קופונים למכביר ונחסכה לעצמה ולדייויד 6.87 דולר.

ז ה קורה גם לביל קוסבי, הכוכב הגדול והעשיר. הסדרה החדשה שלו, שנקראת 'המסתורין של קוסבי', ירדה מהאוויר. חרב הוויטינג מתהפכת בכל מקום.

בחזרה לעתיד

ב קרוב ב'מלרוז פלייס': מייקל מבטיח לאמנדה את חלקו בחברה של נייץ, אם תשכנע את פיטר להחזירו לעבודה. אליסון מתקשה להשלים עם הרומן של סוזאן ובילי ומסלקת אותה מחבית. מאט חוזר לאהוברלשעבר ג'פרי ומגלה שהוא חולה באיידס. אמנדה מחליטה להשתלט על 'די.אנד.די'. אליסון מתמכרת לאלכוהול, שוחה בעירום ומתאהבת. קימברלי רוצה לאמץ ילד, אך מייקל מסרב. ג'ו יוצאת למאבק משפטי על תינוקה.
ב'דוגמניות בע"מ': גרייסון יוצאת לנקום במוניק, אך אדם מגלה את מזימתה. ג'ולי רוצה להפוך את הרומן שכתב קריג לסרט בכיכובה. שרה מתקשה לספר למרק על הריונה. סינתיה מאושפזת ומנסה לברוח. מוניק משנה את תוצאות בדיקת האבהות של אדם.
ב'בוורלי־הילס 90120': סטיב מרצה עבודות־שירות בבית־אבות ופוגש את הקומיקאי מילטון ברל. אנדריאה מפלרטטת עם אחד השכנים. ברנדון ודילן יוצאים לטיול אופנועים ונקלעים לטקס מוזר. קלי משתתפת בסדנה טיפולית ומגלה דברים חדשים על עצמה. דונה עוזרת לריי להתגבר על פחדיו.
באמריקה צולם הפרק האחרון של 'בוורלי' לעונה זו, ובו ברנדון מציע לקלי נישואים, והיא מסכימה; בעוד דילן יוצא עם ואלרי, אך מגלה שקלי היא אהבת חייו, רץ לביתה ומבטיח לה אהבת־נצח. מה שמשאיר אותנו הצופים בדילמה איומה - במי תבחר קלי (בתמונה) בעונה הבאה מאחורי הקלעים, ג'ני גארת, שמשחקת את קלי, וטורי ספלינג שמשחקת את דונה התכתשו בגלל החבר של טורי, ניק סאבאלאס, בנו של קוז'אק ז"ל, אותו ג'ני אינה סובלת. אותו הניק הספיק כבר, בגיל 22, להיכנס למוסד לגמילה מסמים, מאלכוהול ומהימורים. כל מי שרוצה את טובתה של טורי מוהיר אותה מפניו, כולל ג'ני. רק מה, בינתיים חן בכסאה.
וגם זה היה ברור שיקרה בסוף: בראיין אוסטין גרין, שמשחק את דייויד, נפרד סופית מחברתו טיפני אמבר טייסון, שמשחקת את ואלרי. הכול היה נחדר ביניהם, עד שהם התחילו לעבוד ביחד. אותו דבר קרה עכשיו לגרנט שואו וללורה לייטון - ג'ייק וסידני ב'מלרוז פלייס'. הוא הציע לה נישואין על הסט של הסדרה, אבל אחרי כמה פרקים התחרט. עבודה ואהבה לא הולכות יחד, תשמעו לי.

שליחות קטלנית

גפי אמיר מפטרלת • מתרוצצת • טורקת • נוברת • חוקרת

'משינה'. יעוד אין פרסומת

שופכת דם

הוואפל שחברי 'משינה' היו רוצים לשכוח ולהשכיח

שינה, הלהקה ההולכת אר־טו־טו לעולמה, משוויצה בראיונות הסיכום והפרידה, כי מעולם לא השתתפה בפרסומות. הרשו לנו, במסגרת הפינה 'שעה היסטורית', ליטול קורה מבין עיניהם: באוקטובר 89' חתמה משינה על חוזה לשנה עם חברת 'תופיני סער', שיצאה אז השוקה עם ואפל 'אגו'. תמורת הסכום הפעוט של 35 אלף דולר הצטלמו אנשי משינה לפוסטר־מריה וזימרו ג'ינגל ברדיו, שנכתב על־ידי שלומי ברכה ויובל בנאי.

למען מי שטרם נזכר, שידור חוזר של הלהיט: „רוקדת כאן כאן/ שופכת דם דם/ רוצה אלינו להצטרף/ אבל אנחנו האגואיסטים/ ועל כולכם נצפצף/ אגו אגו אגוזים/ איזה טוב, אני לא מגזים/ מצופה בשוקולד/ אני כבר לא צריך אף אחד".

ב'ונה, לעומת שלומי ברכה חורז השיר, רפול יוצא ביאליק, תורו.

רוני וגדי עושים את זה

איך ולמה חדר איש־הזוהר במפתיע אל 'מבט לחדשות'

שיתוף־פעולה נדיר נרשם השבוע בין גדי סוקניק, הכתב הפוליטי של הערוץ הראשון, ורוני מאנה, חובב מלכות־היופי בדימוס, מתווך ובעלה של ניקול חלפרין – בהווה.

בשבוע שעבר, כשהתמוטט הפיגום ברמת אביב ג', חפזו שני השכנים, מאנה וסוקניק, לבניין. סוקניק, שהיה בדרכו למשרד ראש הממשלה כדי לדווח ל'מבט', ומאנה, כרגיל, לראות מה קורה בשכונה.

סוקניק, שהגיע ראשון מכל העיתונאים, כלל לא ידע כתחילה מי נגד מי, ומאנה שצעד מיד למרכז הזירה, גילה לו מי מנהל העבודה, מי הפועלים ומי הקבלן ועזר לו להפיק את הכתבה עד סופה המר.

על העבודה המשותפת הפורה אמר השבוע סוקניק: „היה שיתוף־פעולה יוצא מהכלל, האחרון אני מקווה. יצא לי לראות את רוני מאנה, אבל עד היום לא ידעתי מי הוא בדיוק". מאנה לכשעצמו סיכם את האקט במילים חמות: „גדי סוקניק ואני לא רק שכנים, אנחנו תמיד נפגשים בלילות, עומדים ומשוחחים. הוא בחור מאוד נחמד וחיובי".

– סכם את הכתבה העיתונאית הראשונה בחייך.

מאנה: „עשיתי את זה בטבעיות. בגלל שאני מתווך וגר שם, אני מכיר את כל הנפשות הפועלות. לא תיארתי לעצמי שדבר כזה פעוט יקבל סיקור כזה גדול בטלוויזיה".

הלב ממריא אל־על. עזר וייצמן פקד השבוע את טקס פתיחת תערוכת טכנולוגיה 95', חובק בזרועות שר התעשייה והמסחר מיכה חריש, אך עזב את המקום כמעט כלעומת שבא והתנצל באוזני המארחים: „אני ממהר לשידור בטלוויזיה, אם להגיד לכם את האמת. אני מזדרז לירושלים, ואני טס בהליקופטר, כי אני פוחד שיהיו פקקים. אז מחכה לי טיסה של 20 דקות לירושלים, אבל מה, בטח יהיו לי פקקים מהמינחת בירושלים, עד לבנין הטלוויזיה". וואללה, החיים קשים.

מזור־טאובמן האריסטוקרטית

דו־לשונית

הנסיכה היוונית פצחה לפתע בעברית

חורית מזור, שפעם היתה מלכת־יופי והיום חיה בניו־יורק ונשואה למוריס טאובמן, בעל רשת 'סותבי'ס' נוהגת להציגנוהגת להציג עצמה כנסיכה היוונית ג'ורי טאובמן ומקפידה לדבר אנגלית בלבד, גם כשהיא בישראל.

לפני שבועיים הגיעה ג'ורי־יהודית לחופשה באילת ושייטה להנאתה כשדה־התעופה כפוות הנסיכה היוונית, אך אבוי מה אירע, לפתע אבד ארנקה, וטאובמן, שברגע הראשון שמרה פאסון והתעניינה בנימוס היכן הוא, חטפה מקץ שתי דקות את הקריז ופצחה, אבוי, בצעקות וקללות בעברית שוטפת. היה גרול.

קעקוע כאילו. ברחוב בן־יהודה בתל־אביב נפתח השבוע 'ליפס', מועדון תמוה ביותר, המתפקד כמיקס של פאב, אתר־מופעים ובימה למיצגים. פרט לסמדר קילצ'ינסקי, שעטתה לכבוד האירוע מדבקת קעקוע חדשנית בצורת שני לבבות, ולבעלה שרון אלכסנדר, פיזזו במקום רקדניות אטרקטיביות בבגדי־עור מטולאים מחד, ונוצות תרנגול שחורות מנגד, שהשתרבבו במקום והרבו לרקוד עם הקהל, אך גם לבד, על רקע תפאורת הקטיפה האדומית.

צילום: יובל שמש

רבקה'לה ואמנות־הצילום

איך זה שברדיו לא שמעו על הפתגם: לא תופסים אדם בצערו

יומה האחרון של תכנית הבוקר שלה, בשבוע שעבר, לפני שיצאה לפרישה המוקדמת, ישבה רבקה מיכאלי באולפן ומיררה בבכי לאורך כל השידור.

לקראת סוף השידור, פרצה לאולפן דליה יאירי – מגישת 'עניין אחר', תכנית האקטואליה של רשת ב', שצמחה עתה לשעתיים, על חשבון תכניתה המנוחה של מיכאלי – והחלה להנציח את מיכאלי הבוכייה, בשם התיעוד וההיסטוריה. מתברר שכבר חודשיים עוסקת יאירי בצילום תזיתי, ואינה חודרת לאולפן ללא מצלמה. לפה ככה. אבל לרבקה'לה זה היה קצת יותר מדיי.

כשביקשה מיכאלי מיאירי לעזוב את האולפן, לא נענתה, ויאירי המשיכה, לרברי הצופים הנדהמים במחזה, להבזיק פלאשים היישר לפרצופה, עד שהמפיקה, דלית און־פריזנט, עצרה אותה כמעט בגופה.

את תגובתן של מיכאלי ופריזנט לא ניתן היה להשיג. יאירי מכחישה: „לא צילמתי, פשוט שכחתי את המצלמה האישית שלי באולפן, אז נכנסתי לקחת אותי. רבקה בכתה, והיא ביקשה לא לצלם אותה. מיד הסכמתי. מה פתאום שאעשה דבר כזה, אם היא לא רוצה? בכלל, לדעתי רבקה'לה נהדרת וכוכבת, והיה צריך להציע לה לשדר בשעה אחרת, לא בשעות האקטואליה".

מיכאלי. בשם התיעוד וההיסטוריה

תשוקת המעריצות

אפילו בחתונה מתחום הכדורגל, אין לכוכבים הנערצים מנוח

לפני חודשיים דיווח המדור בעניין כי חיים רביבו, איש מכבי חיפה, עומד להינשא לחברתו שגית אלבז, וכי שיגר לאיטליה שליח חשאי, במיוחד כדי לרכוש למענו גליפה לחתונה.

השבוע התרחש סופסוף האקט לו חיכינו כולנו, בגן 'ורניס' בתל־אביב. הרב אליהו הכהן והחזן שמעון ביטון סידרו את החופה, ובכך רחצו את רגלי הרב לאו, חביב הסלבריטאים הנצחי.

חיים משה הופיע ווימר, ועולם הזוהר התגלם המעט בדמותם של יצחק שום, שלמה שרף, אבי נימני, אמיר שלח, משה סיני, ניר קלינגר, בוני גינצבורג ותמי בנסו בחל"תו, אלי ומירי דריקס, מיכל בקר (המנסה לשוב לזירה החברתית, אך לשווא), אילונה כין פליטת תחרות מלכת־היופי וגיל ססובר, איש 'הקומדי סטור' ואלילן החדש של הגירל'ס. ססו היה אמור לשבת בשולחן מספר 25, אך איתרע מזלו, ובדרך פגש שלל מעריצות שהתנפלו עליו בתשוקה, וכך הגיע לשולחן רק אחרי שהוגשה המנה השנייה, והתלונן על כך ממושכות. היה עשר'קה.

החתן, הכלה, וססובר הכטיש

צילום: סיון פרג'

סאדו כאילו. מצדה זאבי, בוטיקאית־הצמרת שבגדיה נמכרים בחוץ־עתק, הפיקה עם חברה לחיים אדי תצוגת־אופנה של 'ריפליי' באוניברסיטת באר־שבע, ולכבוד האירוע ייבאה לארץ את אנדריאה, דוגמית ברזילאית, שעלתה לבמה עם אוברול בלי כלום מתחת, במיצג פרי־מוחה הקודח של מצדה. היא כסוחרת, ואליה קשור בשלשלאות הדוגמן רון שחר, הזוחל אחריה על הרצפה ומנשק את רגליה. את סיגל שחמון, כמעט נערת 'גלגל המזל', הלבישה מצדה בבגדי ילדה, ודרשה ממנה לפזר גזרי־נייר על הקהל ולמצוץ סוכריה על מקל.

שליחות ציבורית

שדרים מעוטים, הרשו לי ליטול קורה מבין עיניכם: ג'ודי לוץ הינה כתבת חרשות של הטלוויזיה, ולא דמות פיקטיבית שה'קומדי סטור' הגו ממוחם הקודח. מכל המגישות שבעולם זיכיתם דווקא את לוץ, אותה כיניתם „ג'ודי לוץ מהקומדי סטור", בתואר כתבת החדשות הכי מרליקה בטלוויזיה, עם 18% מקולותיכם. [illegible], במקום השני מיקי חיימוביץ', שאמנם היא מגישת חדשות וכלל אינה כתבת, אך בכל זאת העניקו לה 17% מקולותיכם, ועל כן לא נהיה [illegible]. במקום השלישי, הגבירה מבולך גאולה אבן [illegible] אבראומקוביץ', מדוע התעלמתם משם משפחתה [illegible] שגרפה 14% מהקולות. בשישייה אליגור [illegible] מרובבת הלוחיגים, ורנה וריס, כתבת המשפטים.

והשבוע: מי הוא הסופר או הסופרת הכי שווים בארץ? האם תהיה זו אורלי [illegible]? [illegible] הוציאה את ספרה החדש, או אתגר קרת, [illegible] האם יקח את התואר עמוס עוז, [illegible] המבוקשים, או שמא רון [illegible] או מאיר שלו, [illegible] או עירית לינור, או [illegible] איש [illegible] מה היה קורה אם היינו שוכחים את [illegible] חבניות [illegible]? [illegible] בבטחון חייגו לתא טלמסר 03-5642299 ובחרו [illegible] הסופר או הסופרת הכי שווים לדעתכם.

לחטוף שוק

אהרוני פותח שולחן

דווקא אנחנו, שהעוף הקפוא הוא הציפור הלאומית שלנו, משעממים את עצמנו בהכנה של עוף מכובס (במקרה הרע) או עוף בגריל (במקרה הפחות רע) ■ אפשר גם אחרת ■ שש דרכים קלות ונפלאות להכנת פולקע, החלק הבשרי והעסיסי ביותר בעוף

פולקעס, זה כל הסיפור. השבוע אתם משוחררים מבחינתי מכל מני סיפורים אקזוטיים על דברים נפלאים, שקורים בכל מיני מקומות נסתרים. לא יהיו כאן שום תיאורי ארוחות מופלאות של מיליון מנות מתוחכמות ממצרכים נדירים. אף סבתא ירושלמית אותנטית לא תעניק לכם מתכונים שלמדה מסבתא שלה בזמן המצור על ירושלים. גם ויסקים לא יהיה כאן היום. פשוט פולקעס [illegible]

הפולקע הוא השוק, אותו חלק של העוף הנמצא מעל [illegible] הנראה כמו קונוס של גלידה, החלק הבשרי והעסיסי ביותר בעוף [illegible] שכל הילדים במשפחה [illegible] למריבות [illegible] שניים ממנו בכל עוף.

השוקיים נקראות בעגת הקצבים 'קוקטיילים', מן הסתם מפני שאפשר להגיש אותן כמאכל קטן וחביב בארוחת קוקטייל — מה שאומר שאפשר לנגוס מהן באחיזת יד בלי להיראות מגעיל גמור (ועם זאת מומלץ, אלא [illegible] למשל, [illegible]).

למרות שאנחנו [illegible] העוף הקפוא [illegible] העוף [illegible] בגריל (במקרה הפחות רע) [illegible] אני לא אביע את דעתי [illegible]

או ישר לעניין:

'קוקטיילים' אפשר לקנות טריים בכל סופרמרקט או אצל הקצבים. הם, כמובן, עדיפים על הקפואים, אבל אם אין ברירה ויש לכם כבר במקפיא, אז מילא. הבעיה עם העופות אצלנו היא השערות ושאריות הנוצות שתמיד יש עליהם. אני לא יודע מה איתכם, אבל אותי זה מעצבן נורא. השיטה היחידה שאני מכיר להיפטר מהן באופן יסודי היא לשפוך עליהם מים רותחים, מה שמעמיד להם את השערות ומרכך את העור, ואז בפינצטה (כן, כן, ממש פינצטה, כזאת של גבות) לתלוש בקלות את כל הנוצות המבצבצות.

ותמיד-תמיד כדאי להשרות קצת את הפולקעס הללו בחומרים, שיתנו להם קצת טעם, שיחדור פנימה אל תוך הבשר הזה ש... איך נגיד את זה בעדינות — יש לו טעם אנמי משהו. וכמובן, לא לבשל אותם עד חורמה, כדי שלא תאבד להם שארית הלחלוחית שלהם.

המתכונים המובאים כאן הם קלים מאוד, טעימים מאוד, והם מהסוג שאפשר להכין מהם כמות גדולה בבת-אחת (כלומר, כשבאים פתאום מיליון חברים בהפתעה). עוד כמה יתרונות לקבוצת המתכונים הזאת: אפשר להכין כמה סוגים בבת-אחת, ובעיקר אפשר להשרות את הכול כמה וכמה שעות לפני שמגיעים האורחים (הרעבים), ורק חצי שעה לפני שרוצים להגיש להם את הפולקעס, מכניסים לתנור וזהו. גם מבחינת הרושם עושה עבודה יפה, ואני אומר את זה למרות שכולנו בעוף, ובואו לא נתחסד, גם זה חשוב.

[illegible] מובאים כאן, כולם על אותו עיקרון:

משרים את הפולקעס במשרה שנותנת להם טעם, ובנוסף, נותנים להם ציפוי טעים, פריך ויפה, ושמים בתנור. בכל המקרים יהיה התנור בחום של 180 מעלות, ובכל המקרים יבלו שם הפולקעס 30־40 דקות. אחרי 20 דקות תנו הצצה פנימה. אם אתם רואים שהציפוי משחים מדיי, כסו את התבנית בנייר־כסף והחזירו להמשך האפייה.

כל המתכונים הם לשישה פולקעס. אם אתם צריכים יותר — עשו את החישובים המתאימים.

פולקעס מצופים בפיסטוקים:

מצרכים:
- 6 פולקעס יפים ומנוקים
- ½ כוס שמן־זית
- מלח, פלפל שחור טחון טרי
- 3 גבעולי טימין
- 1 ביצה טרופה
- 1 כף קמח
- כוס פיסטוקים קלופים לא קלויים, קצוצים גס (אפשר גם בוטנים לא קלויים).

הכנה:
- משרים את הפולקעס בשמן־זית, במלח, בפלפל ובטימין למשך כמה שעות.
- מוציאים את הפולקעס מהמשרה. מערבבים את הביצה עם הקמח. טובלים את הפולקעס בביצה, אח"כ טובלים בפיסטוקים הקצוצים ושמים בתבנית אפייה. אופים על־פי ההוראות.

פולקעס מצופים בעשבי תיבול

מצרכים:
- 6 פולקעס יפים ומנוקים
- ½ כוס שמן־זית
- מיץ מלימון אחד
- 3 שיני שום קצוצות דק
- מלח, פלפל שחור טחון טרי
- מעט חרדל
- ½ כוס פירורי לחם
- ½ כוס עשבי־תיבול טריים או יבשים — טימין, רוזמרין, פטרוזיליה — קצוצים דק

הכנה:
- משרים את הפולקעס בשמן־זית, במיץ הלימון, במלח, בפלפל ובמחצית כמות השום למשך כמה שעות.
- מוציאים ומנגבים את הפולקעס, ומורחים אותם היטב בחרדל.
- מערבבים את פירורי הלחם, את עשבי־התיבול ואת שאר השום.
- טובלים את הפולקעס המרוחים בחרדל בתערובת עשבי־התיבול, שמים בתבנית התנור ואופים על־פי ההוראות.

פולקעס עם פפריקה

מצרכים:
- 6 פולקעס יפים ומנוקים
- ½ כוס שמן־זית
- 5 שיני שום כתושות
- מלח, פלפל שחור טחון טרי
- 6 כפות פפריקה מתוקה
- 1־2 פלפל אדום חריף יבש קצוץ דק

הכנה:
- משרים את הפולקעס בשמן, בשום, במלח ובפלפל למשך כמה שעות.
- מוציאים את הפולקעס.
- מערבבים את הפפריקה עם הפלפלים החריפים. טובלים את הפולקעס בתערובת, שמים בתבנית התנור ואופים על־פי ההוראות.

פולקעס עם דבש וסויה

מצרכים:
- 6 פולקעס מנוקים יפים
- ½ כוס רוטב סויה
- 2 כפיות ג'ינג'ר טרי קצוץ דק
- 3 שיני שום קצוצות דק
- מלח, פלפל שחור טחון טרי
- ½ כוס דבש
- 2 כפות שומשום

הכנה:
- משרים את הפולקעס בסויה, בג'ינג'ר, בשום, במלח ובפלפל למשך מספר שעות.
- מוציאים את הפולקעס מהתערובת.
- מוסיפים לחומרי המשרה את הדבש, מביאים לרתיחה ומבשלים כמה דקות, עד שהתערובת מסמיכה מעט. מקררים.
- מורחים את הפולקעס במברשת בשכבה עבה של התערובת, שמים בתבנית אפייה ואופים על־פי ההוראות.
- בזמן האפייה קולים את השומשום במחבת [illegible], עד שהם מזהיבים מעט.
- מוציאים את הפולקעס, שמים בכלי [illegible] ופוזרים מעל את השומשום הקלוי.

פולקעס עם פלפל שחור וכוסברה

מצרכים:
- 6 פולקעס יפים ומנוקים
- ½ כוס שמן־זית
- ½ כוס יין אדום יבש
- 2 שיני שום קצוצות
- 1 בצל קטן קצוץ דק
- 1 עלה דפנה שבור
- 2 ענפי רוזמרין
- מלח
- חרדל
- ½ כוס פלפל שחור גרוס
- ½ כוס גרגרי כוסברה כתושים

הכנה:
- משרים את הפולקעס בתוך: שמן־הזית, היין, השום, הבצל, עלה הדפנה, הרוזמרין והמלח — למשך מספר שעות.
- מוציאים ומנגבים את הפולקעס.
- מורחים אותם במברשת בשכבה אחידה של חרדל.
- מערבבים את הפלפל ואת הכוסברה. טובלים את הפולקעס בתערובת עד שהם מצופים באופן אחיד. אופים על־פי ההוראות.

אני לא יודע מה איתכם, אבל אני גם מת על כנפיים של עוף (למרות שעבודת המריטה והניקוי מעצבנת שבעתיים). אז דעו לכם שאפשר אותו הדבר בדיוק לעשות עם כנפיים של עוף. ■

צילום: נלי שפר

מגש גבינות לשבועות

עוד ארוכה הדרך עד שנוכל להתגאות ב'מגש גבינות' רציני תוצרת כחול לבן. מעטות הן הגבינות האיכותיות שלנו, שאפשר להתענג עליהן ככה, כמו שהן, עם לחם וחמאה, ויין אדום משובח. ארוכה היא הדרך, אבל היא טיפה מתקצרת בשנים האחרונות, ומדי פעם נוספת עוד גבינה טובה לרשימה הקצרצרת הזאת. לו אני צריך להרכיב 'מגש גבינות' שכזה, הוא יראה ככה:

עדיין לא קם לדעתי שום מתחרה רציני לגבינות הצאן של 'ברקנית' מכפר יחזקאל שבעמק. מבחר הגבינות שלהם ('סן־מור', 'סנט־מרסלן', 'ולנסי', 'טבעונית', ו'כר־פר' — היחידה שהיא גבינת בקר והיא משגעת) הוא נפלא ובפירוש ברמה בינלאומית.

גבינת 'תום' קשה, ארומטית וטעימה להפליא של שי זלצר, היא היחידה שניצבת בכבוד רב לידן, ומוסיפה עונג רב למבחר המצומצם הזה. הבעיה היא שקשה מאוד להשיג אותה, בגלל יצור מוגבל (ניתן להשיג בבית הלחם שבמושבה הגרמנית בירושלים, למשל).

הגבינה הבולגרית של חמאירי מצפת, לבנה, שמנה, טעימה מאוד ומאוד ארץ־ישראלית, מומלצת בחום רב גם היא. גם אותה לא קל להשיג, בגלל יצור מוגבל. אפשר להשיג אותה אצל רפאל ברח' לווינסקי 33 בתל־אביב.

גבינת 'אורדה' של מחלבות השומרון, גם היא נהדרת וטעימה מאוד, למרות שהיא חצי תעשייתית. החנות שלהם נמצאת בנחלת בנימין 88 בתל־אביב.

כדורי גבינת המוצרלה, אלה שנמכרות במשקל במעדניות, סוגרות את הרשימה הקצרה הזאת. צריך רק להקפיד שתהיה טרייה מאוד, לטפטף עליה מעט שמן זית משובח, מלח ופלפל.

עדיין אין שום גבינה 'צהובה' ששווה התייחסות רצינית (וזה בלשון המעטה) ואף אחת מאלה הקיימות בשוק לא ראויה להיכלל במגש הגבינות הזה. אולי בשנה הבאה. חג שמח.

מדעי ההתנהגות כלכלה

המסלול האקדמי של המכללה למינהל

הרשמה מאוחרת!

תכניות הלימוד

החוג לכלכלה-
תכנית לימודים יחודית הכוללת למודי כלכלה וחטיבה מורחבת במינהל עסקים. התכנית מציעה שילוב של ידע תאורטי רב עם התמחויות בתחום הכלכלה, לצד ידע ישומי בניהול. תכנית הלימודים תכשיר את מסיימי החוג לפעול ככלכלנים מתחילים הן במגזר העיסקי והן במוסדות ציבור. משך הלימודים 3 שנים.

החוג למדעי ההתנהגות-
תכנית לימודים יחודית המשלבת לימודים עיוניים ומעשיים, בפסיכולוגיה סוציולוגיה ואנתרפולוגיה עם חטיבה מורחבת בתקשורת או בהתנהגות ארגונית וניהול משאבי אנוש. במסגרת תכנית יחודית זו תשולב גם עבודה מעשית כחלק מובנה מתכנית הלימודים. משך הלימודים 3 שנים.

ראשי החוגים

ראש החוג לכלכלה - **פרופ' חיים ברקאי**
פרופסור מן המנין בחוג לכלכלה של האוניברסיטה העברית בירושלים. כיהן כראש החוג לכלכלה וכדיקן הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטה העברית. יו"ר המועצה המייעצת של בנק ישראל, חוקר אורח בקרן המטבע הבינלאומית וכלכלן בכיר בבנק העולמי.

ראש החוג למדעי ההתנהגות - **פרופ' זאב קליין**
פרופסור חבר במחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים ובקתדרה לפסיכולוגיה ע"ש באומן. כיהן כראש המחלקה לפסיכולוגיה וכמנהל ביה"ס לחינוך באוניברסיטה העברית, זוכה פרס עיריית ת"א על מחקריו ועל תרומתו למדעי החברה.

תארים במסלול האקדמי

בשני החוגים החדשים הוגשה בקשת הכרה והסמכה למועצה להשכלה גבוהה. הענקת תואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה.

פרטים והרשמה

לבירורים לגבי החוגים ניתן לפנות לטלפון 03-6902090/3.
לקבלת פרטים חייג למענה קולי 03-6902026.
לרכישת ערכת ההרשמה בלבד הכן כרטיס אשראי וחייג 03-6903520 (24 שעות ביממה).

מיסודה של הסתדרות הפקידים

ליבמן

אדוי גנון ושות'

בתל-אביב או בחיפה

2 סמסטרים במכללה לישראל (כיום וחצי בשבוע) + סמסטר קיץ בחו"ל (ששה שבועות ליד בוסטון או לונדון) = תואר אקדמי בשנה אחת

● **תואר ראשון (B.A.) במינהל עסקים**
התכנית מיועדת לבעלי דיפלומה בבנקאות ולהנדסאי תעשיה וניהול.

● **תואר ראשון (B.A.) בחינוך**
התכנית מיועדת למורים בכירים.

● **תואר ראשון (B.A.) בשרותי בריאות**
התכנית מיועדת לאחים ואחיות מוסמכים, פיזיותרפיסטים ועובדי רנטגן.

● **תואר שני (M.S.) בתקשורת**
התכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון.

● **תואר שני (M.P.A.) התמחות במערכות פיננסיות**
התכנית מיועדת לכלכלנים, רואי חשבון ובוגרי מינהל עסקים. (בוגרים אחרים ישלימו עד שלושה קורסים נוספים).

● **תואר שני (M.P.A.) במינהל מערכות חינוך**
התכנית מיועדת לעובדי חינוך, הוראה והדרכה בעלי תואר: B.A., B.Ed., B.Sc.

● **תואר שני (M.P.A.) במינהל מערכות בריאות**
התכנית מיועדת לרופאים, אחיות, עובדי מינהל ומשק ועובדי המקצועות הפרה-רפואיים.

המכללה לישראל
NEW ENGLAND COLLEGE
בשיתוף עם

המכללה לישראל
CLARK UNIVERSITY C.O.P.A.C.E.
בשיתוף עם

תואר אקדמי בשנה אחת!

המכללה לישראל טל. 03-5270072 רח' נהרדעא 5 ת"א. פקס: 03-5270074
שלוחת חיפה: טל. 04-526757 רח' אנקווה 1 קרית שפרינצק חיפה. פקס: 04-526585

ביה"ס לקוסמטיקה של "מועדון לאשה" מציע לך -

טיפול קוסמטי מלא ב־45 ש"ח

ניתן לקבל טיפול קוסמטי מלא ע"י מתמחות - בהשגחת צוות המורות המיומן של "מועדון לאשה".
הטיפול ינתן עפ"י תאום מראש, בשעות הבוקר ואחה"צ.

מחיר טיפול מלא [כולל איפור] 45 ש"ח

כמו כן ניתן לקבל טיפול באפילציה (הסרת שיער במחט חשמלית) בתיאום עם מזכירות "מועדון לאשה" אצל תלמידות קורס האפילציה, לתיאום טלפוני מראש
החלה קבלת קהל של תלמידות לטיפול אפילציה

מולפין
לאשה

טל. 03-5756260
בית סילבר, רח' אבא הלל 7 ר"ג.

קהלת חשבונות לומדים ב"ג'ינת"

בית ספר חולך וגדול
40 שנות מוניטין, 70,000 בוגרים מרוצים

קורסי בוקר, ערב ויום ו'

הנהלת חשבונות בפיקוח משרד העבודה
סוג 1+2+ממוחשבת
בוקר - 25.6.95
ערב - 22.6.95
יום ו' בלבד - 30.6.95
סוג 3
ערב - 25.6.95
יום ו' בלבד - 23.6.95

חשבי שכר
130 שעות לימוד.
כולל עבודה מעשית במחשב.
ערב - 26.6.95

חשבונאי בכיר (מדופלם)
לקראת קבלת תואר ע"י ועדה מקצועית בשיתוף לשכת רואי החשבון.

המכללה למינהל
מיסודה של הסתדרות הפקידים

• חינם! 8 שעות לימוד לנסיון • הנחות לחיילים בסדיר ולמשוחררים
• ציון מגן לנבחנים בהנהח"ש • תעודת סטודנט לתלמידי ביה"ס

ג'ינת ביה"ס לחשבונאות ולמחשבים
רח' החשמל 18, ת"א טל' 03-5662457/8

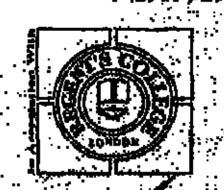
ליבמן

היות מוכן חיים האמיתיים

עם תואר BA במינהל עסקים בינלאומי מטעם Regent's Business School, לונדון ועם מיומנויות מיוחדות שעושות את ההבדל

■ שנתיים ראשונות בישראל ושנת הגמר בלונדון
■ יותר מתואר: שילוב התיאוריה עם המעשה
■ תוכנית אקדמית רב-תחומית ומקיפה ברמה גבוהה, ללא פשרות
■ פיתוח מיומנויות אישיות וניהוליות מיוחדות
■ רכישת טכניקות וכלים להתמודדות בעולם העסקי הבינלאומי
■ תשומת לב אישית לכל תלמיד

בית הספר הבינלאומי מינהל עסקים

כי עולם העסקים ירבה אותך

הלימודים יתקיימו בקמפוס של מכללת ארן, רח' נהרדעא 5 ת"א (ליד העירייה)
ההרשמה עכשיו: לפרטים נוספים נא לפנות ל:
טל. 03-5771881, 24 שעות ביממה פקס. 03-5244085

אדוות - תקשורת לשיווק

מכללת ויצו-קנדה לעיצוב, חיפה
ע"ש נרי בלומפילד

מודיעה על המשך ההרשמה במחלקה לצילום בהתמחויות:

צילום וידאו וקולנוע

הכשרת מורים בתחומי
הצילום והתקשורת החזותית

ההרשמה נמשכת עד יום ג', 20.6.95, בימים א'-ה' בשעות 08.00-14.00,
במזכירות המכללה רח' חנה סנש 12, חיפה 31041.
מוקד הרשמה טל. 379159, 379156, 04-381253. פקס. 04-378634.

המכללה שתעצב לך עתיד

ספי

עיבוד תמלילים

למדי עיבוד תמלילים בשירות פרטי
בארבעה שבועות בלבד למדתי בישרוטל" עיבוד תמלילים על תוכנות: וורד, איינשטיין/ וורדמיל/ א-ב/ קיוטקסט. איזו בשיטת השיעור הפרטי. שיטה זו מופעלת בישרוטל" כבר 29 שנים והיא שהופכת את בוגרות "שרוטל" למבוקשות בשוק העבודה. עוד בישרוטלי עזרה במציאת עבודה, הנחות לחיילים/ משוחררים.
ימים ושעות הלימודים לפי בחירת התלמיד.

כתבנות • קלדנות • תמלילנות • מזכירות • חשבשבת

שרוטל

תל אביב	03-5607921/2
פתח תקווה	03-9346677
כפר סבא	09-955881

עכשיו בישראל ובעברית

הדרך הקצרה והיעילה לתואר ראשון מוכר

חינוך מדעי ההתנהגות B.A. מוכר

הלימודים אפשריים בזמנכם הפנוי, כולל הנחיה אישית מוגברת

לתאום ראיון אישי נא להתקשר לטלפון: (03) 523 9682

קורסים לרדיו וטלויזיה

★ קריינות ★ הפקה/תחקירנות ★ תקליטנים - D. J.

בהדרכת קריינים, שדרנים ומפיקים מוכרים מהטלויזיה וקול ישראל

לבוגרים/ות תוענק תעודה והפנייה לעבודה!
המכללה לתקשורת בע"מ, גורדון 42 (פינת דיזנגוף) תל-אביב
03-5222950 - 03-5224920

מכללת הדסה ירושלים

הרשמה

מלונאות משולבת
משך הקורס 18 חודשים - לימודי יום

אומנות הבישול
משך הקורס 10 חודשים - לימודי יום

פתיחת הקורסים בחודש יוני 1995 מותנת במספר המועמדים המתאימים.

פרטים והרשמה: מכללת הדסה, הנביאים 37, ירושלים
טלפון: 291984, 02-291918 (בשעות 10:00-12:00)

---

30 שנים לגבע ביה"ס למקצועות הקולנוע והטלויזיה בחסות התנועה הטלויזיה בכבלים

לפתיחת עשר התחנות רדיו אזוריות והערוץ השני

קריינות רדיו וטלויזיה

□ הנחיית תכניות ומופעים □ הגשת חדשות
□ קריינות רצף □ עתונאות □ דיקציה
נותרו 5 מקומות מבחוני קול בתאום טלפוני
נותרו 4 מקומות
גבע - המכללה לתקשורת והדרכה, אולפני גבע גבעתיים, רח' ויצמן 65, גבעתיים,
טל. 03-5732884-5, 03-6748276
טל. מיוחד לשישי-שבת וחג 03-6748276

ייעוץ והכוונה למצטיינים

ב"ספיקינג" גם אתה תלמד לדבר

אנגלית

אצלנו תמצא
16 שנות נסיון מוכחות
מורים מנוסים ודינמיים - 9 רמות.
● למתחילים
לימוד יסודות אנגלית, שימוש שוטף באנגלית בחיי היום יום.
● למתקדמים
שיפור הניסיון והשטף בדבור.

מפגשי הסבר

סוגי רמה והרשמה בשעה 18.30-19.30
ביום ב' 5.6 וביום ד' 7.6
בבית ציוני אמריקה
רח' אבן-גבירול 26 תל-אביב
טל. 03-9312093

רק תגיד ברליץ

ברליץ - החברה המובילה בעולם ללימוד שפות. משתלמים בה יותר מ-40 מיליון איש מתחומים שונים, בשיטות לימוד יחודיות המותאמות באופן אישי לרמתו ותחום עיסוקו של הלומד.

ברליץ מדוברת - כל השפות
כל הרמות בכל השעות
- קורסים אינטנסיביים, פרטיים או קבוצתיים, לפי בחירתך - נפתחים כל שבוע
- מולטימדיה - אודיו, וידאו, מחשב ועוד
- K.I.T. - תכניות לשימור הרמה שהשגת

ברליץ "גוניור" - אנגלית לילדים
Jump into English
- לימוד שכולו הנאה ושעשוע
- קבוצות קטנות של 5-6 לומדים
- מתאים לגילאי 6 ומעלה
- שיחות, משחקים, שירים וסיפורים
- פיתוח תחושת הדיבור הטבעית
- שימוש מעשי באנגלית בחיי היום יום

ברליץ "עסקים"
שפה עסקית ותקשורת בין תרבותית
- טוטל אימרשן - הדרך הכי מהירה ללימוד שפה בשבועיים ישטיפת מוחי
- אנגלית עסקית למנהלים - ב- 4 רמות
- אנגלית למשרד - שיחה, תכתובת וטלפון
- הכנה לנסיעות ושליחויות - גם למשפחה
- קורסי צ'רטר - תפורים לצרכי האירגון

קיץ בברליץ חול מ- 2 ביולי
- Power Group - למד ב- 4 שבועות בברליץ מה שלא למדת ב- 4 שנות תיכון
- קורסים אינטנסיביים מיוחדים, 2-8 שבועות.

ברליץ "אינטרנשיונל"
תשתחררת ועוד לא החלטת?
- 4 שפות חדשות בשנה!
- תקשורת בינ"ל רב לשונית
- הרחבת האופקים והכישורים המקצועיים בענפי התעופה, התיירות, ארועים ועסקים
- קידום הקריירה בארץ ובחו"ל

ברליץ "מורה פרטי"
לימוד אנגלית לתלמידי תיכון. כולל:
50% מהשיעורים - "תוכנית ברליץ"
- פיתוח מיומנות שיחה
- בטחון עצמי בשפה החדשה
- פיתוח עניין בלימוד שפות
- ביסוס הידע התיאורטי בשימוש יומיומי

50% מהשיעורים - לימודי תיכון
- תשלמת החומר הנלמד וסגירת פערים
- עזרה בעבודות בית והכנה למבחנים.

רק תגיד
Berlitz®
החברה המובילה בעולם ללימוד שפות

ת"א - טל' 03-6952131 שד' שאול המלך 37 | ר"ג - טל' 03-6135533 "ידימולי", רח' ז'בוטינסקי 1 | ירושלים - טל' 02-236288 רח' קינג ג'ורג' 21

מכללת מדיסין
לרפואה משלימה

בפיקוח: דר' ראול רודריגז (M.D), רון פייס (D.AC), דר' יאיר מיימון (O.M.D), דר' גיל ולצמן (M.D).

מכללת מדיסין זוכה להכרה מקצועית במרכזים הרפואיים המובילים בארץ ועובדת בשיתוף עם מוסדות אקדמיים בארץ ובחו"ל. במכללת מדיסין נהנה התלמיד מקורסים מעמיקים יותר וממספר שעות לימוד גדול יותר. מכללת מדיסין פותחת בפניך דלתות רבות לקידום והצלחה ומסייעת לך למצוא מקום עבודה במוסדות הרפואיים ובבתי החולים הגדולים בארץ.

הרצאת מבוא ברפואה משלימה: יום ג' 6/6, שעה 20.30
יום חוויה והתנסות בשיאצו: יום ו' 9/6, בין השעות: 10.00-13.00
יום חוויה והתנסות ברפלקסולוגיה: יום ו' 16/6, בין השעות: 10.00-13.00

במסגרת כל אחד מהקורסים נהנה התלמיד משעות השלמה של מדיטציה בתנועה: כמו טאי-צ'י, צ'יקונג ויוגה.

רפואה סינית
לבחירתך שני מסלולי לימוד: ארבע שנתי ותלת שנתי.

שיאצו
קורס בסיסי לפיתוח המודעות ולטיפול עצמי ומשפחתי. לימודי תעודה לרמות: מטפל-מטפל מוסמך- מטפל בכיר.

רפלקסולוגיה
אפשרות להתמחות עד רמת רפלקסולוג בכיר. מוכר ע"י איגוד הרפלקסולוגים הישראלי.

קורסים סמסטריאליים וחד שנתיים:
- תזונה וצמחי מרפא סיניים • פרחי באך
- ארומתרפיה • זן ומדיטציה • מסלול הכשרה להוראת שיאצו, רפואה סינית ורפלקסולוגיה.

ההרשמה עכשיו!
לנרשמים עד 24.6.95 שכר לימוד מוזל ותנאים מועדפים.

לציבור המורים-מסלולים מיוחדים המוכרים למורים בשנת שבתון כשעות חובה והשלמה. מסלול תזונה מערבית וסינית, מוכר ע"י משרד החינוך גם כגמול השתלמות.

מכללת מדיסין - רח' ההודעה 5 ת"א טל. 03-5238621 • 177-022-1191

המכללה האזורית ראשל"צ
מיסודה של מכללת טומשין

לימודים לתואר B.A. של האוניברסיטה הפתוחה

הרשמה לסמסטר סתיו תשנ"ו לימודי בוקר ו/או ערב

מדעי החברה במסלול דו- נושאי:
ניהול וכלכלה ▪ ניהול וסוציולוגיה ▪ ניהול ומדע המדינה
סוציולוגיה וחינוך ▪ ניהול ומדעי המחשב

מסלול לימודים בתחום מדעי החברה:
פסיכולוגיה ▪ חינוך ▪ שילוב בין מדעי החברה והרוח

▪ הלימודים מתקיימים בכיתות מרווחות וממוזגות בקמפוס המכללה האזורית ▪ מתן דגש על אוירה אינטלקטואלית ויחס אישי ▪ הלימודים מבוססים על ספרי הלימוד היחודיים של האוניברסיטה הפתוחה ועל מפגשי הנחייה שבועיים המועברים ע"י המנחים שלה. ▪ 30% מלגה לחיילים בשדות חובה ועד שנה לאחר השחרור.

— אין צורך בפסיכומטרי —

▪ פתיחת הלימודים - אוקטובר 95' ▪

במכללה האזורית ראשל"צ (ליד ההיכל) רחוק רק B.A. קרוב

לפרטים, פגישת ייעוץ אישית והרשמה:
המכללה האזורית ראשון לציון
הרצל 91 ראשל"צ 9647171, 03-9647191
חייגו חינם 177-022-7475

פנאי פלוס
מי שלא קורא לא יודע מה קורה

גם אתה יכול להרוויח כ-5,000 ש"ח בחודש
כטכנאי שרות

לבחירתך קורסים ב:
- מכונות צילום + פקס + טל.
- מחשבי P.C + תקשורת
- T.V + וידאו + C.D.
- קירור ומיזוג אויר
- מוצרי צריכה ביתיים

אין צורך בידע קודם - קורסים מזורזים לבעלי ידע
המכללה לטכנאי שירות
08-256256 03-5606608/47

פתרונות וזוכים

פתרון תשבץ חשבוע מספר 1837

פתרון חידת אותיות ומספרים מספר 1560
המספר בן שלוש הספרות המופיע במשוואה הוא:
140

דוד אריאלי, באר-שבע; עצמוני דבורה, חולון; צפורה שטוסל, ראשל"צ; סופורה צדוק, ת"א.

שמות הזוכים ב"אותיות ומספרים" 1560: דסקלו יצחק, קרית-מוצקין; רייטר עמוס, ערד; יהודית גורן, ת"א; אבי שטייניץ, ראשל"צ; רן יצחקי, נס-ציונה.

שחמט: בספר זכו: גיא צפנת, הרואה 58, ר"ג. ברכה ויוני שתיל, ת.ד. 224, באר שבע. מירון רותם, אחימאיר 13, ת"א. 69126.

פתרונות גל. 1633 (19.5.95)

גליון 1632 (12.5.95)
"תרתי משמע": ב-200 ש"ח זכה: ארואסטי נסים, רח' אלתרמן 22, ת"א. (69415).
"תשחץ": ב-100 ש"ח זכו: דינה יומטוביאן, רח' חפורצים 22, נתניה. (42385); רווית עקיבא, רח' שרת 22, פ"ת. (49522).
"חידת הגיון": ב-50 ש"ח זכו: רוזי מחרז, רח' איינשטיין 93, חיפה. (34601); חן ששון, רח' התחיה 22, חולון. (58403).
"פירמידה": קולינסקי יעקב, רח' גבעתי 15, בת-ים. (59589); אילת דגן, רח' יקותיאל 23, ת"א. (67759).
שמות הזוכים בתשבץ 1836: ורדה רחמים, טבריה עלית;

פתרון תשבץ תרתי משמע מספר 597

פלא-קוד

פירמידה: שי, שני, שנית, הנשים, שמפניה, שמנים, מפני, נים, מן

הקולג' הישראלי לרפואה טבעית

המוסד הגבוה והמוביל בישראל
נבחר כאחד מ-5 מוסדות הלימוד הטובים בעולם

"תוכניות לימוד מובילות בקנה מידה עולמי, קשרים בלעדיים עם מוסדות אקדמיים ורפואיים בארץ ובחו"ל - כל אלה מבטיחים לבוגרי הקולג' עתיד ברפואה טבעית."
רחל אשכנזי רבן (ND) מנהלת מקצועית

יש לך עתיד ברפואה טבעית

מגמות רב-שנתיות
▪ נטורולוגיה ▪ ריפוי בתזונה ▪ נטורופתיה ▪ רפואה סינית
מגמות חד-שנתיות
▪ רפואת צמחים ▪ רפלקסולוגיה ▪ הילינג אנרגטי ▪ ביואנרגיה ▪ שיאצו ▪ עיסוי הוליסטי ▪ ארומתרפיה ▪ פרחי באך

ההרשמה עכשיו!

לראיון התאמה אישי חייג: 177-022-4740
תל-אביב: יצחק שדה 30. חיפה: יפו 33. אשקלון: מכללת אשקלון, דוד בתר 480, שכונת שמשון. אשדוד: מרכז קהילתי "בית לברון".

איפור מקצועי

רק בית הספר לאיפור מקצועי של מולה סנטר יכול להבטיח עבודה לבוגרים המצטיינים

עובדה: מאות בוגרי מולה סנטר מובילים כיום את האיפור המקצועי בישראל. הם רכשו את המקצוע בבית הספר המקצועי והגדול ביותר בארץ. לימדו אותם מיטב המאפרים, בכל תחום ותחום. לפני שתרשם - בוא והתרשם מהרצינות ומהמקצועיות. רק כך תצליח גם אתה להשתלב בעולם האיפור היצירתי והמרתק.

מנהלת מקצועית: איריס עשת
שיעור לדוגמה חינם: 03-5229192

מולה סנטר בית הספר לאיפור מקצועי

תל-אביב: רח' דיזנגוף 213 טל. 03-5229192
חיפה: ארלוזרוב 1 א' טל. 04-661616. ירושלים: טל. 02-243027
ראשל"צ: טל. 03-9677850. בשישי שבת: 03-6429004

קוסמטיקה

תכנית הלימודים המקיפה בישראל

בתי ספר רבים מכינים אותך לבחינות ההסמכה בקוסמטיקה, אבל רק בית הספר המקצועי של מולה סנטר, בעל המוניטין בכל הארץ, מבטיח מראש שתצליחי. המורים והמרצים הטובים בארץ יבטיחו שתקבלי תעודת קוסמטיקאית מוסמכת.
ואחרי התעודה - יש עבודה!

בהנהלת שרת גולן
שיעור לדוגמה חינם: 03-5226043

חדש! בחיפה

מולה סנטר בית הספר לקוסמטיקה מקצועית

תל-אביב: דיזנגוף 201, טל. 03-5226043
חיפה: ארלוזרוב 1 א' טל. 04-661616
ירושלים: חבצלת 8, טל. 02-235538 שישי-שבת: 03-5321907

בתל-חי תצליח להצליח
(ואפילו תצליח להנות מזה)

במכללה האקדמית בתל-חי לומדים לתואר אקדמי בתנאי חממה

במכללה האקדמית בתל-חי אתה יכול ללמוד לתואר בשיטות הלימוד המתקדמות ביותר, עם סגל מרצים מעולים, אשר נבחר בקפידה.
אבל, עיקר גאוותנו הוא על תנאי החממה המייחדים את המכללה - בלב אזור יפהפה ורוגע, זוכים הסטודנטים שלנו ליחס אישי מיוחד ולטיפוח הפוטנציאל שלהם בכיתות אינטימיות עם הרבה תמיכה והכוונה אישית.
התנאים המיוחדים האלה, בצירוף המחירים הנוחים של המעונות הנעימים - כולל קו טלפון פרטי, האפשרות לעבודה באזור והענקת מילגות לזכאים, מאפשרים לסטודנטים שלנו ללמוד לקראת התואר בראש נקי, ללא דאגות ולהתחיל את הקריירה מנקודת הפתיחה הטובה ביותר.

חוגי הלימוד במכללת תל-חי:

ביה"ס למדעי החברה והרוח (B.A.*)
- חינוך

התמחויות: הגיל הרך, הערכה ומדידה, חינוך מיוחד, חינוך מבוגרים

- עבודה סוציאלית
- ב. א. רב-תחומי
- כלכלה ומינהל

בליווי אישי של ראש החוג פרופ' עזרא סדן

הפקולטה לחקלאות האוניברסיטה העברית
- לימודי שנה א'

ביה"ס למדעים ולטכנולוגיה (B.Sc*)
- ביוטכנולוגיה ומדעי הסביבה
- הנדסת מחשבים

*התוכניות הוגשו למועצה להשכלה גבוהה

לימודי תואר בחסות אוניברסיטת חיפה
- סטטיסטיקה
- ספרות עברית והשוואתית
- לימודי ארץ ישראל
- הסטוריה כללית
- הסטוריה של המזה"ת
- אמנות - מדור יצירה
- לימודים כלליים

חייג/י חינם עכשיו
177-022-6499
טלפון אחד-והידיעון שלנו אצלך ביד!
24 שעות ביממה

תל-חי המכללה האקדמית
תממה להצלחה

תואר בראיית חשבון

מכללת רמת-גן היא המכללה היחידה המנוסה בהכנה לכל הבחינות עד לקבלת תואר רואה-חשבון. רק כאן תמצא את כל היתרונות הדרושים להצלחה ■ הצלחה מוכחת בבחינות מועצת רואי חשבון ■ הנהלה ותיקה ומנוסה (17 שנות נסיון) ■ צוות מרצים אקדמי ומנוסה ■ מערכת שעות גמישה ■ לימודי בוקר או ערב ■ מבחר הקורסים הגדול והמגוון ביותר ■ סיפרי לימוד וחוברות תרגול יחודיים למסלול ■ שילוב מסלול לתואר אקדמי ■ התמחות במהלך הלימודים

הכנה לחשבונאות פיננסית סופיות א' וסופיות ב'
ד"ר יוסף צור, רו"ח, יועץ אקדמי ומרצה בכיר.
מסלול מקוצר לבעלי תואר במנהל עסקים או כלכלה.
שחרור ממכינה לבעלי הסמכה כמנהלי חשבונות סוג 2.

הנהלת חשבונות

קורסי ערב ובוקר אינטנסיביים במשך 3-4 חודשים בלבד לבחינות משרד העבודה סוג 1+2+ חשבשבת. יתקבלו בוגרי 12 שנות לימוד. המכללה מסבסדת את שכה"ל של קורס הנה"ח סוג 2 לממשיכים ליעוץ מס או ראיית חשבון.

פתיחת הלימודים: ערב 8.6, בוקר 15.6

יעוץ מס

קורס ערב חד-שנתי המוכר על-ידי נציבות מס הכנסה.

פתיחת הקורס ביוני ב-25/6

קרן מילגות והלוואות ■ הנחות לחיילים משוחררים

מכללת רמת-גן
עם היד על האופק
רח' ז'בוטינסקי 3 רמת-גן
טל'. 5752823, 5752826, 03-6131366 (בין השעות 8:00-20:00)

מכללת רמת-גן

אלפי סטודנטים מכל הארץ

למכללת רמת-גן נסיון של שנים, ואלפי סטודנטים מכל הארץ הלומדים לתואר B.A של האוניברסיטה הפתוחה. עובדות אלו מאפשרות לה לקיים מערכת שעות גמישה ביותר עם מספר רב של מפגשים ולקיים את כל הקורסים הנדרשים להשלמת התואר בכל המסלולים. למכללה אין שלוחות בערים אחרות, הלימודים מתקיימים רק בקמפוסים ברמת-גן. אחוזי ההצלחה במכללת רמת-גן הם גבוהים ביותר. הבוגרים השתלבו במקצועות מבוקשים או המשיכו ללימודי תואר שני באוניברסיטאות.

הרשמה ללימודי האוניברסיטה הפתוחה לסמסטר סתיו

לתואר B.A.

בוגר אוניברסיטה

אפשרות למכינות קיץ במתמטיקה ואנגלית
אין צורך בפסיכומטרי

ניתן למקד לימודים במקצועות הבאים:

● ניהול ● כלכלה ● מדעי המחשב ● חינוך
● פסיכולוגיה ● סוציולוגיה ● מדע המדינה ועוד

יעוץ אישי כל יום בשעות 8:00-19:00. שיחות הסבר בימים ב' ו-ד' בשעה 17:00 וביום ו' בשעה 10:30.

לימודי בוקר או ערב 3-4 שנים

המיוחד את הלימודים במכללת רמת-גן הוא שילוב של לימודים המבוססים על ספרי הלימוד היחודיים של האוניברסיטה הפתוחה עם מפגשי הנחיה ותרגול סדירים וסיוע אישי. גישה חדשנית זו חוסכת בזמן ומסייעת להצלחה בלימודים. האחריות ללימודים היא של האוניברסיטה הפתוחה שהיא אחת מ-7 האוניברסיטאות בישראל, המוסמכות על ידי המועצה להשכלה גבוהה להעניק תואר בוגר אוניברסיטה (B.A.)

● קרן מילגות והלוואות מסובסדות.
● 30% מילגה לחיילים משוחררים ושרות לאומי.
● מוכר לצורך מענק לחיילים משוחררים.

מכללת רמת-גן, אלימלך 15 (פינת הרצל) רמת-גן
מידע טלפוני כל יום בין השעות: 8:00-20:00. טל. 03-6732333 (רב קווי)

מכללת בית ברל-בית ספר לאמנות
המדרשה לאמנות

המדרשה לאמנות מקיימת

מפגש בקמפוס החדש

בין נציגי המדרשה למתעניינים ולנרשמים לשנה"ל תשנ"ו

המפגש יתקיים בקמפוס החדש בקלמניה, ביום שבת 10 ביוני 1996.
11:00-11:30 – התכנסות ברחבת הקמפוס

בתכנית:

● סיור בסדנאות, חדרי לימוד ובמתקנים החדשים בהדרכת המנהל האדמיניסטרטיבי - **אורי חכם.**
● מפגש שאלות ותשובות עם האמן, מורה - **יאיר גרבוז.**

הקמפוס החדש בקלמניה על כביש כפר-סבא בית ברל, פניה ראשונה ימינה (מיד לאחר הפניה לבית ברל) מול שדה ורבורג.

מכללת "הסביבה"
סדנא
לעיצוב ואדריכלות

הרשמה מיידית לסמסטר קיץ

החלה ההרשמה לשנה"ל תשנ"ו

לתואר **באדריכלות***

בעיצוב כללי
ובעיצוב פנים

*ממתינה באישור המועצה להשכלה גבוהה

פניות בטלפון: 03-6955183
פניות בכתב: ת.ד. 21192 ת-א 61211
או במשרדי המכללה מנורה המאור 8 ת-א.
משעה 09.00 עד 15.00

אסכולה

עיצוב אופנה
לימודי ערב (4 שנים)

קופירייטינג
לימודי ערב (שנתיים)

עיצוב פנים
לימודי ערב (4 שנים)

עיצוב גרפי
לימודי יום (3 שנים) / לימודי ערב (4 שנים)

נסגרת ההרשמה לשנה"ל תשנ"ו (1995/96)
(סבב המבחנים הבא יתקיים ב-9/6/95)
עלון מידע וטופס הרשמה: 295544, 03-292407
אסכולה, רח' אחד-העם 84, תל-אביב

לעיצוב

לניר

בשיתוף משרד העבודה והרווחה

הרשמה לשנה"ל תשנ"ו

טכנאות שיניים

מלאו לבקום

★ לבעלי תעודת בגרות, מבחן פסיכומטרי מבחן מעשי וראיון אישי.
★ משך הלימודים שנתיים + 6 חודשי התנסות מעשית במעבדות

סייעות לרופאי שיניים

★ לבעלי 12 שנות לימוד, מבחן פסיכומטרי וראיון אישי
★ משך הלימודים: שנה אחת
★ מצטיינות תשולבנה בעבודה

בשיתוף קופ"ח הכללית - ש.ל.ה

חיילים משוחררים זכאים ל-50% החזר שכר לימוד
אפשרות מגורים במעונות
פרטים והרשמה: לנ"י – רח' מקדונלד 8
נתניה טל' 623281-8-09

לניר

בשיתוף משרד העבודה והרווחה

אומנות הבישול

הכשרה לעבודה בבתי מלון ומטבחים מוסדיים
★ מבחן מיון וראיון אישי. פתיחה ספטמבר 95.
★ 10 חודשי לימוד בשילוב עם התמחות מעשית.

קונדיטאות

מלאו לבקום

אפיית עוגות והכנת מנות קינוח
★ לבעלי 12 שנות לימוד, מבחן מיון וראיון אישי
★ פתיחה אוגו. 9
★ 8 חדשי לימוד בשילוב עם התמחות מעשית

חיילים משוחררים זכאים ל-50% החזר שכר לימוד
אפשרות מגורים במעונות
פרטים והרשמה: לנ"י – רח' מקדונלד 8
נתניה טל' 623281-8-09

---

15 שנים לגבע ביה"ס למקצועות הקולנוע והטלויזיה בחסות תחנות הטלויזיה בכבלים

לפתיחת עשר תחנות רדיו איזוריות והערוץ השני

עריכה
וידאו לטלויזיה - נותרו 5 מקומות

צילום
וידאו לטלויזיה - נותרו 4 מקומות

גבע - המכללה לתקשורת והדרכה, אולפני גבע גבעתיים, רח' ויצמן 65, גבעתיים,
טל. 5-03-5732884, 03-6748276
טל. מיוחד לשישי-שבת וחג: 03-6748276

ייעוץ והכוונה למצטיינים

אורט קריירה מתאימים לכם קריירה!

מחשבים
Microsoft AUTHORISED TRAINING CENTRE

● הכרת המחשב + "WINDOWS" + מעבד התמלילים WORD 6
● הכרת המחשב + "WINDOWS" + גליון אלקטרוני EXCEL 5
● הכרת המחשב + "WINDOWS" + גליון אלקטרוני EXCEL 5 + תוכנת המצגות POWER POINT
● EXCEL 5 למתקדמים + כתיבת מקרו
● מחולל היישומים ACCESS 2

ניהול, שיווק, מכירות
● יזמות עסקית
● ניהול היצוא וסחר בינלאומי
● מינהל עסקים
● ניהול השיווק ומכירות
● עובדי מחלקת סחר בינ"ל - יבוא/יצוא
● פרסום
● ניהול מרפאות שיניים ממוחשב-תוכנת דוקטור

סייעות שיניים מוסמכות
בת"א – בהסמכת משרד הבריאות (כולל ניהול מרפאה ממוחשב)

אורט IDEA
● מנהלות לשכה
● מזכירות בכירות
● מזכירות בכירות רפואיות
● אנגלית עסקית ומסחרית

חשבונאות וניהול פיננסי
● הנה"ח סוג 1+2 וממוחשבת
● הנה"ח סוג 3
● חשבונאי מדופלם
● חשבי שכר
● יעוץ מס-מוכר ומאושר ע"י נציבות מס הכנסה.

טכנולוגיה
● חשמלאי מוסמך, ראשי ומעשי
● תיקוני וידאו וטלוויזיה
● אחזקה ותיקון מחשבי P.C.

תחבורה
● מורי נהיגה
● רכב ציבורי
● רכב כבד

* מידע בדבר הנחות לחיילים משוחררים, תעודת סטודנט, גמולי השתלמות וכד' ניתן לקבל במרכזי המידע וההרשמה.

אורט קריירה – המערכת המובילה בישראל ללימודי מבוגרים

מרכזי מידע והרשמה: בימים א'-ה' בכל שעות היום והערב. בימי ו' - עד 13:00.
ת"א וגוש דן / חולון / כפר סבא / נתניה / ירושלים / אשדוד / רחובות / אשקלון
באר שבע: 177-022-6020
חיפה / ק.מוצקין / קים / עפולה / כרמיאל: 177-022-7606

בוא לבנות חלונות

קורס פיתוח בסביבת Microsoft Windows

מערכת Windows הופכת פופולרית מאוד כסביבת פיתוח תוכנה. קיימת דרישה רבה למפתחי תוכנה בסביבת Windows.

קורס זה מכשיר אנשי תוכנה מנוסים ב-c וב-c++ לעבוד בפיתוח תוכנה בסביבת Windows.

משך הקורס: 40 שעות
תאריכי פתיחה:
3/7/95, בין שעות: 9.00 – 13.00
5/7/95, בין השעות: 17.00-21.00

לקבלת עלון מפורט ולהרשמה
טלפון: 03-6978215 פקס: 03-6978206

המרכז ללימודי מחשב
יבם IBM

קריירה בעיצוב
רשמים לרשון!

25 שנות נסיון

החלה ההרשמה לסמסטר קיץ 95 במכללה לעיצוב של אורט קריירה

קורסי התמחות והעשרה לבעלי רקע בעיצוב גרפי
■ אנימציה קונבנציונאלית וממוחשבת
■ עיצוב גרפי מתקדם
מעבדת מקינטוש חדישה עם כל התוכנות המתקדמות (פריהנד ופוטושופ) לרשות הסטודנטים!

נותרו מקומות ספורים לקורסים הבאים
■ עיצוב גרפי
בוקר/ערב
■ עיצוב חלונות ראווה
בוקר/ערב
■ עיצוב ואדריכלות פנים
בוקר/ערב

קורסים יחודיים
■ סדירת פרחים מקצועית
■ עצב ביתך
קורס העשרה בהנחיית טובי האדריכלים.

הקורסים נערכים בשלוחות המכללה בכל הארץ
בתל-אביב, כפר-סבא, ירושלים, אשדוד, רחובות, אשקלון, באר-שבע, חיפה, קרית מוצקין.

לפרטים והרשמה
ת"א, איזור המרכז, ירושלים ודרום הארץ
177-022-6020
חיפה והצפון
177-022-7606

המכללה לעיצוב אורט קריירה – המערכת המובילה בישראל ללימודי מבוגרים

נפתחה ההרשמה לשנת הלימודים תשנ"ו לימודי בוקר או ערב

עילובים
הסכללה לשילוב אומנויות

לימודים משולבים לאומנויות, להכשרת מדריכות מלאכת יד בחינוך הבלתי פורמאלי ולהכשרה מקצועית ליזמים.

עיצוב יסודי ■ הדפס וצביעת בד ■ אריגה ■ טלאים ■ תיאטרון בובות ■ תחרה רומנית
סריגה ■ פיסול דק מלח מיאדי ■ ציור על בד משי ■ ריקמה יצירתית ■ הדרכה לגיל הרך

קורס עיצוב ויצירה בחומרים שונים -- למורות בשנת שבתון לצבירת גמול השתלמות עם ציון

סדנאות והשתלמויות להרחבת ידע והעשרה למורים בחינוך הפורמלי, ולבעלי רקע מקצועי.

תאטרון-בובות ● רקמת-עמים ● טלאים
אומנות מקוק מצרי ● ציור על משי ועוד...

לימודי תעודה בניהול עסקי ושיווק בשיתוף עם אוניברסיטת בר-אילן

סדנאות וימי עיון בנושאים מגוונים ומעניינים לקהל הרחב.

שדרות ירושלים 153 יפו טל 03-6827995 פקס 03-291549

ביה"ס הישראלי לעיסוי מקצועי
בהנהלת שמעון גודלמן

★ עפולה ★ אשדוד ★ ת"א ★ ירושלים ★ חדרה
מסאג' רפואי, מסאג' לספורטאים, כיו אנרג'ית רפלקסולוגיה הוליסטית ועוד..
לימודי תעודה
(הלימודים בקבוצות קטנות)
08-524798 ,564653

קורס ויטראז' ומנורות טיפאני

יבוא זכוכית צבעונית
★ חומרים ★ כלים
אלויק - ריינס 36 ת"א
5224376, 5222040

תיירות עכשיו

זה הזמן לרכוש מקצוע מעניין ומרתק
זה הזמן להצטרף לתעשיה בהמראה
זה הזמן ללמוד בביה"ס לתיירות

ביה"ס המרכזי לתיירות בישראל מודיע על פתיחת ההרשמה לשנת הלימודים 1995-6 במסלולי הלמוד הבאים:

קורס סוכני נסיעות
קורס מורי דרך
קורס מלווי קבוצות לחו"ל
קורס מפעילי תיירות יוצאת
קורס מפעילי תיירות נכנסת
קורס ניהול ושיווק בתיירות
קורס יזמות וניהול בתיירות

ההרשמה ל"מסלול המשולב" לתואר B.A. של האוניברסיטה הפתוחה ולתעודת ניהול תיירות של ביה"ס לתיירות נמשכת - פרטים והרשמה טלמסר 5653336-03

לפרטים והרשמה: טלמסר 03-5653336

ירושלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע	עמק יזרעאל
02-246814	03-6055108	04-240366	07-280384	06-423432/3

בית הספר לתיירות בישראל - הפתרון שלך להצלחה

אם אתה תכניתן, תמצא משרה. אם אתה תכניתן בוגר סיון, המשרה תמצא אותך.

כבר זה בחיים, לא כולנו נולדנו שווים. אם אתה תכניתן שלמד בבית ספר כלשהו, קרוב לודאי שלאחר כמה ראיונות, ריצות וציפיות באמת תמצא משרה. זה טובה, אבל אם אתה תכניתן בוגר סיון, זה קל לך הרבה יותר בקלות כי ידרשו אחריך, אתה רק תצטרך לבחור.

להתמחות חלק קורסים ברמה גבוהה:

C++, C	Access למפתחים
Visual Basic	Power Builder
Windows לסביבת C++	Magic למקצוענים

ללימודי המחשב הקש סיון
רשת בתי הספר המובילה ללימודי המחשב
שד' יהודית 24 ת"א 03-5621115

ירושלים: 02-243245 | ראשל"צ: 03-9623548 | באר-שבע: 07-280414 | נתניה: 09-615729 | חיפה: 04-419393 | רמת"ש: 03-5408047

הקשר לאתם פגישת ייעוץ חינם

בסיון תלמד להשתמש במכחול של היום

הגיע הזמן שתכנס לעולם המתקדם של הגרפיקה הממוחשבת. בוא להכיר את התוכנות המתקדמות ביותר, את עולם המולטימדיה, האנימציה הממוחשבת ועוד. סיון היא רשת בתי הספר המובילה בישראל ללימודי המחשב. המכינה לך פרופיל אישית נרחבת, סיון מכון, מורים מוסמכים, כיתות מתוגמות וציוד חדיש. אם אתה באמת רוצה להתקדם, בוא לסיון.

קורסי MAC		קורסי PC	
גרפיקה	Freehand	גרפיקה	Corel draw
עיבוד תמונה	Photoshop	מולטימדיה	Action
אנימציה ומולטימדיה	Director	תכנון ושרטוט	Autocad
הדמיה ממוחשבת	Infini-D	פיתוח לומדה	ToolBook

מסלול למפתחי לומדה ומולטימדיה

ללימודי המחשב הקש סיון
רשת בתי הספר המובילה ללימודי המחשב
שד' יהודית 24 ת"א 03-5621115

ירושלים: 02-243245 | ראשל"צ: 03-9623548 | באר-שבע: 07-280414 | נתניה: 09-615729 | חיפה: 04-419393 | רמת"ש: 03-5408047

בוא ללמוד ממקור ראשון

בואו לרכוש מקצוע נדרש ולהיקלט בשוק העבודה בתחום מחשבי AS/400

קורס תוכניתני AS/400
■ במסלול הכשרת תוכניתנים מתחילים מיועד לקהל הרחב
■ במסלול הסבה מקצועית לתוכניתנים מנוסים, מיועד לבעלי רקע בשפת תכנות. כנס הסברה ב- 14.6.95 בשעה 17.00 בבית יבם

קורס הפעלת מחשב AS/400
■ במסלול הכשרת מפעילים מתחילים מיועד לקהל הרחב
■ במסלול הסבה מפעילים מנוסים מיועד למפעילים מנוסים ממערכות אחרות כנס הסברה ב- 12.6.95 בשעה 17.00 בבית יבם

במהלך כנס ההסברה ימסר מידע לגבי תוכניות ההכשרה - הציבור מוזמן

סיוע במציאת עבודה למסיימים בהצלחה

הקורסים יפתחו במהלך חודש יולי 95
מלכון: 03-5978206 בקם: 03-5978215

יבם IBM
המרכז ללימודי מחשב

גרפיקה בעידן המחשב

לימודי עיצוב גרפי
עיצוב גרפי (1964)
טל. 6701947, 6736459
צילום יוצר

למתאימים מובטחת עבודה
חלקית או מלאה לאחר הכשרה בקורס

דיילות

של מכללת מיל"ה
לבנות ולבנים

היום!!! בין הנרשמים בחודש יוני 95 יוגרלו 3 כרטיסי טיסה ללונדון - חינם!

הפתיחה במלון דייז ת"א, הירקון 99 ביום ה' 29.6.95 בשעה 6:00 בערב
פרטים וזימון לראיון אישי טל. 09-440355 עד 9 בערב

בית הספר הפתוח
לקולנוע וטלויזיה

נמשכת ההרשמה לשנת הלימודים 1995/96 תשנ"ו
לפרטים נוספים התקשר/י עכשיו
24 שעות ביממה
03-5226832
רח' זבוטינסקי 106 ת"א

הסטודיו
מכללה ללימודי אמנות

לימודים חד שנתיים רב שנתיים חלקיים
לימודי בוקר וערב

צילום • צורפות
ציור • פיסול

09-7714460

המכון לפריון העבודה והייצור

קורסים והשתלמויות - לימודי תעודה - אזור ת"א והמרכז

המכון לפריון העבודה והייצור פועל במחקר ייעוץ והדרכה בכל המגזרים במשק. מערכת ההדרכה של המכון, שהינה מהגדולות בארץ, מקיפה כ-12,000 משתלמים בשנה במסגרת קורסים, השתלמויות וימי עיון.

בית הספר להנדסת תעשייה וניהול
בשיתוף עם המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
טל' 03-6920263-4

לימודי תואר הנדסאי תעשייה וניהול
★ הנדסאים במגמת שיווק
★ הנדסאים - לימודי יום ו' + ערב
★ לימודי השלמה להנדסאים
★ טכנאי תעשייה וניהול
הנחות לחיילים משוחררים

בית הספר לניהול
טל' 03-6920255 24 שעות ביממה

★ ניהול עבודה בתעשייה - אשדוד
★ ניהול לוגיסטי בכיר
★ ניהול בתי אבות
★ ניהול משרדי תשעים
★ ניהול מערכות מזון ותזונה
★ ניהול מוסכים בכיר
★ ניהול מחסן ומחסן ממוחשב - לימודי יום
★ ניהול רכש הספקה וקניינות - לימודי יום
★ אנגלית טכנית (3 רמות)
★ סדנת תקשורת ומנהיגות

המרכז למערכות מידע ניהולי וענ"א
טל' 03-5618251-6
★ ניתוח מערכות מידע
★ ניהול פרוייקטים בענ"א

בית הספר לקבלנות בעבודות הנדסה בנאיות
טל' 03-6916896, 03-6951678
לימודי תעודת לרישום קבלנים
★ ענף ראשי 200 - כבישים, תשתית ופיתוח
★ ענף ראשי 100 - בנייה, קבלנות כללית
★ השתלמות: ניהול פיננסי של חב' קבלנית

בית הספר לניהול ולטכנולוגיות הבנייה
טל' 03-6916896, 03-6951678
לימודי תעודה והסמכה
★ קורס בטיחות להסמכת מנהלי עבודה בעבודות בנייה ובנייה הנדסית/כבישים ותשתיות
★ ניהול אחזקה של מבנים ומערכותיהם

המכללה לניהול אבטחה
טל' 03-6920223
★ קורס קציני ביטחון

לידיעת מנהלי הדרכה! הקורסים ניתנים להזמנה גם במתכונת מוסדית!
סניפי המכון: ירושלים 02-249066 ★ חיפה 04-671635-7 ★ באר שבע 07-270828

מה בראש שלך?

אמנות או ארץ ישראל:
בכל אחד מהמסלולים האלה אנו מציעים לך לימודים בכיף - כולל סיורים וטיולים - עם מיטב המרצים, רובם אנשי האקדמיה. ובשנת הלימודים תשנ"ו:

להבין אמנות	ארץ-ישראל היפה והמעניינת
◆ להבין קולנוע	◆ ירושלים הבלתי-ידועה
◆ להבין תיאטרון	◆ צמחים, בעלי-חיים וכל השאר
◆ להבין מוסיקה	◆ להכיר אזור: הנגב
◆ להבין ציור ופיסול	◆ הישראלים: חברה, תרבות ואמנות

פעם בשבוע בין שקיעת החמה לערוץ 8, בקמפוס אוניברסיטת ת"א
לימודים באווירה שתפסת.

ראש ירוק

צלצלו 5346901, 5349932 (03) ותקבלו פרוספקט מפורט

מכללת בית ברל - בית ספר לאמנות
המדרשה לאמנות ברמת השרון

לימודי תעודה

חינוך וטיפול בדרמה
דרמה-תראפיה

התכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון במדעי ההתנהגות ובריאות הנפש, למורים ולבוגרי בתי ספר מוכרים למשחק.

פרטים והרשמה:
המדרשה להכשרת מורים לאמנות, רחוב בית ברל 7, רמת השרון
טל' 5490680, 5492391, 5493361-03, בימים א, ב, ג, ה' בין השעות 09:00-14:30
ביום ב' בין השעות 15:00-16:00

מכללת תל-חי

המרכז להכשרת מחנכים - שלוחת מכללת "אורנים"
נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשנ"ו למסלול:

גננות בבירות לגיל הרך (6-0)

◆ תנאי הלימודים: אווירה חמה ויחס אישי, מעונות מסובסדים, מעונות חדשים של משרד החינוך.
◆ תנאי הקבלה: זכאות לבגרות, ציון 80 בבחינת סף, ראיון קבלה.
◆ תתקבלנה גם מועמדות מתאימות לשנה ב'.
◆ אפשרות השלמה במסלול מורות-גננות באורנים.

פרטים והרשמה אצל שאול או לילה - טל. 06-942779 (ישיר) או 06-943731

תל-חי ואגיד רחוק!

ביה"ס לאמנות חזותית
מימד

בהכרת משרד החינוך והתרבות
הרשמה לשנה"ל 95-6

• אמנות - ציור, רישום ופיסול
• צילום
• עיצוב גרפי
• עיצוב פנים/ אדריכלות פנים
• עיצוב תכשיטים
• הדמיה ממוחשבת

לימודי תעודה - 4 שנים
מסלול משולב
לימודי ערב

נחלת בנימין 53, ת"א טל. 03-5605698

מימד יש רק 1

המכללה לחינוך ע"ש דוד ילין
בית הכרם, ירושלים

לימודי ספרנות

מטרת הקורס - להכשיר לעבודה בספריות בתי הספר ובספריות ציבוריות.
משך הלימודים - 3 שנים, הלימודים מתקיימים בימי חמישי משעה 8:30-15:30.
לבוגרי הקורס תינתן תעודת ספרן מורשה
חלק מהקורסים יוכרו לתואר B.Ed.

למידע נוסף נשמח לעמוד לשרותכם בימים א'-ה' משעה 8:30-15:30, טלפון 02-6513111

המכללה לסחר בינלאומי בע"מ
THE INTERNATIONAL TRADE COLLEGE

קורס יבוא יצוא בסיסי
פתיחת הלימודים 29.6.95
טל. 03-6134103
נותרו מקומות אחרונים!

תל אביב, דיזנגוף סנטר, שער 2, קומת המשרדים, טל: 03-5251253
ירושלים, בצלאל 9/1, 02-233118

אחד לאחד
בית הספר למקינטוש ולמולטימדיה

בוא להקדים את העתיד!

בוא ללמוד מקצוע עכשוי, יצירתי ומבוקש:
גרפיקה ממוחשבת, הבאה לדפוס, עיבוד תמונה, ציור ממוחשב, מולטימדיה ועריכת וידאו ממוחשבת
מערכת גמישה, סיוע בעבודה למצטיינים!
חייג לתיאום שיעור נסיון ו/או הדגמה ללא התחייבות!

אותיות ומספרים

יוסי הרשושנים

מספר 1563

מ י ן   י ו ד ע
ת ע י   ע ת
ו ת ן
ז מ ן
י ש
י ש
=

לפניכם חידת "אותיות ומספרים". בפעולת החילוק הוחלפו הספרות באותיות. יש לשחזר את פעולת החשבון ולמצוא את הספרה שאינה משתתפת בה ★ 5 פרסי ספרים יחולקו בתגרולת בין הפותרים נכונה ★ המען למשלוח הפתרון: "אותיות ומספרים מספר 1563", ת"ד 20227, ת"א, מיקוד 61201.

תשבץ תרתי־משמע

נדיב אבידן ©

מספר 599

מאוזן:

1. צבע התקופה חוזר, וזו הרגשה טובה (5)
4. הכדורגלן לא רצה (5)(עפ"י מוטי ולהויז)
7. בגידה בגדה (5)(עפ"י יובל שלכת)
8. חיים, מה יש בחדרז (5)
9. משלה בראש נקי (3,4)(עפ"י ניר גרנדה)
11. עם "13 אופקי" מאחר למלא לוטו (4)(עפ"י אילנית פוקס)
13. ראו "11 אופקי"
14. והוא נהוה להזכר בג'ו סטלין (7)
18. בגמל אפעל נגד החוק (5)
19. לקרוא או לא לקרוא לפוני (מ)(5)(עפ"י ג'קי חריכרמל)
20. כדי לקבל עצבים צריך לקפוץ מעל בתים (5)
21. בגלל שבעלה עני אעשה כמיטב יכולתי (5)

מאונך

1. אם כבר לתת אז תני בתום (4)
2. הפרשה של הזמרת במדבר (5)
3. החלק האחורי שלה על הפנים (3) (עפ"י יובל שלכת)
4. טירון בכובע פקיד (7)
5. מלחמת הקוף על החברה (4)
6. התיאטרון במוזיאון מגלה רצון טוב (6)
10. תם נשמעים כמו אניית פרחים (7) (עפ"י דקל גנו)
12. שומעים זוין הוא הז כמו דלת, למשל, בבר (6)
15. בשריון רבמשפחה (5)
16. מסתובב מתוך אימפולס (4)
17. מנה משולש מקו לא רציני (4)
19. בין ברוך לאחריו (3)

בין הפותרים נכונה יוגרל סך ־.200 ש"ח.

תשבץ

שילה הרשושנים

מספר 1839

במאוזן - מימין לשמאל: 1) אופן-העבודה של הקדר 5) מיפתח בחלק הקידמי-העליון של שמלה 9) סופר ומסאי יווני (46-120), יצירתו "חיי אישים" כוללת ביוגרפיות של מדינאים ואנשי-צבא 10) משורר ישראלי שנפטר לפני כשבועיים 12) משפחה איטלקית ששלטה בפירנצה במאות ה-15 וה-16 ופרשה את חסותה על אומנים ואנשי-רוח 14) טיפה, רסיס 15) מפלגה פוליטית שהוקמה על-ידי דוד בן-גוריון והתפרקה כעבור מספר שנים 17) נחש בלתי-ארסי מצוי בארץ 18) תרדיף ל"ענף" 19) חטיבת חי"ר בצה"ל 21) חבלין לקפה 22) פקודה 23) טיל ישראלי בשלבי פיתוח 25) מתכת בצבע הכסף, קלה, רכה ונוחה לעיבוד 26) הספרות הכוללת את דברי האמוראים ופירושם למשנה 28) צנום, רזה 30) אות הנצחון 32) דלפון 34) מכונית-יוקרה בריטית 37) מילת-הכפלה 38) חשוף-רגליים, ללא מנעלים 40) סופר בריטי (1660-1731), מחבר "רובינזון קרוזו" 41) כלי במשחק השחמט 42) אפריון, כיפה (ירמיה מ"ג) 44) אחד משמותיו של יתרו, חותן משה (שמות ב') 46) אחד מחלוצי העיתונות העברית בארץ-ישראל (1850-1914), עורך "חבצלת" 47) ישוב בשרון כצד הכביש ראש-העין - ג'לג'וליה 48) החלקה ביד מחוך חיבה.

במאונך - מלמעלה למטה: 1) מרינאי ישראלי, שגריר ושר-חוץ לשעבר, מחבר הסידרה הטלביזיונית "מורשת" 2) ענק 3) נער צעיר 4) שחקנית קולנוע אמריקנית (1926-1962), שיחקה ב"גברים מעדיפים בלונדיניות" 5) דתי, בעל-אמונה בבורא-עולם 6) ירא, פוחד 7) מצוי, רגיל 8) מנהיג אתונה בתור הזהב שלה (495-429 לפנה"ס) 11) לבוש, כסות לגוף 13) קור עז 16) איבר, עובד-אדמה 19) סופר רוסי מפורסם (1868-1936) 20) יונק בעל-קרניים ממשפחת האיילים, בעל עור חום-אדמדם מנומר (דברים י"ד) 22) עניים יחד 24) שרף-בושם ששימש גם לרפואת (ירמיה נ"א) 27) סופר ועורך עברי (1881-1922), עורך "התקופה" ומחבר "בארץ" על ישימי ביקורו בארץ-ישראל 29) החלק העיקרי במכשיר 31) מדינאי צרפתי (1585-1642), מנהיג ארצו במלחמת שלושים השנה, מייסד האקדמיה הצרפתית 33) עוף-ים, עוכן בלהקות לחופי-ימים 35) מועצה איזורית בדרום 36) הכוהן או הכוהנת שהגידו את דבר האלים במיתולוגיה 37) מתור-הבר 39) חרק בעל ארבע כנפיים המתפתח דרך ארבעה שלבים 41) סוג של סוסים נמולים, אהובים על ילדים 43) מטח של כלי-נשק רבים 45) עוף-דורס ממשפחת הבזים, בעל מקור חזק וכפוף.

5 פרסי ספרים יחולקו בתגרולת בין הפותרים נכונה.

הציור השבועי לילד

לאן נעלם ג'קי?

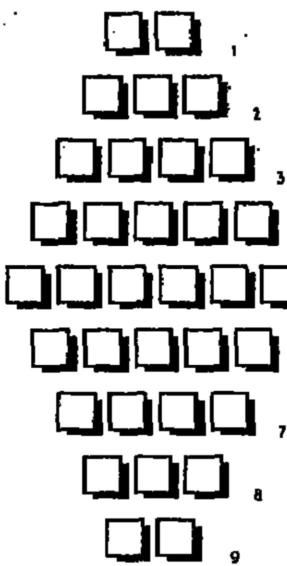
כמה מהקוראים שאלו: "מדוע ג'יקי לקח חופשה דווקא עכשו, ולאן הוא נעלם?" אולי אתם תעזרו להם לגלותו?

אנא, ילדים, צבעו יפה את הציור - ורק את הנעלם השאירו כלבן. את הציורים שלחו לפי הכתובת: הציור לילד, ת"ד 20227, ת"א, מיקוד 61201.

פתרונות ושמות הזוכים בעמוד 116

פירמידה

אבי דן

ההגדרות: 1. מבושל חלקית 2. כוח 3. צרה צרורה 4. יצאו מתאף 5. לוחית מתכת עגולה 6. תרגול 7. סרבו 8. מוסד בין־לאומי 9. מלת תנאי

יש לשבץ בתבנית מלים לפי ההגדרות. בכל מדרגה יש לשמט או להוסיף אות אחת, ולשנות את הסדר לפי הצורך

בין הפותרים נכונה יוגרלו 2 פרסי ספרים

תשחץ

גיא הדדי

הגדרות התשחץ: תציע לה נישואין (3,2,4) · קיבוץ בהר הכרמל · פס דק · אכזריות · הוריד גשם · החפך מישחה · עימו כותבים · נבוכני הלכת · מכלי הפריטה · מדיני ישראלי · סוג של ליקר מתוק · במצב תרדמה · דבר־מה · הסתובב (תשאלה) · מסובכת · ציוור דם קטן מאוד · התקדש · לוואי · גל, ערימה · בלי יחוד · פעם בן פעם לא · אימרה · עודד לדיבור · כלי למשקה · מתקרבת · "מספיק עם זה..." · אנוקה · בירך · אחת המכות (6,3) · התיסך מאין · איבר החנקה · אין מוצאים אותו · עת תורה · יקטע גטרפיט ניתוך דבר יפים · חסך נומתכת לנזל · בריות

בין הפותרים נכונה יוגרלו 2 פרסים בסך 100.- ש"ח כ"א.

שחמט

אורי צחור

'חצריח המנמנם'

רוב התחבולות נובעות מכך שמבצען פותח פתח להתקפה מכ־רעת אי לקירוס רגלי אל ערוגת ההכתרה. הכול באגף אחד. התחבולה המוצגת להלן, המבוצעת באגף המלך, שונה במקצת. היא מסתייעת בצריח 'מנמנם' בקצה אגף המלכה, המונע שחרור רץ לפעולה. המבצע הוא ג'ואל לאוטיה, 22, שהתפרסם בשבוע שעבר עם ניצחונו הגדול על קספארוב. בינתיים אנו מביאים את השלבים האחרונים של המשחק, שהחל בפתיחה הספרדית, נגד אלכסיי שירוב בתחרות 'רוס הרמאנרס' (קטגוריה 18) בספ־רד בתחילת חודש מאי.

לבן: שירוב
שחור: לאוטיה

תיור השחור. המסע ה־25 של השחור הוא: 25...צא!! 26. פ:ג5 פ:ג4 27. צג4 ר:ה4!! 28. ר4 [אז 29. פ:ה4+ ר:ה4 מהר 29. מח2 ובין רכ5 או 29. כ:ג5 או כ:ין 29...צ:ג1!! 30. מ:ה3 פ:ה2+ 29...רכ5! 30. צג3 פ:ה: ורכיל בכל ה'צריח המנמנם'] 28...ר:ה3!! 29. מ:ה3 פ:ה4 [מאיים ...רכ5 ו...צ:ג1] 30. צהע ר:ב5 31. צג3 מהר8! 32. מהר2 מה5+ 33. מ:ג3 [מ:ג צ:ג1!! 34. מה:ג1 פה3+ ולוכד את המלכה] 33...מהג1! 34. רד1 ו:ה! 35. צ:ג7 ה:ח4+ 36. מ:ה4 רה8! 37. צג2 ר:6+ 38. מה:ג מה3 39. פ:ג מה3 40. צג2 מה4+ 41. מח2 והלבן נכ־נע בלי להכות לתשובה 41...ה:ג3+ מלווה במט. על אנשים ומחשבים. בקלן שבגרמניה הוכיח גארי קספארוב שהוא מסוגל לנצח את תוכנת המחשב 'פנטיום', שהיכתה אותו בלונדון בספ־טמבר האחרון. התוצאה 0.5:1.5. בהאג שבהולנד גברו מחשבים בוחרים על קבוצה גדולה של רב־אמנים ואנ"לים 132:156. ג'ון ואן־דר־ויל הקצב, 5.5 מ־6, הצטיין נגד המחשבים.

נבחרת הרצליה ניצחה בתחרות קבוצות תלמידי בתי־ספר יסודיים, לזכר בני הרצליה שנפלו במערכות ישראל. ההרכב המנצח: סשה בלצרובסקי, עופר שרייבר, עידן לביא, שחר מילר וניב איינהורן. במקום השני סיימה חולון.

פיתרון בעיה 114. 1. צו!!

מאוצרי התחבולות

מסע נהדר של ד"ר זי־גברט טאריס, ששיחק בכ־לים הלבנים נגד כרוניה בנאפולי ב־1914, הביא לכניעתו המיידית של יריבו. מהו המסע הפת־רון להלן בכיתסף.

פיתרון

[illegible]

מטבעות ומדליות

חיים לנגלבן

בזכותם

נאמן למסורת רבת השנים, העביר משרד הביטחון – אגף השיקום והיחידה להנצחת החייל – למשפחות השכולות מדליית־זיכרון בתוך מעטפה ייחודית ומי־וחדת, ובה מכתב מטעם ראש הממשלה ושר הביט־חון. עיצוב המדליה והמעטפה הייחודית נעשה בידי המעצב שלמה רוטם. העיצוב מביע שילוב הכאב וה־עצב מול התקווה.

שוחחנו עם המעצב, וניסינו להבין את דרכו המי־וחדת לבטא את הזיכרון ואת הנחמה. המעצב חיפש דרך יותר אינטימית להתרחק מההרגשים על מלח־מות, גבורה, הקרבה, המתבקשים מהסמיכות ליום העצמאות. הוא חיפש משהו שייראה שונה מפלקאט מוקטן, הן במעטפה והן במדליה, כפי שבאופן טבעי הן נראות, כאשר המעצב משתדל להעביר מסר מו־גדר מאוד. צרור פרחים מפוזרים על אבן־שיש צב־עונית אינטנסיבית על רקע אחיד וקודר משרים תחושה מעורבת של אבל והתחרשות.

הרעיון העיקרי: הלהבה, שהיא גם מעין סמל מו־כר לזיכרון, וגם – בתנועתה כלפי מעלה – מסמלת

תנועה של תקווה. בצדה סמל צה"ל, הכיתוב בכתב־יד, כדי לשוות לו משמעות אישית יותר. כיוון השר־רה – כדי להינתק מהעיגוליות של המדליה וליצור דינמיקה שתחבר את כל האלמנטים. אגב, את צר הערך עיצב דרור בן־דב.

במכתב ששיגר ראש הממשלה ושר הביטחון למ־קבלי המדליה צוין, כי הזמן אינו מקהה את כאב המ־שפחות השכולות. מאז קמה המדינה בסערת מלחמה, לפני ארבעים ושבע שנים, אומרים הורים 'קדיש' על קברי ילדיהם, נשים מבכות את אישיהן, בנים וב־נות נפרדים לנצח מאבותיהם ואמותיהם, וממשיכים לשלם מחיר יקר ועצוב על זכותנו לחיות בארץ הז־את. ומסיים ראש הממשלה: "אנחנו חוזרים לשגרת החיים, אך גם אל הבוקר הריק והערב העצוב בבית. אנו חוזרים אל מה שיקירינו ביקשו מאיתנו: להגן על חיינו, וגם אל שאיפות ומעשים לשלום. על הח־תום: יצחק רבין, ראש הממשלה ושר הביטחון.

ברידג'

רחל שמיר

דמיון פרוע

"אפשר היה לבצע את החוזה הנועז שהכרזת, פשוט לא התעמקת מספיק והדימות ידיים", העיר כהן לידידו לוי. מדובר בחוזה המפורט בזה:

	צפון	
	♠K J 2 ♡6 5 4 ♢J 5 4 3 2 ♣A 9	
מערב		**מזרח**
♠Q 7 5 ♡10 7 2 ♢K Q 9 ♣Q 10 7 3		♠10 9 8 6 ♡J 9 8 3 ♢A 10 8 7 6 ♣–
	דרום	
	♠A 4 3 ♡A K Q ♢– ♣K J 8 6 5 4 2	

חילק דרום. מזרח־מערב פגיעים.

ההכרזות:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 קלאב	פאס	1 דיאמונד	פאס
3 קלאב	פאס	3 בלי שליט	פאס
4 בלי שליט	פאס	5 דיאמונד	פאס
6 קלאב	פאס	פאס	פאס

מישחקו של הכרוז (לוי): מערב הוביל במלך דיאמונד, אותו חתך הכרוז ביד והחל מיד במשיכת שליטים. הוא שיחק קלאב אל האלוף בדומם וגילה את מצבו העגום. לא היתה לו ברירה והוא נאלץ להפסיד שני קלאבים לכשלון החוזה.

אחרי שלוי הסביר איך שיחק, הגיב כהן: "הברותך הנרעות מחייבת מישחק מחושב. עמדו לפניך שתי סכנות, האחת חלוקת הספיירים, והשניה מצב השליטים. ראשית היית חייב לבטות את מצב הספיירים, וכפי שאנו רואים העקיפה מצליחה. עכשיו כל מה שנותר לך לעשות הוא לבדוק את מצב השליטים. אחרי הזכיה בנסיך ספייד היית חייב להיכנס ליד, רצוי עם הארט, ולשחק קלאב אל ה־9 בדומם, בכדי להבטיח לעצמך את ביצוע החוזה.

"הצדק איתך" אמר לוי "ההעזה מחייבת, אבל אני הייתי בטוח שאם המלכה ספייד במערב והקלאבים מחולקים 2־2 אבצע דיקלאב".

"יש לך דמיון עשיר, אבל אתה לא חושב שהוא דמיון פרוע?" אמר כהן.

פתרונות ושמות הזוכים בעמוד 116

רשימת מלאי: מהקוברה ועד גנבת־הלב

על שינייד אוקונור בטח כבר קראתם ושמעתם המון לקראת הופעותיה בישראל, ובצדק. זו אחת ההופעות המרגשות והמרהימות שצפויות בקיץ הזה (ואני אומר את זה על סמך ידע אישי). למי שאוהב את שינייד לעומק ולא מסתפק בארבעת אלבומיה הרגילים, זו הזדמנות להתעדכן בהקלטות נוספות שלה, שהן בדרך־כלל מרתקות ומיוחדות. בעשר השנים שהיא מקליטה השתתפה שינייד בפרויקטים רבים, וזו אפילו לא הרשימה המלאה.

התקליטים הרגילים:

- 'האריה והקוברה' (1987) כולל הלהיטים 'ג'קי', 'מנדינקה', 'טרוי' ו'אני רוצה את ידיך עליי'.
- 'אני לא רוצה מה שאין לי' (1990) כולל: 'שום גבר לא ישווה לך', 'מרגישה כליבך שונה', 'שלושה תינוקות' ו'קפוץ לנהר'.
- 'האם אני לא הנערה שלך' (1992), אוסף גרסות־כיסוי, ביניהן ל'אל תבכי לי, ארגנטינה', 'ההצלחה הפכה את ביתנו לכישלון', 'אני רוצה להיות נאהבת על ידך'.
- 'אמא אוניברסלית' (1994), כולל 'אש בבבל', 'כל ההתנצלויות' (של 'נירוונה') ו'תודה על שהקשבתם לי'.

שירים שהופיעו רק בתקליטונים:

- 'שים את ידך עליי' בגרסה מיוחדת עם ראפ של אם־סי־לייט. (1988).
- 'קפוץ לנהר' עם קרן פינלי. (1988).
- בתקליטון 'שלושה תינוקות' מופיע חידוש מצמרר ל'ארוחות עיניך' של אטה ג'יימס, גרסה חיה ל'טרוי' ועוד (1990).
- 'הילד המיוחד שלי' בתקליטון מתוך פרויקט 'האמת הפשוטה', מחווה למען הפליטים הכורדים. התקליטון כולל גם שני שירים מתוך וידאו הופעה חיה של אוקונור, ביניהם 'דבר לא ישווה לך' (1991).
- בתקליטון 'אל תבכי לי, ארגנטינה' מופיעה גרסה ל'אווה מריה' וביצוע חי ל'סרט ארגמן' (1992).
- בתקליטון 'ההצלחה הפכה את ביתנו לכישלון' מופיעים חידושים ל'לבי שייך לאבא' ול'מישהו לשמור עליי'.
- בתקליטון 'אש על בבל' מצורפים שלושה חידושים: ל'אני מאמין בך' של בוב דילן, 'בית השמש העולה' העממי ו'רחובות לונדון' של ראלף מקטל (1994).

שירים באוספים/פסקולים:

- 'גיבורה' בפסקול הסרט שהלחין אדג' (גיטריסט 'יו־2') 'השבוי' (1985).
- 'אתה עושה לי משהו' בהצדעה לשירי קול פורטר ולמען המאבק באיידס, 'אדום לוהט וכחול' (1990).
- 'קורבן' בהצדעה לאלטון ג'ון 'שני חדרים' (1991).
- 'אהבה סודית' בתקליט 'רובי טראקס': חגיגות 40 שנה לשבועון הרוק הבריטי 'אן־אם־אי' (1992).
- 'היה שקט' ביחד עם פיטר גבריאל ופירגל שארקי ו'שכנוע ו'תי' ביחד עם בילי בראג ואנדי ווייט. שניהם בתקליט למען הנוער בצפון אירלנד 'שלום ביחד' (1993).
- 'אתה הפכת אותי לגנבת הלב שלך' בפסקול הסרט 'בשם האב' (1994).
- 'אתה גורם לי להרגיש כה חופשייה' בהצדעה לואן מוריסון 'לא פרימה דונה' (1994).
- 'הגבר שלי הלך עכשיו' בהצדעה לג'ורג' גרשווין 'תהילת גרשווין' (1994).

השתתפות בדואטים או בקולות־רקע בתקליטים של אחרים:

- קולות באלבום הבכורה של 'מפלגת העולם': 'מהפכה פרטית' (1986).
- קולות ב'הגברת המשוגעת ואני' ושירה ב'אמצע האי' בתקליט 'מסע' של קריסטי מור (1989).
- שירה ב'פצצת מוח' של להקת 'היה' (1990).
- קולות באלבום 'להתראות ג'מבו' של 'מפלגת העולם' (1990).
- שירה ב'מראות שלך' ו'אלוהות מתוקה' בתקליט 'זריחה מעל הבלגן' של להקת 'פולשי הלב של ג'ה ווכל' (1991).
- קולות בתקליט 'אנחנו' של פיטר גבריאל (1992).
- שירה ב'טל ערפילי' ו'הוא נע דרך הירריד' בתקליט 'רעלה שחורה ארוכה' של 'הצ'יפטיינז' (1995).
- 'מכושפ/ת' בדואט עם שיין מקגואן (תקליטון 1995).
- 'אימפרייה' בדואט עם בנימין צפניה בתקליט 'קליר' של 'בומב דה באס'.

תיעוד הופעות חיות בווידאו:

- 'ערכה של הכורות' (הופעה חיה שצולמה בלונדון ב־1988 ויצאה לאור ב־1989).
- 'שנת הסוס' (הופעה חיה ב־1991).

כמו־כן השתתפה שינייד אוקונור בעוד מופעי־צדקה והצדעה שונים, ביניהם של ארגון 'אמנסטי' למען זכויות האדם, למען ילדים באירלנד וגם לכבודו של בוב דילן, שם העיפו אותה מהבמה...

'אינטרנט לכל אחד'

המו"ל: אי־טי־איי. בארץ: 'תקליטובנה'. 130 שקל.

תקליטור מופלא, קסום וציורי, על כל מה שרצית לדעת בעניין אוטוסטרדת המידע הגדולה בעולם – אינטרנט. מדובר בכאוס עצום־ממדים, כמעט חסר־גבולות, והכי חשוב – נטול היררכייה וסדר. התכונות הנפלאות הללו של אינטרנט מקשות עד מאוד את ההתמצאות בנבכי הרשת, ואתם עלולים לקוץ בחייכם, קודם שתמצאו כתובת. לצורך זה באו לעולם עשרות כותרי ספרים ותקליטורים, שכל תכליתם לעזור לנו להתמצא בג'ונגל האינטרנט.

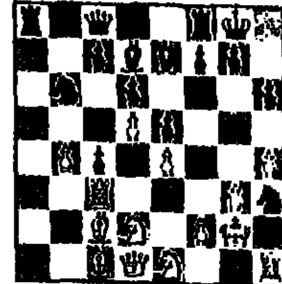
התקליטור החביב הזה הוא הראשון, שנתקלתי בו בקטגוריה זו בארץ, ולמרות שאין הוא דובר עברית (רק אנגלית), הרי שבזכות הווידאו־קליפים והציורים, סרטי ההנפשה וסרטי הווידאו – ניתן להבין משהו על שבילי הצד, שיביאו אותך לדרך המלך – לאותה אוטוסטרדה מופלאה של מידע אלקטרוני מקיף עולם.

זה תקליטור כיפי, לא יקר, פשוט להפעלה ועוזר בהחלט להבנת ספר הדקדוק הפנימי המסובך של אינטרנט. השאלה היא מדוע לא ללמוד על אינטרנט באמצעות ספר (ויש מאות כאלה באנגלית ועשרות בעברית), איננה מעניינת. מי שמעדיף תקליטור ולא ספר, זה התקליטור בשבילו. אני, אגב, מעדיף ספר ובעברית.

תקליטור חובה למכורים

'אנציקלופדיית היונקים' ו'אטלס תמונות העולם'

המו"ל: הוצאת 'נשיונל ג'יאוגרפיק'. בארץ: חברת 'מבט'. המחיר: 240 שקל ו־299 בהתאמה.

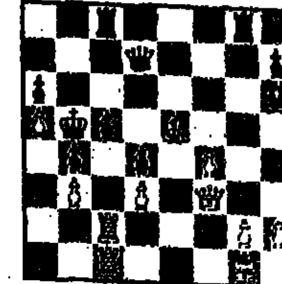

שני כותרי הסי־די־רום האלה יצאו בהוצאת נשיונל ג'יאוגרפיק, אותה הוצאה־לאור ותיקה של מגזינים מהודרים, העוסקים בארם ובסביבתו. זה כמה שנים שההוצאה מתחילה 'לתרגם' חלק מכותריה לתקליטורי סי־די־רום.

קודם כול, יש לומר כבר בהתחלה כמה מילות הסתייגות: שני הכותרים דוברים אנגלית, ואנגלית בלבד. שני הכותרים פועלים תחת תוכנת ההפעלה הישנה והרעה – ויש שיאמרו (ואני, למשל) המאוסה – דוס. ועוד הסתייגות אחת, ונדמה לי שאחרונה: שני התקליטורים האלה איטיים להחריד, עד שמצאתי את עצמי בועט במחשב שלי, שכן הייתי בטוח שלא הצלחתי להפעיל את הכותרים.

אחרי שלושת משפטי ההסתייגות האלה לא נותר לי אלא להגיד, שאלה כותרים מופלאים, מחכימים ומהנים, ונדמה לי שאי־אפשר לדרוש מתקליטור יותר מזה.

תקליטור היונקים כולל סרטי וידאו אמיתיים, כפי שצילמו אותם צלמי המגזין בטבע, וכך ניתן לראות ברדלס בטבע דוהר אל עבר הטרף, לקרוא עליו בטקסט (באנגלית), לשמוע את נהמותיו המקפיאות ולקבל נתונים על גורלו, על גובהו, על משקלו, על הדיאטה שלו (ציד צבאים, עדרי בקר וצאן, טנאים ולקינות דגים), וגם להביט בתצלומי סטילס שלו. כך מאות יונקים, ועל כל אחד מהם אתה מקבל תקציר טקסטואלי של כל מה שרצית לדעת, והכי חשוב – הרבה מאוד וידאו־קליפים, תצלומים, קולות, פעלולים וגרפיקה. תקליטור מוצלח לעידן האם־טי־וי.

התקליטור השני, אטלס תמונות של ערי העולם, שהוא איטי עוד יותר מהראשון, אינו פחות מופלא ממנו, והוא כולל תצלומים ומידע על מאות ערים, ובקופסת הכותר מצורפת אף מפה יפה ומפורטת של העולם. אלה שני כותרים מופלאים, מהנים ומתאימים לכל בית.

אחלה בסולם גולדמן

יום טיול

"הבאנו ביכורים"

בחצר החקלאית של עין־שמר, מראשית ההתיישבות, מוזיאון לכלי חקלאות עתיקים, מאפייה לאפיית לחם ולחמניות בתנור המיוחד, ומופע אורקולי - סיפורו של קיבוץ בשפות שונות. כמו־כן: גלריה לציור, לארכיטקטורה ולפיסול של חברי הקיבוץ, סיור בענפי הקיבוץ בטרקטור ובעגלה בסגנון הימים ההם, כולל ביקור בנפחייה של חופי. האטרקציה החדשה – רכבת האלונים, רכבת משוחזרת מימי הכיבוש הטורקי באיזור.

מצעד הטרקטורים - שחזור מתחילת המאה

בחג השבועות מופע הביכורים הגדול, מצעד טרקטורים ומכונות עתיקות מראשית המאה, שאין כדוגמתו בארץ, משולב בטקס הבאת הביכורים המסורתי. הופעות אמנים, משחקים, צניחה ממטוסים, להקות מחול, משעה 12.

לחברי 'המועדון הירוק' חנ־חה

לפרטים ולהזמנות: נא להתקשר לחצר הישנה, קיבוץ עין־שמר, טל' 06־374327.

הבאת ביכורים — צילום: יואל שתרוג

מוזיאון לראשית התיישבות בקיבוץ יפעת סיפורי הקציר והגורן, המוכרים לנו ממגילת רות, לובשים צורה בעזרת הכלים והמוצגים הרבים בפינת החקלאות המסורתית, שפתח המוזיאון החקלאי בקיבוץ יפעת שבעמק יזרעאל.

בשבת 3.6 ובחג 5.6 בשעה 10:30־14:00 מקיים המוזיאון פעילות מיוחדת לשבועות. המבקרים מוזמנים להתנסות בדרך המסורתית של הכנת הלחם, לדוש במורג ולטחון באבני־ריחיים. בנוסף יוכלו לראות את המחבצה בפעולה ולהתנסות בבישול גבינה כפרימוס ובהכנת חמאה. לפרטים טל' 06־441010.

טקס הבאת ביכורים - קיבוץ בית־אלפא מקיים טקס מסורתי, ובו ישתתפו ענפי הקיבוץ השונים: הרפת, הלול, הריג, הכוורות ומשק הילדים. באירוע יופרחו בלונים, יוצגו כלים חקלאיים שונים, ויתקיימו מופעי ריקודים. המעוניינים לחזות באירוע יתאמו ביקור בטל' 06־533775.

החרמון בשיא פריחתו - סיורים בפסגת החרמון בחג השבועות ובמשך הקיץ מוזמן הציבור לטייל בחרמון הפורח. מדריכים ידריכו את המטיילים, והרגש יהיה על פריחה, על טבע, על נוף ועל מורשת קרב.

הסיורים יתקיימו בשעות: 10:30, 12:30, 14:30, ויימשכו כשעה וחצי.

נקודת מפגש: ברכבל העליון. העלייה ברכבל בתשלום, והיא חלק מהמסלול.

לפרטים: 06־981333, 06־981337.

חטמית קרחה, שיא הפריחה בחרמון

מודיעין טבע מרכז המידע למטייל של החברה להגנת הטבע - בשיתוף הקק"ל ורשות הגנים הלאומיים - מזמין את הציבור לבוא ולקבל מידע על טיולים בכל הארץ ללא תשלום, ברחוב השפלה 3 בתל־אביב - בחנות שבמרתף, טל' 03־375222.

בשבוע הבא: שבוע הספר העברי, ספרי טיול ותוכנות מחשב.

מזוודות

ידידו הטוב ביותר

במעבר־הגבול בין איטליה לשוויץ, בגובה 2,473 מטרים, עומד הוספיס בן 900 שנה, שם מקום הגידול של כלבי סן־ברנרד ■ לאוהבי כלבים ולמשוגעי־נוף

מבטם העצוב אך האמיץ של כלבי סן־ברנרד הגדולים והשעירים, כיכב במשך דורות בציורים ובספרים. עם חביונת ברנדי קשורה לצווארים, על־פני ישימון השלג, בין תהומות הקרח של הרי האלפים, הם הגיעו ממש רגעים לפני הסוף המר להציל מקור מקפיא וממוות. מבין ידידיו הטובים של האדם, הסן־ברנרד, נדמה לי, היה תמיד גם חבר.

זאת הסיבה להצעה המוצעת בזאת לכל המטיילים באיזור משולש־הגבולות איטליה־צרפת־שוויץ. למרגלות המון־בלאן, ממזרח לשפיץ הקרח המרשים הזה, שוכן עמק יפה־נוף – אאוסטה. מרינית, חבל אוטונומי איטלקי, מעשית, צומת תרבויות. העיר המרכזית בחבל, גם היא שמה אאוסטה, מציעה למבקר סמטאות יפות ועתיקות, שרידי ארכיטקטורה רנסנסית ורחוב ראשי שיש בו הכול: מסעדות וגלידריות, חנויות למזכרות והמון־אדם ססגוני ורעש והמולה. העיר הזאת חיתה מאות בשנים צומת המעבר מצפון איטליה לעבר שוויץ, ולהפך.

כאן תחילת דרך המעבר ההיסטורי של האלפים סן־ברנרד הגדול (לא להתבלבל עם סן־ברנרד הקטן, שהוא סיפור אחר, בסביבה אחרת). מטיילים, סוחרים וצבאות נאלצו לטפס את הגבהים האלה כדי לעבור אל הצד השני של שרשרת ההרים הנישאת, אל העמקים השוויצריים. בשנת 1800, למשל, עשה את הדרך בכיוון ההפוך נפוליאון בונפרטה בראש צבא של 40 אלף חיילים על מנת להפתיע את הקואליציה האוסטרית ולהביסה בקרב מרנגו.

אולם מי שהביס אחת ולתמיד את מעבר סן־ברנרד הגדול היתה המנהרה הגדולה, 5.8 ק"מ אורכה, שנחפרה בתוך ההר בסוף שנות ה־50. מאז, זנחו

הנוסעים את הדרך המתפתלת ועולה אל ההר, חוץ מהסקרנים שבהם, שלא יכולים לוותר על פגישה עם מקום מוצאו של כלב־האלפים הנאמן.

בצומת בו מוצב השלט: ' ישר למעלה, אל המנהרה', יש לפנות ימינה. כביש צר, פגוע סערות, על־פי תהום, מחייב נסיעה איטית וזהירה. הנוף הוא הפיצוי. פיתול אחרי פיתול, עד לגובה של 2,473 מטרים. שם גב ההר, שם תחנות הגבול ההיסטורי. שוטר איטלקי ושוטר שוויצרי. שם, בין כתמי שלג־עד לבן, שוכן ככר יותר מ־900 שנה ההוספיס של נזירי סן־ברנרד.

רחוקים מהמולת החיים, מעבר לעיסוקיהם הדתיים, הם קירשו עצמם ככוח־חילוץ הררי לעזרת הולכי־הרגל שאבדו בשלג, או השיירות שסופות הפיצו לכל עבר. לעזרתם פיתחו, גידלו ואימנו כלב מקומי, ארוך־שיער חזק ובעל כושר עמידות גבוה בקור המקפיא.

הרכב המוטורי, ואחריו מסוק־ההצלה, שמו, כמובן, קץ לקריירה המפוארת של כלב הסן־ברנרד. היום הם מסתפקים רק בתפקיד כוכבי המוזיאון להיסטוריה של המנזר. בכלובים גדולים, בפנים ובחוץ, הם בוחנים בעיניים עצובות את המטיילים, שכבר אינם זקוקים להם. בצרק הרחיקו הנזירים את חביונת המשקה מהכלבים. במצבם, מי יודע...

המוזיאון הזה, שבו גם אגף לטבע ולאקלים, מזנון וחנות מזכרות, מציע גם מנוחה ומזון מאמצע יוני ועד סוף ספטמבר, מהבוקר ועד שעת ערביים. לפני דור או שניים עוד התנוססה על פתח המנזר כתובת, שקראה לכל הולך־רגל לבוא ולחסות בצלו, לסעוד פת עם הנזירים ולקבל מחסה ללילה. כיום הכתיבו הזמנים שינוי, והאירוח עולה כסף. אולם כדי לשמר במשהו את רוח העבר קבעו הנזירים כלל: מי שמגיע למנזר ברגל (מן העמק...), הוא אורח חינם.

שלמה מפירבלט

(קשטן וטל בנין שוב מתחבקים, לפחות אתמול, באימון הראשון של הפועל חיפה לאחר סיום פרשת ה"חבלן". בעמוד 3 (תצלום: רון סולומון)

ידיעות אחרונות ספורט

ה' כ"ו בטבת תשנ"ה – 29.12.94

כדורסל

גביע: הפועל ירושלים הביסה את הפועל ת"א

בעמוד 5

מיכללות

דורון שפר הוביל את קונטיקט לנצחון על אילינוי

בעמוד 4

בישל: רונן חרזי

היום

טריבונה

חרזי הרשים ובישל לכוכבי כריסמס

שיחק במחצית השנייה של משחק הצדקה מול רומא באולימפיקו, בישל את השער לזכות נבחרת הכוכבים בהפסד 2:1 ● חרזי: „זו היתה חוויה נהדרת. אני חושב שהצגתי משחק מוצלח"

מאת **יוסי בר, כתבנו ברומא**

רונן חרזי עשה כבוד לכדורגל הישראלי. הוא שיחק אומנם רק מחצית אחת, אבל הציג משחק אלגנטי ואף בישל במסירה נהדרת את השער היחיד שכבשה נבחרת „כוכבי כריסמס", שנוצחה אתמול ב„אולימפיקו" 2:1 ע"י קבוצת רומא.

כ־25 אלף אוהדים באו לראות את משחק הצדקה. רונן עלה למגרש בתחילת המחצית השנייה, כשהתוצאה היתה כבר 0:2 לרומא, משערים של פרנצ'סקו מורירו (33) ופרנצ'סקו סטאטוטו (35).

ז'אן־פייר פאפן, קאנו מיורה, לואיס אוליביירה, ולמעשה כל שחקני ההרכב של נבחרת הכוכבים במחצית הראשונה, איכזבו. רומא לחצה ובעטה 9 פעמים לשער – לעומת ניסיון בעיטה בודד של פאפן.

במחצית השנייה, כשפאולו רוברטו פלקאו, „המלך של רומא" לפני 12 שנה, כשהוליך אותה לאליפות האחרונה שלה, החליף 8 שחקנים בהרכב נבחרת הכוכבים, קיבל המשחק תנופה.

הקבוצה בכחול הצליחה לשלוט יותר בכדור ולסכן את שער רומא, עד להבקעת השער בדקה ה־89. רונן מסר בחלק החיצון של רגל ימין כדור מצויין לחלוץ הקרואטי גוראן ולאוביץ', שמקרוב הכניע את אמדאו צ'רבונה, שוער רומא.

חרזי, ששיחק בלית־ברירה כקשר קידמי, בישל באמצע המחצית השניה מצב נפלא ליווני ניקוס מחלאס, שהוכשל לפני שתרד לרחבה. חלוץ בית"ר ירושלים ונבחרת ישראל נע מצד לצד של המגרש, העניק תנופה ומהירות לנבחרת הכוכבים והמסירות המדוייקות שלו תרמו רבות להתקפה, שלא ידעה לנצל אותן כראוי.

„חרזי הוא שחקן מצויין, בעל טכניקה נהדרת ואני משוכנע, שהוא יכול היה לתת הרבה יותר", שיבח פאולו רוברטו פלקאו את חרזי בתום המשחק. „לצערי היו לי 11 חלוצים בסגל, כך שנאלצתי להציב אותו בקישור. הוא שיחק טוב מאוד".

רונן נראה מאושר בסיום ולאו דווקא בגלל שעון ה„קרטייה", שקיבל במתנה מהמארגנים. „יש לי הרגשה טובה ואני חושב שהצגתי משחק מוצלח", אמר לי בסיום. „זו היתה חוויה נהדרת לשחק באיצטדיון המפואר, האולימפיקו, שאותו ראיתי עד היום רק בטלוויזיה. את החוויה הזו לא אשכח במהרה".

חרזי נראה רגוע ומאושר. הוא הביע צער על כך שלא שותף מהרגע הראשון, אבל אמר כי השתדל להציג את יכולתו במהלך המחצית השניה בה שותף. רונן מקווה שהסוכנים הרבים שנכחו ביציע הכבוד שמו לב ליכולתו והוא ימצא מקום בקבוצה אירופית, אולי אפילו איטלקית.

„כינינו, אני לא יותר טוב מולאוביץ', שמשחק בפאדובה?", שאל אותי חרזי והסכמתי עימו.

גם סוכנו הבלגי של רונן, פרננד גויבארטס, הגיע לרומא כדי לראות את המשחק. הוא אמר לי כי אין לו ספק שרונן ישחק בעונה הבאה באירופה. „בבלגיה יש לו מקום בטוח, אני מחפש גם אופציות אחרות, אולי באיטליה..."

הרכב „כוכבי כריסמס" במחצית הראשונה: לאריץ'; זמאן, בל־בואה, יובנובסקי, סטימאק', קרוז, אוליביירה, ראמוס, פאפן, מיר נג'כו, מיורה. במחצית השניה: אריקסון; זמאן, בלבואה, לירבינג, מחלאס, קרוז, אנדרסון, ואלדס, חרזי, ברגר, ולאוביץ'.

חרזי. מחמאות מפלקאו (תצלום־ארכיון: יוסי רוט)

מכשיר חדש אתמול ביפו: זמזם־תקשורת בין הקוון לשופט

השופט השוויצרי הרמן, שניהל את משחק הנערים בין הונגריה לקפריסין, צייד את קווניו הישראלים במכשיר

מאת **זאב גולדשמיט**

ניסוי מעניין במכשיר חדש נעשה אתמול במסגרת טורניר הנערים במגרש „באוף" ביפו. מטרת המכשיר: הגברת התיאום בין השופט לקוון.

חברה שוויצרית פיתחה מכשיר הדומה לביפר, אותו עונד השופט על ידו. בידית האחיזה של הדגל שבידי הקוון מותקן זמזם, אשר לחיצה עליו גורמת לזימזום במכשיר שעל ידו של השופט.

הקוון משתמש בזמזם במקרה שהוא מאותת בדיגלו, והשופט אינו מבחין בכך. זה יכול להיות במצב של סימון לנבדל, להחלפת שחקן או לכל עניין אחר.

השופט השוויצרי יורג הרמן, שניהל את המשחק בין נבחרות הנערים של הונגריה וקפריסין, הסביר לפני המשחק לקוונים, יצחק בן־יצחק ואריק חיימוביץ', את אופן השימוש במכשיר.

השופט טען כי בשוויץ משתמשים במכשיר במשחקי ליגה ולדבריו, פיפ"א בודקת אפשרות להכניסו לשימוש קבוע במשחקים.

ראשי ההתאחדות לכדורגל, שנכחו במשחק, גילו התעניינות במכשיר החדש, ואמרו שיש מקום לבדוק את כדאיות הפעלתו גם בארץ.

ראשל"צ: מלוקוב „מצטלם", ואן דר־לינדן מתאקלם

בלם עירוני ראשל"צ, אולג מלוקוב, שלא התאמן כל השבוע, יעבור הבוקר צילום סי.טי, כדי לקבוע את חומרת הפגיעה בגבו.

הרופאה של הקבוצה, ד"ר הגר פטיש, מסרה כי כאבי הגב מקרינים גם לרגל. ירון בן דב יחליף בשבת את מלוקוב כבלם אחורי, במשחק נגד הפועל ת"א.

הקשר הבלגי מארק ואן דר לינדן, מתחיל להתאקלם בראשל"צ. המאמן, אלי כהן: „זה בדיוק השחקן שאנחנו מחפשים. הוא עדיין לא מכיר את השחקנים, אבל רואים שהוא יודע לטפל היטב בכדור". (דוד נתן)

פאפן: נביא איתנו את יחידת הקומנדו למשחק בישראל

החלוץ הצרפתי הבטיח לחרזי: „אסדר לך לשחק באירופה, אם לא תשחק נגדנו"

מאת **יוסי בר, כתבנו ברומא**

ז'אן־פייר פאפן לא נראה מאושר במיוחד בתום המשחק. הוא הציג יכולת פושרת, אך דאג לומר לי שנגד ישראל, במארס, הוא ישחק אחרת.

„אנחנו באים כדי לנקום. נביא איתנו גם את יחידות הקומנדו שהשתלטו על מטוס אייר־פראנס. לא נשכח לעולם את התפסד נגדכם והפעם, בישראל, אני מקווה שנצליח לגמול לכם".

גם עם רונן חרזי היתה לפאפן שיחה בנושא. בדרך חזרה מהאיצטדיון למלון הציע הקפטן הצרפתי לרונן: „אסדר לך לשחק במועדון אירופי, בתנאי שלא תשחק בנבחרת נגדנו". רונן ענה: „קודם תסדר, אחר־כך נראה".

פאפן אמר עוד לחרזי: „עבורנו, הצרפתים, מדובר במשחק של חיים או מוות. כל צרפת מצפה שהנבחרת תנקום ותנצח את ישראל, שהדיחה אותה מהמונדיאל".

אלון מזרחי לא ישחק בפ"ת

מאת **יאיר לב־ים**

אלון מזרחי אינו מורשה לשחק השבת בהרכב קבוצתו, עירוני אשדוד, מול מכבי פ"ת, אלא רק מהמחזור ה־16, אחרי המשחק נגד מכבי ת"א.

כך קבע אתמול היועץ המשפטי של ההתאחדות לכדורגל, שמואל הרציג. הסיבה: טופס ההשאלה הוגש להתאחדות לאחר סגירת המשרדים (באיחור של כארבע שעות).

עירוני תגיע לפ"ת בהרכב חסר מאוד. בנוסף למזרחי, לא ישחקו הניגרי אוצ'ה אוקאפור, שנמצא בסעודיה, ז'אן טלסניקוב ורוני אראט הפצועים, ויואל סויסה המורחק. ארז פריזנט ביקש לעזוב את אשדוד, לאחר שקיבל הצעה מהפועל ר"ג. ההנהלה ביקשה שיישאר.

בית־שאן: בכורה לסקנטאי

מאת **דוד בן־שימול**

החלוץ הרומני דניאל סקנטאי יערוך בשבת הופעת בכורה במדי הפועל בית־שאן, במשחק מול מכבי חיפה.

יו"ר בית־שאן, אבי פילו, סייע אתמול לסקנטאי לסיים את הליכי ההרשמה בהתאחדות, לאחר שהגיע השיחרור מקבוצת באקו ברומניה.

כ־2,500 כרטיסים כבר נמכרו למשחק בשבת. בית־שאן העבירה למכירה מוקדמת בחיפה כאלף כרטיסים, והסך הכל הוקצו למכירה 5,500, נוסף להזמנות ומנויים.

הפועל בית־שאן מנסה לגייס כ־170 אלף שקל, כדי לשלם את שכר נובמבר לשחקנים, במטרה להעלות את המוראל לפני המשחק מול חיפה. החלוץ ולאדימיר דיראני מאודסה ישוחרר, לאחר שנחתם עימו חוזה לחודש. הפועל קרית־שמונה מהארצית כבר מגלה בו עניין.

■ **הפועל חדרה** העבירה לשורותיה את החלוץ שימי זאן מהכח ר"ג. כבר מחר יערוך השחקן את הופעת הבכורה בקבוצה, מול שמשון ת"א בגביע הטוטו. (ישראל אביטל)

■ **הפועל טייבה:** אשר מסיבב התמנה כמאמן הקבוצה מהליגה הארצית, במקום מאיר נמני, שהתפטר. (מאיר פרסור)

הסוכן של מוגיאה הגיע לדרום אפריקה, להשיג שיחרור

סוכנו הבלגי של ווילפרד מוגיאה, חלוצה החדש של מכבי חיפה, הגיע לדרום־אפריקה, במטרה לזרז את קבלת השיחרור, שיאפשר את שיתופו בשבת, מול הפועל בית־שאן.

אתמול היו משרדי ההתאחדות בדרא"פ סגורים, בשל חופשת הכריסמס.

אתמול, בתום האימון, הזמין אוהד חיפני את הקבוצה למסעדה. במהלך הארוחה הגיעה עוגת יום הולדת למשה גלאם, שחגג 26. העוגה, ועליה דמותו של גלאם ממרציפן, נשלחה ע"י הכדורגלן אילן נוארון ממכבי נתניה, ובני משפחה של גלאם.

בתום הארוחה העניק נשיא המועדון, יעקב שחר, שעון יד מפואר לכל שחקן, ועליו סמל מכבי חיפה.

אלון חזן אמור לצאת הבוקר לאיטליה, למשחק צדקה של נבחרת כוכבים מול מילאן האיטלקית. (יצחק גולדשטיין)

פגרה ארוכה גם לנבחרת

בנבחרת הלאומית מצפים עדיין לתשובה מנבחרת יוון, על ההצעה לקיום משחק בינ־ארצי בחודש הבא. ההערכה היא, שקטנים הסיכויים לקיום המשחק.

בגלל ההמתנה לתשובות מחו"ל, טרם הכין המאמן שלמה שרף תוכנית־אימונים. הוא יעשה זאת רק עם שובו ארצה מאנגליה, לאחר קבלת התשובות.

נכון להיום, עקב התשובה השלילית מיוון, לא תקיים הנבחרת פעילות עד סוף החודש הבא. שרף אינו מרוצה כלל מקטיעת פעילותה של הנבחרת, והוא חושש שהפסקה ארוכה מדי, עד המשחק מול לוכסמבורג בפברואר, עלולה להזיק.

המשחק הבא של ישראל בטורניר הקדם־אירופי יהיה מול צרפת, ב־29 במארס. (אבינעם פורת)

קשטן: „שמח שהכל מאחורינו"

מאמן הפועל חיפה כינס את שחקניו לפני האימון ואמר: „תשכחו מה שהיה, צריכים להביט קדימה למשחק מול הפועל פ"ת". טל בנין חזר להתאמן

מאת **יצחק גולדשטיין**

טל בנין שב אתמול לאימוני הפועל חיפה, לאחר שהמחלוקת בינו לבין מאמן הקבוצה, דרור קשטן, הגיעה לסיומה בסולחה שהתקיימה שלשום.

בנין התקבל בברכות ע"י חבריו לקבוצה והמאמן קשטן, שכינס את השחקנים לפני האימון, אמר: „אני שמח שהכל מאחורינו. תשכחו מה שהיה, כולם צריכים להביט קדימה למשחק הליגה בשבת, מול הפועל פ"ת". בנין התלבש והצטרף לחבריו באימון.

נשיא המועדון, רובי שפירא, אמור לנחות בארץ מחר. הוא יפעל לצד קשטן, למציאת שחקן זר שיחליף את החלוץ ויאצ'סלב מלניקוב.

שחקני הקבוצה ייצאו בתום מחזור הליגה בשבת לחופשה בת שבוע. אחריה, אמורים להגיע שניים או שלושה זרים למבחנים בקבוצה. אחד מהם יהיה כנראה מחליפו של מלניקוב.

הפועל פ"ת: 20 אלף דולר תמורת אימוץ בשבת

- ע"י „דלתא טקסטיל", שהחליטה לנצל את העובדה שהמשחק ישודר בטלוויזיה ■ אופיר קופל לא ישחק

קשר הפועל פ"ת, אופיר קופל, ייעדר בשבת ממשחקה של מליכת הטבלה, מול הפועל חיפה בקרית־אליעזר, בגלל צבירת 7 כרטיסים צהובים.

למרות פערי המיקום בין פ"ת להפועל חיפה, ואולי דווקא בגלל מצבה של חיפה, חוששים בפ"ת מהמשחק, שיועבר בשידור חי בערוץ 2.

חברת ההלבשה „דלתא טקסטיל" החליטה לנצל את החשיפה התקשורתית וההצלחה של פ"ת באחרונה, ותשלם לקבוצה 20 אלף דולר. בתמורה לתשלום, ישחקו שחקני פ"ת בתלבושת חדשה עליה יודפס שם החברה בצידה האחורי של החולצה, ומלפנים שם אחר המותגים שלה. (אביעד פוהורילס)

■ **בני־יהודה:** הקשר חנוך מררו שבר את כף רגלו, בתיקול באימון הקבוצה אתמול. כף־הרגל גובסה לתקופה של חודש וחצי. מררו חזר רק העונה לפעילות, אחרי היעדרות של חצי שנה, בגלל פגיעה בקרסול. מהרכב הקבוצה בשבת נגד בית"ר ת"א ייעדר סהר מזרחי, בגלל צהובים. (זאב גולדשמיט)

כבר לא מחבל. טל בנין ודרור קשטן באימון שאחרי הסערה אתמול (צילם: רון סולומון)

המשחק המרכזי בשבת: מכבי ת"א - הפועל באר־שבע

אבי נמני חוזר, קלינגר קורא לאוהדים להגיע

מאת **חיים פנטילט**

במכבי ת"א רוצים לצאת לפגרת החורף כמוליכי הטבלה. נצחון על באר־שבע בשבת והשמטת נקודות של המובילה, הפועל פ"ת, בחיפה, יכתירו את מכבי כאלופת הסיבוב הראשון.

הקפטן, ניר קלינגר, קרא לאוהדים להירתם למשימה ולבוא בהמוניהם בשבת. „הנצחון חשוב לנו ולאוהדים במידה שווה", אמר.

מנכ"ל הקבוצה, שמעון קורק, שאירח אתמול את מנהל הספר על באר־שבע, יוסי אורה, אמר: „עם כל הכבוד, באר־שבע החלה מוקדם מדי בחזרות על שיר האליפות. הם לא שיחקו עדיין נגדנו. חשוב לנו, שהמערכת והאוהדים ייצאו לפגרה עם טעם טוב".

אורה, שהזמין 1,500 כרטיסים עבור אוהדי באר־שבע, סיפר: „בארגן להם הסעה מיוחדת ונגיע בשיירה של עשרות אוטובוסים". נמסר על ביקוש מוגבר לכרטיסים גם מקרב אוהדי מכבי ת"א.

אבי נמני החל אתמול להתאמן, לאחר שהיה מושבת כשבוע בגלל פציעה, והוא ישחק בשבת. ויקטור בלקין, הממתין לניתוח בברכו, ימשיך להיעדר.

ויקי פרץ, חלוץ העבר של הקבוצה, הגיע אתמול לאימון ונתן לשחקנים מספר „טיפים" לקראת המשחק בשבת.

■ **בית"ר ת"א** החליטה לוותר על החלוץ הבראזילי, קלוס ארוארה, עוד לפני שראתה אותו, כיוון שעלות צירופו גבוהה מדי – כ־50 אלף דולר עבור השאלה לעונה וחצי. במקומו אמור להגיע מחר חלוץ בראזילי אחר, לעשרה ימי מבחנים.

ושוב איתכם. אבי נמני וגדי חזות במשחק בעונה שעברה

באר־שבע: סיכוי קטן שויקטור מורוז ישחק

מאת **נדב דייג**

ויקטור מורוז ערך אתמול אימון עם כדור, בראשונה מאז נפצע לפני שבוע וחצי.

עם זאת, תנועתו עדיין מוגבלת והוא חושש מתיקולים. נראה כי לא רבים הסיכויים שמורוז ישותף במשחק המרכזי של השבת, מול מכבי ת"א.

על המשבצת של מורוז מתמודדים לא פחות משלושה שחקנים. האפשרויות הן: אלון ריף, במקרה שהמאמן סבצ'נקו יילך על הרכב התקפי, אילן ועקנין רזיקי בוקובזה.

המגן השמאלי ברוך רוה, שהחמיץ את המשחק האחרון בגין פציעה בקרסול, יחזור להרכב.

שער 4 לא ייפתח בשבת

מכבי ת"א לא תפתח השבת את שער 4 באיצטדיון ר"ג, במשחק מול הפועל באר־שבע.

הקבוצה הועמדה לדין בתחילת נובמבר על השלכת חפצים במשחק מול עירוני ראשל"צ ובין היתר נאסר עליה לפתוח את שער 4 בשני משחקים. בתקופה זו קיימה מכבי את משחקי הבית בבלומפילד, עקב טיפול בדשא בר"ג.

מנהל הקבוצה, שמעון קורק, פנה אתמול לדיין חיים אלחריף, שדן בזמנו בתיק, וביקש ממנו לאפשר לקבוצה לפתוח את שער 4, מאחר שהקבוצה לא שיחקה בר"ג וממילא לא נפתח לאוהדים היציע ה„מוענש".

אלחריף הבהיר לקורק, שהעונש הוא רק על איצטדיון ר"ג והכוונה היא שהאוהדים יידעו שהם מוענשים בעקבות התנהגותם ולא יישבו ביציע זה.

שרון מרציאנו מעירוני ראשל"צ, שספג כרטיס אדום במשחק מול הפועל פ"ת (1:0), הורחק הדיין דור לב לשלושה משחקים בפועל ושניים על־תנאי. (דוד נתן)

טורניר החורף הבינלאומי לנוער ונערים

נוער: הפעם זה נשאר 1:0

מאת זאב גולדשמיט

התכניות של נבחרת ישראל, לזכות בטורניר החורף לנוער, השתבשו אתמול, כשהפסידה במשחק הפתיחה 1:0 לרומניה.

בטורניר של חמישה משחקים, הפסד אחד לא חייב להיות משמעותי, אבל לא נעים להתחיל טורניר ברגל שמאל.

ישראל לא נפלה מהרומנים, אבל גם לא הרשימה. שבועיים אחרי שהתארחו פה הבוגרים של רומניה, התברר שכבר בגיל הנוער קשה לנו נגדם.

הנבחרת הבוגרת הצליחה להשוות אחרי פיגור, אבל לנוער לא היה סיכוי. למאמן, גיגי כהן, לא היה על הספסל רגם צעיר של איציק זוהר, שיידע לעשות את השינוי. גם אם היה כבר מישהו כזה, אין בנבחרת חלוץ שיסיים בשער, כמו רוני רוזנטל או רונן חרזי.

מי שבכל־זאת הותירו רושם חיובי הם הבלם האחורי, תומר שם־טוב מהפועל כפר־סבא, הבלם הקדמי והמגן השמאלי של בני־יהודה, עידו סקורצרו ויהושע נגר, והקשר רן רז'ילובסקי ממכבי ת"א.

הרומנים כבשו את שער הנצחון בדקה ה־54. לאחר הגבהת קרן משמאל, בעט מריאן אלאוצ'ה מקרוב פנימה, 1:0.

נבחרת הנוער לא סיכנה מספיק את השער, למעט החמצה מקרוב של דודו שער (22) מצפירים, ובעיטה מסוכנת מרחוק של שרון אביזוהר ממכבי חיפה.

ארוארד מאריוס יורדנסקו, בנו של מאמן רומניה הבוגרת, נכנס כמחליף בדקה האחרונה.

מאמן־העל של הנוער, יעקב גרונדמן: „התוצאה איכזבה אותי, אבל לא היכולת. לא היינו פחות טובים מרומניה. הבעייה, שלא היה לנו שחקן שינצח את המשחק או יעשה את ההבדל".

מאמן הנבחרת, גיגי כהן: „חבל שהפסדנו דווקא במשחק טוב של הנבחרת. ברוב דקות המשחק היינו יותר טובים".

מאמן הנוער של רומניה, לאיוש סטמרנו: „התוצאה צודקת. היינו יותר טובים. בישראל מצא חן בעיני המגן השמאלי (יהושע נגר מבני־יהודה)".

ישראל: דודו אווט; יניב חרמש, תומר שם־טוב, עידו סקורצרו, יהושע נגר; רן רז'ילובסקי, גיא פרימור (רור גרשוביץ־58), דודו שער, שרון אביזוהר (יניב בן־יוסף 58); יניב אברג'יל, זוהר מאיר (רמי אליהו 64).

אתמול בטורניר

נוער

■ באשקלון: רומניה – ישראל 1:0 (0:0). מריאן אלאוצ'ה (54). שופט: אטילה אורניצ'ק (הונגריה), 2,500 צופים.

■ בלוד: יוון – שוויץ 3:0 (1:0). ליאונידיס אפוסטולוס (18, 61), ניקולאס קוינלאקיס (41). שופט: פטר סירכסון (אירלנד), 100 צופים. (יעקב בראום)

■ ביפו: הונגריה – קפריסין 2:2 (2:2). להונגריה: קרלו פוצ'איי (8), זולטן סאבו (37). לקפריסין: ג'ורג' יוחנן (20, 40). שופט: יורג הרמן (שוייץ), 50 צופים. (אלי לוי)

הטבלה

1.	יוון	1	3:0	2
2.	רומניה	1	1:0	2
3.	הונגריה	1	2:2	1
–.	קפריסין	1	2:2	1
5.	ישראל	1	0:1	–
6.	שוייץ	1	0:3	–

נערים

■ בלוד: ישראל – צרפת 2:0 (0:0). לירון וילנר (42), רדי בן דיין (47). שופט: יאן אנדרסון (שבדיה), 1,000 צופים.

■ באשקלון: טורקיה – מלטה 4:0 (3:0). מהבוט טופאל (2), טהאן ארדאל (7, 35 מ־11 מ', 59). שופט: מאיר לוי (ישראל), 2,000 צופים. (צבי רוש)

■ ביפו: שבדיה – איסלנד 2:1 (1:0). לשבדיה: אריק ארמן (30), יוהיכים רנמה (61). לאיסלנד: ארנה פיטרסן (47). שופט: אתנסיוס ואגרידאס (יוון), 30 צופים. (אלי לוי)

הטבלה

1.	טורקיה	1	4:0	2
2.	ישראל	1	2:0	2
3.	שבדיה	1	2:1	2
4.	איסלנד	1	1:2	–
5.	צרפת	1	0:2	–
6.	מלטה	1	0:4	–

היום בטורניר

נוער (14.00)

לוד: ישראל – שוייץ.
חולון (הרשת): רומניה – קפריסין.
יבנה: הונגריה – יוון.

נערים (12.00)

לוד: צרפת – איסלנד.
חולון (הרשת): ישראל – מלטה.
יבנה: טורקיה – שבדיה.
ריכוז: חיים פנטילט

מגן נבחרת הנוער, יניב חרמש (מימין), אתמול באשקלון, מול רומניה. 2,500 צופים ראו את הפסד הפתיחה של ישראל (תצלום: ליאור סביליה)

נערים: הלוואי כך גם ב־29 במארס

מאת חיים פנטילט

לפני יותר משנה, ראו כדורגלני נבחרת נערים א' בטלוויזיה, כיצד ראובן עטר, רונן חרזי ואייל ברקוביץ' מכניעים ב„פארק דה־פראנס" את צרפת 3:2.

אתמול הגיע תור הנערים לנצח את נבחרת צרפת המקבילה 2:0, בפתיחת טורניר החורף.

הצרפתים שלטו במשחק ב־25 הדקות הראשונות (35 דק' כל מחצית), אולם ללא סיכון ממשי. לקראת ההפסקה חלה התעוררות בשורות נערי ישראל, ולירון וילנר (32) וקובי נכטיילר (34) הגיעו למצבים טובים, אבל החמיצו.

בדקה ה־42 קיבל לירון וילנר מסירת גרוהבה מרדי בן־דיין, והכניע מזווית קשה את השוער הצרפתי. חמש דקות אח"כ הסיט צרפתי כדור עונשין לבן־דיין, ששיגר טיל לחיבורים, 2:0. שיהיה כך גם ב־29 במארס, שוב מול הבוגרים של צרפת.

המאמן אברהם בכר: „בצחון צודק. הופעת בכורה טובה לזיו קבודה, העולה מאתיופיה. הוא חסר לנו בקרס־אירופי".

הקפטן גיא צרפתי: „היתרון הטכני שלנו גבר על המהירות והתרוק של הצרפתים. השערים היו כפי שתירגלנו באימונים. הנצחון נותן לנו ביטחון לתאבק על הבכורה".

מאמן צרפת, פרנסואה הודארו: „לא התאמנו כאחרונה. שיחקנו טוב רק 20 דקות, מול גבורות ושחקנים טובים. מצא חן בעיני הקפטן (גיא צרפתי)".

ישראל: שאלו; סיני, חן, נכטיילר, קפלן; צרפתי (סופר 62), סאסי, זיו קבודה, בן־דיין וצגלי (ברסר, 22), וילנר (קלמן 64).

מגן נבחרת הנערים, תומר סיני, אתמול בלוד, במשחק הנצחון 0:2 על צרפת (תצלום: ראובן שורץ)

שפר ה־MVP בנצחונה של קונטיקט על אילינוי 71:56

– עם 17 נק' (כולן במחצית השנייה) ו־6 ריב'

מאת סידני פרנקל, כתבנו בקונטיקט

משחק הגנה מצויין ו־17 נקודות (כולן במחצית השנייה) של דורון שפר (בתמונה), הביאו לניצחונה של קונטיקט על אילינוי, 56:71 (32:34). מאזנה של קונטיקט, המדורגת שמינית בארה"ב, הוא 0:6 (0:1 בביג־איסט).

קונטיקט השתלטה על המשחק 10.48 דק' לסיומו. במצב של 47:49 לקונטיקט, קלע דורון שפר שבע נקודות רצופות, והעלה את קבוצתו ליתרון 47:56.

שפר היה הקלע הבולט בקונטיקט, למרות שהחטיא את כל חמש הזריקות שלקח במחצית הראשונה.

בראיין פייר החזיק את קונטיקט במחצית הראשונה, עם 13 נקודות (16 בסה"כ).

המאזן של שפר במשחק: 7 מ־13 מהשדה (7 מ־8 במחצית השנייה), 2 מ־4 לשלוש נקודות, 1 מ־2 מהעונשין, 6 ריבאונדים, 2 אסיסטים ו־2 חטיפות ב־28 דקות.

שפר נבחר לשחקן המצטיין של המשחק, ורואיין בטלוויזיה. המשחק שודר מחוף לחוף.

לו הנסון, מאמן אילינוי: „נלחמנו היטב, אבל שפר שבר אותנו. הוא הביא למיפנה במשחק".

במסיבת העיתונאים לאחר המשחק, נשאל מאמן קונטיקט, ג'ים קאלהון, האם דיבר עם דורון בהפסקה, לאחר שזה החטיא את כל הזריקות שלקח מהשדה. קלהון: „כשיש לך שחקן כמו דורון שפר, אתה לא צריך לדבר איתו. ידעתי שהוא יערוך את השינויים ההכרחיים".

שפר: „זה נותן הרגשה טובה, שיש לך גיבוי של המאמן. במחצית החלטתי שאנסה לבצע מהלכים פשוטים יותר, ולהתקרב יותר לסל. ברגע שהצלחתי מקרוב, קיבלתי ביטחון וקל לעתי גם מטווח רחוק יותר".

היה זה משחקו הטוב ביותר העונה של שפר. קלהון: „אולי אין לו את המספרים של השנה שעברה, אבל כעת הוא שחקן טוב יותר. הוא שני בקבוצה בריבאונד, ומשחק בדקות רבות לא בעמדתו הטבעית. הוא הרבה יותר מרכזי, ואני מאמין שיגיע ל־N.B.A".

במשחק צפו עשרה מגלי־כשרונות מה־N.B.A. אחד מהם, שביקש להישאר בעילום שם, אמר: „אנשים ב־N.B.A יודעים, שדורון יהיה בן 23 וכנראה יעזוב את המיכללה השנה. שפר הוא שחקן קר־רוח, בין הבודדים במיכללות שלא מאבד שליטה. הערב הוא הוכיח לי, שהוא חזק נפשית, מספיק כדי להתאושש ממחצית ראשונה קשה, ולהשתלט על המשחק. אלה תכונות של שחקן N.B.A".

אורי כהן־מינץ שיחק ב־37 השניות והאחרונות של המשחק. קאלהון על כהן־מינץ: „אורי חייב להתחזק פיזית. בהגנה קשה לו, כי אין לו מספיק כוח ברגליים, וגם בהתקפה הוא חייב לכפר על חוסר זריזותו במשחק פיזי יותר. יש שיפור קל במשחקו. הוא חייב להמשיך לעבור קשה, ולהיות סבלני. הוא יקבל הרבה הזדמנויות, בעיקר בעונה הבאה".

ביום שישי תארח קונטיקט את נורת'איסטרן.

היום – יום חמישי, 29.12.94

ערוץ הספורט
07.00, 16.00 – אירובינקה
16.30 – כדורסל מיכללות: סירקיוז – אריזונה
18.00 – שעשועון ספורט
18.30 – סיכום המחזור בכדורגל
19.30 – היי 5
20.00 – גושיות
20.30 – כדורסל מיכללות: אלבאמה – מליין
21.00 – היאבקות
20.00 – כדורגל ספרדי, משחק ריאל מדריד וברצלונה
24.00 – כדורגל ארגנטינאי
יורוספורט
10.00, 18.00 – סקי אלפיני
בשידור חי
14.30 – מגאזין מוטורי
20.00 – קליעות כוסים
22.00 – היאבקות
23.00 – איגרוף
24.00 – איגרוף תאילנדי
מנאר מ"ג
16.00, 20.30 – מירוץ מכוניות
03.00 – N.B.A: אורלנדו – שארלוט בשידור חי

את העונש הזה יהיה קשה לבטל

מאת רמי חזות

הפועל ירושלים עשתה אתמול צעד גדול בדרך לחצי־גמר הגביע, כשהביסה בביתה את הפועל ת"א 74:96 (28:48). קרמה מצויינת לגומלין ביום א'.

ירושלים ראויה לכל המחמאות, על התצוגה הנפלאה שנתנה, וההישג הופך לגדול יותר, כשמתחשב בכך שבעשר הדקות האחרונות היא שיחקה ללא השחקן היציב ביותר שלה, בילי תומפסון, שיצא בחמש עבירות.

פפי תורג'מן, מהרכזים הטובים בליגה העונה, הנהיג את ירושלים למשחקה הטוב ביותר העונה. השמירה שלו על באק ג'ונסון היתה יוצאת מהכלל. תורג'מן הצליח להוציא את ג'ונסון מהריכוז, וגרם לכך שבאק לא זרק לשלוש נק' ולו פעם אחת בכל המשחק.

מעבר לכך, עשה תורג'מן עבודה גדולה בניהול המשחק, ועל כך יעידו תשעת האסיסטים שלו. גם בנקודות הוא סיפק את הסחורה – 21 בסך הכל. תורג'מן נעזר אתמול בראדנקו דובראש, שתפס יום גדול. לפני פתיחת המשחק, גדי קידר לא היה בטוח שדובראש ישחק. אבל במהלכו דובראש נכנס וגמל לקידר ב־30 נקודות, ובעזרה גדולה לפפי בניתול המשחק.

מי שעוד ראוי להרבה מחמאות הוא יוברט רוברטס, שאחרי משחק הנפל מול מכבי ר"ג, חזר לעצמו, ובגדול. יוברטס היה אתמול השליט הבלעדי מתחת לסלים וסיים את המשחק עם 19 ריב' ו־17 נק'.

בדקה ה־9 הוליכה ירושלים 9:19. שרף הבין, שיש לו בעיה בעמדת הרכז, הכניס את ארדיטי, והורה לווגנר לרכז. ווגנר נכשל במלאכת הריכוז. ג'ונסון שותק היטב ע"י תורג'מן, ויציאתו של ג'יימס טרי מהמשחק כבר אחרי עשר דקות, עקב ארבע עבירות, הותירה את השליטה בריבאונד בידיהם של רוברטס ותומפסון. בדקה ה־12 עלתה ירושלים ל־13:29, ויתרון השיא נרשם בדקה ה־15, כשירושלים הוליכה 17:42.

ירושלים פתחה טוב את המחצית השנייה, אולם נקלעה במהירות לבעיה של עבירות. דובראש ותומפסון רשמו עבירה רביעית, ות"א הצליחה בדקה ה־8 לצמצם את הפער ל־47:62.

שתי דקות מאוחר יותר, במצב של 50:69 לירושלים, ספג תומפסון עבירה חמישית. ירושלים לא נשברו, ולמרות שת"א, בניצוחו של ארדיטי, כבר הצליחה להוריד את הפער ל־12 נקודות, המשיכו המארחים לשחק מסודר ותגדילו שוב את היתרון.

פפי תורג'מן: „ההגנה הקבוצתית שלנו היא שניצחה את המשחק. החבר'ה עזרו לי נהדר בשמירה על ג'ונסון".

הפועל י־ם 96 (48)	2 נק'	3 נק'	עונ'	אס'	רי'	נק'
דובראש	9-4	7-4	11-10	1	1	30
תורג'מן	13-6	3-1	7-6	9	3	21
י. רוברטס	8-4	–	10-9	1	19	17
תומפסון	3-3	2-1	7-6	2	11	15
דלזל	3-2	4-3	–	2	–	13
יצקן	–	2-0	–	–	1	–
ביטן	–	–	–	–	–	–
סה"כ	36-19	18-9	35-31	15	35	96

הפועל ת"א 74 (28)	2 נק'	3 נק'	עונ'	אס'	רי'	נק'
מתסון	13-7	–	7-6	2	7	20
ארדיטי	8-6	3-0	7-7	3	1	19
וגנר	8-4	6-2	2-2	–	1	16
ברקוביץ	7-4	1-0	2-1	1	–	9
יאיר	3-2	–	1-0	1	2	4
קראבר	5-2	2-0	–	–	4	4
פליישר	4-1	–	1-0	2	6	2
טרי	1-0	–	–	–	1	–
טפירו	–	–	–	–	–	–
סה"כ	49-26	12-2	20-16	9	22	74

ציון משחק – 7; שחקן מצטיין – פפי תורג'מן; שפטו – ראובן וירבניק וסמי בכר; 1900 צופים במלחת ירושלים. סטטיסטיקה – אלון חסיד.

בילי תומפסון (בלבן) עוצר את באק ג'ונסון, אמש במלחה (תצלום: יוסי רוט)

זר חדש בהרצליה – פול תומפסון

מאת בני בקלו

בני הרצליה יכולה כבר להתכונן להופעתה בחצי־גמר הגביע, מול מכבי ת"א, לאחר שאמש הביסה את מכבי ירושלים 78:108 (28:57). הגומלין, ביום א', יהיה כנראה פורמאלי בלבד.

הרצליה, לאחר שרשרת הפסדים והתרחקות מהפליי־אוף העליון, היתה צריכה משחק כזה, כדי לחזור לעצמה. ירושלים של אתמול התאימה לדרישות של הרצליה, שהציגה את הנשק החדש שלה – ההגנה. ב־16 הדקות הראשונות של המשחק קלעה ירושלים 15 נקודות בלבד, לעומת 45 של הרצליה.

בעקבות הפסדי הליגה, הצהיר מאמן הרצליה, אפי בירנבוים, כי מעתה ישחקו רק לוחמים על המגרש. הוא השאיר את קארמור ואמישה על הספסל, ובמקומם פתח עם ארליך כרכז ומיקי הרמן. השניים נלחמו והציגו כדורסל משובח. כנראה שלאמישה ובארמור זה עשה משהו. בהמשך הם השתפרו מאוד, בעיקר בארמור.

מאז שהרצליה רצתה להחליף את פול תומפסון, הוא קלע 30 נקודות בשני המשחקים האחרונים, בליגה מול מכבי ראשל"צ, ואתמול. ממש כמו זר חדש. כמו שזה נראה, יש להרצליה מזל גדול שמארק דייויס, מי שהיה אמור להחליף את תומפסון, לא הגיע ארצה.

ירושלים היתה חסרת אונים בהתקפה בחצי הראשון. דאוסן נלחץ ע"י הרמן ותומפסון (2 נק' בלבד בחצי), גרין זרק כמה זריקות בלתי אחראיות, ורק קובי בלול וג'רי סיימון שמרו על יכולת סבירה. כך אי־אפשר להיות בתמונת המשחק.

המשחק נגמר במחצית הראשונה, כשהרצליה (כץ 21 נק', תומפסון 18), הרסה את אגנת ירושלים. דאוסן לא מצא את החישוק מהעבר השני, והרצליה ברחה מ־9:19 (דקה 5) ל־9:33 (דקה 11). זו היתה המחצית הטובה ביותר של הרצליה העונה.

במחצית השנייה התפתח על המגרש משחק משועמם ותוסשי, כשהרצליה מרפה במקצת מהגנתה. תומפסון, בהטבעה לאחר אסיסט של ארליך, קלע 74:100 להרצליה, ובסיום 78:108.

אפי בירנבוים: „ניצחנו בחצי הראשון, במשחק ההגנה, שהיה המשך לחצי השני מול ראשל"צ. שינינו מספר דברים, וזה עבד. אמשיך לתת קרדיט למי שיוכיח, כי מגיע לו לשחק. ציפור אחת אינה מעידה על האביב, ולכן איני יוצא מכלליי".

בני־הרצליה 108 (57)	2 נק'	3 נק'	עונ'	אס'	רי'	נק'
פ. תומפסון	9-5	8-5	6-5	4	9	30
אסיר כץ	9-7	6-3	7-5	1	1	28
סטמור	5-3	4-3	–	2	2	15
תוסן	9-6	–	6-6	1	11	14
ר. ארליך	5-3	1-1	–	5	–	9
מ. הרמן	–	2-2	–	1	2	6
אמישה	4-1	–	4-2	8	1	4
שלנשר	1-1	–	–	–	–	2
פולס	–	1-0	–	1	–	–
סה"כ	48-26	22-14	23-18	23	26	108

מכבי י־ם 78 (28)	2 נק'	3 נק'	עונ'	אס'	רי'	נק'
גרין	14-6	5-1	2-1	1	8	16
א. בלול	10-7	–	3-1	1	7	15
דאוסן	10-5	3-1	1-1	1	9	14
סיימון	2-1	3-2	4-4	1	2	12
דרור כץ	9-5	1-0	3-2	1	–	12
שמחוני	3-1	2-1	–	3	1	5
סבן	–	–	4-4	–	–	4
בן־עטר	2-0	1-0	–	1	1	–
סה"כ	50-25	15-5	17-13	9	20	78

ציון משחק – 6; שחקן מצטיין – פול תומפסון; שפטו – שי שטריקס ורונן אריק; 500 צופים בהרצליה. סטטיסטיקה – משה לוי.

כדורסל גם בעמוד 8

משחק אימון נוסף ביום א'

מאת רפאל נאח

מכבי עלית ת"א הבטיחה לעצמה כבר במחצית הראשונה את ההופעה בחצי־הגמר, נגד בני הרצליה, אחרי שהביסה בחוץ את מכבי אלונר עירוני ר"ג 76:116. הגומלין ביום א' יהיה בעצם משחק אימון.

אחרי המאבק שניהלו השתיים בשבוע שעבר בליגה (76:80 לת"א), שחקני מכבי ת"א לא נאלצו להזיע אמש. ספק אם היה צריך לכבס את התלבושות אחרי המשחק...

מכבי ר"ג, רק עם זר אחד (למונט סטרות'רס פצוע) ועם הרבה בעיות בליגה, נראתה אמש רע מאוד, לא בדיוק כמו קבוצה בליגה העליונה. מאמן ר"ג, אלי קנטי, הירבה בחילופים, ונראה היה ששחקניו ויתרו על המשחק כבר בשלב מוקדם, או בעצם נאלצו לוותר, בגלל הפער העצום ביחסי הכוחות.

מכבי ת"א, אחרי שני משחקי ליגה צולעים, היתה זקוקה לתוצאה גבוהה, כדי להוכיח שמדובר בנסיגה זמנית. על רקע חולשת היריבה, היא נראתה טוב מאוד. דורון ג'מצ'י, הבולט בשחקני מכבי ת"א, קלע סל מתי שרק רצה, ולא עשה חשבון למכבי ר"ג על השנים היפות שלו בשורותיה.

משחק ה„חתול והעכבר" איפשר למולי קצורין להכניס, כבר בדקה ה־14, את הצעיר ויקי רדוח, אסף דוחן המוכשר, שנכנס שבע דקות מהסיום, קלע 10 נקודות, מאזן בהחלט נכבד בפרק זמן כל כך קצר. בהמשך שיתף קצורין את כל שחקניו ואיפשר לכוכבים רגעי מנוחה רבים, דבר שגם קנטי עשה.

מאמן מכבי ת"א, מולי קצורין: „אנחנו יותר טובים, והם שיחקו עם זר אחד. ההפרש צריך להספיק בגומלין, ואין סיבה שלא נעבור לשלב הבא. אפשר להגיד שאנחנו נכנסים לתקופה טובה יותר, וזה מעודד".

שחקן מכבי ר"ג, ניר רהלים: „לא נראה לי שבגומלין יהיה משהו שונה". (יצחק ריטוף)

מכבי ר"ג 76 (32)	2 נק'	3 נק'	עונ'	אס'	רי'	נק'
קובקס	16-8	2-1	8-7	1	5	26
מור שלף	13-6	1-0	4-4	5	2	16
ברנסט	5-2	2-0	6-3	1	–	7
ע. קליין	6-2	–	6-3	1	1	7
רכליס	6-3	1-0	–	–	1	6
פרץ	2-1	2-1	–	–	2	5
לחט	4-1	1-1	–	3	1	5
ברוקס	1-1	1-0	–	1	1	2
קורנלסט	1-1	–	–	–	3	2
סה"כ	54-25	10-3	24-17	12	16	76

מכבי ת"א 116 (50)	2 נק'	3 נק'	עונ'	אס'	רי'	נק'
רמצ'י	6-5	4-3	5-5	2	2	24
צוורציק	7-6	–	2-2	2	4	16
מדס	2-2	2-2	4-3	4	1	13
דניאל	8-5	1-0	1-1	3	1	11
דוחן	2-2	2-1	5-3	1	–	10
רוזה	6-2	1-0	6-5	–	3	9
הנמלר	6-4	–	2-0	1	2	8
קולמן	4-4	3-0	–	3	4	8
כף קנט	3-2	1-1	–	2	7	7
פייר	6-3	–	–	–	4	6
אלימלך	2-1	–	2-2	1	1	4
בריזון	–	–	2-2	–	–	2
סה"כ	50-36	14-7	29-23	19	29	116

ציון משחק 5; שחקן מצטיין – דורון ג'מצ'י; שפטו – גדי זילברברג ועירי רייניש; 400 צופים בעירוני ר"ג. סטטיסטיקה – יצחק וייסהוף.

94' היתה שנה גדולה, אבל איזו שנה לא?...

אריק איינשטיין

וכרגיל בכל סוף שנה, אנחנו מנסים לדרג את ספורטאי השנה, וכרגיל יש בעיה. אוהבי הכדורגל יבחרו ברומאריו, אוהבי הכדורסל ילכו על האקים אלאג'ואן, חולי הטניס יצביעו על סמפראס או אגאסי, חובבי האתלטיקה המושבעים יגידו שמו־רסלי הוא הגדול מכולם, בשחייה זה יהיה הדג האנושי, פרקינס, או אולי פופוב. בהיעדר קנה מידה אבסולוטי, זה כמעט בלתי אפשרי להצביע על הגדול מכולם. דבר אחד ברור. שנת 94' היתה שנה גדולה, אבל איזו שנה לא?

השרוך הפך לשור אמיתי

אז אם זה המצב, נחזור לעניינים. ביום שני האחרון ראיתי את שיקגו מביסה את אינדיאנה, אחרי שיומיים קודם הפסידה לה. אמרתי שיקגו, אבל בעצם הייתי צריך להגיד טוני קוקוץ'.

אנחנו מכירים את התופעה הקרואטית לא מהיום. דראזן פטרוביץ' זכרונו לברכה, דינו ראדג'ה וקוקוץ' הקסימו אותנו עוד כששיחקו במועדונים אירופים. כשדובר על הצטרפותם למקצוענים האמריקנים, חשבתי לתומי שהם יכולים להיות שחקני N.B.A. טובים, אבל לא יותר מזה. טעיתי.

הם הפכו די מהר לכוח רציני, ולפעמים דומיננטי, בקבוצותיהם. פטרו בנטס, ראדג'ה בבוסטון וקוקוץ' בשיקגו.

את המחצית הראשונה שנתן קוקוץ' נגד אינדיאנה, לא אשכח הרבה זמן. 22 הנקודות שקלע ב־24 הדקות הראשונות היו תאווה לעיניים. כנרות אדירות, צליפות לי־3, אסיסטים חכמים ומה לא.

היה לו את זה עוד כשכיכב בשורות ספליט, אבל אז זה היה ברמה אירופית בלבד, והשאלה היתה אם הוא יוכל להשתלב בליגה, שהכוח והמהירות שבה עולים לאין שעור על מה שהורגל. קוקוץ' עשה את המעבר הזה בגדול. השרוך הקרואטי הפך לשור אמיתי, ולקלילות שלו נוספה אגרסיביות מעוררת התפעלות.

הרבה דובר על המתחים בין סקוטי פיפן לבינו. במשחק הזה לא היה זכר לזה. שיתוף הפעולה ביניהם היה מושלם ולא היה חסר הרבה, שזה ייגמר בנשיקה על השפתיים.

אינדיאנה תפסה יום מהירד, אבל כמו שאנחנו מכירים אותם, הם מספיק גדולים בשביל לצאת מזה מהר מאוד.

אצלנו ליגת קוקה קולה פתחה את הסיבוב השני, ואם הוא יהיה כמו הראשון, דיינו. יש לנו יופי של ליגה. זרים מצויינים, צעירים מקומיים מבטיחים ומקיימים, וקרב אדיר, הן בצמרת והן בתחתית. אפרופו זרים, אי־אפשר שלא להיזכר בהצגה שנתן ג'ז ראוסן בדרבי הירושלמי. מזמן לא ראיתי תצוגה נפלאה כזו של שחקן, שגרף את קבוצתו לנצחון על קבוצה שלפחות על הנייר היתה עדיפה. שחקן גדול.

דיר־באלאק מלאבס

בליגה הלאומית בכדורגל, הפועל פ"ת מתעקשת. שבוע שני במקום הראשון. אם הם יקחו את האליפות, זה יהיה בשנת 1995, השנה בה ימלאו 40 שנה בדיוק לאליפות הראשונה שלהם. אחרי האליפות הזאת, היתה הפסקה של שלוש שנים, ואז באה התקופה, שספק אם תחזור אי־פעם: המלאבסים לקחו חמש (5) אליפויות רצופות!!!

ב־1963 היתה אומנם האליפות האחרונה, אבל גם בחמש השנים שלאחר מכן, נשארה תמיד פ"ת בצמרת הגבוהה, כשהיא מסיימת במקומות השני או השלישי. אימפריה אימפריה.

הכל טוב ויפה, אבל אסור לשכוח מי נושף בעורפה של פ"ת. כל שש הנושפות הן אלופות לשעבר. מכבי ת"א (12 אליפויות ועוד ארבע לפני קום המדינה), מכבי חיפה (חמש), הפועל ת"א (שש ועוד שש לפני קום המדינה), בני יהודה (אחת), באר־שבע (שתיים) ובית"ר ירושלים (שתיים). דיר־באלאק, מלאבס!

שנה טובה!

אבי נמני ומאיה שרביט: המקום, התאריך והלהקה המלווה

ליידיז אנד ג'נטלמן, אבי נמני ומאיה שרביט עושים זאת.

ב־31 במאי 1995, 4 ימים אחרי המחזור האחרון (מול באר־שבע), השניים מתחתנים. בהילטון ת"א.

גם תזמורת יש – "להקת השחקים".

■ **רופא משותף:** ד"ר אהרון פרנק הוא הרופא של מכבי ת"א ובית"ר ת"א. בשבת שעברה, לפני המשחק ביניהן, ביקש פרנק מהשחקנים תיקראפס בפציעות. בית"ר הפסידה 2:1 במשחק, אך ניצחה 0:1 בפציעות: הד"ר טיפל בצ'רלי פריץ.

■ **פעמיים דהן:** בשבת אירחה מכבי נתניה את בית־שאן. בכל קבוצה הופיע שחקן בשם שלומי דהן. שניהם נשאו את הסיפרה 4 על גבם. טוב שואחים בר כבר פרשו.

■ **הבנים של:** בן ראשון לאילן גולדווסר, מזכיר איגוד האתלטיקה ושיאן המשוכות לשעבר. בן שני ברוך, לאהרון יעקבשוילי, שחגג השבוע אליפות שמינית באיגרוף.

מה מצחיק את שלטון?

ביום שישי נפרדו כדורסלני הפועל חולון ממנהלת הקבוצה, ערה בן־יעקב, שיצאה לחופשה מסיבות אישיות.

מנג'ר הקבוצה, רלף קליין, ביקש שקט והודיע לשחקנים ששבתאי ימלא את מקומה של בן־יעקב כמנהל.

לפתע פרץ שלטון ג'ונס בצחוק עז. המבטים הופנו אל ג'ונס ששאל: "שבתאי משולם האפסנאי יהיה מנהל?".

רק לאחר שהובהר לו כי מדובר בשבתאי שטריקס, מי שהיה לפני שנים יו"ר הקבוצה, נרגע השלטון.

■ **הצגת הספסל:** במהלך משחק הליגה בין מכבי ת"א להפועל חיפה, היה שווה לעקוב אחרי הספסל של חיפה, בדקות שלייזי גורדון ישב עליו. אף שחקן לא אוהב לשבת על הספסל, אבל לייזי הפך את הישיבה להצגה. תחילה ניסה לשתף את עמיתיו בכעסו. ככל שהישיבה התארכה, פנה בתחנונים למאמנו, רני כהנא. בכל דקה שעברה, הוא תפס את ראשו וביצע תנועות שונות, כאילו הוא לא מאמין שזה קורה לו.

■ **שנה טובה:** קלאודיו קאהימי, הארגנטיני של בית־שאן, יחד עם חבריו או, השתתפו במוצ"ש בטקס מיוחד בכנסיה בנצרת, לקראת השנה החדשה. הזוג שריין לעצמו מראש שני מקומות בכנסיה, וגם הרים תרומה למען הקהילה הנוצרית בעיר.

■ **מתלבשים בת"א:** רפי כהן ומרקו בלבול, בחיים האזרחיים תושבי הצפון, הגיעו השבוע לבית האופנה "סגל" בת"א ובפיהם הבשורה: "באנו לכאן להתלבש, כי בת"א, בניגוד לחיפה, בענייני הלבשה, יש כמעט הכל. רק דבר אחד אין לכם כאן ולנו בחיפה יש – כדורגל".

בטרם מדדו, ארזו ושילמו, עוד ניהלו ויכוח ער עם דני מבית האופנה, שטרח להזכיר להם נשכחות מהמפגשים בין קבוצתו האהודה, מכבי ת"א, לקבוצתם.

■ **מטוס ספיישל:** בעונה שעברה, כאשר כדורלסני הפועל ת"א ירדו לשחק באילת, הם הפסידו 79:70. אך את האכזבה הגדולה הם נחלו כשהגיעו באיחור לשדה־התעופה באילת, וגילו כי מטוס ארקיע, שאמור היה להטיסם לת"א, לא המתין להם וטס בלעדיהם. בלית ברירה הם עשו את הדרך באוטובוס והגיעו לת"א לפנות־בוקר.

השבוע הם למדו לקח. הם ויתרו על שרותי ארקיע, חכרו מטוס מחברת "כנפי־העמק" שהגהיתם באילת, והמתין להם עד לאחר המשחק. על תוצאת המשחק זה לא השפיע.

■ **גוי של שבת:** דניאל סקנטאי מרגיש בבית־שאן כמו בבית. חברי הנהלה כבר הספיקו להכיר לו כמה מיוצאי רומניה, וביום שישי הוא סעד על שולחנו של מנהל הקבוצה משה חזן, הכש כישה ועשה קידוש. סקנטאי נשוי ואב לילדה בת 5, ממתין לילדו השני. זה אמור להתרחש בעוד כשבועיים, והוא מעדיף שאשתו תלד בישראל.

שעת כושר

ניר קלינגר, קפטן הנבחרת, הוזמן ע"י מלון "הולידיי אין" בת"א, לרגל הצלחות הנבחרת, לחדר־הכושר במלון. לנוכח הביצועים, הוענק לו ולמשפחתו מנוי כבוד (צילם: ראובן שוורץ)

הנסיכה של האסי

נא להכיר: דורית בראור, חברתו של אסי דומב, החבלם הצעיר של מכבי נתניה (צילם: משה ששון)

הענק ובתו

"אני בלונדון, אבל מרגיש באשדוד – רק עברית שומעים כאן"

מאיפה אתה מדבר זיוזי?

מטלפון ציבורי.

ברוגזיין?

בלונדון. כאילו שאתה לא יודע.

אני יודע, אבל אתה נשמע קרוב מדי.

למה לונדון רחוקה? תאמין לי שעם הפקקים שיש בארץ יותר מהר להגיע ללונדון מאשר לתל־אביב.

וזה עוד יותר קל כשיש לכם עכשיו אווירון באשדוד.

אתה מסתלבט ואני האסימונים רצים לי פה חופשי. בוא נעשה את הטור הזה מהר, כי אני לא יודע מתי השיחה תתנתק.

איך מזג האוויר?

קר. רק עכשיו אני מבין למה ביצים קשות עולות פה בזול. חוץ מזה, אני מרגיש כאילו אני באשדוד. רק עברית אני שומע כאן.

קנית מעיל?

אתה חושב שבארץ אני מסתובב ערום? באתי עם כל הציוד.

אז מה אתה עושה באנגליה?

באתי לפקוד את המלכה אליזבט לפריימריס של צבי צילקר, ראש העיר שלנו. תגיד, יש משהו מעניין מהארץ?

אמרתי לך. אלון מזרחי עבר לעירוני אשדוד.

זה ישן. ידיעות אחרונות יש גם בלונדון, ויודעים הכל. קראנו על מזרחי.

ומה אתה אומר על זה?

כבר בשבוע שעבר הצעתי למזרחי להגיע אלינו בתור ספינה, כי שדה תעופה אין לנו ונמל יש ומרינה בדרך. איך הוא הגיע באמת?

באוטו. מה התחזית שלך? הוא מתאים לעירוני, אלון?

אלון אולארצ'יק מתאים להם, בגלל שמה שהם צריכים עכשיו זה מצב רוח.

מה עוד חדש?

אה כן. דרור קשטן אמר על טל בנין שהוא חבלן.

גם את זה ראיתי. חבלן זו מלה קשה מדי. לא רוצה להיכנס לשאלה מי צודק, כי זה באמת לא בראש שלי עכשיו, מה שאני מבטיח לך שרובי שפירא לא יחתום יותר עם אף אחד חוזה לשלוש שנים. והו?

אי־אפשר בלי הפועל פ"ת ששברה את הקרח. שבוע שני בפיסגה.

גיא לוי עוד מסתובב עם העגיל באוזן?

כן, עד כמה שידוע לי.

אם ככה, מצאנו את הסיבה ואני מציע ליוסי מזרחי שירוץ מהר לרחוב שלום עליכם ויעשה חור באוזן. לקשטן, למשל, הייתי מציע שיתלה עגילים על שתי האוזניים. יאללה. תהיה בריא ולהתראות בארץ.

רק רגע, שנה טובה אתה לא רוצה להגיד?

למה אנחנו גויים? 94, 95 הכל אותו דבר. כשנעבור לשנת 2000 זה משהו אחר.

בכל זאת, מה אתה מאחל לעם היושב בציון?

מה שכל אחד רוצה. בריאות, שלום ובטחון, ושהחדשות הכי חמות יהיו במדורי הספורט.

פיספסו אותו

שאל שילון הגיע לאימון מכבי ת"א בקרית־שלום, כדי לשכנע את אלכסנדר אובארוב להופיע בתוכניתו "ויספוסים". אברהם גרנט הזמין את שחקניו לראות יחד עם השוער בווידיאו את הקטע שצולם. השחקנים אמרו לשורה: "בסדר". הוא שאף אוויר, אמר: "נייט", והסתלק הביתה. בקטע, נראה שורה ב"אופנת סגל", מודד מכנסיים, ומראה ל"מוכרת", חנה לסלאו, שהמכנסיים גדולים. לסלו לוקחת סרט־מדידה ומודדת אותו, כולל נאזור האשכים. במקביל, היא מציעה לו לקנות את המכנסיים במבצע, בתוספת "מגן אשכים". שורה דוחה את הצעה בטענה שהוא לא משתמש בזה (צילם: דוד דואק)

אייל ברקוביץ', רפי כהן ורוני לוי מגדילים המשפחה

אייל ברקוביץ', רפי כהן ורוני לוי – כולם ממכבי חיפה והנבחרת, אבל יש עוד שלישי המשותף להם: כולם יחגגו בקרוב לידות.

טלי ברקוביץ' נמצאת בחודשי הריון מתקדמים (המועד המדוייק חסוי), פזית כהן בחודש השישי, וסימה לוי – היחידה מהשלוש שהיא כבר אמא – בחודש החמישי.

עריכונה [illegible]ריכה, שבקרוב יקבל עמק שוה, הנשיא, תואר חדש: סנדק.

מורה על הקו: [illegible] ניצבו שתי מנהלות בתי־ספר [illegible] בר"ג ושלושה כדורסלנים: דורון ג'מצ'י, עדי גורדון וגרג הנפלר לזריקה לסל. ומי שייקו אסתי טלמור, מנהלת ביה"ס ושת־חן, שקלעה 3 מ־5 ניסיונות. למורי תמיד יצא 2 מ־5.

■ **האפלה אדומה:** אחרי שהשיגו שלושה נצחונות רצופים בדרבי של מכבי, בית"ר ובני־יהודה, פתחו כדורגלני הפועל ת"א במוצאי־שבת שולחן שולחן במסעדת קאץ' 21 ברמת הירקון. גיא שרעבי, דוד אמסלם, שיב אליהו וחבריהם שתו הרבה יין אדום.

■ **לילות איציק:** איציק זוהר רק נחת בארץ לחופשת חג־המולד, וכבר נראה חוגג בחמישי שעבר במועדון "היט", ברחוב החילזון ברמת־גן. דורון ג'מצ'י, דוד פיזנטי, ירון כהן והדוגמנית עטית מכטינגר, ניצפו אף הם.

■ **צניחה חופשית:** בביתו שבהרצליה, מחלים המאמן הלאומי לשעבר ויו"ר אירגון המאמנים, יוסל'ה מרימוביץ', מפגיעה בצלעותיו ובמצחו, לאחר שהחליק לפני כשבועיים מסולם, שגבה רב, בעת שעסק בתיקונים בביתו. יוסל'ה סיפר, כי הרופא שטיפל בו אמר, כי אלמלא היה במצב גופני טוב, הוא היה עלול להוכל בצורה הרבה יותר קשה. "בשעת ההחלקה מהסולם, עשיתי תנועה שמיתנה את עוצמת הנפילה", שיחזר מרימוביץ'.

שירים ומתעשרים

הקרן לפיתוח באר־שבע אירגנה נשף התרמה להפועל באר־שבע. במסגרת הנשף הפגינו השחקנים והיו"ר חססנוגי שלהם, רן פסח (מימין), את כוחם בשירה. אולי בגלל זה אין להם באחרונה כוח במגרש

המנחה, מני פאר, הצליח לגייס 100 אלף שקל. כמו כן נאספו 50 אלף שקל נוספים ממכירת כרטיסים לערב. כל זוג שילם 750 שקל כניסה. מי אמר שאין חיים בנגב (צילום: הרצל יוסף)

גבעתיים: אדריאן בראנץ' נעדר מהאימון אחה"צ, אחרי ויכוח עם קובלסקי; בערב יושרו ההדורים

מאת **אבי סגל**

עוד יום של אירועים סביב זר אדריאן בראנץ', עבר על הפועל גבעתיים. אתמול בבוקר ניסה המאמן אילן קובלסקי לשוחח עם השחקן ומיד התפתח ויכוח קולני, שלא איפשר לנהל שיחה.

בראנץ' לא הופיע לאימון אחה"צ, ולא הודיע לקובלסקי שיעדר. שמועות כבר נפוצו, כאילו השחקן עלול לעזוב את הארץ. היו"ר, מוטי טיקוצקי, סיפר, כי השחקן צילצל אליו ואמר לו, שמבחינה נפשית אינו מסוגל להופיע לאימון.

בערב שוחח היו"ר עם המאמן והשחקן. בסוף השיחה אמר טיקוצקי: „ההדורים יושרו, השחקן והמאמן לחצו ידיים ובראנץ' ישחק מחר (היום) מול הפועל חולון".

היום בגביע: גבעתיים – חולון

בהפועל חולון מייחסים חשיבות רבה למשחק הראשון בר־בע"גמר גביע המדינה, הערב נגד הפועל גבעתיים (20.30 באולם העירוני בר"ג).

חולון, בעידן רלף קליין, בונה על הגעה לגמר הגביע, וההנהלה תעמיד הערב לרשות האוהדים שני אוטובוסים, שייצאו ב־18.45 מהאולם בחולון, לר"ג.

תומר שטיינהאור, שנח במשחק הליגה בתחילת השבוע נגד בית"ר ר"ג, ישחק הערב, לאחר שעבר טיפולים בכף רגלו.

שופטים: קמינר, סלע. (יצחק ויסהוף)

וגם 3 משחקים בגביע הנשים

שלושה משחקים ברבע־גמר גביע המדינה לנשים יתקיימו הערב. מחזיקת הגביע, אליצור חולון, תארח (18:30) את אליצור סלע ראשל"צ. הפועל קישון תארח את אליצור רמלה (20:00) ומכבי רמת־חן תארח את מכבי ת"א (20:30).

משחק נוסף יתקיים במוצ"ש, כשהפועל עמק־הירדן תארח את א.ס. רמה"ש.

משחקי הגומלין ייערכו ב־12 בינואר. (יצחק ויסהוף)

ועדה באיגוד תטפל בהקמת מוזיאון וארכיון לכדורסל הישראלי

עמירם שפירא, בעבר מנהל הנבחרת ויו"ר איגוד השופטים, נבחר לעמוד בראש ועדה באיגוד הכדורסל, להקמת מוזיאון וארכיון לכדורסל הישראלי.

הוועדה, שבה חברים ישראל פז, מנשה הרמן ומייק קרנון, מבקשת מכל מי שיש בידו חומר מעניין, להעביר אותו אליה, לתצוגה במוזיאון. (רפאל גאון)

■ **הפועל עפולה** זכתה אתמול בטורניר לזכר שחקני האגרה, חן שחל, רונן סיבוני וגיל צוריאנו, כשגברה על מכבי קרית־מוצקין 71:96 (41:58). לעפולה: ברוס צ'וביק 30 נק'. למוצקין: ברנארד דיי 18. שפטו: הלל הילמן ויעקב ראובן, 400 צופים בעפולה. במקום השלישי סיימה בית"ר מגדל־העמק, שניצחה את מכבי חיפה 92:94 (61:51). למנצחים: דרק שארפ 46, לחיפה: אילן ועקנין 23. שפטו: צבי תשמיאל ואיתן מוטנסקי. (דוד בן־שימול)

ג'יימס וורת'י אמר לא לפאוק

ג'יימס וורת'י אמר „לא" לפאוק סלוניקי. פאוק הציעה לכוכב הפורש של הלייקרס להחליף את האמריקני המצוע שלה, ג'רוד מוסטאף, אבל וורת'י הודיע אתמול לקבוצה, כי אינו מעוניין לשחק באירופה.

מועמדותו של קן בארלו ירדה גם היא מהפרק. סוכנו הודיע, שבארלו לא יחזור לקבוצה, המחייבת לו כסף מהתקופה הקודמת שבה שיחק בשורותיה. פאוק עשויה להכות למוסטאף, שהודיע, כי יחזור לשחק בעוד כארבעה שבועות. (אבי סגל)

■ **גליל־עליון** תתמודד הערב (21.00 שעון ישראל) מול נבחרת הולנד, בטורניר חג־המולד בהארלם. שלשום נוצחה גליל 98:92 ע"י דונה ואגרב, בשורותיה שיחקו ראדולוביץ' וראאסוביץ'. לגליל הירבו לקלוע: ליף 20, מוכתרי 16, דיי 14, חזן 13, דרור 10.

■ **לארי ריצ'ארד**, ששיחק בשטרסבורג הצרפתית ואפס פילון בטורקיה, היה אמור להגיע היום לארץ ולהחליף את ג'רוויס ג'קסון בהפועל עפולה מלאומית ב'. אבל ריצ'ארד ביטל את בואו, בשל חשש מהמצב הביטחוני באזור. עפולה ממשיכה בניסיונות לצרף זר אחר. (דוד בן־שימול)

■ **פאוק סלוניקי** ניצחה אמש בבלגרד את הכוכב האדום 89:96, בטורניר ידידות לרגל הסרת החרם על יוגוסלביה. במשחק נוסף באולם, שבו נכחו 3,000 צופים, הפסידה פרטיזן בלגרד ללימוז' הצרפתית, 78:77.

■ **מכסיקו**, שאירחה את המונדיאל ב־1970 וב־1986, הגישה מועמדותה לארח את המיפעל בשנת 2002. יפאן ודרום־קוריאה מועמדות אף הן.

■ **הטניסאים הצ'כים** מרטין דאם, דויד ריקל, סיריל סוק ודניאל ואצק, מסרבים לשחק בגביע דייויס, כפבדואר, נגד איטליה, וטוענים שהסכום של כ־18 אלף דולר, שהוצע לכ"א מהם ע"י האיגוד, אינו מספק.

תחזית לאומית ● תחזית לאומית ● תחזית לאומית

הפועל חיפה – הפועל פ"ת
● ק.אליעזר, שבת, 18.00.
● הפועל חיפה: אטייגו; אהרוני, קרושקין, א.חלפון, ע.כהן, מלכין; בנין, טלקר, קושלוק; זועבי, ביראון (מלניקוב).
● ייעדרו: ראובן עטר (פצוע).
● הפועל פ"ת: שי הס; ישראל כהן, סולוב, קרגיל, א.קייסי; קוושוילי, באדיר, א.מאיה, מישיש, יוסי לוי; מוחרה.
● ייעדרו: אופיר קופל (צהובים).
● שופט: סוהיל דאוד.
● כרטיסים: 40 ש' (למבוגרים), 30 ש' (לחיילים ולנוער), 20 ש' (לילדים).

מכבי ת"א – הפועל באר־שבע
● רמת־גן, שבת, 16.00.
● מכבי ת"א: אובארוב; אבי כהן, קלינגר, ג.ברומר, הילל; שלח (רון נחמן), עמית לוי, שוהם; דריקס (בסון), שרקאגוב (סביליה).
● ייעדרו: אלון ברומר (צהובים), ויקטור בלקין (פצוע).
● באר־שבע: סמדג'ה; חזות, דוידי, אילוז, ב.דהן; אלימלך, דיף (י.מורדו), ועקנין, בוקובזה, קלפטאנו, אביגדורו גוסייב, ג.אביטן.
● שופט: עמית קליין.
● כרטיסים: 30־40 ש' (למבוגרים), 15־25 ש' (לחיילים, לנוער ולילדים).

הפועל בית־שאן – מכבי חיפה
● בית־שאן, שבת, 14.30.
● הפועל בית־שאן: מאיר כהן; קרימוס, ש.ביטון, חאדר, ג.עשור (ש.רתאן); עמר, קחימי, ש.דנן, ב.אלבז; אגבריה (א.מרדכי) סקנטאי.
● ייעדרו: וינסנט (פצוע).
● מכבי חיפה: ר.כהן; צבי רניאל, ר.פז, א.חרזי, גליאם; ר.לוי, חזן (גרייב), קנדאורוב, ח.רביבו, ברקוביץ'; שטרית.
● ייעדרו: מרקו בלבול (צהובים), חזן בספק (במשחק באיטליה).
● שופט: דני קורן.
● כרטיסים: 40 ש' (למבוגרים), 20 ש' (לחיילים ולנוער), 10 ש' (לילדים).

עירוני ראשל"צ – הפועל ת"א
● ראשל"צ, שבת, 14.30.
● עירוני ראשל"צ: ש.אלימלך; פ.חלפון, בן־דב, גניש, רן אלברט; דקל, ואדרדר־ליגרן, עזרן (דגאיג, הסר (שיקוה), ירמצ'וק; יצחק סויסה.
● ייעדרו: אולג מלוקוב (פצוע), שרון מרציאנו (מורחק).
● הפועל ת"א: באקו; אבי אזולאי, גיא שרעבי, לוקשיק, ד.אמסלם; בלאס, מימר, מוסקאל, שוורץ, מליקה; ש.אליהו.
● שופט: אייל צור.
● כרטיסים: 40 ש' (למבוגרים), 25 ש' (לחיילים לנוער ולילדים).

מכבי פ"ת – עירוני אשדוד
● פתח־תקוה, שבת, 14.30.
● מכבי פ"ת: מלול; צחי, מגמארוב, ש.צופין, פקר (אבו־קישק); פיטוסי, גיא יצחק, בגלייבטר, בניה; גיידוק, אלקפארוב.
● עירוני אשדוד: גינצבורג; קונסטנטין, מקריצקי, בוגלו, רביבו; אלמושנינו, א.כהן, אוליאת, חטיב; זריחן, תורג'מן.
● ייעדרו: ארקפור (בסטריה עם נבחרת ניגריה), סויסה (מורחק), טלסניקוב ואואט (פצועים).
● שופט: חיים יעקב.
● כרטיסים: 40 ש' (למבוגרים), 25 ש' (לחיילים ולנוער), 10 ש' (לילדים).

בני־יהודה – בית"ר ת"א
● ש.התקוה, שבת, 14.30.
● בני־יהודה: שטראובר; מוטי ששון, י.מורנו, נ.שטרית, עופר לוי; אידמירלי, יצחק לוי, מ.יפה, מוקאן; מסובי, גראסמיץ.
● ייעדרו: סהר מזרחי (צהובים), עוזי אוחיון (פצוע).
● בית"ר ת"א: קורנפיין; אבי חיון, שיגאלוב, מ.צופין, ניסן כהן (בוטל); דורון עמר, מזוז, שוייג, דנאייב, רמיזו; איזנברג.
● ייעדרו: אברהמי (פצוע).
● שופט: יעקב בן־דהמן.
● כרטיסים: 40 ש' (למבוגרים), 25 ש' (לחיילים ולנוער), 10 ש' (לילדים).

בית"ר ירושלים – צפרירים חולון
● טדי, שבת, 15.00.
● בית"ר ירושלים: גריף; ביטון (אלהרר), טארטיאק, בנארו, א.כהן; ת.אזולאי, דרורי, שאלואי, א.מזרחי; אוחנה (סערו), הרזי.
● ייעדרו: אנטמן, לוי, גרשנייב, שמואלי, קדוש (פציעה).
● חולון: ז'ירקוב; הרשליקוביץ', א.פרץ (פיזנטי), א.כהן, ד.פרץ (זיתוני); משעל (פיזנטי), בן־ברוך, מרקו, טובין הולצמן, שירזי.
● ייעדרו: גולדברג (צהובים), אבוקסיס (פצוע).
● שופט: יצחק בן־יצחק.
● כרטיסים: 50 ש' (יציע מערבי), 40 ש' (יציע מזרחי), 30 ש' (חיילים, נוער וילדים).

מכבי הרצליה – מכבי נתניה
● הרצליה, שבת, 14.30.
● מכבי הרצליה: גילארדין; גיא גת, פולוקארוב, ברמכר, קורן; אלמקיים, ישראל כהן, אמסלם, מדר; ע.מזרחי, ואסילי איכאנוב.
● ייעדרו: תמיר דניאל (פצוע), ויטאלי מינטנקו, יניב כהן (צהובים).
● מכבי נתניה: בלדב; ז'אנו, טייב, טהא, א.בוארון; דומב, דהן, בראל, אמ'בויו; שקוירין, פיליפצ'וק.
● ייעדרו: רונן גבאי (צהובים).
● שופט: חיים ליפקוביץ'.
● כרטיסים: 40 ש' (למבוגרים), 20 ש' (לחיילים, לנוער ולילדים).

הטוטו שלך — בליגה הלאומית ובגביע הטוטו בארצית

ליגה לאומית (מחזור 15) וגביע הטוטו ארצית (מחזור 5). הטור השבועי מבוסס כרגיל על 10 כפולים (1,024 טורים – 1,433.60 ש'), אותם תוכלו לצמצם בתחנות הסטורטוטו ל־128 טורים (179.20 ש'). שעה ראשית: שבת, 14.30. הפרס הראשון: 4 מיליון שקלים.

מתברר שגם מחזור משחקים ללא שום הפתעה מרעישה, כמו זה שהיה מנת חלקנו בשבוע שעבר, מספיק כדי להפיל אותנו ולהכפיל את סכום הפרס הראשון.

עיקר הבעיה שלנו תתמקד השבוע בארצית, שם יתקיים מחזור גביע־הטוטו, מיפעל בו דווקא הטובות בליגה (להוציא אולי את יפו) לא כליכך מצליחות, וסיבותיהן עימן.

את בית א' מובילה הפועל ר"ג, שבינה ובין הירידה מפרידים 5 שערי זכות בלבד. סוגרת הטבלה בבית זה, מכבי יבנה, מדורגת שישית בליגה, 3 נקודות מהמקום ממנו עולים ללאומית. בבית ב' מתנהל המאבק בין הכח (חמישית בליגה) לשמשון (אחרונה), המקדימות את קרית־גת (רביעית) וחדרה (שביעית).

בבית ג' מקדימה טייבה (11 בליגה, 2 נק' מהירידה) את יפו (מוליכת הטבלה הארצית), שנוצחה במחזור הקודם בגביע הטוטו, בבית, ע"י אשקלון (12 בליגה, נקודה מהירידה). בבית ד' דוהרת בת־ים (בליגה עשירית, 2 נק' מהירידה) לחצי־הגמר כשהיא משאירה מאחור את הפועל אשדוד, השנייה בליגה.

ובלאומית? נוכח הצלחות בית־שאן בביתה, אפשר לסמן פחות ממשולש במשחקה מול מכבי חיפה. האם השולם בצד האדום של חיפה „ישתלם" מול הפועל פ"ת? האם הפציעות אנטמן ואוחנה בותנות לחולון יתרון על־פני בית"ר ירושלים? האם השילוב בין ה„עפיפון" ל„אווירון" באשדוד יעלה את מרד הנצחונות והשערים של עירוני בחוץ (מול מכבי פ"ת)? על שאלות אלה ואחרות ננסה לענות מיד. בהצלחה.

1. בני־יהודה – בית"ר ת"א (שופט: יעקב בן־דהמן). המארחת בבית: 5 נצחונות ו־2 הפסדים. האורחת בחוץ: 2 נצחונות ו־5 הפסדים. מסקנה: תיקו לא יהיה – 1, 2.

2. עירוני ראשל"צ – הפועל ת"א (אייל צור). המארחת במגרשה החדש: משחק אחד (מול הפועל פ"ת) והפסד (משער־נבדל). האורחת בחוץ: 4 נצחונות ו־2 תיקו. מסקנה: X, 2.

3. בית"ר ירושלים – צפרירים חולון (15.00, יצחק בן־יצחק). המארחת בבית: 4 נצחונות ו־2 הפסדים. האורחת בחוץ: 4 הפסדים ו־2 תיקו. בשער של ירושלים יעמוד גיא גריף הצעיר ואוחנה עלול/עשוי להיעדר. מסקנה: 1, X.

4. הפועל חיפה – הפועל פ"ת (18.00, סוהיל דאוד). המארחת בביתה: 2 נצחונות, תיקו ו־3 הפסדים. האורחת, מובילת הטבלה, בחוץ: 3 נצחונות, תיקו ו־2 הפסדים. מסקנה: סבירות נמוכה לתיקו – 1, 2.

5. הפועל בית־שאן – מכבי חיפה (דני קורן). המארחת בבית: 4 נצחונות, תיקו אחד והפסד אחד. האורחת (שתחסר את אלון חזן המככב מול מילאן באיטליה) בחוץ: 4 נצחונות, 2 תיקו. מסקנה: הכרעה – 1, 2.

6. מכבי הרצליה – מכבי נתניה (חיים ליפקוביץ'). המארחת בבית: 2 נצחונות, 3 תיקו והפסד אחד. האורחת בחוץ: נצחון אחד, תיקו אחד, 4 הפסדים. מסקנה – 1.

7. מכבי פ"ת – עירוני אשדוד (חיים יעקב). המארחת בבית: 0 נצחונות, 4 תיקו ו־2 הפסדים. האורחת בחוץ: נצחון אחד, תיקו אחד ו־4 הפסדים. מסקנה: כשמינוס נפגש במינוס יוצא פלוס – 1, 2.

8. מכבי ת"א – באר־שבע (16.00, עמית קליין). המארחת בבית: 4 נצחונות, תיקו אחד והפסד אחד. האורחת בחוץ: 2 נצחונות, תיקו אחד ו־3 הפסדים. מסקנה – 1.

9. נס־ציונה – הפועל ר"ג (אברם זועבי). למה „2"? כי מובילת בית א', הפועל ר"ג, רחוקה מחצי־הגמר 2 משחקים ו־3 נקודות. או למה „1"? כי יכולתה עשויה/עלולה להיות מושפעת מהתוצאה שתשיג כפ"ס יום לפני – 1, 2.

10. מכבי יבנה – כפר־סבא (שישי, דוד מלכה ב'). כפר־סבא תנסה לנצל את עובדת היות יבנה „לא צד בעניין" – 2.

11. הכח ר"ג – מכבי קרית־גת (שישי, ג'אסן סולטן). בית ב', הכח קרובה לחצי־הגמר – 1.

12. הפועל חדרה – שמשון ת"א (שישי, יעקב מרינה). בגביע הטוטו שמשון גיבור. כבוחה של חדרה לגוון מחלפות – 1, 2.

13. מכבי יפו – הפועל קרית־שמונה (שישי, רוני פירו). בית ג'. יפו היתה כבר עם רגל וחצי בחצי־הגמר, עד ההפסד הביתי לאשקלון. ייתכן תיקו שני ברציפות? – 1.

14. הפועל אשקלון – הפועל טייבה (חיים מירובסקי). בעונה שעברה הרסה אשקלון לטייבה את התכניות לעלות ללאומית. גם בגביע הטוטה – 1, 2.

15. הפועל אשדוד – הפועל לוד (שישי, 14.00, אורן פביאן). בית ד'. בשבוע שעבר בליגה, קצת לפני הואגדליום של אהרויה (שבירת כיסאות היציע), השחילה אשדוד שלישייה לרשת לוד. בגביע הטוטו אשדוד משחקת כפוסה התלהבות, ולכן כדאי להדק כאן את הניחוש – 1, X.

(בנצי בק)

הטבלה הלאומית

(לאחר המחזור ה־14)

1.	הפועל פ"ת	19–21	27
2.	מכבי ת"א	16–28	26
3.	מכבי חיפה	18–19	26
4.	הפועל ת"א	18–25	26
5.	בני־יהודה	19–26	23
6.	באר־שבע	17–24	23
7.	בית"ר ירושלים	15–21	21
8.	הפועל בית־שאן	19–14	20
9.	מכבי פ"ת	18–19	16
10.	מכבי נתניה	24–20	16
11.	עירוני ראשל"צ	15–15	15
12.	בית"ר ת"א	27–16	14
13.	צפרירים חולון	24–18	13
14.	עירוני אשדוד	24–16	13
15.	הפועל חיפה	28–20	12
16.	מכבי הרצליה	30–18	11

הטוטו בארצית

(לאחר המחזור הרביעי)

בית א'			
1.	הפועל ר"ג	6-13	9
2.	הפועל כפ"ס	8-8	6
3.	ס.כ. נס־ציונה	8-7	5
4.	מכבי יבנה	10-4	2
בית ב'			
1.	הכח ר"ג	3-7	9
2.	שמשון ת"א	1-5	8
3.	מכבי ק. גת	6-3	4
4.	הפועל חדרה	9-4	1
בית ג'			
1.	הפועל טייבה	3-8	9
2.	מכבי יפו	5-8	9
3.	הפועל אשקלון	8-6	4
4.	הפ' ק. שמונה	[illegible]	1
בית ד'			
1.	הפועל בת־ים	5-7	9
2.	הפועל ירושלים	9-8	6
3.	הפועל אשדוד	7-7	4
4.	הפועל לוד	9-8	4

רק תיקו ליונייטד

לאלופת אנגליה היתה הזדמנות לעלות למקום הראשון, לאחר שמשחקה הביתי של בלקבורן מול לידס נדחה. אבל היא סיימה ב־1:1 ביתי עם לסטר מהתחתית ונשארה במקום השני

מאת **גסן ואקד**, כתבנו בלונדון

משחקה של המוליכה בלקבורן רוברס בבית מול לידס נדחה אמש בשל מזג־אוויר קשה, אך האלופה מנצ'סטר יונייטד לא הצליחה לנצל זאת.

יונייטד איכזבה כשסיימה משחק 1:1 בבית עם לסטר מהתחתית ונותרה במקום השני מלמעלה. בלקבורן מקדימה עתה את יונייטד בנקודה – ולה גם משחק פחות.

יונייטד שלטה במשחק לכל אורכו אך רק בדקה ה־60 הצליח אנדריי קנצ'לסקיס, בשערו ה־... בעונה, להעלות אותה ליתרון. אולם 5 דקות אח"כ הישווה מייק וויטלו, באחת משלוש ההתקפות הבודדות של לסטר במשחק, והכניס את אוהדי יונייטד להלם.

ליברפול ניצחה את מנצ'סטר סיטי 0:2 ועלתה למקום השלישי. לסיטי היה זה הפסד רביעי ברציפות. השער הראשון היה עצמי של מייקל פילן (54). רובי פאולר קבע 0:2 בדקה ה־81, שערו ה־17 בליגה, אחרי שהחמיץ פנדל.

טים וודל כבש את שערו הראשון העונה בנצחונה של שפילד וונסדיי 1:5 על קובנטרי. מייק ברייט וגאי וויטינגהאם כבשו צמד כ"א. לקובנטרי: פיטר אנדרלובו, בפנדל.

ארסנל חזרה לנצח, 0:2 בחוץ על איפסוויץ'. השערים: איאן רייט (16) וקווין קמפבל (83). במשחק הורחקו ליניגאן מאיפסוויץ' וקיאון מארסנל.

יתר התוצאות: ק.פ.ר. 2 (בארקר 8, גאלן 49) – סאות'המפטון 2 (דוד 15, יוז 71); אסטון וילה 3 (סטונטון 9, יורק 32, טיילור 82) – צ'לסי 0; ווימבלדון 1 (פיר) – ווסטהאם 0.

■ **יובנטוס** הודיעה אתמול שהיא מוכנה להאריך את החוזה של רוברטו באג'יו, אולם לא תיכנס למילחמת־מיקוח עם קבוצות איטלקיות אחרות או יפאניות. החוזה של החלוץ הבינלאומי בן ה־27 יסתיים ביוני הקרוב. שלשום הופיעו ידיעות לפיהן מוכנה רומא לשלם עבור באג'יו 19 מיליון דולר. אמש נפוצו שמועות לפיהן מוכנה קבוצה יפאנית לרכוש את באג'יו ולשלם לו משכורת ל־3 שנים, בעיסקה שתעלה לה כסה"כ 30 מיליון דולר.

אנגליה

1.	בלקבורן	20	16-44	46
2.	מנצ' יונייטד	21	17-40	45
3.	ליברפול	21	19-38	39
4.	ניוקאסל	20	22-39	39
5.	נוטינגהאם	21	20-34	39
6.	לידס	20	25-29	32
7.	נוריץ'	21	18-19	30
8.	טוטנהאם	21	34-34	30
9.	ארסנל	21	22-25	28
10.	צ'לסי	21	29-28	28
11.	מנצ' סיטי	21	36-31	28
12.	ווימבלדון	21	35-25	28
13.	שפילד וונסדיי	21	30-28	27
14.	סאות'המפטון	21	36-31	25
15.	קובנטרי	21	34-21	25
16.	ק.פ.ר.	21	37-31	24
17.	קריסטל פאלאס	21	20-15	23
18.	ווסטהאם	21	23-16	22
19.	אסטון וילה	21	31-25	20
19.	אברטון	20	28-16	19
21.	לסטר	21	36-21	15
22.	איפסוויץ'	21	42-20	13

יוגוסלביה הפסידה גם לארגנטינה, 0:1

נבחרת ארגנטינה גברה אתמול לפנות־בוקר על יוגוסלביה 0:1, במשחק ידידותי בבואנוס־איירס. זה היה הפסדה השני של יוגוסלביה מאז חזרה לפעילות בינלאומית.

סבסטיאן ראמברט בן ה־20 כבש את השער

קאנצ'לסקיס הבקיע שער ליונייטד, אבל זה לא הספיק מול לסטר (תצלום־ארכיון)

נאפולי: פרנקפורט שיחקה נגדנו עם ארבעה זרים

נאפולי ביקשה אתמול מאופ"א לבדוק, האם יש בסיס לתביעה נגד פרנקפורט על שיתוף ארבעה זרים – מורטוק (טולין), יאבואה (גאנה), אוקוצ'ה (ניגריה) והיוגוסלבי קומליינוביץ' – בנצחון 0:1 בגביע אופ"א על האיטלקים, ב־24 בנובמבר.

קומליינוביץ' היה באותה עת „מתאזרח" בגרמניה, כלומר, זר ששיחק בגרמניה חמש שנים, מהן שנתיים בנוער. אופ"א מתירה לשתף בגביעי אירופה שלושה זרים ושני „מתאזרחים".

אבל קומליינוביץ' שיחק (שלשום וביום ו') בהפסדיה של יוגוסלביה לבראזיל ולארגנטינה. נאפולי טוענת שהוא איבד בכך את מעמדו כ„מתאזרח" וחזר להיות יוגוסלבי, ולכן יש מקום לערוך משחק חוזר, או לפסול את פרנקפורט.

■ **ואן־באסטן**: שיפור קל חל בקרסולו של החלוץ ההולנדי של מילאן. כך נמסר אתמול לאחר בדיקה שערך השחקן אצל הרופא הבלגי, ד"ר מארטנס. ואן־באסטן, המושבת כשנתיים, עדיין לא כשיר לאימונים קבוצתיים. הוא ייבדק פעם נוספת בעוד חודש, ובינתיים יכול להתאמן קלות.

■ **יעל ארד**, המדליסטית האולימפית, ערכה אתמול ביקור מרגש אצל משפחת הג'ודוקא מקסים שטיינברג ז"ל, שנהרג שלשום בתאונת דרכים באשדוד.

■ **יורם אוברקוביץ'**, יו"ר דירקטוריון הפועל, הודיע אתמול בישיבת איגוד השייט, כי יורם קידר, חבר הנהלת האיגוד, הוא המועמד של הפועל לראשות האיגוד. הודעה זו סותרת את הידיעה, כי שמשון בוכר יהיה היו"ר הבא.

המשקולנים אמבר וקאפוסטין צפויים להרחקה לצמיתות

– נתפסו בשימוש בסמים אסורים ■ אתמול הגיעה התוצאה של הדגימה מהבקבוקון השני

מאת **גולן חזני**

שני משקולנים, שנתפסו בשימוש בסמים ממריצים אסורים, צפויים בימים הקרובים להרחקה לצמיתות.

ויטאלי קאפוסטין מהפועל ת"א, בנו של אדוארד וייץ, המשקולן שסיים במקום החמישי באולימפיאדת מונטריאול, וחיים אמבר ממכבי ת"א, נבדקו במהלך אליפות ישראל, שנערכה במכון וינגייט לפני כשלושה חודשים.

דגימת השתן חולקה לשני בקבוקים. הראשון חזר עם תוצאות חיוביות, אבל באיגוד המשקולות שכחו לבקש מהמעבדה המיוחדת בקלן, לבדוק גם את הבקבוקון השני. רק בשבוע שעבר, אחרי המתנה של חודשיים, נשלחה הבקשה ואתמול הגיעה התוצאה, זהה לתוצאה של הראשונה.

מזכירת איגוד הג'ודו לבירור

מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, קרא אתמול לבירור את מזכירת איגוד הג'ודו, אסתר ארמון. הסיבה: פירסום הידיעה ב„ידיעות אחרונות" על אישור הוצאות נסיעה חריגות לג'ודוקא שי גייזינגר, בתקופה בה שהה עם הנבחרת בחו"ל.

ללקין הודיע לארמון, כי החלטת האיגוד נוגדת את סידרי המינהל התקין, והורה לה לנכות את תשלום הנסיעות עבור ימי האימונים בהם שהה גייזינגר בחו"ל.

יו"ר האיגוד, משה מנוחים, אמר אתמול כי בניגוד לציטוטים בשמו, הסכום של 70 שקלים לערך ששולם לג'ודאים, הוא לשלושה אימונים בשבוע ולא לאימון אחד. (גולן חזני)

הקליפרס ניצחו בשיקגו

N.B.A – איל איצקוביץ', ניו־יורק

אורלנדו המג'יק ממשיכות לנצח. המג'יק הביסו בבית את מיאמי, ... (6:21) ניצחו בדאלאס במשחק מצוין, שהוכרע רק בשניות הסיום.

אטלנטה הפסידה ביוסטון, והמאמן לני ווילקינס נכשל בניסיונו הראשון להשוות את שיא הנצחונות של רד אאורבך. הניקס יצאו מסידרה של חמישה הפסדים ... נצחון בבית ... (דני). הפתעת השבוע: הקליפרס העלובים ניצחו את הבולס בשיקגו.

שיקגו – ל.א. קליפרס 95:92

הבולס שיחקו בלי סקוטי פיפן, שספג שתי עבירות טכניות והורחק כבר ברבע הראשון. לעומתו, הם הפסידו נגד הקבוצה החלשה בליגה, בפעם הראשונה בשיקגו אחרי 16 שנים. פו ריצ'ארדסון היה האיש של הקליפרס (23:4) עם 21 נק' ו־10 אסיסט'. טוני קוקוץ' קלע 21 לשיקגו, אבל החטיא שלושה בניסיון להשוות בסיום, ואיבד שמונה כדורים.

אורלנדו – מיאמי 83:103

נצחון חמישי ברציפות למג'יק. בשלושת הנצחונות ... בדרכי של פלורידה, ... של 23 נקודות. שאקיל אוניל קלע 28 נק', הוריד 11 ריב', פני הארדוויי קלע 19, והוראס גראנט הוסיף 15 ריבאונדים. גלן רייס קלע 20 למיאמי.

יוסטון – אטלנטה 93:105

האקים אולאג'ואן קלע 35 נק', הוריד 16 ריב', מסר 8 אסיסט' והוסיף 3 חסימות. קני סמית קלע 28 לאטלנטה.

ניו־ג'רזי – ניו־יורק 99:91

בפעם הראשונה אחרי הרבה זמן, נראו הניקס על הספסל של הניקס, הקפיצות המפסידים ...

הארוכה בקריירה של פאט ריילי הסתיימה. ג'ון סטארקס קלע 22 נק', צ'ארלס סמית 20 ופטריק יואינג 19. הרוקי מונטי וויליאמס עלה בחמישייה במקום צ'ארלס אוקלי הפצוע. כריס מוריס קלע 21 לנטס.

דאלאס – פיניקס 119:118

קווין ג'ונסון נתן את הנצחון לסאנס, עם ג'אמפ מקו הבסיס, 3.9 שניות לסיום. הוא סיים עם 28 נק' ו־11 אסיסט', בארקלי הוסיף 22 נק' ו־16 ריב'. ג'ים ג'קסון קלע 31 לדאלאס, ג'מאל משבורן 30.

סן־אנטוניו – שארלוט 108:119

נצחון שישי ברציפות לספרס. דייויד רובינסון קלע 30 נק', ודניס רודמן לקח 20 ריב'. לארי ג'ונסון קלע 29 לשארלוט.

דנבר – אינדיאנה 95:91

ריק סמיתס של הפייסרס תגג נגד דיקמבה מוטומבו, עם 33 נק' (שיא עונתי) ו־14 ריב'. מחמוד עבדול־ראוף קלע 23 לנאגטס, מוטומבו סיים עם 10 נק', 10 ריב' ו־5 חסימות.

גולדן־סטייט – ל.א. לייקרס 105:129

הווריירס מגלים סימני חיים. ניצחונם על הלייקרס היה השני ברציפות, והם הובילו בהפרש של 29 נק' כבר במחצית. טום גוגליוטה, לטרל ספריוואל וטימי הארדווי קלעו 20 כ"א. סדריק סבאלוס קלע 24 ללייקרס.

תוצאות נוספות: סקראמנטו – פורטלנד 101:102 מילווקי – דטרויט 88:98 (בהאר').

■ **סדריק סבאלוס**, המרכזה של הלייקרס, נבחר לשחקן השבוע שעבר. בשני הנצחונות של הלייקרס, קלע סבאלוס בממוצע 35.5 נק' והוריד 8.5 ריב'.

יש לו יום־הולדת

גלאם עם עוגת המרציפן ליומולדת 26, יחד עם עופר שיטרית, המנהל, זאב יקשין ואייל ברקוביץ (תצלום: מימל)

חלפו שש שנים להסתלקותה של יקירתנו

שורה (שרה) אינדיצקי ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
האזכרה תערך בבית העלמין בקרית שאול,
ביום ראשון, כ"ט בטבת תשנ"ה, 1.1.95,
בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים בשער בית העלמין.

המשפחה

במלאת שנה לנפילתו של

רס"ן אופיר רפאל קאופמן ז"ל

נעלה לקברו בחלקה הצבאית בקרית שאול,
ביום ראשון, כ"ט בטבת תשנ"ה, 1.1.95, בשעה 16.00.
אוטובוס יעמוד לרשות הקהל בבית הוריו, רח' עליה ראשונה 4 רמת-גן בשעה 15.00.

המשפחה
חב' ריכרד קאופמן קולור כימי בע"מ

בצער ובכאב אנו מודיעים על פטירתה של

אניה – (חנה) טונה

לבית הוך

ההלויה תתקיים היום, יום ה', כ"ז בטבת תשנ"ה, 29.12.94, בשעה 14:00 בבית העלמין בחולון.
השבעה בבית דר' משה הוך, רח' בנימיני 4, תל-אביב.

אבלים:
בעלה: זיגמונד טונה ומשפ'
אחיה: דר' משה הוך ומשפ'
משפחות: רום, הוך וטונה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

המורה ז'ק יוליוס רדין ז"ל

ההלויה נערכה אתמול, יום ד', כ"ה בטבת תשנ"ה 28.12.94.

האבלים: אשתו: רינה
בתו וחתנו: רונית וגבי גרוס
בתו וחתנו: אירים ויעקב גרינברג
נכדיו: מיטל, אמיר ודור גרוס
ענבל, אייל ויעל גרינברג

השבעה ברח' סוקולוב 27 ראשון-לציון.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של חברתנו

אלקה שוטן

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, 29.12.94
בשעה 15.30 בבית העלמין בקיבוץ שפיים.
נפגשים בשער בית העלמין בקיבוץ שפיים.

המשפחה
ובית שפיים

עם משפחת תשובה
אבלים על פטירתו של

קלמן (כלימו) ז"ל

מוותיקי העובדים
ויו"ר ועד העובדים

הנהלת שופרסל
וצוות העובדים

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו

בלה צלביץ' ז"ל

נעלה לקברה מחר, יום שישי כ"ז בטבת תשנ"ה 30/12/94 בשעה 13:30
בבית העלמין בדגניה ב'.

המשפחה
וקבוצת דגניה ב'

ליעל ומיכל, ולמשפחה
אתכם באבלכם על מות
האם – הסבתא

סלי שחם (יחיאלי)

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי
29/12/94 בשעה 15:00

קבוץ שריד

לנורית טופר והמשפחה
משתתפים בצערך על מות

האם ז"ל

מכל הצוות "אביק" פרמה

המשפחה וחבריו של

פרופ' מנחם רהט

יפגשו להעלאת זכרו
ליד קברו ביום שישי 6.1.95 בשעה 11.00
בהר המנוחות בירושלים חלקת הר תמיר.

לחברינו רחמים ואליעזר
משתתפים בצערכם במות האח

משה מזרחי ז"ל

המהפך – אגודה שיתופית בע"מ
ירושלים

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

עו"ד נחמן אמיתי ז"ל

נפקוד את קברו, ביום ראשון כ"ט בטבת תשנ"ה (1.1.95) בשעה 3.00 אחה"צ
בבית העלמין בקריית-שאול.
נפגשים ליד "שלייפשטיין מצבות"

המשפחה

ליורם ימיני וב"ב
משתתפים בצערך על מות

אביך ז"ל

חברת מוסדות חינוך ותרבות בת"א
ההנהלה והעובדים

לחדר קולט
משתתפים באבלך הכבד במות

האב ז"ל

הבנק הבינלאומי הראשון
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלה של חברתנו לעבודה
דבורקין ראיסה
במות

אביה ז"ל

ומביעים תנחומינו הכנים לה ולמשפחתה

תשלובת אלוני
ההנהלה והעובדים

משטרת ישראל
המטה הארצי/אגף האפסנאות/מחלקת התחבורה
משתתפים בצערו של
סנ"צ הרצל תשובה
במות עליו

אחיו ז"ל

לאהרוני ניקי
משתתפים בצערך על מות

אביך

מכל צוות סקאי הכיכר טורס בע"מ

למולי חן
אתך באבלך הכבד במות

אביך

מי יתן ולא תדע עוד צער
באוהאוס בע"מ
קוטלר יעקב
עמוס וינברגר

להרשקו בורנשטיין
משתתפים באבלך במות

אמך ז"ל

בית אגרקסקו

לשמעון בשירי
השתתפותנו הכנה באבלך על מות

האב

"תעל" – תעשיות עץ לבוד
קבוצת משמרות בע"מ

ליוסף צ'רני
משתתפים באבלך הכבד על מות

רעייתך ז"ל

המרכז הזוואולוגי
ההנהלה והעובדים

לנורית ואוסנת טופר
אנו משתתפים בצערכן
על מות

האם והסבתא

צוות OTC טבע

לסא"ל דני שרון
במות

אביך ז"ל

משתתפים בצערך

מפקד החיל ופקודיו

ללאה ארזי
משתתפים באבלך הכבד במות

אחותך

שרה ואבשלום אורנשטיין
נידה והרולד פריסקל לונדון
ובית הוצאת ספרים "יבנה"

לגרשון פולטורק
אתך באבלך הכבד במות אמך

אסתר ז"ל

טחנת קמח בר-רב

במלאת שלוש שנים לפטירת יקירתנו

דליה זילברמן ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה
מחר, יום שישי, כ"ז בטבת תשנ"ה (30.12.94),
בשעה 11.00 לפנה"צ, בבית העלמין בקרית שאול.
נפגשים בכניסה לחלקה.

משפחות
זילברמן ומקלר

במלאת 5 שנים לפטירתה של יקירתנו האהובה והבלתי נשכחת
רעייתי, אמנו וסבתנו

רחל ליבנה

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה

ביום ראשון, כ"ט בטבת תשנ"ה – 1 בינואר 1995, בשעה 14.00,
בבית העלמין בסביון.

בעלה: מנחם ליבנה
בנה וכלתה: טובי ושושנה ליבנה
נכדיה: רוני וכריסטינה ליבנה
יניב ליבנה
תמיר ליבנה
נינותיה: נויעה ומיה ליבנה

אזכרה
במלאת אחד עשר חודש לפטירת יקירנו הבלתי נשכח

מנחם גבריאלי ז"ל

בן יוכבד

האזכרה תתקיים היום, יום ה', כ"ו בטבת תשנ"ה, 29.12.94, בשעה 16:00
בבית המשפחה, ברח' יגאל אלון 27 תל-אביב.
נעלה לקברו ביום ו' כ"ז בטבת תשנ"ה, 30.12.94, בשעה 9:00 בבית העלמין הירקון, בצומת מורשה. מתאספים ליד השער.

אשתו, בנו, בנותיו,
נכדיו וכל המשפחה

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו היקר

זאב מנדל

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, כ"ו בטבת תשנ"ה 29/12/94, בשעה 15:00 בקבוץ עין-החורש.

הרעיה: צפורה מנדל
הבן: נחום שקד ומשפחתו
הבן: יצחק שקד ומשפחתו
ובית עין-החורש

בצער רב אנו, מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר

אברהם דוד (דונצ'י) מנקר

ההלוויה תתקיים מחר, יום שישי 30.12.94
בשעה 10:00 בבוקר בבית העלמין ברחובות.
יושבים שבעה בבית משפחת רון מבשרת ציון – רחוב לשם 20.

בתו וחתנו: מיכל ודני רון וב"ב
בתו וחתנו: מרית ולארי מנזין וב"ב

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירתו של
בעלי, אבי, חמי וסבנו היקר והאהוב

ראובן אשר ז"ל

ההלויה התקיימה ביום רביעי, כ"ה בטבת תשנ"ה – 28.12.94 בחיפה
יושבים שבעה בבית המנוח, רח' שבדיה 71, דניה, חיפה

המשפחה האבלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

פנינה מאירסון

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי,
29.12.94, בשעה 12.00, בבית העלמין בבוסתן הגליל.

משפחות: מאירסון, מובחר
ופרנקל

למישל (מאיר) פרץ
אתך באבלך במות

אביך

סאיטקס
ההנהלה והעובדים

לשרגא ומאשה פולק
אתכם באבלכם הכבד
על מות הבן

שגיא ז"ל

שלא תדעו עוד צער ודאבה

חבריכם לעבודה
פאורספקטרום טכנולוגיה בע"מ

לנלי פקר וב"ב
השתתפותנו הכנה באבלכם על מות

צפורה פקר ז"ל

בשיבה טובה

"ארקל" בית-זרע

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
חברתנו הותיקה

בלה [illegible]נדר

לבית שו[illegible]

ההלויה תתקיים היום, [illegible] בטבת תשנ"ה 29/12/94 בשעה 14:30 בקבוצת כנרת.

המשפחה,
ובית קבוצת כנרת

לצביקה וצביה ימיני וב"ב
אבלים אתכם במות האב

מאיר ימיני ז"ל

"ארקל" בית-זרע

לצבי ימיני ומשפחתו
משתתפים בצערכם הכבד על
פטירת האב

מאיר ז"ל

G.E. POLYMER LOGISTICS

לתשובה רחמים
אתך באבלך הכבד במות אחיך

קלמן

חברת
תשובה את יעקובי בע"מ

אגיס הפצה ושיווק (1989) בע"מ
אגיס
לדליה והמשפחה
אתכם באבלכם הכבד
עם מותו של יקירכם

מנחם דרמר ז"ל

בית אגיס

לג'ודי זיו
משתתפים באבלך הכבד במות

אביך ז"ל

ארקיע קווי תעופה ישראליים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפ' פיקסלר
אתכם באבלכם הכבד על פטירת

צבי ז"ל

(גמלאי נעורים)

בית הדסה נעורים

לרמי אבישר והמשפחה
אתכם בצערכם על פטירת האח

צבי אבישר ז"ל

תה ויסוצקי
ההנהלה והעובדים

משטרת ישראל
איגוד גימלאי המשטרה
אבלים על מותו של
דס"ר (גימ') גבריאל מנצור ז"ל
(נס ציונה)
ומשתתפים בצער המשפחה

משטרת ישראל
איגוד גימלאי המשטרה
אבלים על מותו של
סמ"ר (גימ') צבי אבישר ז"ל
(ירושלים)
ומשתתפים בצער המשפחה

לאיזיה שובל (סובלמן)
משתתפים בצערך על מות

אמך

מחבריך לעבודה
הקריה ת"א

מכבי דאגה עבורך לשירותי טיפת חלב בכל רחבי הארץ

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
גן יבנה	בן גוריון 3 08-573613-5	ב', ג', ד', ה' 10:00-12:00 ג' 16:00-19:00
יבנה	גיבורי החיל 1 08-424040	א' 08:00-14:00 ב' 08:00-14:00 ג' 08:00-12:00 ד' 13:00-19:00
נס-ציונה	נורדאו 31 08-408422	א' 08:00-13:00 ב' 08:00-13:00 ד' 08:00-13:00 ה' 08:00-13:00 ו' 08:00-13:00 ב', ד' 16:00-19:00
מכבים	ד.נ. מודיעין 08-261853 08-261075	עפ"י תאום טלפוני

[illegible]

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
כרמיאל	שד' נשיאי ישראל 3 ב' קניון ככר העיר (ב) 04-9988041 (מ) 04-9887166	ב', ג' 08:00-14:00 ד' 15:30-19:30 ה' 08:00-12:30 ה' 16:00-18:30 ו' 08:00-13:00
ר.נסים זמנית באמצעות סניף נשר	הרקפת 7 (ב) 04-9928439 04-215550 04-215552	א' 10:00-14:00 ג' 10:00-14:00 ד' 14:00-19:00 ה' 08:00-14:00 לתאום, טיפול והסעות
רמת ישי	הדקל 1 04-9931931	א' 08:00-13:00 ה' 13:00-18:00

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
נווה דקלים	07-846259 בבית ה. יות	א', ג' 08:00-14:00 ב', ד' 09:00-13:00 16:00-18:00
באר שבע	שד' הנשיאים 11 07-291362	עפ"י תאום טלפוני
להבים	מרכז מסחרי להבים 07-518627	ה' 08:00-09:30
שכ. ט' ב"ש	רחבת בית-אל 31 07-439586/8	א', ג', ד' 08:00-15:00 ב', ה' 08:00-19:00 ו' 08:00-13:00
ק. גת	הגפן קניון גת-סנטר	א' 12:00-19:00 ב' 08:00-19:00 ג', ד' 08:00-15:00
קבוץ סעד	ד.נ. הנגב 85140 07-9800412-312	עפ"י תאום טלפוני
עין הבשור	07-982228-590	עפ"י תאום טלפוני
מיתר	מרכז מסחרי חדש 07-510034	ה' 08:00-11:00
עומר	אגם 5 עומר 07-295200	ג' 12:30-15:30

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
הרצליה	סוקולוב 10 09-503104 09-500424	א', ב', ד', ה' 0-13:00 ג' 0-19:30 ד' 0-19:00
רעננה	אחוזה מרכז גולן 198 09-984096 09-919101	א', ה' 0-14:00 ו' 0-12:00 ג', ד' 19:00
טירה	המוביל 20 טירה 09-937429	ב', ה' 0-13:00
רמת השרון	אוסישקין 5 03-4584607 03-5484670	א', ב', ד', ה' 0-13:00 א' 0-19:30 ג' 0-19:30
תל מונד	הדקל 41 09-963693 09-963558	א' 0-12:00 ב', ה' 0-12:00
אורנית	מרכז מסחרי 1 03-9360580 03-9360285	ב', ה' 0-10:30 ד' 0-19:30
אריאל	השקמה 5 03-9365018 03-9365017	עפ"י תאום טלפוני

[illegible]

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
גבעתיים	גונן 1	א', ג' 00-13:00 00-18:30 ב', ד' 00-16:00 ה', ו' 00-12:30
אור-יהודה	קזז 37 03-5331511	ג' 00-14:30 ד' 00-16:00 ה' 00-12:30 00-18:00

[illegible]

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
פסגת זאב	הששה עשר 39 02-833417 02-831521	עפ"י תאום טלפוני
עלי	מרפאת ד"ר שוסטר 02-943175	עפ"י תאום טלפוני
אפרת	שכונת התאנה מרפאת הקופה 02-932140 02-932425	עפ"י תאום טלפוני
מרפאת רמות	מרכז מסחרי רמות אלון 02-823074	[illegible] 8:00-14:00
אגריפס	אגריפס 15 מרפאת הקופה 02-706173 02-7062174	א', ב' 8:00-17:30 ג' 8:00-15:00 ד' 8:00-13:00 ה' 8:00-14:00
מעלה אדומים	ככר יהלום 811 מרכז מסחרי מרפאת הקופה 02-353823	א' 3:00-19:00 ב', ה' 8:00-15:00
גבעת זאב	המכבים 50 מרפאת הקופה 02-362835	א' 5:00-18:30 ג' 00-13:00

השירותים בישובים אלה ינתנו לחברי מכבי במתקני קופ"ח:

"מאוחדת"

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
מעלות	יסמין 3 04-997142	א', ג' 15:00-18:00 ב' 11:00-14:00 ד' 08:00-12:00 ו' (נשים הרות) 08:00-10:00
כרמיאל	הגפן 9-7 04-9981542	א', ג' 15:00-18:00 ג' 08:00-12:00 ד' (נשים הרות) 08:00-12:00
גן יבנה	אחוזה 10 08-573016	א', ג' 15:00-19:00 ה' 15:00-19:00 ו' 08:00-13:00
כרמי יוסף	הרקפת 25 08-286353	ד' 15:00-19:00 ה' 08:00-11:00
קרית עקרון	אלי כהן 9 08-413472	א' 17:00-20:00 ג' 08:00-13:00 ה' 17:00-20:00
גדרה	סברצלוב 6 08-51772	ב' 15:00-19:00 ד' 09:00-12:00
כפר סבא	המיסדים 20 09-972154	א', ב' 08:00-12:00 ג', ד' 16:00-18:30
הוד השרון	השרון 39 09-982218	א', ד' 08:00-13:00 ו' 08:00-13:00 א', ג' 16:00-18:00
הרצליה	שדרי' יעקוב 8-6 09-540146	א'-ה' 09:00-17:00 ו' 09:00-12:00
יהוד	הרצל 37 03-5364807-8	א', ו' 08:00-11:30 ב', ד' 16:00-17:30
גבעת זאב	מכבים 31/4 02-362993	א', ג' 08:00-13:30 ב', ד' 15:30-18:30
אבן יהודה	אילת השחר 4 09-699439	א', ד', ה' 15:00-19:00 ג', ו' 08:00-12:00 רופא: א', ד' 16:00-18:00

"לאומית"

ישוב	כתובת/טל	שעות פתיחה
קרית גת	שד' העצמאות 28 07-885081	א' 16:00-18:00 ג', ד', ה' 08:00-13:00
קרית מלאכי	הגליל 5 08-580019	ב', ג' 08:00-12:30 ב' 14:30-17:00
הרצליה	בן גוריון 11 09-564322	ב', ג', ה' 08:00-13:00 ד' 15:00-18:00
גני תקוה	העמקים 20 03-5349188	ג' 08:00-10:00 ג' 17:00-19:00 ד' 08:00-16:00 ה' 13:00-19:00
מגדל העמק	הנשיאים 695 06-540218	א', ב', ד', ו' 08:00-12:00 א', ג' 15:30-18:30
יוקנעם	הרקפות 5 04-890264	ב', ג', ה' 08:00-13:00 ג' 15:00-18:00
עכו	ויצמן 20 04-9916451	א', ג', ד', ה' 08:00-15:00 ב' 13:00-18:30 ד' 15:30-18:30 ו' 08:00-13:00
נהריה	גלומב 5 04-9927317	א'-ה' 08:00-14:00 א', ג' 16:00-18:00 ו' 08:00-12:00
מיתר	עציון גבר 20 07-518650	ג', ד' 10:00-12:00 ה' 17:00-19:00 (בתאום טלפוני)
הוד השרון	תבנים 14 09-406379	עפ"י תאום טלפוני

וכן בכל הישובים שמעבר לקו הירוק

מרכז מידע [illegible]

מחוז השרון	רעננה	09-984096 09-500424
מחוז דן	רמת גן	03-6750312 09-6750388
מחוז השפלה	יבנה	08-435264
מחוז ירושלים	אגרפס	02-706122
מחוז הצפון	[illegible]	[illegible]
מחוז [illegible]	[illegible]	[illegible]